

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak." (Goethe)

Suli Harmónia Pedagógiai Program

2013

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak." (Goethe)

A Suli Harmónia - 2007 Alapítvány megbízásából a pedagógiai program koncepcióját kidolgozta:

Bártfai Márta

A Suli Harmónia Pedagógiai Program írásában részt vettek:

Bártfai Márta Kánnár Zsolt Matos Gáborné Tóth Istvánné

Elkészülését javaslataikkal segítették:

Ráczné Major Margit és az iskola tantestülete, Miháld Bene Lászlóné és az iskola tantestülete,
Rezi Kehidakustány, Karmacs és Újudvar tantestületei, Lendvay Éva és Szalontai Katalin
óvodapedagógusok.

Közoktatási szakértő:

Turbók Arnold Bertalan, ig.sz.: 007091-02

TARTALOMJEGYZÉK

	Bevezetés	5
I.	Hivatalos adataink	8
1.	Intézmény felépítése	10
2.	Működési diagram	11
3.	Működési alapok és célok	11
II.	Nevelési program	14
1.	Suli Harmónia Nevelési koncepció	14
2.	Iskolai légkör	15
3.	Pedagógiai alapelveink	16
4.	Személyiségfejlesztés	17
5.	Közösségi nevelés	19
6.	SH pedagógiai módszertani elemek	24
7.	A tehetségek és képességek kibontakozása	30
8.	Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása	36
9.	A pedagógusok helyi feladatai, osztályfőnökök feladatai	38
10.	Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai feladatok	39
11.	SH egészségnevelési program	41
12.	A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréshez és minősítéshez szükséges módszerek	45
13.	Az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatos iskolai terv	46
14.	SH környezeti nevelési program	47
15.	Fogyasztóvédelemmel összefüggő iskolai feladatok	51
16.	A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai	53
17.	Ellenőrzés, mérés, értékelés	54
18.	Tanórán kívüli nevelési-oktatási tevékenységek	60
19.	Programunk megvalósításához szükséges, személyi és tárgyi feltételek	61
20.	A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	65
21.	A szociális hátrányok enyhítésére irányuló feladatok	69
22.	Az iskola hagyományai	70
III.	Együttműködési gyakorlat	71
1.	Belső kapcsolataink a pedagógusok, tanulók és a szülők között	71
2.	Együttműködés az önkormányzatokkal és a kistérségekkel	73
IV.	Helyi tantervi rendszer	75
1.	Az általános iskolai képzés belső szakaszai	74
2.	Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak óraszámja és tartalma	76

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

A pedagógiai program módosítása

2013. március 31-ig

A nevelési program és a helyi tanterv 2013. évi átdolgozását az alább felsorolt jogszabályok tették szükségessé:

Törvények

- 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

Rendeletek

- A nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet
- A nevelési –oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet
- A közalkalmazottakról szóló 1992. évi XXXIII. törvény végrehajtásáról a közoktatási intézményekben tárgyú 138/1992. (X.8.) Korm. rendelet
- az óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17)

Hatálybalépés dátuma: 2013. szeptember 01.

A helyi tanterv a 2013/2014. tanévtől kerül bevezetésre az 1. és 5. évfolyamon, felmenő rendszerben

Bevezetés

2007-ben, az iskolabezárások évében Zala megyében iskola született a civil társadalom és az önkormányzatok összefogásának köszönhetően. Egy alulról jövő kezdeményezésből épülő, szülőkből és pedagógusokból álló alapítványnak adatott meg az a lehetőség, hogy iskolát alapíthasson 10 zalai és 2 Vas megyében lévő falusi iskola és óvoda társulásából. A többcélú intézmény első tanéve során az iskolatámogató kis alapítvány átlátható működésű iskolafenntartó alapítvánnyá nőtte ki magát, amely az érintett települések önkormányzataival kötött hosszúlejáratú közoktatási szerződések alapján, velük partnerségben működteti a korábban bezárással fenyegetett falusi iskolákat. A szervezetfejlesztést tartalmi megújulás igénye követte, a hálózat pedagógiai szemléletének és gyakorlatának egységesítése.

Alapkérdésként vetődött fel, hogy az első év során megismert és alkalmazott Kincsház Pedagógiai Program adaptációjához lássunk hozzá, vagy az intézmény sajátos földrajzi elhelyezkedésének, és a helyi igényeknek inkább megfelelő saját program kidolgozásába kezdjünk. Az alapítvány kuratóriuma és az iskolavezetés a Suli Harmónia Pedagógiai Program kidolgozása mellett döntött az alábbi indokok alapján:

- Az eredeti pedagógiai program felhasználóitól nagyban eltérő helyi tanulói és közösségi igények, a feladatellátás sajátos, kistérségeken és megyehatárokon túl terjedő elhelyezkedés kínálta tanulásszervezési innováció lehetősége
- a falusi kisiskolák korszerű működtetésével szemben tapasztalt hazai bizalmatlanság illetve várakozás.

Megerősített elhatározásunkban, hogy napjainkban a magyar közoktatási rendszer összes intézményének újra kell gondolni feladatait és működési rendszerét, hogy megfeleljen a tudásalapú társadalom kihívásának valamint - a társadalmi változások következtében egyre jobban előtérbe kerülő - , családi nevelést kiegészítő szerepkör teljesítésének.

Az első tanévünk során az intézmény tantestületei három fordulós tréning sorozaton vettek részt, amely során az un. „érzékenyítéstől” eljutottak a modern tanulászervezési módszerek alapjaihoz. Nagy lépést tettünk a befogadó, elfogadó szellemiség alakításában, megerősítésében, a hálózaton belüli közös programok kialakításában, az iskolák együttműködésének megvalósításában, az egységes kommunikáció kialakításában és a jó-gyakorlatok gyűjtésében. Alapozhatunk pedagógusaink szakmai igényességére, tudástár programunkra Tisztáztuk alapelveinket, feltérképeztük a tagiskolák humán erőforrásában rejlő lehetőségeket. Innovatív helyi szemlélettel, tapasztalatokkal és nemzetközi kitekintéssel felvértezve láttunk a Suli Harmónia Pedagógiai Program megírásához.

A munkánk során felszínre került tapasztalatok, a megfogalmazódó igények célkitűzéseink felül – bírálataira, szerep-újraértelmezésre, több tekintetben szemléletváltásra és a jelenlegi gyakorlat megváltoztatásra ösztönöztek bennünket. Másik oldalról éppen az értékek tudatosítása, őrzése szükséges. Alapelveink között szerepel a gyermekközpontúság és a tanárszerep újraértelmezése, mely szerint a tanár nem mindentudó, hanem segítő, facilitátor. Fontosnak tartottuk a kommunikáció és a tanulásmódszertan előtérbe helyezését. Tudtuk, hogy többet, jobbat szeretnénk annál a gyakorlatnál, amit az egyes kisiskoláik, óvodák nyújtottak a gyermekeknek. Jövőképünkkel összefüggésben vizsgáltuk meg azt, mit jelent számunkra a nevelés fogalma, milyen célok és feladatok jelentik az egyre több felől érkező elvárásokra az adekvát feleletet; melyek azok a nevelési alapelvek, amelyek mindenki számára elfogadhatók és követhetők.

Abban mindannyiunk elképzelése megegyezett, hogy szeretetteljes, biztonságot nyújtó, játékos, alkotó óvodát és kellemes légkörű, vonzó, a gyermekek számára élményt adó, egyúttal használható tudást biztosító iskolát szeretnénk létrehozni. Elköteleztünk vagyunk abban, hogy a tradicionális kisiskolai gyakorlatot és lehetőségeket meghaladó, korszerű programot és pedagógiai keretet teremtsünk intézményeink számára, amelyben érvényesül az intézményegységek egyéni arculata. Tisztáztuk, hogy mit szeretnénk, a „hogyan”-ra közösen keressük a választ.

Az oktatási-nevelési koncepció kidolgozásakor Montessori, Freinet, Carl Rogers, módszereit, elképzeléseit tanulmányoztuk a személyiség-központú iskoláról. Rogers azt mondja, ha sikerül megteremtenünk az előítélet-mentességet, az elfogadás és hitelesség légkörét, akkor megnyílnak az emberek, megindul a változás, a fejlődés, a növekedés. Ez a távlati cél vezetett bennünket a szellemi alapok megfogalmazásában, a Suli Harmónia Pedagógiai Program megírásában.

KÜLDETÉS

A Suli Harmónia Általános Iskola és Óvoda helyi értékekre építő, helyi lehetőségeket mozgósító, ugyanakkor nyitott, a kor kihívásainak megfelelő, befogadó szemléletű oktatás-nevelési intézmény kíván lenni. A ránk bízott gyermekek és az iskolát befogadó közösségek múltja, adottságai, hagyományai - mint gyökerek -, az új tanulásszervezési lehetőségek, iskolai és szabadidős programok, gyermekeink és tanáraik tehetsége - mint szárnyak -, jelentik programunk kereteit.

Ideális esetben az óvodai nevelés a lakóhelyen, az általános iskolai oktatás-nevelés pedig a lakóhelyen, vagy ahhoz hasonló kultúrájú, méretű közeli településen történik. A gyermekek megismerik gyökereiket, számukra ismerős környezetben dolgozhatják le esetleges hátrányaikat, alapozhatják meg a tudás megszerzéséhez, a továbbtanuláshoz, a felnőtt léthez szükséges kompetenciákat. Identitásukban megerősödve, bátran kelnek szárnyra tehetségük kibontakoztatásában és indulhatnak tovább a középfokú iskolákba. Hitünk szerint a kis, falusi iskola a kor kihívásainak megfelelő európai igényű iskolává válhat a korszerű módszertani és tanulásszervezési gyakorlat, a nyelvtanulás, és az idegen nyelvű kommunikáció ösztönzése, valamint az info-kommunikációs technológiák (IKT) mindennapos használata segítségével

CÉLOK

A Suli Harmónia Iskola és Óvoda célja harmonikus, kiegyensúlyozott személyiségű gyermekek nevelése, oktatása, gyermekbarát környezetben, az egyéni adottságaikra való tekintettel, együttműködve a szülőkkel, partnerközösségben az önkormányzatokkal, széles társadalmi kapcsolatokra építve. Alapértékeink tehát a nyitottság, a partnerség, az együttműködés, a befogadás és a harmónia.

Pedagógiai programunk kiemelt célkitűzése a sikeres felnőtté válás folyamatának megalapozása, a szükséges kompetenciák kialakítása a kis településen élő gyermekek alapképzésében. A gyermek személyiségének tisztelete, az egyéni tanulási igény elismerése, az új ismeretek nyújtotta lehetőségek közös felismerése adja az alapját ennek a munkának.

Kiemelt feladatunk az Európai Unió oktatáspolitikai célkitűzésével megegyezően:

- a kulcskompetenciák alkalmazása, fejlesztése az iskolában,
- az élethosszig tartó tanulás megalapozása, valamint
- az IKT széleskörű alkalmazása az iskolai oktatásban.

A sajátos településszerkezet adta lehetőségekre építve - a Nemzeti Alaptanterv előírásainak figyelembevételével -, olyan pedagógiai program összeállítását a célunk:

- amelyben e három fő terület kiemelt jelentőséggel bír;
- amely által az iskola növendéke saját öntevékenysége útján egyéniségét harmonikus személyiséggé képes fejleszteni; ebben a folyamatban tanárai, iskolatársa és az iskola munkájában részt vevő további felnőttek és gyermekek segítik;

• ahol a gyermekek egyéni tanulási tempóját differenciált oktatással segítjük, az egyéni igények szerint tehetséggondozással és felzárkóztatással támogatjuk; amelynek megvalósítása során a tanulási folyamatok tudatos tervezése és megvalósítása a közvetlen, interaktív óravezetés és kooperatív technikák alkalmazása az élményalapú, tevékenységközpontú tanulás, a gyermekek számára szervezett sikerélmény pozitív tanulási motivációt alakít ki; amely lehetőséget nyújt a helyi értékek tudatosítására, a családokkal, helyi közösségekkel kialakított kapcsolatokra, ezáltal számukra is új értelmet, felfedezést nyerhet az ismeretszerzés, a tanulás.

STRATÉGIA

A tanulásra, mint szükségletre ráhangoló Suli Harmónia Pedagógiai Programmal a gyermek természetes kíváncsiságára építünk. A gyermek adottságait, tapasztalatait, érdeklődését vesszük figyelembe, a programot az intézmény falain túlmutató tanulási környezetben valósítjuk meg. Az élményszerű tanulás lehetőségeivel és egyéni motivációs elemekkel serkentjük a tanulás iránti kedvező attitűd kifejlődését. Az iskola falai képletesen kitágulnak, megszűnik a kisiskolák elszigeteltsége, hiszen a tanulási folyamat során az iskolahálózat többi egysége, valamint a külső partnerkapcsolatok is jelentőssé válnak. Oktató-nevelő munkánkat a szülők, a helyi társadalmi szervezetek, könyvtárak, múzeumok bevonásával végezzük. A Suli Harmónia programban résztvevő iskolák egymás közötti kapcsolattartásával a gyermekek a kisiskola és a nagy iskola előnyeit egyaránt élvezhetik.

I. HIVATALOS ADATAINK

AZ INTÉZMÉNY

neve: Suli Harmónia Általános Iskola és Óvoda
besorolása: többcélú oktatási intézmény
székhelyének címe: 8767 Felsőrajk, Szabadság u. 46.
OM azonosítója: 201060
alapító okirat, kelte: 2012
engedély száma, kelte: XX-B-090/150-5/2012. Zalaegerszeg, 2012. augusztus 16.
módosítva: 2012.

A MŰKÖDÉSI ENGEDÉLYT KIADÓ SZERVEK

neve: Zala Megyei Kormányhivatal
címe: 8900 Zalaegerszeg, Kosztolányi D. u. 10.

AZ INTÉZMÉNY KÖZOKTATÁSI MEGÁLLAPODÁSOK ALAPJÁN A KÖVETKEZŐ TELEPHELYEKEN MŰKÖDIK

Egervölgy – Iskola 9684 Egervölgy, Kossuth u. 186.
Káld – Iskola, Óvoda 9673 Káld, Rákóczi u. 1.; Szabadság u. 11.
Pölöske – Iskola 8929 Pölöske, Petőfi u. 49.
Zalaszenthalm – Iskola 8936 Zalaszenthalm, Iskola u. 3.
Zalavár – Iskola 8392 Zalavár, József Attila u. 1.

A FENNTARTÓ

neve: Suli Harmónia – 2007 Gyermekeket Segítő Alapítvány
címe: 8767 Felsőrajk, Szabadság u. 46.
Bejegyzés adatai: Zala Megyei Bíróságon Pk. 60.087/2007/4. számú végzéssel bejegyzett, és 1025. sorszám alatt nyilvántartásba vett közhasznú alapítvány.

AZ INTÉZMÉNY JOGÁLLÁSA:

jogi személy, szakmai tekintetben önálló, gazdasági szempontból részben önálló

AZ INTÉZMÉNY TÍPUSA:

Többcélú, összetett intézmény

AZ INTÉZMÉNY ALAPTEVÉKENYSÉGE

(művészetoktatás esetén a művészeti ágak megjelölése), az *évfolyamok* (óvoda esetében a csoportok) száma, a munkarend és a *felvehető gyermekek* számának meghatározása – feladat-ellátási helyenként:

	TEÁOR - szám	Tevékenység megnevezése	Évf.v.csop. száma	Max létszám/fő
Székhely	8520	Alapfokú oktatás – ezen belül az oktatás első szintje (általános iskola 1–4. évfolyam)	8	130
	8520	Az alapfokú oktatás – ezen belül az oktatás második szintjének 1. foka (általános iskola 5–8. évfolyam)		

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

1.1.	8520	Alapfokú oktatás – ezen belül az oktatás első szintje (általános iskola 1-4. évfolyam)	8	130
	8520	Az alapfokú oktatás – ezen belül az oktatás második szintjének 1. foka (általános iskola 5–8. évfolyam)		
1.2.	8520	Alapfokú oktatás – ezen belül az oktatás első szintje (általános iskola 1–4. évfolyam)	8	200
	8520	Az alapfokú oktatás – ezen belül az oktatás második szintjének 1. foka (általános iskola 5–8. évfolyam)		
1.3.	8520	Alapfokú oktatás – ezen belül az oktatás első szintje (általános iskola 1–4. évfolyam)	8	216
	8520	Az alapfokú oktatás – ezen belül az oktatás második szintjének 1. foka (általános iskola 5–8. évfolyam)		

1.4.	8520	Alapfokú oktatás – ezen belül az oktatás első szintje (általános iskola 1–4. évfolyam)	8	224
	8520	Az alapfokú oktatás – ezen belül az oktatás második szintjének 1. foka (általános iskola 5–8. évfolyam)		
1.5.	8520	Az alapfokú oktatás első szintjét megelőző – iskoláskor előtti – oktatás: óvodai nevelés , és az iskolai életmódra való felkészítés	3	50
	8520	Alapfokú oktatás – ezen belül az oktatás első szintje (általános iskola 1–4. évfolyam)	8	200
	8520	Az alapfokú oktatás – ezen belül az oktatás második szintjének 1. foka (általános iskola 5–8. évfolyam)		

Az intézményben a nevelő-oktató munka – a tevékenység típusától függetlenül – nappali munkarendben történik

Az intézmény az alaptevékenységén belül ellátja a Költségvetési törvény 3. sz. mellékletének 16.2.1. pont C, D, E, pontjában meghatározott gyógypedagógiai ellátásra jogosult tanulókat:

- test, érzékszervi, középsúlyos értelmi fogyatékos, autista, halmozottan fogyatékos,
-

- beszéd fogyatékos, enyhe értelmi fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenessége miatt sajátos nevelési igényű

- megismerő funkció vagy viselkedés fejlődésének súlyos rendellenessége miatt sajátos nevelési igényű tanulókat.

A sajátos nevelési igényű tanulók aránya az adott helyszínen megjelölt felvehető létszámok legfeljebb 30%-a lehet.

8. Az alaptevékenységhez kapcsolódó kiegészítő tevékenységek – az összes helyszínre vonatkozóan, a 7. pontban meghatározott létszámokon belül:

Kiegészítő szakfeladatok megnevezése

Napközotthoni és tanulószobai foglalkozás (szorgalmi időben)
Intézményi vagyoni működtetése
Iskolai intézményi közétkeztetés
Az intézménybe szervezett kedvezményes étkeztetés
Diák sport
Közoktatási intézményekben végzett (egyéb) kiegészítő tevékenységek:

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

<ul style="list-style-type: none"> ♦ iskolaotthonos ellátás ♦ iskolai könyvtár működtetése ♦ kulturális, egyéb szabadidős és egészségfejlesztési feladatok
Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai feladatok
Különleges helyzetben lévő gyermekek, tanulók képesség-kibontakoztató felkészítése, kisebbségi, nemzeti etnikai cigány nevelés
Pedagógiai szakmai szolgáltatások igénybevétele: szakmai tanügyigazgatási ellenőrzéshez fenntartói döntés előkészítéséhez
Óvodába, iskolába – az adott település közigazgatási határán túlról – bejáró gyermekek nevelése, oktatása (székhely és tagintézmények vonatkozásában)
Rászoruló tanulók ingyenes tankönyv-ellátása
A tankönyv-ellátáshoz biztosított általános hozzájárulás
A határozatlan idejű munkaszerződéssel foglalkoztatott tanárookra vonatkozóan: <ul style="list-style-type: none"> ♦ minőségfejlesztési feladatok: 34 fő ♦ pedagógus szakvizsgára, továbbképzésre történő felkészítése: 40 fő

AZ INTÉZMÉNYBE FELVEHETŐ GYERMEKEK MAXIMÁLIS LÉTSZÁMA ÖSSZESEN:

1020 fő

GAZDÁLKODÁSSAL ÖSSZEFÜGGŐ JOGOSÍTVÁNYOK

Az intézmény vállalkozási tevékenységet nem folytat.

AZ INTÉZMÉNY FELADATAINAK ELLÁTÁSÁT SZOLGÁLÓ VAGYON:

- Ingatlanvagyon:

Sorszám és cím	Helyrajzi szám	m2	tulajdonos	Jogosultság alapja
SZÉKHELY: 8767 Felsőrajk, Szabadság u.46.	Felsőrajk 37/15	730	Felsőrajk Önkormányzata	Bérlet
8929 Pölöske Petőfi u.49.	Pölöske 328.	800	Pölöske Önkormányzata	Bérlet
8392 Zalavár József Attila u.1.	Zalavár 644/1646	4086 3573	Zalavár Önkormányzata	Bérlet
8936 Zalaszentmihály Iskola u. 3.	Zalaszentmihály 68.	447	Zalaszentmihály Önkormányzata	Bérlet
9684 Egervölgy Kossuth L. u.186.	Egervölgy 64/2	512,72	Egervölgy Önkormányzata	Bérlet
9673 Káld Rákóczi u.1-2. Szabadság u.11.	Káld 21,56 Káld 497	1014 880	Káld Önkormányzata	Bérlet

/A közoktatási megállapodások részét képező bérleti szerződéseket az 1. sz. melléklet tartalmazza./

- Nagy értékű ingóságok:

A nagy értékű ingóságokat a bérleti szerződések (ld. 1. sz. mell.), illetve az iskola eszközléptára (léptár a saját tulajdonú eszközökről: ld. 2. sz. melléklet) tartalmazzák.

A VAGYON FELETTI RENDELKEZÉSI JOG:

A fenntartó a szerződések szerint bérlő a tulajdonosoktól az ott meghatározott ingatlanokat. A fenntartó az általa működtetett intézmény részére ingyenes.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Használatba adja a bérelt ingatlanokat a jelen okiratban meghatározott alap-, és kiegészítő feladatok ellátása céljából és mértékéig.

A fent meghatározott ingatlanok és nagy értékű ingóságok felett az iskola nem rendelkezhet: azokat nem értékesítheti, nem adhatja bérbe és terhükre kötelezettséget nem vállalhat. Minden, a működés során kapott (pl. adományok) vagy pályázaton elnyert támogatás és eszköz a fenntartó alapítvány tulajdonát képezi.

AZ INTÉZMÉNY GAZDÁLKODÁSA:

- Gazdálkodása megszervezésének módja szerint részben önálló: a felsorolt tevékenységek kivételével minden pénzügyi, gazdálkodási tevékenységet a fenntartó lát el. Az igazgató által erre a célra kijelölt személyek (gazdasági ügyintézők a székhelyen és a tagintézményeknél) a következő feladatok ellátására jogosultak a fenntartó által megállapított költségvetései kereteken belül, a saját és a körzetükbe tartozó közoktatási intézmény-egységek tekintetében: bér és munkaerő-gazdálkodás, tandíjjal és térítési díjakkal kapcsolatos be-, és kifizetések, készpénzkezelés (házipénztár), beszámolási kötelezettség és adatszolgáltatás a fenntartó felé.
- Az előirányzatok feletti rendelkezési jogosultság szempontjából – a fenntartó által megállapított éves költségvetési előirányzatok felett – az intézmény teljes jogkörrel rendelkezik.

AZ INTÉZMÉNY VEZETŐJÉNEK KINEVEZÉSI RENDJE:

Az iskola vezetőjét a Munka Törvénykönyve szerint a fenntartó pályázat kiírása nélkül 5 év időtartamra nevezi ki. A vezetői megbízás írásban történik, és annak lejártá előtt meghosszabbítható.

AZ INTÉZMÉNY FELETTI FELÜGYELET:

A szakmai, gazdasági és általános törvényességi felügyeletet a fenntartó gyakorolja.

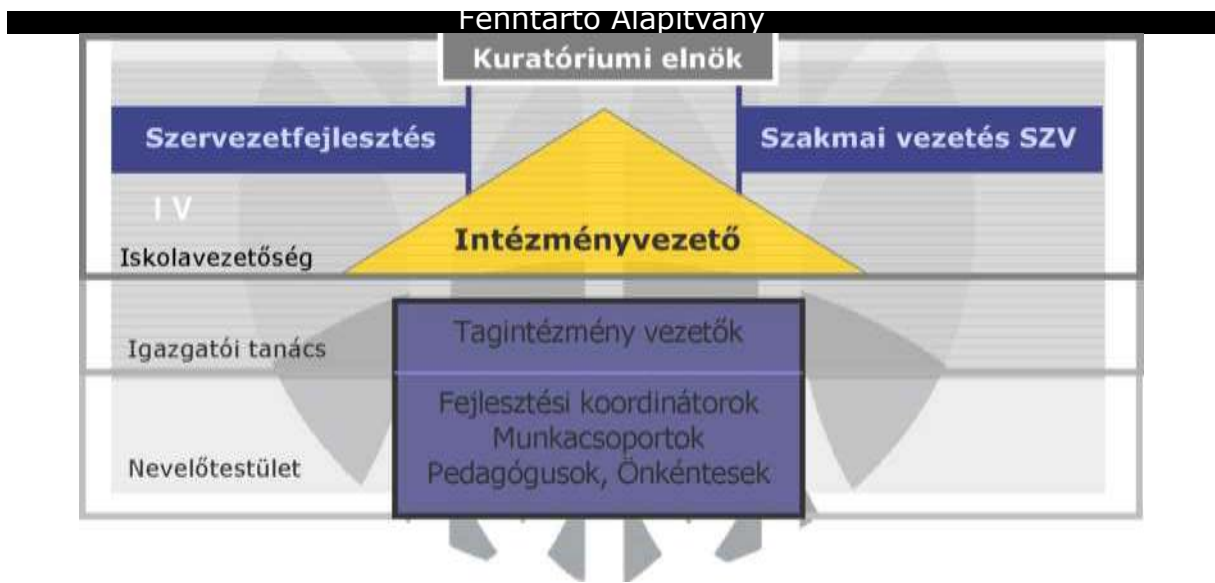
A fenntartó törvényességi ellenőrzésére a működési engedély kiadására a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve a Zala Megyei Kormányhivatal jogosult.

1. Az intézmény felépítése

A **Suli Harmónia Általános Iskola és Óvoda** általános iskolai nevelést-oktatást és óvodai nevelést ellátó, közös gazdálkodású, többcélú intézmény.

Intézményegység	alapfeladata	tevékenység keretei
Napköziotthonos óvoda	óvodai ellátás	Az óvoda hároméves kortól az iskolába járáshoz szükséges fejlettség eléréséig, legfeljebb 8 éves korig nevelő', iskolai életmódra felkészítő' intézmény.
Általános iskola: alsó tagozat (1-4. évf.) felső' tagozat (5-8. évf.)	általános iskolai nevelés-oktatás	Az általános iskola, az iskoláskorúak (6-18 év) általános iskolai nevelését-oktatását látja el. Évfordulók száma: 8 évfolyam
Alapfeladatokon túli feladata: sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése		

2. Működési diagram

3. Működési alapok és célok

Az oktatási intézményhálózatot fenntartó Suli Harmónia Alapítvány döntéshozó szerve az Kuratórium. Döntés előkészítő bizottságai nyitva állnak az iskola partnerei számára. E társadalmi tisztségek betöltésével a fenntartói feladatok támogatását segíthetik és átláthatóvá válik számukra a alapítvány és az oktatási-nevelési intézmény működése.

Az intézmény legfőbb szerve az Iskola Vezetőség (IV). A stratégia kidolgozását és az intézményhálózat működését illető kérdésekben a kuratórium vezetője irányítja a munkáját. Az IV tevékenységi körébe tartozik partnerelégedettségi visszajelzések és az intézmény munkájának önellenőrzése, értékelése és az eredmények szervezetfejlesztésbe való visszakapcsolása.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Az iskola szakmai vezetősége (SZV) felel a pedagógiai program tartalmi megvalósulásáért, értékeléséért, fejlesztéséért. Az intézményhálózat szakmai törekvéseinek megfelelően szervezi a pedagógusképzéseket, összehangolja a kutatási munkát, a kutatási ösztöndíjak témakiírását, értékelését, illetőleg szervezi a tudástár és szakmai tudáscsere programot.

A SH tagintézmények/bokorintézmények közös gazdasági, de önálló szakmai egységként működnek, ezért a Suli Harmónia munkájában különös hangsúlyt helyezünk a szakmai információk és megosztására és az újítás támogatására. Az intézmény szervezeti és működési rendjét, a hatásköröket és a kapcsolattartás rendjét részletesen a Suli Harmónia intézményének Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza.

*"A minőség a fejekben kezdődik."
C. Borgward*

Intézményünk vezetősége elkötelezett a folyamatos minőségfejlesztés iránt, ösztönzi a kreativitást, az újszerű problémalátást - problémamegoldást, valamint az új gondolatokra való nyitottság képességének kialakítását. A fentiek megvalósulása, fenntartása és folyamatos fejlesztése eszközöként intézményünk minőségfejlesztési rendszert működtet.

Pedagógiai célok

- A szakmai színvonal emelése
- Esélyegyenlőség megteremtése, hátránykompenzáció
- Alapkészségek megalapozása, továbbtanulásra felkészítése
- Tehetség gondozás
- A nevelő-oktató munka mérési, értékelési rendszerének kialakítása

"Mi az, ami képessé tesz bennünket, hogy elérjünk egy célt, egy álmot? Csak ez a kis szó: akarom. Nincsenek leküzdhetetlen akadályok, csak emberek, akik nem hisznek az akadályok legyőzésében."

Kurt Dimberger

Szervezeti célok

- Törvényes intézményi működés kialakítása
- Emberi erőforrások fejlesztése
- Az iskola tanulói kapcsolódjanak be a község életébe
- A szervezeti kultúra fejlesztése
- Partnerközpontú működés kialakítása

Pedagógiai programunkban igyekeztünk átgondolt és elérhető célokat megfogalmazni úgy, hogy az, - az adott társadalmi környezetben - a gyakorlatban lépésről-lépésre megvalósítható legyen. Értékmegőrző és értékteremtő módon biztosítsa a színvonalas feladatellátást az intézményhálózat egységeiben. Ápolja a helyi hagyományokat, erősítse a helyi közösségeket, ugyanakkor tartalmazza a fejlődés lehetőségét, az információs, tudás alapú társadalomnak való megfelelést. Nem kevesebbre vállalkoztunk, mint az eddig elszigetelten működő kisiskolák és óvodák hálózatba kapcsolásával egy szervezeten és pedagógiájában is innovatív közoktatási intézménycsoport egymást segítő működtetésére. Tevékenységünk jellemzője a gyermekközpontúság. Munkánk szervezésében alapvető motiváció a természetes gyermeki kíváncsiság fenntartása az ismeretszerzés, az információfeldolgozás, a korszerű tudás megalapozása olyan szinten, hogy tanítványaink tudása ráépíthető, hasznosítható legyen. Szakmai igényességgel törekszünk tanulóink minél szélesebb körű személyiségfejlesztésére. Az Iskolavezetőség, és az intézményhálózat minden pedagógusa és segítő alkalmazottja közös összefogással arra törekszik, hogy a közoktatási intézmény partnerközpontú szemléletét, a kisiskolák és településeik közötti kohéziót erősítse, korrekt, kiszámítható együttműködést alakítva ki partnereivel, minden érdekelt fél megelégedésére.

Programunk az 1993. évi LXXIX. törvényt módosító 2003. évi LXV. törvény alapján készült. Tartalma és szerkezete is az egység megteremtését célozza, kimunkálását szakmai konszenzus előzte meg.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

A dokumentum tartalmazza a rendszerre jellemző pedagógiai alapokat, mindazokat a nevelési célokat, prioritásokat, amelyek valamennyi intézményegységre vonatkoznak. A Suli Harmónia Pedagógiai Program szakmai, szemléleti egységet teremt, szabályozása keretet ad az egyes tagintézmények, intézményegységek helyi tanmeneteinek, nevelési programjának, fejlesztési terveinek, egyéni arculatának.

II. NEVELESI PROGRAM

1. Suli Harmónia nevelési koncepció

A Suli Harmónia speciálisan kisiskolákra készült programjában azonos hangsúllyal szerepel a meglévő értékek ápolása, tudatosítása és az előretétekintés, a jövő lehetőségeire való felkészülés. A mottóul választott Goethe idézetnek megfelelően igyekszünk a legtöbbet adni a ránk bízott gyermekeknek.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

A gyökereink meglévő értékek, amit ápolni, erősíteni kell, a szárnyak pedig a közösen megtalált lehetőségek, amelyek életképes tudással a gyermeket sikeres, boldog felnőtt kor felé repítik.

A Suli Harmónia Programban résztvevők gyökerei és szárnyai

valamint a hozzájuk kapcsolódó intézményi programok

<p>Szülői támogatói kör működése Iskolai „beszélgető körök” tanulócsoporthoz</p> <p>Kapcsolattartás civil szervezetekkel, közösségekkel, riportok, helytörténeti kiállítás,</p> <p>elszámazott hírességek életútjának kutatása, dokumentációja</p> <p>Néprajzi, hagyományörző projektek, helyi értékek közös felfedezése, megosztása</p> <p>Feltétlen elfogadás, befogadó légkör, az egyéniség az egyediség tisztelete</p> <p>Egyéni feladatvállalás a közös projektek során, bemutatkozás lehetősége, ösztönzése.</p> <p>Közösségi élet, rituálék, helyi szokások. A pedagógus a tanulási folyamat szervezője, társ a nagy kaland során.</p> <p>„Lovagrend” – helyi tartalommal tölthető motivációs projekt a bevont tantárgyakkal kapcsolatos érdeklődés felkeltésére és testnevelésére.</p> <p>„A választás a tied” – demokráciákat felidéző DÖK választások, plakátolással, korteskedéssel és szavazással.</p> <p>„Mienk a föld” – környezetvédelmi projektek, zöld szakkörök, védnökség, élősarkok, örökbefogadás, önálló projekt munka</p> <p>Falunapi programokon való részvétel. Ki vagyok én? – a gyermekek iskolai portfólió összeállításával évről-évre maguk keresik a választ.</p>	<p>Kapcsolatok: család, múlt, történetek, szokások</p> <p>Közvetlen környezet: szülőföld, település, helyi közösségek,</p> <p>példaképek</p> <p>Hagyományok népszokások, tradíciók.</p> <p>Adottságok, képességek</p> <p>Meglévő tudás, tapasztalatok</p> <p>Az iskola/óvoda és a gyermek nevelésében résztvevők.</p> <p>Helytörténet, történelem.</p> <p>Jó állampolgárság</p> <p>Környezettudatosság felelősségvállalás</p> <p>Identitás</p>	<p>Társadalmi kapcsolatok; hazai, nemzetközi</p> <p>Kisiskola védelme nagyiskola előnyeivel</p> <p>helyes önértékelés</p> <p>kapcsolódás tágabb környezethez; Magyarország, Európa</p> <p>Tehetségek</p> <p>A tanulás új megközelítése, életképes tudás</p> <p>Új lehetőségek az ismeretszerzésre</p> <p>A tanulás igénye, öröme</p> <p>Önállóság</p> <p>Pozitív, „meg tudom csinálni” hozzáállás</p> <p>Önkifejezés, Önérvényesítés</p> <p>Nyíló Világ levelező program, 2 idegen nyelv tanulása, idegen nyelvi kommunikáció</p> <p>SH iskolai testvérkapcsolatok, közös programok, pályázatok közös forrásközpontok használata, szakmai „forródrót”</p> <p>Szerepvállalás közös és egyéni projekteknél</p> <p>A SH tagintézmény rendszer, kistérségi együttműködés, határon túli magyar kapcsolatok e Twinning</p> <p>Tehetségek felismerése, bemutatkozás több szintű lehetősége, tehetséggondozás</p> <p>Élményalapú tanulás, kísérletezés, projektpedagógia felnőttkori kompetenciák megalapozása, kreativitás fejlesztése,</p> <p>élményakadémia alkalmazott informatika, tanulásmódszertani ismeretek,</p> <p>Az önállóan szerzett információ feldolgozása értékelése, belső motiváció alakítása</p> <p>Motivációs rendszer, nevelés az önálló véleményformálásra, nyílt kommunikációra, prezentációs készségek fejlesztése</p> <p>Egyénre szabott érdekes iskolai feladatok, sikerélményhez jutás, kooperatív technikák és differenciálás az oktatásban</p> <p>Művészeti nevelés, tánc, drámapedagógia, verbális és vizuális kommunikációs gyakorlatok</p>
---	---	--

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

2. Iskolai légkör

Az óvodának és még inkább az általános iskolának kiemelt szerepe van a gyermek tudáshoz, ismeretszerzéshez való hozzáállásának, attitűdjének kialakításában. Hogy jó viszony, netán iszony lesz belőle, rajtunk, pedagógusokon múlik elsősorban. Nagy felelősség ez, amit nem lehet továbbhárítani, hiszen a későbbiekben a célirányosan, szakmát, vagy felvételi tárgyak mélyebb ismeretét előtérbe helyező' középiskola már alig-alig nyújt teret kísérletezésre, arra, hogy a gyermek teljességében ismerje meg az őt körülvevő világot.

A falusi, iskolák, és óvodák tekintetében, a pozitív hozzáállás kialakítása mellett szem előtt tartjuk, hogy fel kell a gyermeket készítenünk a városi közösségben/iskolában való helyt állásra. Ezért pedagógiai gyakorlatunkban egyenlő súllyal szerepel az, hogy honnan, azzal, hogy hova tartunk. Egyfajta híd szerepét tölti be a Suli Harmónia iskola és óvoda, amelyen keresztül haladva a gyermekek kellő önismerettel felvértezve egyenlőbb eséllyel indulhatnak későbbi tanulmányaik felé:

- megerősödnek identitásukban,
- megtanulnak tanulni, ismereteiket feldolgozni, értékelni, átadni,
- felismerik értékeiket,
- ismerős, biztonságot adó légkörben pótolhatják hiányosságait,
- megtanulják érdekeiket közvetlen és tágabb környezetükben is képviselni,
- megalapozzák a sikeres felnőttkori kompetenciákat.

*"Tudjuk, hogy a gyermekkori első benyomások végigkísérik az embert egész életében, és egyes nevelési hatások elpusztíthatatlan kötelékként bizonyos korlátok közé képesek szorítani az embert."
C. G. Jung*

Az intézményi légkör az alábbi szempontok szerint alakul:

Második otthon - A család után a legfontosabb közeg a gyermek életében az óvoda/iskola, ezért szeretetteljes, családi légkör megteremtése a célunk. Hisszük, hogy eredményesen tanítani, felzárkóztatni, csak az a pedagógus tud, aki túllépi a pedagógus-diák kapcsolat szűkre szabott iskolai korlátait. Iskolánk légköre lehetővé teszi a személyes kapcsolatok mélyítését.

Szabad önkifejezés - Minden gyermek magában hordozza kibontakozásának, önmegvalósításának csíráit. Az iskola elsősorban feladata az, hogy ezt segítse: teremtsen olyan légkört, amelyben a gyermek szabadon megnyilvánulhat, kifejezheti gondolatait, érzéseit. Konvencióktól mentesen, kreatív módon láthat a tanulás felé vezető feladatok megoldásához.

A gyermek természetes kíváncsiságára építő oktatás - A Suli Harmónia iskolákban, a tudás átadásánál fontosabb a rávezetés, a kutatási módszerek megismerése, a gondolkodási mód elsajátítása, a tanulás, ismeretszerzés igényének felkeltése. Pedagógusaink ezen a kalandos úton támogatják törekvéseikben a gyermekeket és ösztönzik őket újabb és újabb célok kitűzésében, elérésében.

Alkotó műhely - A gyermek a tanulási folyamat aktív részesévé válik, az iskola/óvoda az alkotás, a kutatás, a kísérletezések, a felfedezések helye. A folyamat során számos látványos dokumentum keletkezik, amelyek kiállítása segíti a gyermekeket saját értékeik felismerésében és a tehetségek és a tudás tiszteletében.

Motiváló tanuló környezet - A tanulás hatékonysága szempontjából fontos a megfelelő tanulási környezet kialakítása, mely egyfelől örömforrást jelenthet, másfelől érdeklődést kelt, aktív, konstruktív együttműködésre készíti a tanulókat. Minden tagintézményünk közösségi terén, illetve a nagyobb osztálytermekben támogatjuk az „élősarok" kialakítását akár növényekből, akár kisállatok tartásával olyan megfigyelésre, feltöltődésre alkalmas helyszín berendezését, amelyet gyermekek gondolnak.

Társadalmi nyitottság - Iskolánk kiemelt hangsúllyal kezeli külső kapcsolatait. A helyi közösségekkel való kapcsolattartásra, a helyi civilszféra erősödésére, a hagyományőrzésre, illetve intézményi szinten a táji hagyományok felelevenítésére irányul.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Távolabbi kapcsolatok építésével - amely az intézményhálózat többi iskolája mellett hazai és nemzetközi közoktatási programokba való bekapcsolódást, támogatókkal való kapcsolattartást jelent - a gyermekek ismeretszerzési lehetőségei így az iskolán túl bővülnek. A „lokális és globális” értékek tudatosítása a gyermekeken keresztül a helyi közösség látókörének bővülését, szemléletmódjának változását eredményezheti.

Fejlesztési stratégiánk és terveink szerint meghatározó hangulati elem lesz a jövőben:

Korszerűség - A kor kihívásainak megfelelő szemlélettel az ennek megfelelő iskolai program és ennek megfelelő légkör kialakítása a célunk. Az információs és kommunikációs technológia (IKT) által megnyitott perspektíva a nevelésben résztvevők szerepét, az iskola légkörét is megváltoztatja. Az információáradatból történő választás képességének fejlesztése a 21. század egyik legfontosabb nevelési feladatai közé tartozik. A SH iskolába járó gyermekekhez az új tudástartalmak szinte előbb érnek el, mint szüleikhez. Ezért kiemelt szerep jut pedagógusainknak. A tradicionális ismeretközvetítés, átadás mellett az új tudás felfedezéséhez és megszerzéséhez szükséges önállóságot, az információ feldolgozását, új tartalmak létrehozását támogatják. Ez a feladat bizalommal teli, alkotó, ugyanakkor az alapértékek iránti tisztelet légkörében valósulhat meg eredményesen.

"A szép szó nemcsak eszközünk, hanem célunk is. Célunk az a társadalmi és állami életforma, melyben a szép szó, a meggyőződés, az emberi érdekek kölcsönös elismerése, megvitatása, az egymásra utaltság eszmélete érvényesül."
(József Attila)

3. Pedagógiai alapelveink

Az iskolai nevelés a családi neveléssel párhuzamosan - a gyermekek mindenek feletti érdekét szem előtt tartva - segíti a tanulókat abban, hogy önmaguk teljességére törekvő, ugyanakkor a közösség érdekeit szem előtt tartó, kiegyensúlyozott, egészséges felnőtté váljanak. Az információs társadalom fejlődése is hangsúlyossá teszi a választásra felkészítő, az információk közötti eligazodást segítő pedagógiai fejlesztő funkciókat. Az iskolának kell felkészítenie tanulóit, hogy a lehetséges szempontok, ismérvek alapján választhasson az információk sokaságából, képes legyen megtartani az arányokat. Ez jelenünk meghatározó pedagógiai kihívása. Iskoláinkban ennek a szempontnak a figyelembevételével az alábbi elvek szerint valósul meg a közös munka:

- **Az ember méltóságának elve és az egyenrangúság elve:** a humánus, mint alapvető érték képviselésével.
- **A gyermekközpontúság és a közösségközpontúság elve** Hivatásunk gyökerei érzelmekből táplálkoznak. Gyermekekkel foglalkozni azt jelenti: szeretetet adni. A szeretet a pedagógiában annyit jelent, rendelkezésre állni. Rendelkezésükre állunk abban, hogy gyökereiket ápolják, gondozzák, szárnyaikat növezzék, erősítsék a ránk bízott gyermekek. Formálódjanak társas kapcsolataik, hogy társadalmunk - értékeiket ismerő, tudásukat megosztó - aktív tagjává váljanak.
- **Kölcsönös tiszteleten, együttműködésen és közös felelősségvállaláson** alapuló szocio-emocionális, ill. empátikus megerősítéssel működő kapcsolatok. A pedagógus és növendék között a nevelő vezető szerepének elismerésével, az iskola és a család között rendszeres, személyes, kapcsolattartással, a külső társadalmi kapcsolatok előtérbe kerülésével
- **A személyiségfejlesztés elve.** Minden tanuló személyisége egyszeri, megismételhetetlen érték - lehetőség arra, hogy az egyéni bánásmód és a differenciált, specifikus fejlesztés segítségével kiteljesedjen egyénisége. A jó pedagógiai rendszer egyaránt figyel az emberre, mint személyiségre, megfelelően kezeli a tanuló életkori, egyéni sajátosságait, az iskola életét gazdagító értéknek tekinti a gyermekek különböző közösségekből hozott szokásait
- **Az esélyegyenlőség és esélynevelés elve.** Alapelveink közös motívuma, hogy elfogadjuk a gyermekek/tanulók eltérő fejlődési ütemét az eltérő képességű gyerekeket szuverén személyiségként kezeljük. Úgy alakítjuk az iskolai élet mindennapjait, hogy ez a személyiségük és a közösség fejlődését szolgálja. Segítjük a lemaradókat, támogatjuk a tehetséges gyerekek hatékony képzését. Kiemelt jelentőséggel bír a különbözőség elfogadása, a gyengébbek segítése, és a legjobbakról való tanulás képessége.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

- **Iskolánk alapvető működési elvének** tekintjük, hogy növendéink szemléletformálása nyomán széles látókörű, önképzésre képes emberré váljanak, akik a társadalom szélesebb rétegeinek változását indítják el, amely a tudás, a tanulás, a kultúra tiszteletében, a felelős állampolgári gondolkodásban nyilvánul meg.
- **A követendő SH nevelési stílus jellemzői:**

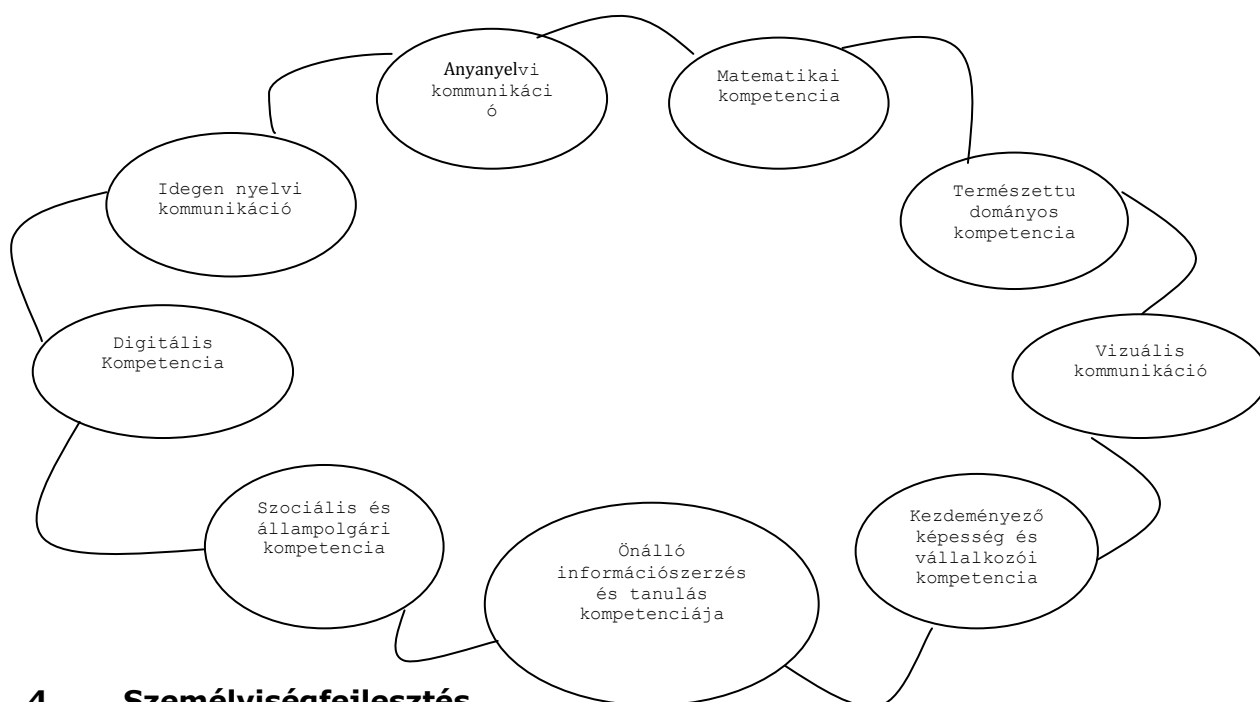

**elfogadás,
törődés,
szeretet,
tisztelet,
motiválás,
felelősségvállalás
és az egyénre szabott segítségnyújtás**

A nevelés kedvező indítékok nyújtása és olyan képességgyakorlás, melyben a képesség önmagát szervezi. (Rousseau)

- **Kulcskompetenciák fejlesztése**

A SH Pedagógiai Programban a kulcskompetenciák fejlesztése a tanulók sikeres önmegvalósításának képességét célozza; megalapozza az élethosszig tartó tanulást, nyitott, rugalmas gondolkodású, alkalmazkodó képes felnőttekké válhatnak tanulóink. Az egyes kompetenciák fejlesztését a SH „gyökerek és szárnyak” programkosara, az alkalmazott tanulószervezési módszereink, valamint az iskola programjait tárgyaló fejezetekben részletezzük.

4. Személyiségfejlesztés

Az élet során használt képességek és a személyiség kialakulásának legfontosabb és legfogékonyabb időszaka az általános iskolás kor, amelyet az alapozásban lényeges óvodás időszak előz meg. Legfontosabb feladatunk, hogy a Pedagógiai Programban képviselt értékek, alapvető követelmények és az ezekre épülő differenciálás elérjék azt a célt, hogy a tanulók - adottságaikkal, fejlődésükkel, iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb tevékenységeikkel, szervezett és spontán tapasztalataikkal összhangban minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Ezért nevelési, tanítási-tanulási folyamatunk:

- Teret ad a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulásnak, a játéknak, a munkának.
- Fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, edzi akaratukat.
- Bővíti a gyermekek élményanyagát, tapasztalatát, ismereteit.
- Hozzájárul életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel
- történő azonosulásuk fokozatos kialakításához.

*„Célunk, hogy a gyerekek átéljék, a világ egységes egész, és nekünk dolgunk van benne.”
Kereszty Zsuzsa*

Feladataink:

- 1. Az alapvető emberi értékek** megismerése, tudatosítása, meggyőződéssé alakítása.
- 2. Az értelmi képességek**, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való igény kialakítása.
- 3. Az önismeret**, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság az elkötelezettség kialakítása.
- 4. Az önálló tanuláshoz szükséges motiváció** kialakítása - Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra késztető érzelmek kialakítása.
- 5. Az emberi együttélés szabályainak megismertetése.** A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás, önálló véleményformálás és kommunikáció elsajátítása.
- 6. A képesség - és személyiségfejlesztés harmóniája** - A kognitív tanulási képességek és a személyiség egészének fejlődését meghatározó szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése egészséges arányának megteremtésére törekszünk.
- 7. Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismerése.** Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek, problémák iránt. Igény felkeltése a közéletben való részvételre.
- 8. Az emberi munka fontosságának felismertetése.** A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.
- 9. A szülőhely, a lakóhely és a haza múltjának és jelenének megismerése.** A nemzeti és helyi hagyományok, a nemzeti kultúra ismerete, emlékeink, tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése, erősítése.
- 10. Egészséges, teljes személyiség formálása.** A saját érdek képviselőjére való felkészítés, az egészséges életmód, az egészségvédelem tudatosítása,. Testileg és mentálisan is egészséges személyiséggé válás segítése.

*„Nem megzabolázandó természeti erő a gyermek.
Kifejleszteni, csiszolni, finomítani kell azt, ami
a gyermekben benne van.”Ansel Éva*

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Az egyén fejlesztésének pedagógiai folyamatával értelemszerűen összekapcsolódik szociális fejlesztés, hiszen az egyén neveltsége nélkül aligha várható el szociálisan is értékes magatartásforma. A személyiségfejlesztéshez kapcsolódó - programunk keretében is kiemelten fejlesztett -, kulcskompetenciákat az OECD vizsgálatok két összefoglaló csoportban jelölték meg:

- önbizalom, kudarcűrés, kezdeményezőkézség, vállalkozókézség
- szociabilitás, aktív állampolgárság, csoportmunkában való részvétel, másokra való odafigyelés

(Mihály, I. (2003): Még egyszer a kulcskompetenciákról Új Pedagógiai Szemle 6. Sz.)

5. Közösségi nevelés

A SH pedagógiája közösségi irányultságú. Olyan közösségé, amely elfogadja a máságot, hagyja érvényesülni az egyéni sajátosságokat. A közösen végzett munka együttműködésre, kölcsönös segítségnyújtásra nevel. Az ilyen munka örömeinek ízét akarjuk megéreztetni a gyerekekkel. Tudatosan tartalmas közösségi életet szervezünk, folyamatot, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot megeremti alakítja.

Iskolánk légköre lehetővé teszi a kapcsolatok mélyítését, ugyanakkor tudjuk, hogy a család szerepe, szemléletmódja meghatározó, a közösségi nevelés az iskolai és családi nevelés részeként valósul meg.

a) A közösségfejlesztés szempontjai

Az emberi értékek mind teljesebb kibontakoztatása, a személyiség sokoldalú fejlesztése, egymás feltétel nélküli elfogadása csak pozitív, érzelmekben gazdag iskolai légkörben valósulhat meg. A befogadó közösség kialakítása nevelési cél, a közösségi tudat pedig eszköz a személyiség formálásában, az értelmi és érzelmi nevelésben.

A Suli Harmónia iskolákban a közösségfejlesztés, a társadalmi kommunikáció megalapozása hagyományosan az osztályfőnöki órák témája. Ennek megfelelően olyan osztályfőnöki programot dolgozunk ki, amely támogatja a közösségfejlesztést, segíti a tanórán kívüli, szabadidős foglalkozások szervezését. Törekszünk arra, hogy a tanulók egymás között is próbára tegyék kapcsolatletteremtési képességüket. A közösségi nevelésben kiemelten foglalkozunk a konfliktuskezeléssel, a konfliktusmegoldással. Nagy jelentőséget tulajdonítunk a türelemnek, az empátiára épülő megértésnek, az emberi méltóság tiszteletben tartásának. A konfliktuskezelési technikák megtanítása, gyakoroltatása a későbbi továbbtanulási illetve munkaerő-piaci pozíciót is segítheti, mert biztosságot ad a környezet konfliktusokkal teli világában. Drámapedagógiai, képzőművészeti és táncos foglalkozásaink ebben is sikerélményt nyújtanak tanulóinknak.

A közösségfejlesztés során az iskola nem differenciáltan, egymástól függetlenül, egymás mellett fejleszti a tanulók személyiségét, hanem közösen egymást erősítve, a helyi gyermek közösség „dimenziói”, a tanulók egyéni képességei, beállítódása, érdeklődése alapján tervezik meg a legfontosabb a közösségfejlesztéssel kapcsolatos és feladatokat, amelyeket a helyi tantervekben rögzítenek. Ebben jelölik ki azokat a közösségfejlesztéssel kapcsolatos szempontokat, amelyeket az iskola valamennyi dolgozója figyelembe vesz mindennapi munkája során.

Fontos megemlíteni, hogy a közösségfejlesztésben nem csak az osztályfőnököknek, pedagógusoknak van feladatuk, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, sőt az iskolát segítő szervezetek, az alapítvány és az önkormányzatok vezetőinek is, hiszen mintaadó értéként jelennek meg:

- megjelenésükkel,
- viselkedésükkel,
- beszédstílusukkal,
- társas kapcsolataikkal.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Ezért a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat a nevelőtestület a szülői munkaközösséggel és a diákönkormányzattal egyeztetve határozta meg.

A közösségfejlesztés megvalósul:

- **tanórákon:** szaktárgyi órák, projektek, osztályfőnöki órák alkalmával
- **tanórán kívüli foglalkozásokon:** napközi, iskolaotthon, kirándulások, séta során, színházlátogatás, szakkörök, tömegsport, diáksport, környezeti nevelési, egészségnevelési projekteken.
- **diák-önkormányzati munka** (diákok által szervezett tevékenységek, programok) közben,
- **helyi és központi szabadidős tevékenységek** során, melyet az iskola, vagy az alapítványi központ szervez.

Mind a négy terület sajátos foglalkozási formát követel, más-más feladatrendszerrel, abban azonban megegyeznek, hogy valamennyi tevékenyen hozzájárul:

- a tanuló közösségi magatartásának kialakításához,
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez
- a közösségi szokások, normák elfogadásához, etikai értékrend kialakulásához,
- a másság elfogadásához,
- az együtt érző magatartás kialakulásához,
- a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez

b) A közösségfejlesztés cél és feladatrendszere

Célunk, hogy tanulóink:

- Tudjanak társaikkal és a felnőttekkel is adott témáról, anyanyelvükön szabatosan kommunikálni.
- Kapcsolódjanak be a közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá.
- Önálló, felnőtt életükben képesek legyenek az életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani.
- Kapjanak kellő mélységű ismereteket, támogatást a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzéséhez.
- Legyenek képesek önellenőrzésre, egymás segítésére és segítő szándékú ellenőrzésére.

A közösségfejlesztés során növendékeink ismerjék meg:

- a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek,
- népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit
- azokat az ismerteket és gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek.
- különböző szokásokat, életmódokat, kultúrákat, vallásokat, hogy elfogadóak legyenek a másság iránt.
- a környezetük leggyakoribb egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait.
- a környezetre veszélyes folyamatokat, hogy felismerését követően megakadályozzák, segítsék az élő természet fennmaradását.
- az új audiovizuális környezetet (film, videó, DVD, multimédiás számítástechnikai eszközök stb.), hogy képesek legyenek azt szelektíven használni.

A tanórai munka illetve az iskolai tananyag elsajátításának folyamata:

- segítse a tanulók kezdeményezéseit, járuljon hozzá a közvetlen tapasztalatszerzéshez,
- biztosítson elegendő lehetőséget a közösségi cselekvésre,
- irányítsa a tanulót arra, hogy az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és kifejezés, a vélemények, érvek kifejtésének, értelmezésének, megvédésének a képességei álljanak a kommunikációs kultúra középpontjában

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

- fejlessze ki a tanulóban az új információs rendszerben való eligazodás, valamint a kritikai módon való használatának képességét,
- alakítsa ki a tanulóban a környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartást,
- tegye képessé a tanulót a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére,
- alapozza meg a nemzettudatot, mélyítse el a nemzeti önismertetet, a hazaszeretetet,
- ösztönözzön a szűkebb és tágabb környezet hagyományainak feltárására, ápolására, és késztesse az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre,
- ennek során alakuljon ki a tanulóban bátorító, vonzó jövőkép, amely elősegíti a környezeti harmónia létrejöttéhez szükséges életvitel, szokások kialakulását és a környezet iránti pozitív érzelmi viszonyulások erősítését.

A diák-önkormányzati munka

A diákönkormányzatok (DÖK) a tagintézményekben működő tanulói - önrányító, önszervező-közösségek, melynek kertében a tanulók a pedagógus „irányításával” (segítségével) együtt, saját fejlettségüknek megfelelő szinten önállóan intézik saját ügyeiket. A diákönkormányzat munkáját a 3 1. osztályokban megválasztott küldöttekből álló vezetőség a helyi alapszabályoknak megfelelően irányítja. Tevékenységét a tagintézmény vezető által megbízott nevelő segít. A diákönkormányzat tagsági viszonya önkéntes, célirányos tevékenységeihez szervezetszeregre van szükség. Demokratikus úton, szavazással - korteskedés, kampány után - választják meg tisztségviselőit, akik a közösség megbízásából hivatottak a diákokat érintő ügyek megvitatására és határozathozatalra. Munkájával a hagyományok ápolásán és programok szervezésén, értékelésén keresztül fejleszti a közösséget.

*"Senki sem születik jó állampolgárnak,
ahogy egyetlen államban sincs magától értetődő demokrácia.
Sokkal inkább igaz az, hogy mind a kettő folyamat,
amely egy életen át keresztül tart és fejlődik.*

*A fiatalokat születésüktől kezdve be kell vonnunk ebbe a folyamatba."
Kofi Annan*

Célunk:

- hogy olyan demokratikus diákszervezetek alakuljanak, ahol a tanulók tapasztalati úton sajátíthatják el a demokrácia alapjait, megtanulhatják, hogy nem mindig az egyéni érdek a döntő, hanem előtérbe kerül a közösségi érdek,
- hogy kialakuljon a közösségtudat, amelyben felelősséget vállalnak a közösség tagjaiért és büszkéek saját közösségük sikereire,
- a kommunikációs kultúra fejlesztése, a demokratikus joggyakorlás tanulásának megfelelő szintér működtetésén keresztül a problémaérzékenység, a vitakultúra fejlesztése, a közösségért végzett feladat és felelősség vállalás megtapasztalása,
- a konfliktuskezelés módjainak megismerése.

A szabadidős tevékenység

A szabadidős tevékenységek olyan örömet adó munkaformák, feladatok köré szervezett foglalkozások, szakkörök, níó körök, amelyek kötődnek a tanulók személyes életéhez, társadalmi és egyéni problémáihoz, és hatása nem csak a csoporton/osztályon belül érvényesül, hanem kihat az iskola/intézmény más területeire is.

A tevékenységeket élményhez kötődő, problémamegoldást fejlesztő módszerekre építjük, melynek alapeleme a jó kapcsolat a tevékenységben résztvevőkkel, az adott korosztállyal, szüleikkel valamint a tevékenységet segítő külső szakemberekkel.

A szabadidős programok a csoporton belüli kapcsolatok erősítését is szolgálják. A kölcsönösségre és az egyéni képességekre, aktivitásra szervezett tevékenységek során olyan közösségek jönnek létre, amelyek nem csak befogadják, hanem tevékenységük által elérhetővé és élővé teszik kulturális örökségünket. A közös munka lehetőséget ad az önismeret elmélyítésére, az önfegyelm fejlesztésére, mind a társak, mind pedig a foglalkozásvezetők megismerésére, elfogadására, az együttműködés megalapozására, fejlesztésére.

A tevékenységformák tematikájának kidolgozását az elsajátítandó ismeretek készségszintűvé alakítása mellett az életkor- és réteg- specifikus jellemzők figyelembevétele és az egyedi, személyiséghez alkalmazkodó kapcsolatteremtési mód határozza meg. Törekszünk arra, hogy a résztvevők érdeklődése ne csak alkalmanként érvényesüljön, hanem tartós aktivitásra ösztönözzön.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Célunk:

- hiteles, nyílt kommunikáció igényének felkeltése, megerősítése
- olyan erős érzelmi-értelmi felhívó erővel bíró témák kijelölése, amely során csodálkozva fedezhetik fel önmagukban a másik iránti érdeklődés, részvét, megértés, türelem szándékát és képességét, ezzel megerősítve a közösséghez való kötődésüket,
- olyan csoportok kialakításának segítése, amelyek az emberi kapcsolatok pozitív elmélyítése mellett hatnak az egész személyiség fejlesztésére, valamint hatással vannak a pozitív töltésű életmód kialakítására.

Harmónia-füzetek, harmónia-láda Az iskolába kerülve a gyermekek kérdései elhalkulnak, a hagyományos szemlélettel inkább az iskola kérdez, ők válaszolnak. A Suli Harmónia pedagógusai tanórákon és azon kívül is igyekeznek ezt a passzívvá váló tanulói szerepet megelőzni, illetve megfordítani. Kíváncsiak vagyunk arra, mi foglalkoztatja gyermekeinket! A tanulócsoporthoz (osztályok) vezető pedagógusa kérdések füzetét nyit. Ennek az un. Harmónia-füzetnek az első oldalán a csoport által meghatározott és közösen elfogadott, néhány pontban megfogalmazott kommunikációs szabályzat van. A beírásra kerülő kérdésekből természetesen nem csupán a konfliktusokkal összefüggőek lesznek, hanem kiderül, hogy mi foglalkoztatja a gyerekeket. Ezzel komoly esélyünk van arra, hogy a problémák egy részéről, azokról, amelyeket a gyerekek meg tudnak fogalmazni, és amelyekbe bennünket beavatnak - megtudjuk azelőtt, mielőtt komolyabb konfliktust váltanának ki. Eredményesebb, ha a kérdésekre nem egyszerűen a tanító/tanár a válaszol, hanem - például az un. beszélgető-körökben - a pedagógusok segítségével a gyerekek maguk keresik a választ. Lényeges, hogy egyetlen kérdés se maradjon válasz nélkül, hogy kialakuljon a gyermekekben a bizalom, hogy érdemes kérdezni, megoldást keresni.

A Harmónia-láda a tagintézmények közösségi terében elhelyezett postaláda, amelyet az Iskolavezetés felé érkező kérdések, ötletek, vélemények megválaszolására nyitunk partnereink számára. Elsősorban a szülői véleményeket, a minőségi munkát támogató gondolatok beérkezését várjuk ettől a kommunikációs csatornától. Természetesen a szülői vélemények, javaslatok az osztályfőnökök és a tagintézmény vezetők közvetítésével is eljuthatnak az iskolavezetéshez, hiszen Ők állnak közvetlen kommunikációs kapcsolatban a tanulókkal és a szüleikkel.

Rituálék az iskolában - Zsilipelés Az iskola életében az együttműködés kezdő és zárópontjait közösségi élményekké alakítjuk. A zsilipelés a helyi rítusokban megjelenített közösségi forma erősíti az összetartozást, az iskola identitását. Egyrészt, mint akklimatizációs idő segíti a külvilágból az iskolába való megérkezést, átmenetet biztosít a gyerekek számára, rávezetést jelent az iskolai munkára, illetve megerősítő közösségi élményt jelent a hazatérés előtt. A zsilipelés formáját a helyi közösségek, tartalmát a helyi szokások hírek, alakítják.

- **Kapu** - Az intézmény közös témahéttel kezdi a tanévet.

Egy hét orientáció az iskolában, vagy erdei iskola keretében segít ráhangolódni az iskolai munkára és módot ad az újonnan érkezettek és egymás jobb megismerésére.

- **Suli Fórum** - Tagiskolánként együtt kezdjük vagy zárjuk a hetet.

Lehetőség ez a megemlékezésekre, a világ aktuális eseményeire, apró vetélkedők, játékok, zenehallgatás, közös ének, mese, vers felolvasás, projekt/verseny eredmények közzététele iskoláról iskolára. különböző programelemek válthatják egymást.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

- **Beszélgetőkörök** - Osztályonként együtt kezdjük napot.

Ez a napi információk közlésének, a panasznak, a problémafelvetésnek a helye, de jó alkalom a pedagógusok számára, hogy ellenőrizzék a jelenléteket. Alsó tagozatos osztályokban a varázsszönyegről indulhat a nap.

Minden nap a beszélgető körrel, a munkára való közös ráhangolódással kezdődik Az intim együttlét - főleg az egész napjukat iskolában töltő gyerekekben - óriási értéket képvisel, mivel kevés módjuk van rá a családokban. Ezt a hiányt enyhíti a napi csoportos beszélgetés. Rendszerint reggel- az „osztály vigyázz!", a létszám- és időjárás jelentés helyett-, ha lehet, akkor körben ülve kerül rá sor. Azért körben - akár szőnyegen, tiszta padlón, székeken ülve -, mert körben mindenki láthat mindenkit. Láthatjuk egymás arcát, gesztusait, szemkontaktusban lehetünk egymással. Több interakció jöhet létre a gyerekek között így, mint padokban ülve, egymás hátát látva.

„Az iskolának az a feladata, hogy a kérdezést természetes és leküzdhetetlen szokásunkká tegye.” Örkény István

A beszélgető-körök kommunikációs szabályaiban a csoport közösen állapodik meg a tanév elején, amelyet rajzos, tetszetős formában látható helyre kifüggesztenek. A szabályzat megfogalmazása a korosztályok szerint változó, de tartalmában egyezik. Alapszabály, hogy sorban mindenki szót kap, de meg kell hallgatniuk egymást. A szabályzatban megállapodhatnak, hogy hogyan kell megfogalmazni véleményüket - őszinteség, az objektivitásra való törekvés stb. -, hogyan váltják a beszélők egymást.

Közösségformáló, ha az ilyen csoportos beszélgetésre naponta módja van az osztálynak.

A benyomások, tudástartalmak összeadódnak, egymás ismeretét jelentik a gyermekek és a pedagógus számára. Témája mindaz lehet, ami a gyerekekkel az előző napi beszélgetés óta történt, ami foglalkoztatja őket. Mindenről szó eshet, a kedvenc ételektől az új divatig, a tv-ben látott műsortól az éjszakai álomig, egy összeveszéstől, az otthoni gondokig bármiről. A beszélgető kör haszna a saját mondanivaló közlésének lehetőségéből, mások meghallgatásából származik, annak önismeret fejlesztő hatásából, ahogyan egy-egy gyerek mondandójára reagálnak a többiek (önismeret, társismeret). Közben a csoporthelyzetben még megjeleníthető mértékig az intim szféra is jelen van, a tanító figyelni tud a gyerekekre külön-külön is, nő a csoportkohézió, javul a csoportlétkör, s ez a napi együttes élmény kedvező motivációs háttér a konfliktusok oldásához is.

Óvodában, alsó tagozatban egy közös énekkel bemelegítve minden munkanap kezdődjön így!

Felső tagozaton az osztály igényének megfelelően ajánlott reggelente ilyen közvetlen 5-10 perccel kezdeni. Felsőben a spontán kialakuló beszélgetéseket a napi közéleti, illetve helyi érdeklődésre számot tartó témával nyithat a pedagógus vagy a tanulók. Lesznek olyan témák, amelyeket az óra után a szünetekben, esetleg a tanítás után érdemes tovább beszélni. Egyik fontos szerepe ezeknek a beszélgetéseknek, hogy a gyerekek megtanuljanak figyelni egymásra

Fontos arra figyelniük a vezetésénél, hogy a bőbeszédű, szerepelni vágyó gyermekek megtanulják visszafogni magukat -, a gátoltak, zárkóztak pedig megszólaljanak. Utóbbi segíti, ha a tanítónak sikerül velük jó kapcsolatot kialakítania. Ez szinte előfeltétele annak, hogy csoporthelyzetben megnyilatkozzanak. A beszélgető-körökön kívül is igyekszünk megragadni minden alkalmat a beszélgetésre, rendszeres verbális visszajelzést, értékelést adunk a gyerekeknek a napi munka során. A beszéd, a szóbeli egyeztetés egyik fontos konfliktuskezelési eszközünk.

A családok fokozatos bevonása az iskolai életbe, a tanulók oktatásába

A Suli Harmónia iskolák és óvodák nyitva állnak a gyermekek szülei és nagyszülei előtt. Amellett, hogy a nevelésben közös feladataink vannak, a családok partnerként támogatják az iskolai oktatás lehetőségeit, a program bővítését is. Így a helyi tudás és tapasztalat a kapcsolatokon és lehetőségeken keresztül újabb ismeretek forrását jelenti a gyermekük, s vele az iskolai közösség számára.

6. SH Pedagógiai módszertani elemek

A legfontosabb tanulásszervezési módszerek, eljárások rendszerszerű alkalmazása:

1. Tevékenységközpontú pedagógiák
2. Projektpedagógia
3. Élményakadémia
4. Kooperatív tanulás
5. Tanórai differenciálás
6. Tanulásmódszertan
7. Egyéni tanulói értékelési formák, fejlesztő értékelés
8. Beszélgető körök
9. Drámapedagógia, báb, tánc
10. Motivációs elemek
- k. Expedíciók

a. Tevékenység központúság a Suli Harmónia iskolákban Ez az aktivitás nem fizikai munkavégzést jelent elsősorban, hanem a valóság tevékenység útján való megismerését, játékon, tanulókísérleteken, projekteken keresztül.

A hagyományos frontális osztálymunka néhány esetet leszámítva elveszíti a hagyományos oktatási intézményekben megszokott jelentőségét, hiszen passzív tanulói szerepben nem fejlődnek a kompetenciák. A gyermekek tanulmányi munkája egyénileg vagy spontán választás alapján szerveződő kiscsoportokban történik, amely lehetővé teszi, hogy a gyermekek tartósan és elmélyülten foglalkozzanak egy-egy őket érdeklő témával.

Az alsóbb osztályokban megfigyelések, kreatív feladatok során ismerkednek az önállóságot feltételező projekt munkával és dokumentáció készítéssel a tanulók. A Freinet pedagógiájából átvett **"kísérletező tapogatózás"** a gyermek természetes kíváncsiságára épít. Nem a tudás átadása a kizárólagos cél, sokkal fontosabb ennél a kutatási módszer, a gondolkodási mód elsajátítása.

Témanapok, témahetek alkalmával - az adott napon vagy héten - tanulóink iskolai vagy intézményi szinten, vegyes korcsoportokban ugyanannak a témának különböző oldalról való megközelítésével foglalkoznak. Ezek az alkalmak amellett, hogy egyaránt megmozgatják kicsik és nagyok fantáziáját, alkalmat adnak a választásra és olyan tantárgyakhoz nem köthető készségek kibontására, mint a kreativitás, a jó szervezőkészség, együttműködés vagy épp a tolerancia. Évente két központi **Témahét** kerül megrendezésre, melyek programját a Szakmai Vezetés (SZV) az előző tanév második félévében dolgozza ki a tagintézmények ajánlásával.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

- Őszi témahét - a gyökerek ápolásához
- Tavaszi témahét - a szárnyak erősítéséhez kapcsolódik.

A közös munka során vázlatokat, rajzokat készítenek, problémáikat megbeszélhetik társaikkal, miközben tanárukhöz fordulhatnak segítségért. Az egyes kiscsoportok folyamatos munkakapcsolatban állnak a többi munkacsoporttal. A tevékenység eredményét megosztják egymással, és lehetőség szerint bemutatót tartanak az alsóbb osztályoknak, illetve a legsikeresebb, vagy közös projektek esetén a társ tagiskolák tanulóinak.

Azáltal, hogy az iskola a társadalom több szférájának bevonásával működik, lehetőséget ad tanulóinak, hogy a projekt alapú tanulás során életszerű helyzetekben cseréljék ki tapasztalataikat, kooperáljanak. Életszerű körülmények között, szinte észrevétlenül tanulják meg a társadalomban folyó élet szabályait. Megalapozzuk, hogy tanulóink a demokratikus jogállam öntudatos, a saját érdekeit megvalósítani képes, de a másik emberre is figyelni tudó szabad állampolgárává váljanak.

Az iskolai munka célja a technikai tudás fejlesztése is, vagyis a rendelkezésre álló eszközöknek a feladat sikere érdekében történő alkalmazása nem pedig az öncélú használata. A forráskutatásban, a helymeghatározásban, a navigációban, a kapcsolattartásban, majd pedig a szerzett tapasztalatok, információk dokumentálásában mindig a megfelelő IKT-eszköz kiválasztása és alkalmazása szükséges.

*„A tanár minél többet tanít, a diák annál kevesebbet tanul.
A tanítás zavarja az elsajátítást.” (Carl Rogers)*

b. Projektpedagógia A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a tevékenységközpontú tanítói gyakorlat megvalósítását támogatjuk, mely során életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújtunk; konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére, problémamegoldásra, összefüggések felfedezésére, következtetések levonására, döntésekre, egyéni vélemények kialakítására, az ismeretek alkalmazására, a társakkal való együttműködés és munkamegosztás, a feladatért vállalt felelősség megtapasztalására.

A felsősök hosszabb, átfogóbb, iskolai szintű projektek megvalósításával bővítik tudásukat, fejlesztik képességeiket. Az önálló információ feldolgozást a saját szintjüknek megfelelően tanulják meg. Tevékenységük során az iskola **forrásközpontjait** használják, hogy munkájukhoz megfelelő anyagot találjanak.

- a **helyi könyvtár** lehetővé teszi, hogy ismereteiket szakkönyvek, térképek, egyéb segédeszközök segítségével bővítsék
- az Internet segítségével a munka során felmerülő kérdéseikre kereshetnek, esetleg szakértők, levelezőtársak segítségével választ.
- **központi könyvtár**, médiatár, központi **„szakértő forródrót”** szolgálat gazdagítja a gyermekek lehetőségeit az egyes feladatokban való elmélyülésben.

A projektmódszer nagy előnye, hogy a tanórai és tanórán kívüli tevékenységek, a tradicionális szakaszok - előkészítés, feleltetés, tárgyalás, összefoglalás, begyakorlás, a házi feladat feladása - megtelhetnek élettel - kirándulások, kísérletek, megfigyelések, mérések, viták, vizsgálatok, bemutatók, kiállítások során

„A legfontosabb dolog: nem szabad abbahagyni a kérdezősködést.” Albert Einstein

c. Élményakadémia programok Törekszünk a megtapasztalás, az élmények útján való tanításra, az ismeretek így jobban megmaradnak, érvényesülhet a tantárgyközi integráció, a horizontális gondolkodás képességének kialakulása. Az élményakadémia olyan törekvést és tudatosan szervezett iskolai programokat jelent, amely során a tantárgyakhoz köthető, de a tantárgyi határokon átívelő tudásanyag egy élményhez, megtapasztaláshoz kapcsolódik. Az élményakadémia a témában elismert (főként) külső szakemberek vezetésével zajlik, akik a program közben vagy után a pedagógusokkal együtt segítik a gyerekeket az élmények feldolgozásában.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Az élményerősítő beszélgetésekre lehet a programon belül, vagy utána, beszélgetőkörök alkalmával sort keríteni. Mindenki elmondja, mi tetszett neki a legjobban a program során, mi az, ami a legnagyobb meglepetésére szolgált, mit nem értett, a tanár kulcsszavakat sorolhat, amit el lehet játszani, le lehet rajzolni stb. További megerősítésre, tudásanyag bővítésére szolgálnak az élményhez kapcsolódó egyéni, nívv feladatok. Az élményakadémia programok, és az irányított információfeldolgozás segítik a gyerekeket a projektek során elvárt önálló kérdésfeltevésben és megoldásra törekvésben.

Formáját tekintve lehet célirányos kirándulás a természetben, valódi, vagy akár virtuális séta múzeumokban, idegen városokban, múzeumpedagógiai program, helyi bemutató stb. Számunkra adott a természet közelsége, könyvekkel nem helyettesíthető élményanyaga. Az élményekkel átszőtt tapasztalatokat az iskolában együtt dolgozzuk fel és beépítjük a tanulmányok folyamatába. A felhalmozott tapasztalati anyagot a tanulócsoportok dokumentálják, hogy a későbbiekben rendelkezésre álljon, és megosztják az iskolalánc többi iskoláiba járó tanulókkal. A helyi élményanyag feldolgozásához kapcsolódó projektjeinket nyári programok keretében igyekszünk elérhetővé tenni a városi iskolások számára.

d. Kooperatív tanítási-tanulási technikák alkalmazásával fejlesztjük az együttműködési kompetenciákat. A kooperatív tanulás a csoportmunkára épülő oktatási folyamat, melynek központi eleme az úgynevezett ötletbörze-technika. Ez alkalmas az előzetes tudás felmérésére, a problémák több szempontú megközelítésére. A technika alkalmazása folyamatos motivációt jelent a megnyilatkozásra, amely a kommunikációs kompetenciák fejlődésére nyújt lehetőséget. Az aktivizálással a gyermek érdeklődését keltjük fel miközben biztosítjuk az azonos tartalmak különböző szinten történő elsajátítását is.

A csoportos foglalkozások a társas kapcsolatokra is nagy hatással vannak, hiszen a tanulók egymással és egymástól is tanulnak. Megtanulják meghallgatni a másikat, mérlegelni a javaslatokat és adott szituációkban dönteni. Az együttműködés során a tanulókat céltudatosság, kitartás, gondosság és önkontroll jellemzi.

*„Egy embert nem taníthatsz meg semmire, csupán segíthetsz neki, hogy maga fedezze fel a dolgokat.”
(Galileo Galilei)*

e. **Differenciált tanulásszervezési módszerek** alkalmazása lehetővé teszi a tanulók személyes szükségleteinek, tudásának, képességeinek és motivációinak megfelelő fejlesztését, biztosítva ezzel a hatékony tanulás szempontjából nélkülözhetetlen helyes énkép alakulását.

A differenciálás nem azonosítható a felzárkóztatással és a tehetségneveléssel, nem a tanulmányi eredményesség szintjeihez igazodik. A differenciálás mindenki számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítását jelenti, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és erősebb területeit, a tanuló igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit. A nevelés, az oktatás igazodik a gyermekekhez, s ez azt is jelenti, hogy igazodik ahhoz a szocio-kulturális közeghez, amelyben a SH tanulója él.

„Az oktatás célja, hogy a fiatalokat felkészítse arra, hogy tudják magukat tanítani életük során” (Robert Hutchins)

f. **A tanulás tanítása** a fő feladatunk, mert aki tud tanulni, az már maga is képes egyre több ismeret elsajátítására. Nem a tananyag mennyisége a fontos, hanem az, hogy értsék a gyerekek és szeressék, amiről tanulnak. Ezért a tradicionális számonkérések helyett, az ismeretek megszerzésére, feldolgozására és az eredmények bemutatására tesszük a hangsúlyt.

Nincs két egyforma gyermek, mindegyikük más erősségekkel, tehetséggel érkezik az iskolába. A tanulásban ki-ki erősségeire építhet, persze csak akkor, ha ismeri azokat. Felső tagozaton tantárgyi keretben kap helyet a tanulásmódszertan, ami egyéni tanulói szokások kialakítására, új ismeretek megszerzésére és feldolgozására teszi képessé tanulóinkat. Mindez sikerélményt jelent az iskolai munkában, serkenti az új ismeretek megszerzésére való igényt, előhívja a kreatív gondolkodást. Az iskolához, tanuláshoz kapcsolódó kedvező attitűd alapozza meg az élethosszig tartó tanulást.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

g. Tanulói portfólió rendszer az egyéni értékelési formák, fejlesztő önértékelés, értékelés lehetőségét biztosítja. A pedagógiai portfóliók a tanulók munkáiból összeállított célirányos gyűjtemények, amely bemutatják készítőjének erőfeszítéseit, fejlődését és eredményeit.

A portfólióba kerülő munkákról a pedagógus és a tanuló közötti tudatos és irányított párbeszéd folyik, amely segíti a gyerekeket, hogy tisztában legyenek erősségeikkel, illetve gyengeségeikkel, és világosabbá, tudatossá váljon számukra tanulási folyamatuk. A munkák gyűjtése kínálja fel a beszélgetés, a tanulási folyamatról szóló közös gondolkodás lehetőségét, de a legtöbbet a hatékony visszajelzés, a tanári reflexió segít. A pedagógus a kérdéseivel irányítja a tanulót abban, hogy az általa szerzett információkat, saját tanulási tapasztalatait, személyes nézeteit a maga számára tisztázza, rendszerezze, strukturálja. A tanulási folyamat elemzése segíthet a diáknak a sikeres tanulási stratégiák megtalálásában, tehát hozzájárul ahhoz, hogy megtanuljon tanulni, hogy sikeresebb tanuló váljon belőle.

A portfólió iskolai alkalmazása nagymértékben elősegíti a diákok szükségleteire épülő tanulásszervezés következtében átalakuló tanulói és tanári szerepváltás megvalósulását. A tanuló aktívvá válik azzal, hogy maga dokumentálja tanulási folyamatát, a megadott szempontok mentén értékeli saját és társai teljesítményét, a tanári reflexiók tükrében új célokat fogalmaz meg. A papíralapú és a virtuális portfólió esetében is a tanuló kiteljesedése, a tanulás folyamatának tudatosítása a cél. A gyűjtés szempontjait és a közös értékelés módját a pedagógus - az alapozó évek fejlődés portfóliójától kezdve a végzősök számítógépes, elektronikus portfóliójáig -, mindig a tanuló érdekeit figyelembe véve határozza meg.

Az egyéni portfóliók bevezetése felmenő rendszerben történik, először az alapozó (1-2) osztályokban. Előkészítésként javasoljuk az osztályportfóliók bevezetését minden évfolyamon.

h. Beszélgető körök a tananyag kötetlen kommunikációra épülő feldolgozásában is szerepet kapnak. A beszélgető körökben történő témafelvetés és problémamegoldás ismerős helyzet gyermekeink számára, hiszen az osztályfőnökök vezetésével a napi iskolai programjukban is fontos szerepet kap. Ez a tapasztalat/gyakorlat az órai munka és a tananyag feldolgozás során is segítségükre van. Leggyakoribb formái:

- A nyelvi kifejezőképesség ápolására és fejlesztésére: tanulói beszámolók, előadások, dramatizált szerepjátékok, viták, felolvasások.
- A közösségi társas kapcsolatok gyakorlására: a játék, a beszélgetés közbeni kulturált viselkedés gyakorlása, közös élmények - napi problémák megbeszélései.

i. Drámapedagógia, báb, tánc

A drámajáték a tanár és a diák közös alkotó tevékenysége a játékon keresztül. Célja megértetni a közös munka jelentőségét, és megbecsültetni az egyén szerepeit. A drámán keresztül újjáteremtünk, mialatt a résztvevők az emberek cselekedeteit és önmagukat vizsgálják. Tudatosít a cselekvések az érzelmek és a gondolatok szintjén Élményközpontú, kreativitást és kooperációt fejlesztő tanítási gyakorlat a verbális és nonverbális kommunikáció fejlesztésére.

Az angol iskolarendszerben a drámajáték 6 és 18 éves kor között tantárgyként szerepel, ugyanúgy, mint a matematika. Személyiségfejlesztő hatása mással nem helyettesíthető. Értéke abban rejlik, hogy a gyerekek alkalma van arra, hogy különböző korban élt/élő, különböző életkorú, nemű, társadalmi helyzetű, foglalkozású emberek helyzetébe, konfliktusaiba képzelje/élje bele magát.

Az iskolában a játék kap szerepet a drámapedagógiai foglalkozásokon, szituációs játékokon és helyzetgyakorlatokon keresztül. Idegen nyelvtanításban, közösségfejlesztésben, szaktárgyak - történelem, földrajz, magyar esetében is hatékony tanulásszervezési módszer.

Tagiskoláinkban az országos elismeréssel dolgozó hagyományörző színjátszó körök és tánccsoportok mellett az iskolai, tanulmányi munkában is szerepet kap a drámapedagógia segítségével történő tananyag feldolgozás. A dramatikus játék közben átélt helyzetek sokkal mélyebb tapasztalatként maradnak meg a gyerekekben, mint bármilyen jól szemléltetett, színesen előadott, verbálisan közölt információ. Fontos, hogy a dramatikus játékhöz egyszerű jelmezeket, díszleteket, kellékeket is készítsünk, s törekedjünk arra, hogy a játékokban idővel valamennyi gyerek részt vegyen, ne csak a szerepelni szerető, azt könnyen tudó gyerekek. A gátolt, verbálisan még fejletlenebb gyerekek először beszédet nem vagy alig kívánó szerephelyzetben játszhatnak, majd fokozatosan egyre több szóbeli megnyilvánulást kívánó helyzetekben. A fontos az, hogy involválódjanak, bevonódjanak a játékba.

j. Motivációs elemek

Motivációs elemekkel bővítjük az iskola ellenőrzési-értékelési rendszerét, ezzel a tanulók reális önértékelésének kialakulását és az iskolához, a tanuláshoz való pozitív hozzáállását segítjük. Szervezett sikerélmény,

Zsetonrendszer - A hagyományos piros pontok helyett alkalmazzuk ezt a további aktivitásra, gondolkodásra serkentő módszert. A gyermekek kiemelkedő tanórai munkájukért zsetonokat kaphatnak tanáraiktól.

Vásár - Minden hónapban beválthatják a tanulók a zsetonokat, vásárolhatnak a tanulói javaslatra összeállított ajándékok közül.

Tudás-rulett - A gyermekek természetes játékigényére építünk a zsetonok és a tudás-rulett és a bevezetésével. A zsetonokat az órákon való aktív részvételért, kiemelkedő teljesítményért lehet elnyerni. Az tanulmányi munkával megszerzett zsetonjaikat tovább sokszorozhatják a tudás-ruletten. A szerencsekerék számai kérdéseket rejtenek, melyekre helyesen válaszolva újabb zsetonok kerülnek a birtokukba. A kérdések után kutatva sok hasznos ismerettel lesznek gazdagabbak, gyakorlati hasznát veszik az iskolában elérhető forrástáraknak (könyvtár, internet). A játék a tagintézmények helyi szokásaihoz igazodik, akár naponta zajlik az óráközi szünetekben. A zsetonokat köteleességgel, durva viselkedéssel, csúnya szavak használatával el lehet veszíteni, így a gyűjtése nem csak tanulmányi, de magatartási motivációt is jelent.

Tudás-tőzsde - A tudás-rulett felsősöknek továbbfejlesztett változata, amely során a zsetonnal való kereskedést, a részvényt, árfolyam fogalmát tanulhatják meg. Játékosan ismerkednek meg a kockázatvállalással, az árfolyamokkal, a takarékoskodással és a pénzügyi tervezés alapjaival. Osztályonként minden főbb tantárgynak árfolyama van, melynek értékét az osztály által nyújtott teljesítmény határozza meg, s a faliújságon grafikusán követhető napi szinten. A 100 zseton/részvény/tantárgy alapáról az iskolai „árfolyamokat” a pedagógus változtatja az tantárgyi munka eredményeitől függően, így közvetve „érdekeltté teszi a tanulókat az osztálymunkában való aktív közreműködésre, teljesítésre. Aki „jó” tudás-részvényekből vásárol be, ill. el tudja érni, hogy az osztály teljesítménye magasabb szintű legyen az adott tárgyból komoly árfolyamnyereségre tehet szert, amit a vásáron beválthat.

Suli Harmónia Lovagrend Olyan keretjáték, melyet főként alsó tagozatos gyerekek (apródok) részére rendezünk, hogy a fizikai, és szellemi próbák teljesítése közben a lovagi cím elnyerésére méltó ifjakká serdüljenek. A játék állandó feladatok megoldása elé állítja a lovagjelölteket, végcélja a lovaggá ütés, melynek eredményeként a lovag neve beíródik a Suli Harmónia Lovagrend Nagy Kódexébe, hogy neve fennmaradjon az örökkévalóságnak. Minden esztendő májusában kerül sor a közös lovagi tornára, amelyen a tagiskolák páholyai a legeredményesebb lovagjelöltjeikkel képviseltetik magukat. Évente egyszer, ezen a közös intézményi tornán kerül sor a lovaggá ütésre.

A tanoncok csak akkor nyerhetik el a SH lovagi címet, ha bizonyosságot tesznek tudásukról és szilárd jellemükről. A lovagi torna próbatételei az alábbi fizikai, és szellemi próbák, melyeket a tagiskolák a helyi igényekre és személyi feltételekre alakítanak, töltenek meg tartalommal.

1. Lovagi torna - Fizikai tehertétel

Helyi bajnoki viadalokon tesznek bizonyosságot a jelöltek erejükéről és ügyességükről. A testnevelők - a helyi lovagrend szabályai szerinti szertartásokkal és külsőségekkel - rendezik meg a tornákat és jól látható helyen vezetik az eredményeit. Kőgolyó hajítás, gerelyvetés, árokugrás, akadályfutás lehetnek ezek a próbák.

2. Szellemi próbák

A jelöltek szellemi rátermettségüket a lovagi kor ismereteiben való jártasságukkal bizonyítják. Saját maguk készítik el pajzsukat a heraldika szabályai szerint. A lovagjelölt címere, vagy nevének kezdőbetűi felkerülnek az iskola lovagi faliújságjára a többi eredményével együtt.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

3. Művészetek diadala

Az aspiránsok mindegyike valamely előadó és/vagy képzőművészeti ágban, - költészet, ének, zene, pantomim báb,rajz, képregény, festmény, kerámia, üvegfestés -, produkciót hoz létre. Ennek az alkotásnak egy ellenkező nemű iskolatárs, kiszemelt hölgy, vagy úrfi a célpontja és a zsűrije is egy személyben. Ha Ő elfogadja a neki szánt ajándékot, egy maga által készített ajándékkal - ami lehet rajz, festmény, hímzés, faragás stb. - fejezheti ki háláját. A lovagjelöltnek legalább 3 elismerő ajándékra van szüksége, hogy teljesítse ezt a próbakört.

4. Jellempróba

Az apród jelölése esetén jellemének csiszoltságáról is tanúságot kell, hogy tegyen. A lovaggá ütés előtti hónapban három követendő dolgot kell véghez vinnie, amivel a többi aspiráns előtt jó példával jár. Az un. „felajánlásokból" egyet-egyét az otthonában, a szomszédságban, és az iskolában, kell véghez vinnie. Lehet ez segítségnyújtás, rossz szokásokkal való leszámolás, környezetünkkel való törődés, az elesettek védelme stb.

A lovaggá ütés igen nagy ceremóniával zajlik. Ezt követően a lovag helyet foglalhat a Lovagrend asztalánál (akár az iskola étkezőjében is kialakítható) mindannyiunk megbecsülésével és tiszteletével övezve. A SH lovagnak lenni rangot jelent, szilárd jellemükre és erejükre számítunk a iskolai közösségi élet alakulásában.

k. Expedíciók

Az iskolai expedíciók, izgalmas tanulmányi kirándulások, céljuk a közösen megszerzett élmény, mely - a felfedezés öröme túl - az együttműködés, a csapatban gondolkodás fontosságára tanít. A tantárgyi érdeklődés felkeltése mellett, kiemelt célunk a sikerélmény biztosítása minden résztvevő számára.

Az „Expedíció" minden tanévben kutatókat toboroz tervei megvalósításához. Az előre megbeszélte időpontokban induló kutatócsoportok geológiai, biológiai és régészeti kutatásokat végeznek. A kutatások iskolánként - külön alsós és felsős csoportokban - folynak. A csapat tagjai között egyenlő arányban oszlanak meg a feladatok. A csapattagok mindegyike felelősséggel rendelkezik. A szerepek meghatározása igen fontos, nem hiányozhat egyetlen „szakember" sem. Ha nem sikerül osztályon/iskolán belül megoldást találni, össze kell hangolni a kutatást más tagiskolákkal.

Feladatkörök:

- térképész, írnok, szerszámhordozó, felderítő, szakács, orvos, biológus, geológus -

az előkészítő napok során fogalmazódnak meg és találunk gazdára. A „szakemberek" ezután, a kapcsolódó szaktanár bevonásával vesznek részt az expedíció előkészítésében. A térképész ügyességére ugyanúgy szükség van, mint a teherhordók erősségére. A kutatás eredményeinek feldolgozására rendelkezésre áll egy hét. A felkutatott tárgyak, élőlények és egyéb dolgok a hét során részletes elemzésre kerülnek, illeszkedve a természetismeret tantárgy anyagához.

A barlangi felfedezések és a túrák igazi kihívást jelentenek a gyerekeknek. Az egyébként nehezen aktivizálható serdülők, extrém körülmények közt, izgalmas feladatokkal találkoznak. A biológia, a földrajz és a történelem tantárgy anyaga adja a felderítések céljait.

Az igazi értéket egyrészt a tantárgyakhoz köthető megtapasztalás jelentheti, amely jó hangulatban élményszerűen, mélyíti el a tanultakat. Egyenlő jelentőségű az expedíció felfedezései között a humán oldal, önmaguk és a többi résztvevő - vezetőik és társaik - megismerése. Ez irányításként szolgálhat későbbi társas kapcsolataikban. Akik a kutatáson részt vesznek, természetesen aznap nem az iskola falai között tanulnak. A feladatok, melyet a természet és a vezetők adnak, sokszor nehezebbek, mégis motiváló erejűek.

Az expedícióról a csapat által meghatározott formában dokumentáció készül. A csapat krónikása hivatott az anyag bemutatására.

7. A tehetségek és képességek kibontakozása

A Suli Harmónia egyik legfontosabb feladata a tanulók tehetségének felismerése és a támogatás képességeik kifejlesztésében, tehetségük kibontakoztatásában. A pedagógusok szerepe ebben a folyamatban is meghatározó. Döntő fontosságú a tehetség felismerése, kiindulási szintjének és a végcélnek a helyes meghatározása; a két végpont között fontos a tudatos, kitartó tanulásszervezés-, és irányítás, a folyamatos külső és belső motiváció fenntartása. Ez bonyolult pedagógiai, pszichológiai és közoktatási probléma, melynek megoldása differenciálással történik.

A Suli Harmónia tagintézmények megkülönböztető specifikuma a kiscsoportos és egyéni foglalkozás, mind szakmailag, mind nevelési szempontból. A differenciálás az iskola egész nevelési folyamatának feladatait, tartalmát, követelményeit, módszereit, eszközeit, szervezeti formáit, értékelési rendszerét áthatja. Lényeges szempont a tanulók valamilyen szintű megmérettetése és lehetőség szerint sikerélményhez juttatása is

Prioritások:

- korai felismerés,
- tantárgyi programok követelményeit magasan túlteljesítő diákok számára a fejlesztés színtereinek meghatározása
- a tehetséges tanulóknál a hiányosságok, gyöngeségek okainak felderítése (rossz tanulási módszer, motiváció hiánya, kedvezőtlen környezeti feltételek, alulteljesítés), egyedi segítségnyújtás
- a munkakedv elvesztésének, az aszociális magatartás kifejlődésének megelőzése a tehetségek peremre kerülésének preventív kezelése

A differenciálás megnyilvánulásai az iskolai programban:

- elágazások beépítése a tantervi rendszerbe (pl. belső átjárhatóság biztosítása)
- tanulócsoportok, egyének kiemelése, hogy különös figyelmet fordíthassunk rájuk (pl. alsó tagozatos osztályok, versenyre felkészítő kurzusok indítása)
- speciális pedagógiai tevékenységek szervezése, melyek lehetővé teszik a tanulók egyéni jellemvonásainak feltárását, kibontakozását (pl. egyéni projektek, tartalmi és érdeklődési körök, nívó körök).
- differenciálást szolgáló szervezeti formák (pl. csoportbontás, szakkörök, tanulmányi, szakmai, kulturális versenyek)
- differenciálást szolgáló tartalmak (a tantervben foglalt tartalmakat szintben, témakörökben meghaladó dúsító programok)
- differenciálást segítő eszközök biztosítása (pl. oktatócsomagok, számítógépes programok, multimédia).

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Tanulóink a helyi lehetőségek és az igényeik szerint választhatnak a tudományos, a művészeti, a technikai és a sportszakkörökből. Igyekszünk lehetőséget biztosítani az más tagintézmények szakköreibe való bekapcsolódásra. Szakkör és nívókör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

A szaktárgyi, sport, művészeti stb. versenyek és vetélkedők - melyeket mint helyi, mint pedig intézményi szinteken rendszeresen szervezünk -, a tehetséges tanulóink továbbfejlődését segítik. Támogatjuk az intézményen kívüli versenyeken való részvételt is.

Iskolai sportköreinkben lehetőség szerint kialakított „multi-sport” programokon ügyesednek tanulóink. A játékos fejlesztés mellett modulokban ismerkednek meg egy-egy sportág alapjaival. A tehetséges tanulók fejlesztése a legközelebbi sportkörben, ill. a középiskolában folytatódik. A települések kulturális életében való megjelenést tehetséges tanulóink számára a színjátszó körökben, énekkarokban, a nép-, és moderntánc csoportokban valamint egyéni alkalmak során történő felkészítő munka jelenti.

A tanulás szervezésében többféle differenciálási lehetőség adott

- képesség és érdeklődés szerinti csoportbontás (pl. nyelvi nívókörök)
- tartalmi különbségtétel gazdagítás, elmélyítés (pl. tananyaghoz kapcsolódó tartalmak bevonása önálló tanulói munkák, kiselőadások elkészítése problémamegoldó háziversenyek)
- követelmények differenciálása (pl. többszintű feladatok, egyéni foglalkozás, egyéni tanulási stílus, az önművelés igényének kialakítása)

Mindez azért történik - főként a tanítási órákon -, hogy a tanulóknak rejlő képességeket, hajlamokat teljes mértékben kibontakoztassák kreativitásukat, szociális kompetenciájuk, kognitív és affektív szférájukat fejlesszék. Ehhez szükség van pedagógusaink megfelelő pedagógiai kultúrájára (továbbképzések fontos szerepe) és a szükséges feltételek kialakítására (megfelelő programok eszközök).

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Iskola falak nélkül programunk, mely során kitérjük iskolánk kapuit:

- arra az életre, amely közvetlenül körülvesz bennünket - mind a természet, mind a társadalom felé
- közös programokkal az iskolalánc többi tagintézményére, tanulókörére
- az IKT használatával a régió, az ország és Európa többi iskolája felé
- működésünknek köszönhetően a település határain túl a társadalom különböző csoportjai, a civiltársadalom és az üzleti szféra felé.

A kistérségi, régiós, országos és nemzetközi programokba a helyi érdekek képviselésével kapcsolódunk be. Minden gyermek számára az egészséges, öntudatos felnőtté válás lehetőségét igyekszünk biztosítani. A többirányú kapcsolódás lehetőségét biztosít akár a kiscsoportos, akár az egyéni ismeretszerzésre, tanulásra változó partnerek bevonásával. Az iskolahálózat tagiskolái egymás közötti és külső partnerekkel történő kommunikációjában speciális szerepet kap az útmutatási és tanácsadási szolgáltatás kialakítása, amely az iskolavezetés, az alapítványi programközpont és a forrásközpontok feladata. Kiemelt feladatuk a programkínálat közzététele és a programok megtervezése térben és időben egyaránt.

A SH tehetséggondozási programot az alábbiak szerint végezzük:

PROGRAM ELEM	MÓDSZEREK	A feladatot végzők köre
A tehetségek felismerése	<p>Megfigyelés, múltbeli teljesítmény értékelése, tanulói portfóliók, a tanulók által készített gyűjtemények értékelése</p> <p>Gondolkodásbéli jellemzők feltárása, tanulási stílus és stratégia vizsgálata, társas kapcsolatos vizsgálata,</p> <p>Speciális tesztek felvétele, elemzése Mozgáskoordináció; fizikai teljesítőképesség mérése A kreatív szabadidős tevékenységek számbavétele</p> <p>A tehetség felismerést szolgáló szituációk tudatos tervezése, alkalmazása (DÖK - munka, ünnepek, versenyek)</p>	<p>Minden pedagógus, a tehetségfejlesztő szakpedagógus: szakkörök, nívőkörök vezetői, BGR koordinátor</p>
Tehetségfejlesztés iskolán belül	<p>Ingergazdag tanulókörnyezet biztosítása Egyéni fejlesztés</p> <p>Differenciált óravezetés Szakkörök, nívőkörök</p> <p>Kutatómunka, projekt-munka, intellektuális kihívások</p> <p>Kooperatív tanulási módszerek, gazdagítás, dúsítás</p> <p>Iskolán belül működő' művészeti iskolai fejlesztés</p> <p>Sportkörök</p> <p>Közösségi tevékenységek</p> <p>Változatos, színes tanórai munka, kooperatív tanulási módszerek, gazdagítás, dúsítás</p> <p>Önismeret fejlesztése</p> <p>Szülői támogató attitűd alakítása</p>	<p>Iskolavezetés, tagintézmény vez.</p> <p>A fejlesztést végző pedagógus</p> <p>Minden SH pedagógus</p> <p>Szakkörök, nívőkörök vezetői</p> <p>Tanítók, szaktanárok, könyvtáros, Forrástárak vezetői</p> <p>Művészeti iskola tanárok, szakkörök, nívőkörök vezetői</p> <p>Testnevelő tanárok, edzők</p> <p>DÖK - vezető tanárok, osztályfőnökök</p> <p>Tanítók, tanárok Osztályfőnök, drámapedagógus, etikát tanító pedagógus Osztályfőnök</p>

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

<p>Specifikus tehetségek felismerése, segítése Képzőművészeti tehetségek támogatása Zenei tehetségek támogatása</p>	<p>Olyan emberekkel való kapcsolat biztosítása, aki számukra példát jelenthetnek</p> <p>Folyamatos képzőművészeti tevékenység biztosítása, rajzos kiegészítő feladatok adása, belső pályázatok, projektbemutatók</p> <p>A zenei érzék szenzitív periódusa 9 éves korra lezárul! Korai zenei nevelés támogatása Gyakorlás lehetőségének biztosítása, Bemutatkozási lehetőség biztosítása</p>	<p>Szülő, osztályfőnök, DÖK - vezető, tehetségfejlesztő Szakpedagógusok szakkörök, nívőkörök vezetői, Iskolavezetés</p>
<p>Matematikai, logikai tehetségek Támogatása</p> <p>Sport tehetségek támogatása</p> <p>Vezetői tehetségek támogatása</p>	<p>Tesztekkel való azonosítás</p> <p>Több megoldási lehetőség keresése, versenyeztetés központi pontgyűjtő verseny beindítása</p> <p>Teljesítménytesztek alkalmazása egyéni fejlesztés, versenyeztetés</p> <p>Szeretnek versenyezni, sikerkeresők, kudarcúrók egyszerre! Döntéshelyzet teremtése, csoportmunka biztosítása, kreatív tesztek, megfigyelés társas viszonyokban</p>	
<p>Tehetségfejlesztés iskolán kívül</p>	<p>Zeneiskolába való irányítás Művészeti iskolákkal tartott kapcsolat, átirányítás Környékbeli sportkörökkel tartott kapcsolat, átirányítás Tagozatos, speciális tantervű iskolába való átirányítás</p>	
<p>A tehetségfejlesztés hatékonyságának értékelése</p>	<p>BGR team-munka során, versenyeredmények, pályázati eredmények értékelése, összegzése, a tehetségigéretetek teherbírásának folyamatos figyelemmel kísérése, a befektetett energia, anyagiak, valamint a megtérülés arányának elemzése. A tehetséges tanulók középiskolai nyomon követése</p>	

Külön figyelemmel kísérjük a tanulásban akadályozottak tehetségének kibontakoztatását:

PROGRAM ELEM	MÓDSZEREK	A feladatot végzők köre
<p>Akadályozott, érzelmi fejlődésben megzavart tehetségek felismerése</p>	<p>Önértékelés fejlesztése, az énkép pozitív irányú befolyásolása</p>	<p>Osztályfőnökök, tanítók, tanárok, tehetségfejlesztő pedagógus</p>
<p>Tanulási zavarral küzdő tehetségek felismerése</p>	<p>Tanulási zavarok fajtáinak felismerése Célzott beszélgetés, Énkép korrekció Tanulási stílus és stratégia elemzése, elemeztetése Alapkészségek fejlesztése</p>	<p>Pedagógusok, szülő, tanuló</p>
<p>Alulteljesítő tehetségek felismerése, segítése</p>	<p>Énképpkorrekció</p> <p>Erősségekre alapozó fejlesztés, Alapkészségek fejlesztése</p> <p>Sikerélmény biztosítása, Siker és kudarc helyzetek elemzése</p> <p>Kiegészítő' tankönyv, másféle információ hordozó adása, forrásközpontok bevonása Új helyre ültetés a tanteremben</p> <p>Más csoportban való munkáltatás, ahol még nem vett részt közös munkában</p> <p>Pozitív üzenetek a tanulás fontosságával kapcsolatosan</p>	<p>BGR koordinátor, osztályfőnökök, szaktanárok, tanítók, Szülő' Tagintézmény vezető'</p>
<p>Hátrányos helyzetű tanulók segítése</p>	<p>Tanulási lehetőségeik tudatosítása Vezetői és kreatív lehetőségeik felfedezése, mozgósítása Pozitív üzenetek a tanulás fontosságával kapcsolatosan Következetes követelményállítást,</p> <p>Állandó segítség és ösztönzés interperszonális kapcsolat lehetőségének biztosítása felnőttel A pozitív teljesítmény azonnali értékelése, megerősítés Versenyek nevezési díjának kifizetése részben vagy egészben, Táborszóráshoz, kiránduláshoz anyagi hozzájárulás</p>	<p>DÖK - vezető', osztályfőnökök, ifjúságvédelmi felelős, szaktanárok, Tagintézmény vezető'</p>

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Az esélyegyenlőség elve és a vele kapcsolatos feladatok:

A Magyar Köztársaság Alkotmánya mindenki számára – az esélyegyenlőség alapján - biztosítja az oktatáshoz, művelődéshez való jogot. Ennek alapján a Köznevelési Törvény meghatározza az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedéseket, külön kiemelve

- az óvodai nevelés 3 éves kortól történő biztosításának feltételeit;
- az ingyenes étkeztetéshez szükséges feltételek meglétét;
- az ingyenes tankönyvellátás szabályait;
- a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók arányát az osztályközösségekben;
- a halmozottan hátrányos helyzettel járó egyéb rendelkezéseket.

E témához kapcsolódó egyéb jogszabályok meghatározzák

- az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló rendelkezéseket;
- a gyermekek védelméről szóló esélyegyenlőségi intézkedéseket;
- a sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének irányelveit;
- a tankönyvpiac rendjéről, a tankönyvvé nyilvánítás és a tankönyvtámogatás, tankönyvellátás rendjéről szóló rendszabályokat.

Ezek figyelembe vételével célunk, hogy az óvodai és iskolai nevelésünk minden szakaszában lehetőség szerint legteljesebb mértékben legyen nyitott a szolgáltatásait (benne elsődlegesen a tanítást) igénybe venni kívánók számára. Mindezek mellett adjon differenciált segítséget ahhoz, hogy a tanulók élni is tudjanak a biztosított lehetőségekkel. Ez irányú feladataink teljesítésével lehetőséget kívánunk adni a tanulók eredményes iskolai pályafutásához is (napközi, könyvtár, alternatív terem, sportolási lehetőségek stb...).

Az elv betartását és a jogszabályok biztosította lehetőségek megvalósítását a bővített intézményi esélyegyenlőségi program keretében kívánjuk megoldani. Ezzel kapcsolatos az intézkedési terv melléklete a tárgyi tanév munkatervének.

A Nemzeti Erőforrás Minisztérium Oktatásért Felelős Államtitkára a Magyarország 2012. évi központi költségvetéséről szóló 2011. évi CLXXXVIII. törvény 38.§ (11) bekezdésében foglaltak, valamint a köznevelésről szóló 1993. évi LXXIX. törvény 81. § (8) bekezdésében foglaltak alapján pályázat kiírására került sor 2012. augusztus 31. és 2017. augusztus 31. között időszakokra vonatkozóan „Köznevelési Megállapodás 2012” címen.

A pályázat célja, hogy támogassa az átalakuló köznevelési - köznevelési rendszer állami feladatainak átvállalásával, az abban való részvétellel járó feladatok finanszírozását, **elsősorban a köznevelési intézmények sajátos nevelési igényű, hátrányos, valamint halmozottan hátrányos helyzetű, továbbá a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek, tanulók egyénre szabott fejlesztésével, integrációjával kapcsolatos tevékenységét.** A projekt megvalósítása folyamatban van. (a projekt leírása a 85. oldalon található)

Belső Gondozási Rendszer

Mind a tehetséggondozásban, mind pedig a felzárkóztatásban jelentős szerepet szánunk a 2008-2009. tanévtől felmenő rendszerben bevezetésre kerülő tanuló gondozási rendszernek.

Mi is a BGR lényege?

BGR =

a problémás + tehetséges tanulók

gondozása.

A BGR célja: "...intézmény, osztály és egyéni szinten rendelkezzen az iskola megfelelő információkkal a tanulók tanulási, szociális-érzelmi fejlődéséről, és ezek alapján a minőség érdekében folyamatosan végzett tervszerű és koordinált munkára legyen képes. "

A tanítás-tanulás folyamatában a tanuló csoportokban megtalálható két véglet fókuszba állítása eddigi pedagógiai munkánk során is meghatározó tényező volt. A gyengén teljesítők felzárkóztatása, a minimumkövetelmény biztonságos teljesítése, az elégséges szint elérése érdekében kaptak több odafigyelést, segítséget. Hangsúlyozott volt az alapkészségek stabilizálása, a ráépíthető tudás kellő mélységű megalapozása (készség, képesség, attitűd).

A jól teljesítők vonatkozásában az elérhető optimum szint megközelítése, elérése, a ráépíthető tudás minél magasabb szintű megalapozása, stabilizálása, a tehetséggondozás, versenyztetés stb. érdekében sok és szerteágazó tevékenységet - készség-, képesség-, személyiségfejlesztés - , végeznek a SH iskolák. Ezt a szerteágazó - eddig is tudatosan végzett tevékenységet foglalja egységes szerkezetbe tagintézményi szinten a Belső Gondozási Rendszer.

A BGR alapja: a tanuló gondozási rendszer

A BGR jellemzői:

- a tanulói eredmények rendszeres gyűjtése (regisztrálás) - (kiemelten az alapkészségek!)
- az adatok elemzése (diagnózis)
- fejlesztési terv készítése
- a terv kivitelezése, megvalósítása
- az elvégzett munka kontrollmérése
- értékelés

A BGR rendszer fázisai:

- Regisztrálás: Tesztek a tanulói teljesítmények követésére;
- Kérdőívek a szocio-emocionális fejlődés vizsgálatára. Követési-regisztrációs rendszer.
- Elemzés: Azok az információk, amelyeket a tanulói követési rendszer szolgáltat, egy adott időpont "állapotát" tükrözik. Ez egyben kiindulópontja a fejlesztési tervnek.
- A csoportokat évente háromszor elemzik.
- Tervezés: A csoportmegbeszélések alatt minden tanuló sorra kerül. A fejlődést, a feltűnő fejlődést vagy az esetleges stagnálást is felfedezik ezzel a módszerrel, majd a kívánt cselekvési módot tervszerűen kidolgozzák. Ezt a tervet írásban rögzítik úgy, hogy később értékelhető legyen.
- Kivitelezés: Az egyéni különbségeket és problémákat csoporton belül próbálják leküzdeni. A különböző fejlesztést segítő anyagokat, tanulási eszközöket az iskola orthotékája tárolja.
- Értékelés: A tervek és eredmények hatását a csoportmegbeszéléseken értékelik. Az esetleges változtatásokat és finomításokat megbeszélnek és rögzítik.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

A rendszer eszköztára:

- Az un. orthotéka, mely folyamatos fejlesztés révén alakul ki és bővül adatgyűjtési, ill. regisztrációs eszközökkel, fejlesztési tervek metodikai gyűjteményével, technológiáival stb.

A BGR tehát kiemelt szerepet kap közoktatási esélyegyenlőséget biztosító szemléletünk gyakorlati megvalósulásában, vagyis hogy senki ne tapasztaljon hátrányos megkülönböztetést.

Ezért kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű, és a roma kisebbséghez tartozó tanulókra. Célunk, hogy az iskolai oktatás-nevelés során az tanítási időben és azon túl is "támogató környezetben" legyen a gyermekek.

8. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása

Iskolánk kis tanulócsoportos működése kedvező feltételeket biztosít a tanulók egyéni tanulási szükségletének figyelembevételére, az eredménytelen tanulási folyamat mielőbbi azonosítására és a lemaradó felzárkóztatására. Tudjuk, hogy tanulóink két okból vallanak kudarcot:

- nem tudják leküzdeni a tanulás akadályait,
- nem tanulták meg meg, hogyan kell tanulni.

Segítjük őket, az akadályok legyőzésében, támogatjuk a megfelelő attitűd elsajátítását, hogy a hatékony tanuláshoz számukra legkedvezőbb módszert megtalálják.

A tanulás akadályainak meghatározása:

- A gyermekben, magában lévő tényezők. Fiziológiai okok (genetikai meghatározók, alultápláltság stb.), pszichológiai tényezők (pl. emocionális problémák, önértékelési nehézségek)
- A környezetben lévő tényezők (pl. osztálytárs vagy közösség probléma, taneszköz hiánya, higiéné hiánya, kényelmetlen ülőeszköz, hőség, hideg stb.)
- A tananyagban lévő tényezők (pl. túl nehéz, túl hosszú, olvashatatlan, nincs tankönyv, nincs téma, érdektelen számára stb.)

A tanulási nehézségekkel küzdő tanulók viselkedési tünetei:

A tanulási nehézségeket nagyon gyakran kísérik jellegzetes viselkedési tünetek.

Nem minden viselkedési rendellenesség háttérben húzódik meg ugyanakkor tanulási nehézség. Ezért mindig az adott eset elemzése döntheti el, hogy melyik tényező a felelős.

A tanulási nehézségekkel küszködő tanulók leggyakoribb viselkedési tünetei:

- hiperaktivitás
- szorongásos magatartás
- térlátás nehézségei (jobb- bal tévesztése, betűk felcserélése)
- mozgáskoordináció zavarai
- a nyelvi működés zavarai (diszlexia, díszgráfia)
- antiszociális cselekedetek
- alacsony önértékelés
- emlékezés zavarai
- a logikus gondolkodás problémái
- a spontán kíváncsiság hiánya

A tanulási zavarokkal küzdő tanulók jellemző viselkedési formái a kudarc kerülése és a háritás, amelyek aztán újabb kudarcok okozói lehetnek. A kudarcok elkerülése gyakran az iskola elkerülésével is együtt jár. A távolmaradás fehér foltokat eredményez a tanulók ismeretrendszerében, és megronthatja a tanár diák közötti viszonyt is. A fenti tényezők együttesen az iskola elhagyásához vezethetnek. Az alapértékek devalválódása, a családok felbomlása és a tágabb társadalmi környezet problémái mind kedvezőtlenül ható folyamatok.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

A Suli Harmónia stratégiája

PROGRAM ELEM	MÓDSZER	A feladatot végzők köre
A fogalmak tisztázása	előadás, megbeszélés	ifjúságvédelmi felelős, osztályfőnökök, BGR koordinátor
A tanulók kiszűrése, nyilvántartásba vétele	megfigyelés, dokumentum-elemzés	osztályfőnökök, napközis nevelők, fejlesztési koordinátor
Az osztályok társas szerkezetének vizsgálata	mérés: 3. 5. 7. évfolyamokon	osztályfőnökök
Egyéni fejlesztési terv (EFT) készítése	egyéni bánásmód, differenciált nevelés	szaktanárok, tanítók, osztályfőnökök
Külső szakemberekhez irányítás (pszichológus, mentálhigiénikus)	terápiás kezelés	fejlesztési koordinátor pszichológus, gyermekvédelmi felelős
Esetmegbeszélés, esetkezelés tagintézményen belül	TEAM munka	a gyereket tanító nevelők, ifjúságvédelmi felelős
Önismeret-fejlesztő foglalkozások szervezése (belső és külső szakemberek segítségével)	tréning vezetése mentálhigiénikus segítségével	osztályfőnökök, ifjúságvédelmi felelős BRG koordinátor

A segítségnyújtás módjai:

- A tanulási kudarcokkal küzdők kiszűrése, okok feltérképezése a BGR esetmegbeszélésein.
- A diszlexia, diszgráfia időbeni felismerése, szakember bevonásával, szülői egyeztetéssel annak kezelése.
- Tanítási órákon a tanulás technikájának elsajátíttatása a tanulókkal (tanulási stratégiák, gondolkodási és tanulási módszerek).
- Felzárkóztató órák, foglalkozások szervezése (igény szerint és a szükséges ideig).
- Tanulói hiányzások okainak kiszűrése, felszámolása.
- A tanulásra alkalmatlan otthoni környezet pótlására többségi igény esetén napközitthonos ellátás megszervezése, tanulószoba biztosítása (tanulói és szülői igény szerint).
- "A kudarcnak kitett" tanulók esetében a készségtárgyak jelentőségének felismerése (pl. sikerélményhez juthat testnevelés órán, sporteredmények kiemelése, ének, zenetudás elismerése stb.).
- Egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás szervezése.
- A tanulást segítő közösség megteremtése az iskolában.
- A jutalmazás különböző formáinak tudatos alkalmazása (egyéni elismerés, dicséret a tanulóközösség előtt, megbízatások megtisztelő feladatokkal, tanulók véleményének kikérése stb.). Sikerélmények nyújtása.
- Szaktanárok együttműködései a problémás tanulók érdekében. (BGR esetmegbeszélései)
- Kommunikációs készségek fejlesztése.
- Továbbtanulás irányítása, segítése.
- A tanulási hátrányok leküzdésében eredményesen alkalmazhatók a digitális pedagógia eredményeit tükröző számítógépes multimédia egyéni fejlesztő programok.
- Az iskolai könyvtár, a forrásközpontok, az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.

Az enyhe fokban eltérő képességű tanulók fejlesztése az integrált nevelés keretében valósul meg. Részleges integrációra kerül sor, amikor a tanuló egy-egy tantárgyból az iskola helyi tantervében meghatározott követelményeknek adottságai miatt nem tud megfelelni. Ennek megállapítását a képességvizsgálat szakvéleménye alapján tesszük. Az ilyen tanulók fejlesztését adott időszakban tanítási órákon az osztályközösségből kiemelve egyéni vagy kiscsoportos foglalkoztatási formában gyógypedagógus végzi egyéni terv alapján.

Fogyatékkal élő tanulók (mozgás-, látás-, hallás,) iskolai szociális beillesztése, bekapcsolása az oktatás- nevelés mindennapi folyamatába.

Feltáró munka; szűrés, diagnosztizálás után fejlesztési terv alapján.

Nevelés módja; teljes integráció, azaz a speciális szükségletű gyermekek a teljes tanulási idő alatt együtt vannak a nem ilyen igényű társaikkal.

Integrációs szemléletünk Integrálni annyit jelent, mint befogadó közösséget létrehozni. A gyermekközösség befogadó erejét csak az a felnőtt képes integrációra alkalmassá tenni, aki képes a tolerancia lépcsőfokait végigjárni.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

1. Feltételek nélküli elfogadó attitűd megléte és kimutatása.
2. A megismerés.
3. Az érzelmi kötődés kialakítása.
4. Elfogadás.

A lépcsőfokok nem ugorhatók át, a kapcsolatteremtésbe fektetett energia megtérül. A tanulóközösség minden tagját meg kell tanítanunk arra, hogy nem vagyunk egyformák, mindig akad ember, akinek a megismerése több időt vesz igénybe.

Pedagógiai feltételek - az integrált nevelésben résztvevő pedagógusok képzése

Belső és külső képzéseink során hangsúlyt helyezünk arra, hogy pedagógusainkat módszertani támogatással, tegyük a feladatra képessé. Hisszük, hogy a felzárkóztatásban csak az a pedagógus tud eredményt elérni, aki a tradicionális pedagógusszerepet túllépve felkelti a gyermek kíváncsiságát, tudásvágyát és megnyeri őt a közös erőfeszítésre.

Infrastrukturális feltételek:

- igény esetén lehetőség szerint az akadálymentesség biztosítása az iskola épületében
- az együttneveléshez szükséges speciális eszközök biztosítása
- a rehabilitációs bizottság által meghatározott szakmai szolgáltatások biztosítása

9. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnökök feladatai

MUNKAKÖRLEÍRÁS - SULI HARMÓNIA PEDAGÓGUS

A munkaköri leírások az SZMSZ-ben foglalt minta alapján

Feladatai:

Alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, tanítása. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy:

- nevelő és oktató tevékenysége keretében gondoskodik a gyermek, tanuló testi épségének megóvásáról, erkölcsi védelméről, személyiségének fejlődéséről, továbbá az ismereteket tárgyilagosan és többoldalúan közvetítse,
- nevelő-oktató munkájához tanmenetet készít,
- nevelő és oktató tevékenysége során figyelembe veszi a gyermek, tanuló egyéni képességét, tehetségét, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét és fejlettségét, fogyatékoságát. Segítse a gyermek, tanuló képességének, tehetségének kibontakozását, illetve bármilyen oknál fogva hátrányosabb helyzetben lévő gyermek, tanuló felzárkózását tanulótársaihoz,
- a gyermekek, tanulók részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, és ezek elsajátításáról meggyőződjön, ha észleli, hogy a gyermek, illetve a tanuló balesetet szenved, vagy ennek veszélye fennáll, a szükséges intézkedéseket megtegye,
- közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek, tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében,
- a gyermek, tanuló életkorának, fejlettségének figyelembevételével elsajátíttassa a közösségi együttműködés magatartási szabályait, és törekedjék azok betartására.
- a szülőket és a tanulókat az őket érintő kérdésekről rendszeresen tájékoztassa, a szülőt figyelmeztesse, ha gyermeke jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek,
- a szülő és a tanuló javaslataira, kérdéseire érdemi választ adjon,
- a gyermekek, tanulók és szülők emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartsa,
- a gyermekek, tanulók részére az etikus viselkedéshez szükséges ismereteket átadja,
- részt vegyen a szakmai munkaközösségek munkájában,
- rendszeresen tájékoztassa az osztályfőnököt, az iskola vezetését a diákok fejlődéséről, tanulmányaik haladásáról és az esetleges problémákról, speciális foglalkozások szükségességéről,
- a diákok tanulmányi eredményeit az osztálynaplóban rögzítse, a szülőket a tájékoztató füzetben értesítse,
- beosztás szerint a tanórák között folyosói ügyeletet tart, tanítás előtti felügyeletet ad,
- szükség esetén napközis feladatokat is ellát,
- részt vesz az iskola éves munkatervében meghatározott, a diákok részére rendezett kirándulásokon, táborozásokon,

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

- hétévenként legalább egy alkalommal - jogszabályban meghatározottak szerint - továbbképzésben vesz részt. Nem kell továbbképzésben részt vennie, ha pedagógus-szakvizsgát vagy egyéb jogszabályban meghatározott vizsgát tett, a vizsgák letétele utáni hét évben,
- Fentiekén kívül végzi azokat a neveléssel-oktatással kapcsolatos feladatokat, mellyel munkahelyi vezetői megbízzák.

FELADATLEÍRÁS - OSZTÁLYFŐNÖK

Az osztályfőnök feladatai, hatásköre:

Adminisztratív feladatok:

- Éves munkaterv elkészítése,
- Éves beszámoló elkészítése,
- Napló vezetése,
- Napközis napló vezetése,
- Üzenő füzet vezetése,
- Zsetonvásár kártyáinak elkészítése és vezetése

Osztállyal való kapcsolattartás:

- Gyermekek családi hátterének ismerete,
- Gyermekek aktuális élethelyzete felől való tájékozottság,
- Napi kapcsolattartás az osztállyal,
- Gyermekek közötti viszonyok észlelése,
- Gyermekek konfliktusainak azonnali kezelése,
- Következetes büntetés és jutalmazás a házirendnek megfelelően,
- Gyermekek tanulmányi előmenetelének figyelemmel kísérése,
- Saját osztály óráinak látogatása,
- Gyermekek tájékoztatása az iskolai programokról, eseményekről, aktuális feladatokról,
- Gyermekek tízóraiztatása,
- Gyermekek ebédeltetése,
- Zsetonvásárra való felkészülés (kívánságok begyűjtése, vásárlás, árazás),
- Gyermekek iskolai programokra való felkészítése (pl. karácsony),
- Iskolán kívüli programok szervezése az osztály számára (színház, kirándulás, múzeumlátogatás, stb.)

Szülőkkel való kapcsolattartás:

- Félévenkénti minimum 1 szülői értekezlet szervezése,
- Fogadóórák szervezése,
- Szülői teadélutánon való részvétel,
- Szülők kérésre való készséges tájékoztatása

Rendszeres konzultáció:

- Igazgatóval,
- Osztályban tanító szaktanárokkal,
- Gyógypedagógusokkal,
- Pszichológussal.

10. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai feladatok

A magatartási nehézségekkel küzdő gyermekeknek is biztosítjuk az egészséges lelki fejlődéshez szükséges feltételeket: a pozitív érzelmi és intellektuális élményeket, kapcsolatokat, melyek során lehetőségünk nyílik a társadalom által elvárt norma- és szokásrendszerek megismertetésére és elfogadtatására.

A háttértényezők azonosítása az első lépés, hiszen tudnunk kell, hogy mitől és milyen módon és mértékben működik másként a tanuló. Emellett meg kell tervezni azt a motivációs alapot, amely kaput nyit a gyermek személyiségéhez. Be kell vonnunk a gyermeket a probléma felismerésébe és leküzdésébe. Csak közös erőfeszítéssel lehet eredményt elérnünk. A jó tulajdonságok tudatosítása, előtérbe kerülése új alapokra helyezi a gyermek önértékelését. Ahogyan csökken a kiszolgáltatottsága, úgy nő a terhelhetősége a közösség szabályainak betartására.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

A szülőknek és a nevelőknek való megfelelés mellett az életkorral egyenes arányban nő a vágya kortársai elismerésére. A különböző életkori sajátosságok határozzák meg azokat a tevékenységeket, módszereket, amelyekkel az adott csoportban a tanulók beilleszkedését elősegíthetjük.

További feladataink:

- kapcsolattartás az óvodával, a gyámügyi előadóval, iskolaorvossal, védőnői szolgálattal, gyermekjóléti szolgálattal, nevelési tanácsadóval, ifjúságvédelmi felelőssel, a szülőkkel, a tanuló családjával,
- a nevelő és a tanuló személyes, bizalomra épülő kapcsolata, egyéni bánásmód,
- egyéni beszélgetések, önismeret, önbizalom, konfliktuskezelés fejlesztése,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai foglalkoztatás, optimális terhelés, a belső motiváltság felkeltése,
- a szabályok alkotása és azok betartatása a gyermekekkel, diákjaink bevonása az őket érintő döntésekbe,
- a kommunikáció fejlesztése, az érzelmi kapcsolatok támogatása,
- a konfliktusok és a mentálhigiénés problémák kezelése,
- a túlterhelés megelőzése, a teljesítmény-követelmények, elvárások területén,
- a stressz negatív hatásainak csökkentése, a stressz elviselésének fejlesztése,
- törekvés arra, hogy a tanuló minél több sikerélményhez jusson a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységek során
- az egyéni fejlesztési terv kidolgozása, megszervezése és értékelése.

Összegezés

Alapvető feladatunk, hogy legfőbb partnerünk, a gyermek az intézményes oktatás/nevelés keretein belül jusson el önmaga lehetséges maximumáig.

Ennek érdekében az intézmény tanuló gondozást (BGR-t) vezet be, mely részben az intézményen belül a nevelőtestület tagjai közötti folyamatos szakmai konzultáció kereteinek, fórumrendszerének kialakítását, részben kötött illetve kötetlen foglalkozásokon megvalósuló differenciált fejlesztés biztosítását jelenti. Az egyéni tanuló gondozással a fejlesztési folyamatba beépített minőséggaranciák révén kívánjuk a bármely okból eltérő tanulási igényű tanulók előrehaladását támogatni.

11. SH egészségnevelési program

1. A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény előírásai:

10. § (1) bek.: „A gyermeknek, a tanulóknak joga, hogy nevelési, illetőleg nevelési-oktatási intézményben biztonságban és egészséges környezetben neveljék és oktassák, óvodai életrendjét, iskolai tanulmányi rendjét pihenő, szabadidő, testmozgás beépítésével, sportolási, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsák ki.”

48. § (3) bek.: „Az iskola nevelési programjának részeként el kell készíteni az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési programját. Az iskolai egészségnevelési programnak tartalmaznia kell az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokat, beleértve a mindennapi testedzés feladatainak végrehajtását szolgáló programot is. Az iskolai egészségnevelési program elkészítéséhez be kell szerezni az iskola-egészségügyi szolgálat véleményét.”

2. A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.

4.) Kormányrendelet szerint: „Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővésére, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítik a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében."

Népegészségügyi Programjáról szóló 4/2006. (II. 8.) Országgyűlési határozatot is.

A program célként fogalmazza meg: „minden magyar állampolgár a lehető legegészségesebben éljen”.

A program a következő értékek kidolgozását vezérli:

az egészség alapvető emberi jog,

az egyenlőtlenségek csökkentése és a szolidaritás,

az egyének, csoportok, intézmények és közösségek részvétele és felelőssége az egészség fejlesztésében.

4. A 96/2000. (XII. 11.) sz. országgyűlési határozattal kiadott „Nemzeti stratégia a kábítószerfogyasztás visszaszorítására”

5. A nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. törvény

6. Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 38. § (1)-(2) bek.

7. Az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet 2. és 3. sz. melléklet

8. A kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról szóló 51/1997. (XII. 18.) NM rendelet

9. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv.

Mindenki felelős a saját egészségéért! . Egészségesnek tekintjük azt az embert: akinek életműködései kiegyensúlyozottak, lelki élete harmonikus, és a társadalmi elvárásoknak képes eleget tenni. Az egészségi állapot és az életmód oda-vissza hatnak egymásra Ennek tudatosítása a fő feladatunk. Célunk, a helyes szemlélet és a felelősségtudat kialakítása, hogy felnőve képesek legyenek folyamatosan nyomon követni saját egészségi állapotukat, képessé váljanak az egészség megőrzésére, illetve a veszélyeztető hatások csökkentésére.

Az egészségnevelés a közoktatás kiemelt fejlesztési feladata, melynek az iskolai oktatás valamennyi elemét át kell hatnia, elő kell segítenie a tantárgyközi kapcsolatok erősítését, a tanítás-tanulás szemléleti egységét, a tanulók személyiségének fejlődését.

A fizikai, szellemi és szociális jól-lét állapotának elérése érdekében az egyénnek vagy csoportnak képesnek kell lennie arra, hogy meg tudja fogalmazni, és meg tudja valósítani vágyait, hogy megtalálja a megfogalmazódott szükségleteihez vezető, egészségét védő, és a környezet védelmére is figyelő optimális megoldásokat, továbbá környezetével változzék vagy alkalmazkodjék ahhoz. Az egészséget tehát alapvetően, mint a mindennapi élet erőforrását, nem pedig, mint életcélként kell értelmezni. Az egészség pozitív fogalom, amely a társadalmi és egyéni erőforrásokat, valamint a testi képességeket hangsúlyozza.

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értékévé való tiszteletére is nevel. A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket, a fiatalokat arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani. Fejlessék a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Ismertessék meg a környezet - elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, veszélyes anyagok - leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit. Készüljenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére. Az iskola feladata az is, hogy felkészítsen az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utas balesetek elkerülésének módjaira. Figyelmet kell fordítani, továbbá a veszélyes anyagok, illetve készítmények helyes kezelésére, legfontosabb szabályaira (felismerésére, tárolására). Nyújtsanak támogatást a gyerekeknek - különösen a serdülőknek - a káros függőségekhez vezető szokások és életmódok (pl. a dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás, öltözködési szokások) kialakulásának megelőzésében. Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, és figyelmet fordítson a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre. Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős példaértékű szerepe van. (NAT 2003)

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

A SH egészségnevelési program megvalósulását segítik:

Intézményen belüli segítő kapcsolatok	Külső segítő kapcsolataink
iskolavezetés gyermek és ifjúságvédelmi felelősök az osztályfőnökök, tanítók, szaktanárok technikai dolgozók a diákok együttműködése	Szülői Szervezetek egészségügyi dolgozók Gyermekjóléti szolgálat ÁNTSZ egészségfejlesztő' szakemberei Rendőrkapitányság ifjúságvédelmi munkatársai Polgármesteri Hivatal gyámügyi előadója

Iskolánk pedagógiai szemléletével, személyi és tárgyi környezetével, programjaival segíti azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek elősegítik a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Iskolánk életének minden területét áthatja az egészséges életmód iránti elkötelezettség.

Hisszük, hogy a személyiség teljes kibontakozása csakis a teljes egészség birtokában, alkotótevékenység keretében valósulhat meg.

Az egészség aktív megvédésére, fejlesztésére vonatkozó ismeretek az általános műveltség részét képezik. Korunk felgyorsult üteme, életünk megváltozott minősége olyan veszélyeket rejt magában, amelyre gyermekeinket lehetőség szerint kellően fel kell készítenünk.

Mind a családban, mind pedig az óvodai és iskolai programokban hangsúlyt kell fektetni az egészséges életmódra való nevelésre. Egészségfejlesztő munkánk a korszerű, tevékenység központú egészségnevelésen alapul projektek, témanapok és hetek, sportrendezvények, versenyek, közösségi szabadidős programok, kirándulások, és túrák rendezésével.

Az iskola sporttevékenysége - a kötelező és a választható órák, a szabadidős és sportköri tevékenységek - keretében biztosítjuk tanulóinknak a mindennapi testedzést. Hangsúlyozottan odafigyelünk gyermekeink egyre növekvő mozgásigényére, a helyi lehetőségekhez mérten minél több sportág alapjaival megismertetjük őket, a tehetségesebbeket az iskolán kívüli versenyekre készítjük fel. A számítógép használatával fokozott figyelmet igényel a gerinc védelme. Pedagógusaink megtanítják tanulóinknak a gerinctorna frissítő gyakorlatait. A tanórákon is ügyelünk a tanulók helyes testtartására.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Az egészségnevelés kiemelt területei és tevékenységformái a következők:

PROGRAMELEM	KAPCSOLÓDÓ ISMERETEK/TEVEKENYSEG
A mindennapi testedzés biztosítása	1-4. o. heti 5 óra, 5-6. o. heti 5 óra a kötelező testnevelés óra.
Aktív életmód, sport	Sportkörök működtetése foci, kézilabda, petanque, asztalitenisz. Lehetőség szerint: úszásoktatás, lovagolás, lovagi próbák, intézményi sportrendezvények. A Művészeti iskola keretében modern-, és népitánc tanulása
Szabadidős tevékenység	Osztálykirándulások szervezése minden évfolyamon, kerékpáros és gyalogtúrák, lovagi tornák.
Elméleti ismeretek a testnevelés órákhoz kapcsolódva	<ul style="list-style-type: none"> ■ baleset megelőzési ismeretek ■ játék-, versenyszervezési ismeretek ■ szabályismeret ■ prevenció testnevelés ■ öntevékeny szabadidős testedzés
Elméleti ismeretek nyújtása egyéb tantárgyak keretében	Előadások, projektek szervezése az alábbi témakörökben: <ul style="list-style-type: none"> ■ Az egészséges táplálkozás ■ A személyi higiéné ■ A lelki egyensúly ■ A harmonikus családi és kortárskapcsolatok ■ Az egészségkárosító magatartásformák elkerülése ■ A serdülőkori fejlődés ■ A szexuális élet ■ Kommunikációs készségek, konfliktuskezelő magatartás fejlesztése a magyar nyelv és irodalom tantárgy keretében. ■ Korszerű közlekedési ismeretek oktatása és gyakorlása a technika és a környezetismeret tantárgyak keretében. ■ Egészségtanmodul tanítása a 6. és 8. osztályokban
Szűrővizsgálatok, felvilágosítás	Az iskola egészségügyi szolgálat (gyermekorvos, védőnők) segítségével valósul meg a <ul style="list-style-type: none"> ■ a tanulók egészségügyi higiéniai szűrővizsgálata ■ a 7.-8. osztályosok szexuális felvilágosítása Évente fogorvosi szűrővizsgálaton vesznek részt a gyermekek. Az egészségkárosító magatartásformák elkerülésére kortárssegítők bevonásával törekszünk
Téma napok	Évente 2 Egészségnap szervezése, bekapcsolódás a helyi egészségőrző programokba.
Akciók, pályázatok, vetélkedők	Suli Harmónia tagintézmények bekapcsolódnak az egészségvédelemmel kapcsolatos akciókba, pályázatokba, vetélkedőkbe.
Étkezési szokások	A napközis étrendjének figyelemmel kísérése. Információgyűjtés a tanulók egészséges életmódhoz való viszonyulásáról.
Tájékoztatás	Szülői értekezleteken a szülők figyelmének felhívása a helyes táplálkozási szokások kialakításának fontosságára, az egészséges étrend szükségességére. valamint a egészségkárosító szokások hatásaira.
Egyéb	Megkülönböztetett figyelem fordítása a részképesség zavaros és az integrált nevelésben résztvevő tanulók fejlesztő programjára.

Az egészségnevelés törvényi háttere

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 7. § (1) b), l) pontja alapján a nevelési oktatási intézményeknek gondoskodniuk kell a tanulók fizikai állapotának méréséről.

Felméréseink célja:

- A pedagógus és a tanuló is pontos képet kap a felmért eredményekről, és annak pozitív, illetve negatív változásairól.
- Segíti a tanulókat abban, hogy képességeiket, teljesítményüket megismerjék. Önismeretre nevel, és motiválja őket a jó kondíció megtartására és továbbfejlesztésére.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

- A felmért eredmények információt nyújtanak a testnevelő tanárnak arról, hogy milyen területeket kell fejleszteni, súlypontosítani, milyen hiányosságokat kell leküzdeni a kondicionális-koordinációs képességek területén.
- A felmérési adatok összehasonlíthatók más iskolák eredményeivel.

A tanulók fizikai állapotának felmérése, fejlesztése nem csupán a testnevelő tanár felelőssége, hanem közös érdeke a gyerekeknek, szülőknek, iskolának, társadalomnak, hiszen csak egészséges, jó állóképességű ember képes alkotni és dolgozni.

Pedagógiai programunk írásakor iskoláinkban 3 központi mérés, az EUROFIT, a HUNGAROFIT és a a Testnevelési Bizottság méréseit alkalmazzuk, különféle kiegészítő mérésekkel. A felméréseket - a törvény előírása szerint -, a 3-8. évfolyamos tanulókkal évente két alkalommal végeztetjük el. Az egységesített mérések kidolgozásáig a helyi tantervek tartalmazzák a mérések pontos forgatókönyvét. .

11. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez és minősítéséhez szükséges módszerek

Felméréseink célja:

- A pedagógus és a tanuló is pontos képet kap a felmért eredményekről, és annak pozitív, illetve negatív változásairól.
- Segíti a tanulókat abban, hogy képességeiket, teljesítményüket megismerjék. Önismeretre nevel, és motiválja őket a jó kondíció megtartására és továbbfejlesztésére.
- A felmért eredmények információt nyújtanak a testnevelő tanárnak arról, hogy milyen területeket kell fejleszteni, súlypontosítani, milyen hiányosságokat kell leküzdeni a kondicionális-koordinációs képességek területén.
- A felmérési adatok összehasonlíthatók más iskolák eredményeivel.

A tanulók fizikai állapotának felmérése, fejlesztése nem csupán a testnevelő tanár felelőssége, hanem közös érdeke a gyerekeknek, szülőknek, iskolának, társadalomnak, hiszen csak egészséges, jó állóképességű ember képes alkotni és dolgozni.

Pedagógiai programunk írásakor iskoláinkban 3 központi mérés, az EUROFIT, a HUNGAROFIT és a Testnevelési Bizottság méréseit alkalmazzuk, különféle kiegészítő mérésekkel. A felméréseket - a törvény előírása szerint -, a 3-8. évfolyamos tanulókkal évente két alkalommal végeztetjük el. Az egységesített mérések kidolgozásáig a helyi tantervek tartalmazzák a mérések pontos forgatókönyvét. .

A tanulók fizikai állapotának egységes méréséhez és minősítéséhez a Mini Hungarofit

mérést vezetjük be, melynek módszertani segédanyaga programunk mellékletét képezi.

Az egységesített kiegészítő mérések kidolgozása a szakmai munkacsoport feladata.

Mini HUNGAROFIT-teszt

(1+4 motorikus próbában elért teljesítmény alapján)

I. Aerob állóképesség mérése

Cooper teszt 12 perces futással

II. Általános testi erő, erő-állóképesség mérése

1. Helyből távolugrás

(a láb dinamikus izomerejének mérésére)

2. Hanyattfekvésből felülés (térdérintéssel)

(a csípőhajlító és a hasizmok erő-állóképességének mérésére)

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

3. **Hasonfekvésből** törzsemelés
(a hátizom erő-állóképességének mérésére)

4. **Fekvőtámaszban karhajlítás**
(a vállövi és a karizmok dinamikus erő-állóképességének mérésére)

Javasolt kiegészítő felmérések

Rövidtávfutás, 2000 méteres síkfutás, medicinlabda-dobás hátra, medicinlabda-hajítás.

A helyi egészségnevelési programokat évente felülvizsgálják és folyamatosan megújítják tagintézményeink nevelőtestületei. A helyi programok részletezik a mindennapi testedzés céljait szolgáló foglalkozásokat, az iskolai sportkörök foglalkozásait.

12. AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV

1. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli
- (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében

- tanulóinknak elsősegély-nyújtással kapcsolatos programot szervezünk iskolánkban;
- támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő

tevékenységformák szolgálják: a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
környezetismeret	- rovarcsípések - légúti akadály - mérgezések - égési sérülések - szénmonoxid mérgezés
biológia	- rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés
kémia	- mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

fizika

- égési sérülések
- forrázás

testnevelés

- magasból esés

- az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja.

5. Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a 7. évfolyamos tanulóknak az Országos Mentőszolgálat, Magyar Ifjúsági Vöröskereszt vagy az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületének bevonásával.

13. SH környezeti nevelési program

A környezeti nevelés a Suli Harmónia iskolák környezettudatos szemléletére épül, minden pedagógus illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozásnak feladata.

Az iskola környezeti nevelésének alapelvei:

- a fenntartható fejlődés
- a kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések,
- elővigyázatosság
- biológiai és társadalmi sokféleség
- az élet tisztelete, védelmének igénye
- a felelősség elve
- az egészség és a környezet összefüggései
- az ember része a bioszférának

A program irányelvei:

I. Környezet megismerése:

- a körülöttünk lévő élőlények megismerése
- a környezet kölcsönhatásainak megismertetése
- az ember szerepének megismertetése a környezet szempontjából
- hazánk megismerése
- nemzeti értékeink megismerése
- az emberi szerepek elsajátíttatása, modellek választásában segítségnyújtás

II. Környezetvédelem:

- a természet megóvása
- közvetlen környezetünk igény szerinti alakítása, szem előtt tartva a környezet megóvását.

A környezeti nevelés során a gyermek szűkebb környezetéből indulunk ki, mintegy kitágítjuk a gyermek környezetét a világ egyre szélesebb körű megismerésével. Az óvodai nevelés az évszakok és a család köré építi tananyagát. Az alsó tagozatban a környezeti nevelés erre építve a családból indul ki. Az egyes évfolyamokon megismertetjük a gyermekekkel a természetes és a mesterségesen kialakított környezetünket. Mindezzel megalapozva a felső tagozat természetismeret, ember és társadalomismeret, földünk és környezetünk, illetve a történelem tantárgyait.

Alsó tagozatban arra törekszünk, hogy a gyermekek életkori sajátosságait szem előtt tartva, mindent, ami lehetséges, megtapasztaltassuk, a gyermekek egocentrizmusát figyelembe véve önmagukból induljanak ki, részesei legyenek a körülöttük lévő környezetnek, környezeti változásoknak.

**" cselekedjünk lokálisan
gondolkozzunk globálisan!"**

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

A környezeti nevelési tevékenység kiemelt feladatai:

- A természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása,
- a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel kialakítása tanulóinkban.

Bemutatjuk és gyakoroljuk azokat a környezet megóvásához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik. A tanulók az életkoruknak megfelelő szinten foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából fontos ismeretekkel.

- a környezet fogalmával
- lakóhelyünk természeti értékeivel
- lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival
- a földi rendszer egységével
- a környezet- és a természetvédelem fogalmával
- a környezetszennyezés formáival és hatásaival
- a környezetvédelem lehetőségeivel

A környezeti nevelésünk hosszú távú céljai:

Képpé kell tenni a tanulóinkat a környezetvédelem szükségességének felismerésére és kialakítani bennük a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Az iskolai környezeti nevelés céljai és a hozzájuk kapcsolódó tevékenységformák:

CÉLJAINK	FELADATOK	SIKERKRITÉRIUMOK
A környezeti nevelés az oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg!	A helyi tantervekben és tanmenetekben jelöljük a feladatokat és módszereket.	Több környezeti nevelési tartalom a tanórákon, változatos módszerek.
A pedagógusok a felnőtt dolgozók és a szülők személyes példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel terjesztői.	Képzések, szülői értekezletek tartása az adott témában. Megismerkedés a település környezetvédelmi programjával.	Tanárok, szülők bevonása a programokba: program támogatók, védnökök és előadók lehetnek.
Az iskola, mint tanuló környezet megismerése és „belakása”	Lehetőség szerint legyen az osztályban élősarok, ahol a növények esetleg kisállatok megfigyelhetők. Az iskola közösségi terében legyenek növények. Akár minden osztály egy-egy növényével képviseltetheti magát az iskolai élősarokban. Az osztályterem és az ebédlő' rendjének megóvása. A technika tantárgy keretében végrehajtott takarítási, környezet-szépítési tevékenységek	Közös megvalósítás a tanárok, szülők bevonásával. Felelősségvállalás, védnökségi programok. „Zöld” szakkörök megalakulása. Igényes tanulókörnyezet kialakulása, védelme.
Legyenek a tanulók környezetük, szülőföldjük védelmezői!	Vállaljanak védnökséget egy-egy fa, terület felett a lakóhelyükön, és azt gondozzák, vállalják a terület rendszeres tisztántartását figyeljék a változásokat. Faültetés, madárodú készítés, téli madáretetés. Környezetvédelmi őrjárat szervezése az illegális személtelakók felmérésére	Változik az iskola közvéleménye, morálja. Az osztályfőnöki órákon, beszélgető-körökben, egyre többször lesz téma a szülőföld értékei. A tanulók kötődnek környezetük egy darabjához és átérzik a megóvás fontosságát. Tisztább lesz a lakókörnyezet.
Ismerjék meg Magyarországot!	Osztálykirándulások alkalmával az adott országrész természeti értékeinek megismerése. Virtuális kirándulások alkalmával kincstérképek készítése.	Ismerik Magyarország természeti és épített örökségét.
A fenntartható fejlődés érdekében a mértékletesség, a takarékoság tudatosítása	Megújuló energiaforrások megismertetése, veszélyes hulladékok pl. szárazelemek gyűjtése egyéb veszélyes hulladékok gyűjtésének feltérképezése. Energiaszolgáltatók pályázatainak való részvétel.	Országos/nemzetközi programokba való bekapcsolódás. A veszélyes hulladékokkal kapcsolatos környezettudatos magatartás kialakul.
Takarékoskodás a vízzel, villannyal, gázzal.	Figyelemfelhívás, rendszeres ellenőrzés. Adatgyűjtés, feldolgozás, akciótervek a takarékoskodásra.	Nem lesznek csöpögő' csapok, égve felejtett villanyok. A fűtés figyelmesebb szabályozása. Helyi szokások feltérképezettek lesznek.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

<p>Tanórai keretek a környezeti, természeti tudásanyag bővítésére és a tapasztalatok rendszerezése.</p>	<p>Természetismeret tantárgy keretében elsajátított ismeretek: alsó tagozaton illetve az 5. és 6. osztályban. Egészségtan tantárgy ismeret-anyagában a 6. és 8. osztályban. Biológia órákon: 7. és 8. osztályokban, a környezet- és természetvédelmi ismeretek során. Fizika órákon a fenntartható fejlődéshez kapcsolódó ismeretek; a korszerű energia, és anyag-átalakítás, energia-és anyagtakarékos technikák kidolgozása, víz, talaj, levegő szennyezettségének mérése, csökkenése. Kémia tantárgyon belül feldolgozott ismeretek - anyagismeret, vegyi szennyezés, veszélyes anyagok környezeti hatása stb. -, 7. és 8. osztályokban. Osztályfőnöki órákon feldolgozott ismeretek az 5.-től 8. osztályig.</p>	<p>Bővült ismeretanyag, a gyakorlati és elméleti tudás összekapcsolódik.</p>
<p>További lehetőségek biztosítása tanórai keretek között a környezettudatos gondolkodás kialakítására.</p>	<p>Matematika tantárgy keretében a mindennapi életből vett példák segítségével. pl.: vásárlás kapcsán kerekítések, mértékismeret, pénzzel való bánásmód, statisztikai adatok elemzése felső tagozaton, negatív számok megismertetése a hőmérséklet segítségével, időbeli tájékozódási feladatok. Magyar irodalom tantárgy keretében: ismeretterjesztő szövegek feldolgozásával, leírások, elbeszélések versek elemzésével, alkotásával, történelmi olvasmányokon keresztül a múlt értékeinek megismertetése, példaképek választása történelmi hősök személyisége - drámapedagógia. Ének tantárgy keretében, néphagyományaink, népdalok, népi játékok, mint ősi kincseink, néptánc alapszintű megismertetése Vizuális kultúra tantárgy keretében: tanulmányrajzok, felhívó plakátok, kiadványok készítése, mintázás, természetvédelmi projektek bemutató-anyagának elkészítése, fotózás. Technika tantárgy keretében a közvetlen környezetünk alakítását, szépítését és a környezeti változást vizsgáljuk.</p>	<p>A gyermekek szemléletmódja, igényessége változik, identitásukban megerősödnek, felismerik, megszeretik, védik környezetük értékeit.</p>
<p>Fejlesszük a tanulók probléma-megoldó gondolkodásmódját, az önálló ismeretszerzés képességeit megalapozva az élethosszig tartó tanulást!</p>	<p>„Zöld polc” kialakítása a könyvtárban, szakkönyvek, folyóiratok, videó-anyagok és CD-k beszerzése. Internet-hozzáférés biztosítása.</p>	<p>Egyre több gyerek tart kiselőadást, bemutatót alsóbb osztályosoknak. Hatékonyan tudják használni a könyvtárt és az egyéb forrásárakat.</p>
<p>A környezettudatosság kiterjesztése: lokális és globális kérdések.</p>	<p>Környezet és természetvédelem jeles napjai: Föld napja, Víz világnapja, Madarak és fák napjának tevékeny tudatosítása</p>	<p>Figyelemfelkeltő plakátok, faültetés, szemét eltakarítás, játékos vetélkedők védnökségi programok.</p>

Környezeti problémáink többsége a mai fogyasztói társadalomban keresendő!

14. A fogyasztóvédelemmel összefüggő iskolai feladatok

A NAT-ban kiemelt fejlesztési terület a felkészülés az önálló felnőtt életre, amelyben a fogyasztói kultúra kialakítása is jelentős szerepet kap. A fogyasztóvédelem célja a fogyasztói kultúra fejlesztése; a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknál. Célunk elérését a fenntarthatóság, a fenntartó fogyasztás fogalmának megismertetése és a tudatos fogyasztói magatartás kialakítása jelenti.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

1. A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaileg megtervezett fejlesztése. Szükséges a társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakításának elősegítése, fejlesztése, melyre az iskola közösségi irányultsága miatt kiemelten kezelünk,

Fogyasztói magatartásunk a szociális tanulás útján fejlődik. A tudatos fogyasztóvá válás kialakítása hosszú, sokoldalú folyamat. A fogyasztói mintának a fenntarthatóság irányába történő fejlődése szempontjából a nevelés-oktatás különösen nagy jelentőségű. Ismereteket kell elsajátítani, készségeket, értékrendeket kell formálni, ezért a gyermekkorban elkezdett fejlesztés döntő hatású. A fogyasztási szokások elsődleges mintája, elemi meghatározója a család. A gyermekek fogyasztói szokásainak tekintetében az otthonról hozott hatások a legmeghatározóbbak. Ez is indokolja a szülők bevonását a nevelési folyamatba.

A családok sokszor az olcsó, akciós termékeket részesítik előnyben, általában keveset költenek kultúrára, utazásra, de differenciálódnak abból a szempontból is, hogy mennyire akarnak vagy tudnak megtakarítani. Ezzel a gyakorlattal szemben ható új fogyasztói minták kialakítását segítheti a korrekt, sokoldalú tájékoztatás.

2. Az iskolai nevelésben elsődleges a helyes értékrend vonzónak tétele, kialakítása.

Az értékek formálásának kiemelt elemei:

A kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása és elkülönítése, Az egyéni és a társadalmi jogok tiszteletben tartása, A természeti értékrend védelme.

A fenntartható fogyasztás kialakításában fontos fejlesztési elemek:

- A tájékozódás információfeldolgozás képessége,
- A döntéshelyzet felismerése,
- A döntésre való felkészülés, a választás tudatossága.

Meg kell ismertetni a tanulókkal

- a piac
- a marketing és a
- reklám szerepét

Hangsúlyozni kell

- a minőség és
- a biztonság szerepét a fogyasztás során.

Súlypontoznunk kell a

- gazdaságosságot és a
- takarékoságot.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként, megfogalmazódott fogyasztói kultúra, fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében fontos, hogy az általános iskola befejezésekor a diákok értsék, esetleg alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás:

- A fogyasztói szükségletek folyamatos mérlegelése,
- Szuggesztív marketinghatásoktól való távolságtartás képessége,
- Felmerülő fogyasztói problémák megértésének, esetleg megoldásának képessége.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Ökológiai fogyasztóvédelem:

- Ez a szemlélet a környezet szempontjait is figyelembe veszi,
- Ökológiailag tudatos fogyasztókat nevel, akik vásárlói választásaikkal, döntéseikkel egyben ökológiai környezetünk megtartására törekednek.

Környezettudatos fogyasztás: A természeti környezet elszennyezéséhez;

- Arany középút az erőforrásokat gyorsulva felélő fogyasztás és a környezeti erőforrásokat nem kizsákmányoló fogyasztás között.

Fenntartható fogyasztás:

- Minimálisra csökkenteni a természeti források és a mérgező anyagok használatát;
- Hulladék és szennyező anyagok kibocsátásának csökkentése.

Megelőző (Preventív) fogyasztóvédelem:

- A vásárlói jogok érvényesítése a kezdeti szakaszban;
- Nincs szükség panaszbejelentésre;
- Nincs szükség esetleges bírósági perekre.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

A fogyasztóvédelmi oktatás szinterei és feladataink

Az oktatás szintere	Kacsolódó témák	Ajánlott feladatok
Magyar tanórai keret	<ul style="list-style-type: none"> Reklámnnyelv, feliratok; A reklám kommunikációs csapdái; Fogyasztói problémák megértése, megoldásának képességének fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> Kommunikációs képesség fejlesztése; Feliratok, cikkek elemzése: Mi van a szavak mögött „Vásárlók könyve"
Matematika tanórai keret	<ul style="list-style-type: none"> Mértékegységek, elemzések, értékszámítás, összehasonlítás 	<ul style="list-style-type: none"> Banki, biztosítási, üzemanyag-fogyasztási számítások
Fizika tanórai keret	<ul style="list-style-type: none"> Mérés, mértékegységek, mérőeszközök 	<ul style="list-style-type: none"> villany, gáz, víz mérőórák vizsgálata
Földrajz tanórai keret	<ul style="list-style-type: none"> A különböző tájak erőforrásai, azok jellegzetes felhasználási módjai Eltérő fogyasztási kultúrák és szokások; 	<ul style="list-style-type: none"> Energiatérképek készítése Témanapok, témahetek
Biológia tanórai keret	<ul style="list-style-type: none"> Egészséges táplálkozás, élelmiszerek szerepe az egészséges életvitelben, táplálkozás kiegészítők tudatos élelmiszervásárlás, kozmetikumok célszerű, tudatos használata 	<ul style="list-style-type: none"> „Vásárló napló" Vásárlási blokkok elemzése „Magyar termékek" keresése
Kémia tanórai keret	<ul style="list-style-type: none"> Élelmiszerbiztonság - szavatossági idő, háztartási vegyszerek vegyszermaradványok 	<ul style="list-style-type: none"> Projektek, témanapok Veszélyes hulladékgyűjtés megszervezése az önkormányzatokkal
Informatika tanórai keret	<ul style="list-style-type: none"> Elektronikus kereskedelem, internetes fogyasztói veszélyforrások 	<ul style="list-style-type: none"> Web-boltok (könyv, játék) felületének értékelése, Honlapok elemzése
Vizuális kultúra tanórai keret	<ul style="list-style-type: none"> A reklám képi nyelve és hatásai 	<ul style="list-style-type: none"> Hiszem, ha látom? reklámelemzés
Technika tanórai keret	<ul style="list-style-type: none"> Áruismeret, termékminőség - ezek jellemzői. 	<ul style="list-style-type: none"> Főzés, Étkezési, vendégváró szokások. Látogatás az iskola, vagy egy étterem konyháján. Árucímke elemzés
Osztályfőnöki óra témák	<ul style="list-style-type: none"> A család - szokásrend Táplálkozási szokások Vásárlási szokások A keletkezett hulladék kezelési szokásai Költségtakarékos életvezetés Takarékosság, tervszerűség 	<ul style="list-style-type: none"> A témafeldolgozás: meghívott vendégekkel (boltos, energiaszolgáltató, banki szakember, szakács, karbantartó, stb) beszélgető-körökben vagy drámapedagógia segítségével a helyi lehetőségek és a tanulók életkora szerint változik.
Tanórán kívüli tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> Témanapok, témahetek Vetélkedők Versenyek Előadások stb. 	<ul style="list-style-type: none"> Vásár projekt Meghívott vendéglőadók Bolhapiac - csere-bere Vitadélután
Iskolán kívüli tevékenység	<ul style="list-style-type: none"> Séták boltokban Séták piacon Bank, biztosító látogatása Tanulmányi kirándulások 	<ul style="list-style-type: none"> Projektfeladatok Számlákon lévő adatok értelmezése Szerepjátékok
Az iskola fogyasztóvédelmi működése	<ul style="list-style-type: none"> Az iskola, mint fogyasztó Az iskola, mint piac 	<ul style="list-style-type: none"> Energia kommandó Felhasználói szokások megfigyelése Pazarló szokások felismerése, stratégia a változtatásra

3. Módszertani elemek a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek fejlesztéséhez:

- a) Az egyes tantárgyak tanórai lehetőségeinek kihasználása
- b) Tanórán kívüli lehetőségek alkalmazása
- c) Készségfejlesztés:
 - Kritikus gondolkodás
 - Egyéni döntéshozás
 - Csoportos döntéshozás
 - Problémamegoldás
 - Információgyűjtés
 - Döntés
 - Végrehajtás
- d) **Fogyasztói szokásalakítás a szülők megnyerésével és bevonásával:**
 - Áruismerettel kapcsolatos házi feladatok adása
 - Fogyasztási döntésekkel kapcsolatos házi feladatok adása
 - Ismeretek gyűjtse a család vásárlási szokásaival kapcsolatosan (adatkezelési szabályok betartása mellett!)
 - A tanulókon keresztül a családok vásárlási magatartásának pozitív befolyásolása.
- e) Médiafigyelés, médiaelemzés
- f) Reklám - reklámkritika
- g) Eladói s vásárlói érdekek összehangolása - fogyasztói kosár
- h) Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekérvényesítés)

Ezeknek az elemeknek az együttes, hatékony alkalmazása lehetővé teszi, hogy a tanulók, elsajátíthassák a fogyasztóvédelemmel összefüggő ismereteket, illetve felkészülhessenek azok alkalmazására.

15. A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai

"A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani. A tanulmányok alatti vizsgák részleteit a helyi tantervek szabályozzák.

A tanulmányok alatti vizsgák:

- osztályozó
- különbözeti
- pótló
- javítóvizsga

A tanulmányok alatti vizsgák szabályai:

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól. Továbbá osztályozó vizsgát tehet, ha hiányzása meghaladja a kétszázötven tanítási órát és a nevelőtestület ezt engedélyezi.

A tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

A különbözeti vizsgára jelentkező tanuló a vizsgát intézményünkben teheti le.

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott. Az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik. A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

16. Ellenőrzés, mérés, értékelés

A SH ellenőrzési, mérési, értékelési rendszer alapelvei:

Az iskola pedagógiai programjára épül, annak szerves része

- Az ellenőrzés és értékelés - minden körülmények között-, személyre szabott, segítő, tanácsadó jellegű és motiváló erejű legyen, nyújtson hiteles képet a tudásról.
- A mérés a képességfejlesztés alapeleme, a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálja, nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségét méri. A tanítási-tanulási folyamat hatékonysága az egyes tanulók fejlődésén mérhető.
- Alapvető feladatunk az önértékelés tudatos és folyamatos fejlesztése.
- Az értékelés céljai és követelményei legyenek ismertek mindenki előtt.
- Sokoldalú, ugyanakkor egyszerű és áttekinthető értékelési rendszer, változatos formákkal a BGR kereteibe illesztve.
- A tanulók életkori sajátosságainak, a tantárgyak jellegének leginkább megfelelő módszerek alkalmazása.
- Az értékelés konkrét helyzetet a fejlődési állapotot jelez, elvetjük a „skatulyázást”!
- A tanulási képességek területén pontosan feltárja a pozitívumokat és fejlesztést kívánó területeket.
- Tantárgytól függetlenül kiemelten fontos a szép, helyes magyar beszéd, a nyelvi igényesség, a kifejezőképesség, előadói készség értékelése.
- Tantárgytól függetlenül megkívánjuk az áttekinthető, rendezett külalakú igényes munkát.
- A jutalmazás és büntetés minden esetben hiteles és differenciált legyen!

Az ellenőrzési, mérési, értékelési rendszer céljai

- A személyiség fejlesztése
- A tanulók személyiségfejlődésének, szocializációjának folyamatos nyomon követése
- Önértékelő képesség kialakítása
- Önálló tanulásra való képesség és igény kialakítása
- Mérje a tudásszintet és a tanuló önmagához mért fejlődését
- Tájékoztatás a munka eredményeiről, az előrehaladásról

A tanulók személyiségfejlődésének megfigyelésének, ellenőrzésének főbb területei

- Cselekvési kedv és együttműködés a tanórán és tanórán kívül, napköziben, az iskola által szervezett programokon
- Feladatvállalás és viszonyulás a munkához
- Együttélési normák követése
- Érzelmi élet, az önismeret és önelfogadás, akarati tulajdonságok
- Kapcsolatteremtés, viszonyulás a közösséghez, társakhoz, felnőttekhez

A tanulók tudásának mérése

A tanulók tudásának, képességeinek, fejlődésének, fejlettségének mérésére mindenkor olyan mérési eszközt, feladatsorokat, tesztekkel használunk, melyek a tantervi követelményekkel összhangban vannak, arra épülnek. A méréseket egyrészt diagnosztikus céllal, másrészt a tanulói teljesítményszint megállapítására alkalmazzuk.

Diagnosztikus mérés

Diagnosztikus mérés alkalmazása helyzetfeltárás céljából a nevelési oktatási folyamat adott szakaszába lépéskor, iskolakezdéskor, tanév elején, egy-egy tematikus egységben a további oktatási tevékenység meghatározásához, kirívó eredménytelenség esetén korrekció céljából, esetleg új tanuló érkezésekor. A diagnosztikus mérések információt nyújtanak a tanulók képességeiről, előzetes tudásukról, ismereteikről, melyek segítséget nyújtanak a pedagógiai tervezéshez, a megfelelő módszerek megválasztásához, a további tudatos oktató-nevelő munkához.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Teljesítménymérések

A tanulói teljesítmények mérését a tantárgyak természetétől függően különböző formában végezzük:

- Problémamegoldások — elméletiek, gyakorlatiak — az ezekkel kapcsolatos hipotézisek, igazolások, bizonyítások
- Elméleti és gyakorlati feladatmegoldások
- Összefüggő szóbeli feleletek, tankönyvi részletek logikusan rendezett kifejezései
- Kérdésekre adott válaszok — feleletválasztás vagy kifejtés
- Referendumok, írásbeli munkák, röpdolgozatok
- Megfigyelések adatainak lejegyzései, konklúziók levonása
- Feladatlapok, munkafüzetek megoldása
- Vázlatkészítések, kivonatolások
- Szerkesztések és mérések
- Táblázatok, diagramok készítése és olvasása
- Rajzok, műszaki rajzok, munkadarabok elkészítése.
- Mozgások végrehajtása, műveletek elvégzése.

A méréshez használt eszközök, feladatsorok, tesztek elkészítésének összeállításának szempontjai:

- A feladatok legyenek összhangban a tantervi követelményekkel különösen a félévi és év végi méréseknél
- A feladatok a begyakorolt és megerősített ismeretanyagra épüljenek
- Különbféle teljesítményszinthez készüljenek, adjanak módot a differenciálásra
- Tegyen lehetővé elemekre bontott értékelést, esetleg százalékban megadható teljesítményszint meghatározást
- A mérőeszköz csak az elsajátított és begyakorolt munkaszokásokat, feladat-megoldási módokat kérje számon
- A tanulók teljesítményét félévkor és év végén minden tanévben, tanév közben egy-egy tematikus egységet követően mérjük. Ezen kívül a pedagógusok a tanulók folyamatos és objektív értékelése érdekében a tanév folyamán rendszeresen ellenőrzik és mérik a tanuló teljesítményét.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Az ellenőrzési és értékelési rendszer kötelező mérési:

Bemeneti mérés - BRG - mérés	Minden tanév szeptemberében az 1. évfolyamba érkező' gyerekek iskolaérettségi hiányosságainak és a képesség szerinti összetételének a megállapítására
Folyamatmérések A folyamatmérések eredményei nem lehetnek a gyerekek minősítésének az eszközei. Osztályzataiknál csak akkor vehető'k figyelembe, ha a tanuló teljesítménye két osztályzat között áll, ilyenkor - amennyiben a vizsgaeredmény a magasabb osztályzattal megegyező' - azt kell a gyerek számára megállapítani.	A 2. évfolyam végén az elemi készségek vizsgálata. A továbbhaladás minimális feltételei meglétének a megállapítása. (írás, olvasás, számolás)
	A 4. évfolyamon az eszközjellegű alapkészségek színvonalának a megállapítása. (olvasástechnika és szövegértés, helyesírás, alpműveletek végzése)
	A 6. évfolyamon a gondolkodási műveletek és logikai munkaformák alkalmazásában jártasságot ellenőrizzük, vizsgáljuk a kellő' ütemű olvasást és a feldolgozott prózai szövegek kifejező' olvasását.
	A BGR bevezetését követően - amelyet a 2008/2009. tanévben az első' osztályokkal kezdünk és felmenő' rendszerben vezetünk be -, a rendszerhez tartozó folyamatméréseket alkalmazzuk. Az 1-3. osztályos méréseket és a BGR program rövid ismertetését a táblázat alatt közöljük.
Kimeneti mérés	A 8. évfolyam végén magyar nyelvtanból, irodalomból, matematikából, idegen nyelvből és egy természetismereti tárgyból végezzük
A tanulók fizikai állapotának mérése	A KT 41§-ának 5. bekezdése alapján gondoskodnunk kell az általános iskolában 3. osztálytól, középiskolában évente két alkalommal a tanulók fizikai állapotának méréséről. Tagiskoláinkban jelenleg több mérésrendszer van használatban. Az egységes mérés kidolgozására törekszünk, melynek alapja a dr. Mérey Ildikó által kidolgozott Hungarofit módszer, amit saját próbákkal kiegészítve használunk mérésre.

BGR mérések

1. osztály

I. bemeneti mérés, szeptember

A tanulók tanulási képességeinek diagnosztizáló mérése.

A vizsgálat az alábbi területekre vonatkozik:

1. Beszédvizsgálat

- szókincsvizsgálat

2. Dominancia vizsgálata

- kézdominancia
- lábdominancia
- szemdominancia

3. Vizuális emlékezet és percepció vizsgálata

a, Vizuális emlékezet vizsgálata

- tárgyképre vonatkoztatva
- formára vonatkoztatva

b, Vizuális percepció vizsgálata

- irányra, információs jelre vonatkoztatva
- azonosságra, különbségre vonatkoztatva
- alak-háttér vonatkoztatva

4. Auditív emlékezet vizsgálata

- hangokra vonatkoztatva
- szavakra vonatkoztatva
- mondatokra vonatkoztatva

5. Szeriális felfogás és kivitelezés vizsgálata

- hangeffektusokra vonatkoztatva
- nyelvi sorozatra vonatkoztatva

6. A ritmus vizsgálata.

7. A figyelem vizsgálata

8. A gondolkodás vizsgálata I.

- főfogalom
- alárendelés
- színek ismerete

9. A gondolkodás vizsgálata II.

- ellentétpárok

10. Családrajz

Mérési adatok összegzése - értékelés

Egyéni, csoportos fejlesztési tervek készítése

Egy-egy fejlesztési szakasz lezárása után érdemes újabb méréseket végezni, s megvizsgálni, hogy a fejlesztő tevékenység eredményes volt vagy sem. Fő cél, hogy minden tanuló a tőle telhető legmagasabb szinten tudjon dolgozni.

11. Félévi tantárgyi mérés:

1. magyar irodalom - értő olvasás
2. magyar nyelv - írás betűk, szavak írása - másolás nyomtatotról írottra, szavak tollbamondása.
3. matematika - számfogalom és műveletfogalom a 10-es számkörben.

Matematika tantárgy területén differenciáló munkánkat segíti a Számolj velünk! gyakorló feladatlapok használata. Az évi tananyagot 4 blokkra bontva segíti gyakorolni és mélyíteni.

1. **blokk:** Számfogalom és számolási készség fejlesztése az 5-ös számkörben.
2. **blokk:** Számfogalom és számolási készség fejlesztése a 10-es számkörben.
3. **blokk:** Számfogalom és számolási készség fejlesztése a 20-as számkörben tízesátlépés nélkül.
4. **blokk:** Számfogalom és számolási készség fejlesztése a 20-as számkörben tízesátlépéssel.

A munka eredményességét a blokk végén egy-egy teszttel mérjük le. 80 % alatti teljesítmény esetén személyre szabott feladatokkal dolgozunk tovább. Ez lehetőséget biztosít a hiányok pótlására. Így mindenki képességeinek megfelelő fejlesztést kapja.

III. Tanév végi tantárgyi mérés

- magyar irodalom - értő olvasás
- magyar nyelv - írás, kis és nagybetűk ismerete, szavak, mondatok másolása, tollbamondás utáni írása.
- matematika - számfogalom és műveletfogalom a 20-as számkörben.

2. osztály

Év eleji tantárgyi mérés

- magyar irodalom - értő olvasás
- magyar nyelv - (1. osztály év végi követelményei)
- matematika - (1. osztály év végi követelményei)

Diagnosztizáló, szummatív mérések tantárgyanként, alkalmanként egy-egy témakör feldolgozása során, ill. végén.

II. Félévi tantárgyi mérés

1. magyar irodalom - értő olvasás
2. magyar nyelv - (hangtani ismeretek, a szótagolás szabályai)
3. matematika - összeadás, kivonás, pótlás 100-as számkörben. Műveletek kerek tízesekkel és egyesekkel.

Matematika - Számolj velünk!

1. **blokk** Számfogalom és műveletek a 100-as számkörben. Műveletek kerek tízesekkel és egyesekkel.
2. **blokk** Számfogalom a 100-as számkörben. Teljes kétjegyűek összeadása, kivonása kerek tízesekkel, egyjegyűekkel, teljes kétjegyűekkel.
3. **blokk** Számfogalom a 100-as számkörben, Szorzó-és bennfoglalótáblák gyakorlása.
4. **blokk** Számfogalom a 100-as számkörben. Szorzó-és bennfoglalótáblák gyakorlása.

III. Tanév végi tantárgyi mérés

- magyar irodalom - értő olvasás
- magyar nyelv - hangtan, elválasztás, szótó+ toldalék, mondatfajták
- matematika - alpműveletek a 100-as számkörben.

3. osztály

I. Év eleji tantárgyi mérés

- magyar irodalom - értő olvasás
- magyar nyelv - (2. osztály év végi követelményei)

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

- matematika - (2. osztály év végi követelményei)

Diagnosztizáló, szummatív mérések tantárgyanként, alkalmanként egy-egy témakör feldolgozása során ill. végén.

II. Félévi tantárgyi mérés

- magyar irodalom - értő olvasás
- magyar nyelv - szófajtan - ige- igeidők
- matematika - számfogalom 1000-es számkörben. Írásbeli műveletek összeadás, kivonás

Matematika - Számolj velünk!

1. *blokk* Számfogalom a 1000-es számkörben. Számszomszédok, kerekítés, római számok. Műveletek kerek százasokkal és kerek tízesekkel.
2. *blokk* Írásbeli műveletek: összeadás, kivonás, pótlás, Hosszúság, űrtartalom.
3. *blokk* Írásbeli műveletek: szorzás, osztás, tömeg.
4. *blokk* Törtek, negatív számok, geometria. Időmérés.

III. Tanév végi tantárgyi mérés

- magyar irodalom - értő olvasás
- magyar nyelv - szófajtan: ige, főnév, melléknév, számnév, névmás
- matematika - írásbeli műveletek a 1000-es számkörben:
Összeadás, kivonás, pótlás, szorzás, osztás. Törtek, negatív számok, mértékismeret.

A tanulmányi munka értékelése

A tanulók teljesítményének értékelésének alapja a folyamatosan alkalmazott ellenőrzések és mérések eredményei. A tanulmányi munka értékelésében, a pedagógus értékelése mellett minden alkalmat megragadunk arra, hogy saját munkájukat értékeljék a tanulók. Az értékelés alapja a tantárgyak vonatkozásában a helyi tantervben előírt követelményekhez és a kapcsolódó kompetenciák eléréséhez viszonyít. A tanulói teljesítmények az oktatási folyamat egészében jelennek meg, tehát a folyamat során megjelenő valamennyi tanulói teljesítményt értékelni kell. Az értékelés típusai:

Formatív értékelés — célja a tanulási nehézségek feltárása, azonnali korrekció. Az eredményes tanulás elősegítésére irányul, és az aktuális tudásszintet méri. Lehetővé teszi a javítást, a pótlást. A téma jellegétől függően a tanár dönt arról, hogy osztályozza-e ezt a mérési eredményt.

Szummatív — minősítő értékelés az érdemjegyek megállapítása, összevetése a tantárgyi követelményekkel. Nagyobb egységek befejezésekor alkalmazunk átfogó feladatokkal. Így globális képet kapunk a tanuló tudásáról. Mérjük az ismereteket, a fogalmakat, szabályismereteket, az alkalmazást reprodukív vagy produktív módon. Ezeket témazáró jegyekkel osztályozzuk. Szummatív jellegűek a projektzáró értékelések is.

A tanulók minősítésénél figyelembe vesszük:

- A szóbeli feleletet, kiselőadásokat, bemutatókat
- Írásbeli ellenőrzések eredményét
- Felmérő és témazáró dolgozatokat
- Esszé dolgozatokat, kutatási anyagokat, önálló gondolkodást
- Tanórai tevékenységet, kooperatív feladatokban való részvételt
- Gyakorlati tevékenységet, kapcsolódó kompetenciákat
- Versenyeken való szereplést

Az értékelések formái:

Személyes, verbális — szóbeli — értékelés szükséges a tanuló minden tevékenysége, megnyilvánulása során, hogy segítsen, megerősítsen, javítson; tanácsot adjon, orientáljon a pedagógus.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Ilyen alkalmak:

- Portfólió kezelésekor a tanulási folyamat tudatosítása érdekében
- Önértékeléskor a reális énkép kialakítása érdekében
- Feleletek, írásbeli munkák érdemjegyeinek kiegészítéseként
- Félévi és év végi helyzetelemzéskor, portfólió bemutatáson, PSZT (Pedagógus-Szülő- Tanuló) találkozók alkalmával
- Szülői értekezleteken, fogadóórákon
- Magatartás, szorgalom elbírálásakor
- Rendezvények, tanórán kívüli tevékenységek értékelésekor
- Tantestület előtti értékelésnél —BGR megbeszéléseken, osztályozó értekezleten
- Közösségi programokon: beszélgető-körök, KAPU, tanévzáró ünnepély, iskolagyűlés, diákközgyűlés

A félévi értékelés során az 1. és 2. osztály tanulóit szövegesen, a 3-8. osztály tanulóit pedig érdemjegyekkel értékeljük.

Az év végi értékelés során az 1. osztály tanulóit szövegesen, a 2-8. osztály tanulóit pedig érdemjegyekkel értékeljük.

17. Tanórán kívüli nevelési-oktatási tevékenységek

Szakköreink a gyermekek érdeklődése és a rendelkezésre álló órakeret figyelembevételével szerveződnek. Különböző korosztályból és évfolyamból vesznek rajta részt a tanulók. szakkörök vezetője ismerteti a tanulókkal a szakkörök programját. A választás az egyes tevékenységformák között egyéni érdeklődés alapján történik. A szakkörök programjai tudatos fejlesztési lehetőséget biztosítanak az egyes készségek, képességek terén. Szakköreink kínálatát a helyi lehetőségek szabják meg, tantárgyakhoz kapcsolódó és egyéb kompetenciák alapozására, elsajátítására szolgálnak.

Nívókörök Új ismeretek elsajátítására, speciális képességek, érdeklődés kielégítésére szolgáló tehetséggondozó körök. Külső szakemberek, témafelelősök bevonásával működnek.

Gyakorló kör hiányosságok, elmaradások pótlására szerveződnek igény szerint.

Alapozó kör Beiskolázás előtti előkészítő csoportok.

Játszóház Nagy szerepet szánunk az óvodai életből az iskolába történő átvezetésnek. Ezért meghatározó tevékenységük a játék, amely a közös, az együttes élményszerzés és tevékenységet is biztosítja. Előtérbe kerülnek a szerepjátékok, az egyszerű szabályjátékok, a mozgásos játékok.

Sportkörök A tanórai testnevelést, sportéletet egészítik ki. A mindennapos testnevelés biztosításának lehetőségét szolgálják. Céljuk a fizikai állóképesség, erőnlét, ügyesség fejlesztése, a harmonikus, összerendezett mozgás kialakítása. Támogatjuk a „multi-sport” körök létrejöttét.

Versenyek, pályázatok Az intézményhálózat lehetőséget nyújt az eddig elszigetelten működő iskolák számára a nagyobb közösség nyújtotta lehetőségek megélésére. Belső vetélkedőinket az osztályközösségek, kisiskola helyett érdeklődési körök szerint több iskola bevonásával igyekszünk szervezni. Ezek a tantárgyi, vagy tehetséggondozást jelentő versengések lehetőséget adnak az iskoláknak egymás meglátogatására, megvendégelésére. Az éves tervben részletes felsorolást adunk belső versenyeinről.

Egyéb tevékenységi formák

A képességek fejlesztését, a tehetséggondozást szolgálják. Az egyéni érdeklődést és személyi lehetőségeket figyelembe véve szerveződnek:

- viselkedéskultúra és kommunikációs készségfejlesztés
- ritmus klubok - ritmusérzék fejlesztésre
- zenei, művészeti jellegű tevékenységek - énekkar, tánc, kézműves technikák,
- logopédiai fejlesztés,
- rehabilitációs és rehabilitációs célú foglalkozások évfolyamok közötti átcsoportosítása (a törvény szerint) a tanulócsoporthoz igénye, szükséglete szerint történik.
- Az iskolakezdés idején, az alapvető kultúrtechnikák alapozása éveiben - a sérült funkciók

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

működőképességének helyreállítására, a képességek fejlesztésére, korrekatív hatások
érvényesítésére, kompenzáló, terápiás megoldások alkalmazására - nagyobb szükség van,
mint a felsőbb évfolyamokon.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

- Gyógytestnevelés, gyógyúszás: az iskolai testnevelés és fejlesztés egyik formája. Gyógytestnevelésben részesült az a tanuló, akit az iskolaorvos javasol. Továbbiakban a tanuló megjelenése és aktív részvétele kötelező. Az iskolaorvos és a szakorvos javaslata alapján szerveződnek a csoportok.

18. Programunk megvalósításához szükséges személyi és tárgyi feltételek

A nevelő közösség

Meggyőződésünk, hogy az óvodai, iskolai valóság döntő tényezője maga a cselekvő pedagógus, akinek szakmai, emberi minősége, értékrendje, szándékai és hatóképessége mindenfajta pedagógiai program meghatározója. Ezért alkalmazott megoldásaink hatékonysága csakis a pedagógusok közös szándékainak, cselekvéseinek eredője lehet. E pedagógiai minőség létrehozása a megvalósuló pedagógiai program, amely messze túllépi bármely dokumentum értékét.

A pedagógusi tevékenység és magatartás a legfontosabb eszköze annak, hogy az intézmény céljai megvalósulhassanak. Igyekszünk olyan pedagógusokat alkalmazni - akik munkavállalói kötelezettségeken túl -, hivatástudattal vállalják feladatukat. Az elvárt pedagógus attitűdök:

*"Tisztelettel gondolunk vissza nagyszerű tanárainkra, de hálát azok iránt érzünk, akik megérintették a lelkünket. A tanterv nagyon fontos, új ismeretanyag, de a melegség életfeltétel a sarjadó növény és a gyermeki lélek számára."
Carl Gustav Jung*

- nyílt/egyenesen kommunikáló: saját érzések, gondolatok, vélemények adekvát időben történő, őszinte, szemtől szembe való közlése
- megbízható/következetes: szokásrendjében, értékítéletében kiszámítható
- az igazsághoz feltétlen ragaszkodó: a speciális nevelési helyzetekben, frusztráció és nehézség esetén az igazságtartalom felkutatására, elfogadására, megértésére és feldolgozására való belső igény
- alkalmazkodó/flexibilis: az iskolában előforduló nagy variációs lehetőségű nevelési helyzetekre való gyors, adekvát reagálás
- balanszírozásra alkalmas: az adott speciális nevelési helyzetet mérlegelve a következetes helyzetkezelési módot rugalmasan, alkalomszerűen elhagyni, megváltoztatni, de ezzel együtt az eredeti elvekhez visszatérni képes attitűd
- önfegyelmet gyakorló/kiegyensúlyozott
- megértő/empatikus: a gyermekek eltérő tanulási igényének felismerése megértése, valamint az ezzel járó eltérő élethelyzetek és szubjektív érzések, egyéni eltérések elfogadása
- elfogadó/toleráns: a sajátos nevelési igény ismeretében az átlagostól bármely irányban eltérő speciális készségek és képességek iránti tűrőképessége
- jó humorérzékű/optimista: a nehéz és eltérő nevelési helyzetekben is optimális jövőképet feltételez, a problémás helyzeteket alkalomadtán képes humorral áthidalni.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

A **SH pedagógusoktól elvárt kompetenciák** megfogalmazása, elfogadása segíthet eldönteni a pedagógusnak, a vezetőnek, alkalmas-e a pedagógus a SH intézményben való alkotó tevékenységre, illetve a vezetői feladatra.

Kompetencia-terület	Elvárások
1. Szakmai tapasztalat	Legalább 3 év - a vezetője szerint színvonalasan ellátott - hátrányokkal küzdő tanulókkal is kapcsolatos nevelési-oktatási gyakorlattal rendelkezik VAGY a felsőfokú tanulmányait frissen végzők esetében személyes referenciával, eredményeikkel bizonyítják rátermettségüket elhivatottságukat.
2. Pedagógus szakma iránt érdeklődés	A pedagógus szakmában felmerülő új megközelítések, új módszerek alapfokú ismereteivel rendelkezik, azokkal egyetért, gyakorolja, vagy szeretné gyakorolni mindennapi pedagógiai munkájában.
3. Tanulási és fejlődési készség	Az elmúlt 5 évben továbbképezte magát a fenti témában, önfejlődése tudatos VAGY a felsőfokú tanulmányait frissen végzők esetében készen áll a folyamatos ismeretbővítésre.
4. Elmélet és gyakorlat egységében való gondolkodás	Az oktató elméleti tananyagot a tanulóknak a gyakorlattal történő átadás módszereivel egységben látja.
5. Pedagógiai attitűd	A tanulók egyéni erősségeire koncentrálna tűz ki egyéni fejlesztő pedagógiai célokat. Képes nem tantárgyakban gondolkodni, (érti a tananyag-tartalom eszközjellegét az oktatásban.) elfogadja, hogy a tantárgyi integráció az átfogó szemlélet a szaktárgyi tudás megerősítését és a felnőttkori nélkülözhetetlen kompetenciák alapozását szolgálja.
6. Csoportban való együttműködés	Van gyakorlata az egy csoportban tanító pedagógusok együttműködésében. Munkáját, ötleteit mások számára rendelkezésre bocsátja.
7. Rugalmasság	Mások véleményének érvényességét elismeri. Új megoldások bevezetését nem gátolja.
8. Kommunikációs készség	Képes saját véleményét szakmai érvekkel alátámasztani. Képes a tanulókat befolyásolni, adott dologról meggyőzni őket.
9. Eredményorientáltság	Képes megkülönböztetni a célhoz vezető feladatok között a lényegest a lényegtelenről.
10. Iránymutatás, motiválás	Eléri, hogy a tanulócsoporthoz a feladatokra koncentrálna. Sikeresen motiválja a lemaradókat.
11. Személyközpontú pedagógiai megközelítés	Empatikus, képes másokat - a tanulók problémáit - megérteni, a tanulókkal való viselkedésében nyílt és őszinte - érzelmeivel egyező a kommunikációja -, képes a személy feltétel nélküli pozitív elfogadására, vagyis csak a helytelen cselekedetet utasítja el, nem a tanuló személyiségét minősíti.

Pedagógusaink olyan pedagógus személyiségek, tanár egyéniségek, akik a hivatásuknak tekintik a tanítást, vállalják a gyermekek tehetségének kibontakoztatását, felzárkóztatást. Iskolai/óvodai tevékenységük nem csupán az ismeretek, szaktárgyaik magas színvonalú tanítását jelenti. A tanuló számára pozitív mintát jelentenek, vállalják a személyes kapcsolatot a rájuk bízott gyermekekkel. A tanulókkal való együttműködés a projektoktatásban szerves része a pedagógusi tevékenységnek. Fejlettek szociális készségeik. Szakmai szempontból a legjobbak közé tartoznak és értenek a tanuló nyelvén, azaz innovatív módszertani kultúrával rendelkeznek és töreksenek a tökéletes kommunikációra.

A Suli Harmónia munkatársai megegyeznek abban, hogy az értelmiségi lét alapja:

1. magas fokú szaktudományi felkészültség, a folyamatos önművelés igénye;
2. az egyéni képességekkel összhangban lévő teljesítményre való törekvés;
3. elfogadó magatartás, szociális érzékenység és a társadalmi cselekvésre való készség: a szűkebb és a tágabb közösség érdekeinek felismerése és képviselése;
4. a kultúra értékeinek a befogadása;
5. a nemzeti lét, a magyarság sorskérdései iránti felelősség;
6. nyitottság az európai és globális értékek befogadására.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

A munkatársak együttműködési készsége a SH Pedagógiai Program megvalósulásának, hatékonyságának alapvető feltétele. Ennek az együttműködésnek az alapjai:

- Egyetértés az intézmény alaptevékenységének meghatározásakor, az alapdokumentumok, mint a Pedagógiai Program, az SZMSZ, a Kommunikációs Kézikönyv, a Fegyelmi, és Kártérítési Szabályzat, és az Etikai Kódex elfogadása.
- Az intézmények alaptevékenysége a tanulásszervezés, tanítás, mely az összes kognitív folyamatot összehangolja a mindenkor érvényben lévő nemzeti alaptanterv megvalósulását segíti.
- A tanári team munka, a tantárgyi integrációs szemlélet elfogadása és szem előtt tartása a tanulásszervezés során.
- Az együtt dolgozó szakemberek elemi igényévé kell, hogy váljon a konfliktusok azonnali és hiteles megoldása.
- Az intézmény szolgáltató jellegének erősítése, és az iskola, mint szolgáltató megfelelő kommunikálása.

Az tagintézményekben szükséges szervezetfejlesztés elemei az új típusú együttműködésen alapuló munkakultúra fokozatos kialakításához:

- tagintézmény vezetői (bokorvezetői) elkötelezettség, személyi felelősség, elismerés
- kellő mértékű (a hagyományosnál alacsonyabb) hierarchia,
- kommunikációs kultúra fejlesztése
- hatékony információáramlás
- feladatcultúrás szervezeti felépítés (munkacsoportok) kialakítása
- kollektív tervezés és értékelés
- egyenletes terhelés kialakítása

Lehetőség szerint a többséget meg kell nyerni a feladatvállalásra, figyelembe véve az egyéniségek irányultságát, az egyéni adottságokat, képességeket, kompetenciákat, s motiválni, ösztönözni a kollégákat a fejlesztési folyamatokban való részvételre. A szervezet leginkább aktív tagjainak túlterhelését el kell kerülni.

Ahogy a használatból kikopott vasdarab rozsdásodni tud, úgy indul romlásnak a tétlenségre kárhozottatott elme. Leonardo da Vinci

A nevelőközösség megszervezése és kialakítása, a szakmai támogatás, továbbképzés megszervezése a Suli Harmónia Alapítvány és az iskolavezetés feladata és felelőssége. Az eredményesség és a hatékonyság növelése érdekében a hagyományos tanári továbbképzéseket a tantestület egészét célzó, a tagiskolákban lebonyolított komplex és célirányos továbbképzések váltják fel.

Belső továbbképzéseink célja, hogy a korszerű tanulásszervezési eljárások alkalmazása a SH pedagógusok oktatásszervezési eljárásaiban, tanórávezetésében, értékelési módszereiben, kommunikációjában rendszerszerűen, fenntartható módon honosodjanak meg.

Kiemelt feladatok a pedagógiai programunk sikeres megvalósításához:

- az info-kommunikációs technológiák (IKT) kompetencia fejlesztéséhez szükséges ismereteinek és eszközszerének vizsgálata
- stratégia az eszközszer fejlesztéséhez, beszerzéséhez
- IKT műveltségterületek szerinti alkalmazását segítő szakmai támogatás pedagógusainknak
- Az együttnevelő gyakorlat helyi tapasztalatainak megosztása, munkatársaink és külső érdeklődők - pedagógusok és hallgatók-, számára hospitálási lehetőségek biztosítása

Pedagógus továbbképzések prioritásai:

- A kompetenciafejlesztő oktatási programcsomagok megismerését, alkalmazását segítő kötelező felkészítések.
- A tanítási folyamat módszertanára irányuló képzések.
- A Sulinet Digitális Tudásbázis (SDT) használatát elősegítő képzések
- Az integrált pedagógiai rendszer (IPR) alkalmazására felkészítő, elsősorban tantestületi képzések

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

- Az IKT műveltségterületek szerinti alkalmazását, ezen belül a Sulinet Digitális Tudásbázis használatát elősegítő képzések.
- Az országos kompetenciamérés (OKM) feldolgozását segítő, valamint az egyes kompetenciaterületi programcsomagokhoz kapcsolódó, kötelező mérésmethodikai felkészítés az SZV által meghatározott vezetői kör számára.
- A tanári szerepek változását elősegítő, megerősítő képzések
- Az intézmény közösségi, esetleg felnőttképzési szerepvállalását alapozó/erősítő képzések

***A haladás próbája nem az, ha azokat gyarapítjuk, akiknek sok van, hanem az, ha azok számára nyújtunk eleget, akiknek nincs.
Franklin D. Roosevel***

A nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések

A nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések köre meghatározásának alapidokumentuma, az 1/1998. (VII. 24.) sz. OM rendelet. A meghatározott eszközök mellett kiemelt hangsúllyal kezeljük az intézmény informatizálását, mivel a kor kihívásainak megfelelő szemlélettel a kor kihívásainak megfelelő iskolai program kialakítása a célunk. Ehhez korszerű eszközök kellene.

A kisiskolák földrajzi hátránya és szakmai elszigeteltsége ellensúlyozható közös működtetéssel, valamint az információs és kommunikációs technológia (IKT) nyújtotta lehetőségekkel. Korszerű tanulásszervezési módszereinket támogató eszközellátottság kialakításán dolgozunk, pályázatok és támogatói kapcsolatok bevonásával igyekszünk a technikai feltételeket biztosítani. A kisiskolák „informatizálásával” és a hozzá kapcsolódó szakmai tartalommal - pedagógiai programmal és vállalkozó szellemű, képzett pedagógusokkal - a falusi gyermekek számára is elérhetővé válnak az új tudástartalmak. Az IKT által megnyitott perspektíva a nevelésben résztvevők szerepét megváltoztatja. A tradicionális ismeretközvetítés, átadás mellett a rájuk bízott gyermekekben azokat a kompetenciákat kell kifejleszteniük, amelyek lehetővé teszik az új tudás felfedezéséhez és megszerzéséhez szükséges önállóságot, az információ feldolgozását, új tartalmak létrehozását. Különösen fontos a tanár, mint vezető elfogadása napjainkban, amikor az új tudástartalmak szinte előbb válnak elérhetővé a gyermekek számára.

Az iskola működéséhez alapvetően hozzátartoznak azon tárgyak és berendezések, amelyek a tanulási képességfejlesztéshez, a terápiákhoz, a személyiségfejlesztéshez, a tanulók biztonságához, egészséges környezetéhez szükségesek. A helyi tanterv megvalósításához szükséges eszközök felsorolása a tantárgyi tantervekben található az alábbi felsorolás szerint:

1. tanításra alkalmas bútorzattal felszerelt osztályok
(mobil, a csoportmunkára is alkalmas megoldások)
2. oktatástechnikai eszközök (írásvetítő, írásvetítő vászon valamennyi alsós osztályban, hordozható vászon, videó, tv, videokamera, nyelvoktató magnó, CD)
3. szabadidős eszközök: kölcsönözhető játéktár csoportonként legalább 3-féle társasjátékkal; labdák, tollaslabda-készletek, pingpongasztal
4. fejlesztő játékok
5. hangosító berendezés
6. számítógépes terem berendezése
7. számítógépek az osztályteremben, a tanáriban, a könyvtárban
8. könyvtár
9. médiatár (videó és CD-tár)
10. fénymásoló

„A kommunikációs technológia hálózata átfogja az egész világot, és meg is változtatja azt” - Kofi Annan

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

A SH oktatás-nevelési intézménye jelenleg 12 telephelyen működik. Az épületek - amelyek továbbra is a helyi önkormányzatok birtokában vannak -, minden esetben közoktatási intézményként működtek korábban is. A rendelkezésre álló helyiségek, bútorzatok és felszerelések tételes beszámolóját, valamint egészség és munkavédelmi eszközök felsorolását a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet 7. számú melléklete szerinti felosztásban a helyi tantervek melléklete tartalmazza.

19. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Iskolánk gyermekvédelmi munkáját az alábbi törvények szabályozza:

1. 2011. évi CXC. Törvény a nemzeti köznevelésről
2. 11/1994. (VI.8.) MKM rendelet a nevelés-oktatási intézmények működéséről
3. 1991. évi LXIV. Törvény a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezményi kihirdetéséről.
4. 1997. évi XXXI. Törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról.
5. 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről.
6. 2002. évi IX. Törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény módosításáról.

A társadalmi átalakulás a veszélyeztetettség új dimenzióit hívta elő. A társadalomban növekvő értékválság és deviancia közepette a lecsúszó családok gyermekei könnyebben kerülnek a társadalom peremére, nő a veszélyeztetettség. A gyermekvédelmi törvény is kiemelten kezeli a prevenciót.

Veszélyeztetett gyermek az, akinek testi, lelki, értelmi, erkölcsi fejlődését a szülő vagy a gondozói környezete nem biztosítja. A veszélyeztetett helyzet kialakulásához vezető tényezők: az elhanyagoló nevelés, gondozás, valamint a családban halmozottan előforduló devianciák (alkoholizálás, droghasználat, brutalitás, bűnöző életmód...). E tényezők következménye lehet a gyermeknél is megjelenő deviáns magatartási formák kialakulása, leggyakrabban a negatív beállítottságú társadalmi csoportokhoz való csatlakozás, az alkohol és a kábítószer-élvezet.

A Suli Harmónia tagintézményeiben az Intézményvezető egységes útmutatásával a helyi Gyermek- és ifjúságvédelmi felelős irányításával teamként végzik a pedagógusok a gyermekvédelmi munkát. A BGR (intézményi minőségbiztosítási programja) által megkívánt tantestületi együttműködés segít a megelőzésben és a korai felismerésben.

Kiemelt feladataink:

1. Pedagógus kollégáink, a gyermekek és a szülők tájékoztatása a gyermekek jogairól, a gyermekek jóléte érdekében működő szervezetekről, szolgáltatásokról, azok elérhetőségéről.
2. A gyermeki személyiségfejlődés védelme, támogatása.
3. A devianciák kialakulásának megelőzése, gátlása és korrigálása.
4. Közreműködés a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
5. Dokumentációs- és statisztikai adatszolgáltatás.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

A nevelési-oktatási intézmény vezetője: biztosítja az ifjúságvédelmi felelős munkájához szükséges feltételeket (kinevezi a feladatokért felelős személyt, meghatározza munkarendjéhez és tevékenységi kereteit, lehetővé teszi a szakmai fórumokon, továbbképzéseken való részvételt).

Az iskola pedagógusai: közreműködnek a tanulók veszélyeztető körülményeinek megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. Az információkat átadják az osztályfőnököknek, vagy az ifjúságvédelmi felelősnek.

Az osztályfőnökök: az ifjúságvédelmi felelőssel számba veszik a veszélyeztetett tanulókat, majd a veszélyeztetettség típusa, súlyossága alapján meghatározzák a további teendőket.

Prevenációs lehetőségek:

Az általános prevenció a legfontosabb eljárások egyike. Az ifjúságvédelmi feladatok egyik sarokpontja a megelőzés, a veszélyforrások tudatosítása. Szemléletmód és érték közvetítő munka ez, melynek eredményessége csak hosszú távon (többnyire az iskolai évek után) érezhető.

- Az iskolánkba kerülő gyermekek körében az osztályfőnökök tájékozódnak a tanulók életkörülményeiről, családi háttérükről, szociális helyzetükről.
- Felvilágosító programok szervezése drog-prevenció - meghívott előadók, osztályfőnöki órák
- Tartalmas szabadidős programok szervezése
- Önismeret-fejlesztés, reális önértékelés, önbizalom kialakítás
- Egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése
- Egészségügyi szűrés (osztályfőnöki órák, meghívott előadók, iskolaorvos, védőnő)
- Közösségfejlesztés
- Folyamatos személyes és egyéni tanácsadás, konzultációs lehetőség biztosítása (tanulóknak, szülőnek, pedagógusnak)
- szülőkkal való együttműködés

Prevenációs feladatok az iskolában, általános feladatok:

- Szakmai értekezleteken, esetmegbeszéléseken, belső továbbképzéseken a pedagógus kollégákat az egyes veszélyeztető tényezők és „korai tünetek” felismerésére készítjük fel.
- Az osztályfőnökök a tanév első szülői értekezletén tájékoztatják a szülőket arról, hogy iskolánkban ki a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, és milyen problémákkal lehet, illetve célszerű hozzá fordulni, valamint arról, hogy milyen időpontban, és hol kereshető fel.
- Az osztályfőnökök és a Gyermek- és ifjúságvédelmi felelős folyamatosan együttműködnek.
- Osztályfőnöki órákon segítjük a diákokat abban, hogy maguk is felismerjék társaik veszélyeztetett helyzetét, tudják, kinek jelezhetik a problémáikat, legyenek tisztában a lehetőségekkel, ne kelljen tartaniuk hátrányos következményektől

Problémák, okok feltárása

A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a Gyermekjóléti Szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat. Hátrányos helyzetű fiatalok segítése érdekében évente az osztályfőnökök segítségével fel kell tárni a veszélyeztetettség okait:

- túlságosan korlátok közé szorítás
- tanulási problémák (gyenge vagy közepes képességű tanulók családi problémák (válás, elhanyagoló nevelés vagy éppen a tanulási nehézségei, pszichés zavarok)
- szociális problémák (rossz lakáskörülmények, munkanélküli szülők)
- kulturális különbségek (szülők alacsony iskolázottsága, műveltségi szintje)
- egészségügyi problémák

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Az ifjúságvédelmi felelős feladatai:

A tanári közösségben

- együttműködés és szemléletformálás
- tanácsadás (pl. milyen problémával hová fordulhatnak)
- információáramoltatás
- mentálhigiénés programok bevezetésének szorgalmazása (egészségnevelési, kábítószer ellenes programok...)
- nevelőtestületi értekezleteken aktív részvétel
- szakirodalom ajánlása, hozzáférhetővé tétele

A szülők körében

- együttműködés és szemléletformálás
- tanácsadás
- családlátogatás (esetenként)
- szülői fórumokon aktív közreműködés
- tanévkezdéskor az ellenőrzőbe történő bejegyzéssel a szülők tájékoztatása az ifjúságvédő személyéről és fogadórendjéről

Önálló feladatok

- külső intézményekkel történő kapcsolattartás (Gyermekjóléti Szolgálat, nevelési Tanácsadó, Mentálhigiénés Központ, Cigány Kisebbségi Önkormányzat, Családsegítő Központ, Polgármesteri hivatal, Vöröskereszt, ÁNTSZ, a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetek)
- nyilvántartások vezetése
- szakirodalom gyűjtése
- továbbképzéseken, szakmai fórumokon való részvétel
- a szociális ellátások egyes formáinak, a jogosultság feltételeinek megismerése
- a veszélyeztetett helyzetű tanulók szabadidős tevékenységének és tanulási előmenetelének figyelemmel kísérése
- pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető, veszélyeztető tényezők észlelése esetén a Gyermekjóléti Szolgálat értesítése
- fokozott odafigyelés a gyermekjóléti gondoskodásban részesülő gyermekekre, továbbá az esetmegbeszéléseken való részvétel
- egyéni foglalkozás a gyógyult szenvedélybeteg tanulókkal, közösségi beilleszkedésük segítése, egyúttal visszaesésük megakadályozása, valamint az ilyen tanulók szüleivel történő szoros együttműködés

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Okok megszüntetése

A gyermekvédelmi törvény egyértelműen rendelkezik abban a kérdésben, hogy milyen információkat, adatokat (és kinek a részére) szolgáltathat ki a pedagógus.

Fokozott figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulókra.

Munkánk eredményessége érdekében szoros és jó kapcsolatot építettünk ki más intézmények szakembereivel:

- iskolaorvossal
- védőnővel
- családgondozóval
- fejlesztő pedagógussal, logopédussal
- a rendőrség és
- a gyámhatóság munkatársaival.

Gyermek- és ifjúságvédelmi eljárások, módszerek iskolánkban

Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermek- és ifjúságvédelem céljainak megvalósítását:

- Belső Gondozási Rendszer
- indulási hátrányok csökkentése
- differenciált oktatás és képességfejlesztés
- tehetséggondozó foglalkozások
- felzárkóztató foglalkozások
- a pályaválasztás segítése
- iskolai étkezés lehetősége
- tanulószobai foglalkozás (igény esetén)
- egészségügyi szűrővizsgálatok
- a családi életre történő nevelés
- drogprevenció
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok)
- tájékoztatás a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról

Lehetőségeinkhez képest próbálunk enyhíteni az anyagi gondokon:

- étkezési kedvezmények
- tankönyv hozzájárulások kiadása a jogszabályok szerint
- segélyek kiadása a költségvetési keretek figyelembevételével
- alapítványunk bevonása a hátrányos helyzetű gyermekek anyagi segítésébe.

Megemlékezünk a hagyományos ünnepnapokról, (mikulás, karácsony, farsangi bál, húsvét, gyereknap), ápoljuk hagyományainkat, élményt és példát adva azok számára is, akiknél ez otthon nem adatik meg.

Választékos szabadidős kínálatunk, ahová célzatosan irányítjuk a gyermekeket a szabadidő hasznos eltöltése, és saját épülésük végett.

Tanítványaink szüleivel folyamatosan tartjuk a kapcsolatot. A gyermekvédelmi felelősök az osztályfőnökök bevonásával.

Tájékoztatjuk a családokat a törvény adta család- és gyermekvédelmi lehetőségekről.

Persze, ha van valami konkrét tevékenységek ezzel kapcsolatban – rá kell kérdezni – az ide bevehető.

20. A szociális hátrányok enyhítésére irányuló feladatok

Hátrányos helyzetben van az, akinek akadályoztatva van a tanulása, nem tanulhatja azt, amire vágyik, és az, akivel nem az egyéniségéhez és adottságaihoz illeszkedő módon bántanak az intézményben, ahol tanul. Hátrányos helyzetben van az a tanuló is, akinek nem jut osztályrészül az érzelmi stabilitás, és ez a háttér hatással van az iskolában elfoglalt helyére, s egyben a tanulásban nyújtott teljesítményére.

A szociális hátrányok enyhítése összetett feladat, és többek között az előbbiekben tárgyalt felzárkóztató és tehetséggondozó, a gyermek és ifjúságvédelmi tevékenységünket is érinti. Az iskola feladata, hogy a tanulók szociális nehézségeik ellenére is eredményesen tanulhassanak, ne kerüljenek kiszolgáltatott, reménytelen helyzetbe. Iskolánk célja, hogy ezen a területen is a prevenció érvényesüljön, a kis településen élő gyermekek a városi iskolába kerülés előtt erősödjenek meg identitásukban, váljanak képessé az önvédelemre, hogy az esetleges krízishelyzetek során az önfejlesztő, építő magatartásformát válasszák.

Segítő tevékenységünk formái és működési rendjük

- A szociális hátrányokkal küzdő tanulók számbavétele, körülményeik feltárása, elemzése.
- Az osztályfőnökök tájékozódása tanítványaik szociális helyzetéről, a tanulókkal és szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás során. A tanulók megnyilvánulásaiból, felmérések, tesztek, közös programokon szerzett tapasztalatokból információ gyűjtése.
- Az iskolai gyermek-és ifjúságvédelmi felelős, a szabadidő-szervező tevékenysége, drog és bűnmegelőzési programok szervezése.
- A tankönyvtámogatás, taneszköz és felszerelés biztosításának koncentrált szervezése.
- Szülői értekezleteken felvilágosítás a szociális juttatások lehetőségeiről.
- Pályaorientációs tevékenység, a továbbtanulás segítése.
- Kirándulási hozzájárulások kezdeményezése.
- Ösztöndíjak, pályázatok figyelése.
- Otthoni tanulási feltételek hiánya esetén javaslat a napközi-otthonos foglalkozásra
- BGR - integrációs nevelés, integrált oktatás biztosítása

21. Az iskola hagyományai

Hagyományaink alakulásában is hangsúly helyezzünk a helyi tapasztalatokra és lehetőségekre épülő elképzelések megvalósítására, ugyanakkor támogatjuk a közös rendezvények szervezését/rendezését.

Ünnepeink

A hagyományos oratórikus színpadi ünnepélyek mellett támogatjuk a tematikus vetélkedőkkel, projektbemutatókkal való ünneplést, megemlékezést. Minden tanév folyamán iskolai ünnepeket, megemlékezést tartunk a következő alkalmakkor:

- tanévnnyitó, Fióka-fogadó
- október 23, a köztársaság kikiáltásának és az 56-os forradalom kitörésének évfordulója
- március 15. - nemzeti ünnepünk
- október 6. az aradi vértanúkról való megemlékezés osztályfőnöki órák keretében
- tanévzáró
- ballagás

SH programok, házi versenyek

Törekszünk a tagintézmények közötti szakmai együttműködés minden szintjével a gyermekek tanulási, tapasztalatszerzési lehetőségeit bővíteni. Az első tanévünk tapasztalata alapján minden tagintézmény igyekszik kivenni a részét a közös, az egész intézmény tanulóit, pedagógusait megmozgató rendezvények szervezéséből. Az alábbi lista tájékoztató jellegű, folyamatos bővülése/változása várható. Éves rendezvénynaplárunk tartalmazza a konkrét lehetőségeket.

Hónap	Rendezvény	Rendező
Szeptember	Kedvenc Versenyek meghirdetése DÖK képviselők kampánya/választása	SH Központ helyi rendezvények
Október	Őszi témahét	helyi rendezvények
November	Testünk - lelkünk - egészségünk	helyi rendezvények
December	Betlehemezés, karácsonyi műsor SH közös karácsony	helyi rendezvények változó helyszínnel
Január	Szárnybontogató - helyi fordulók	helyi rendezvények
Február	Farsang	helyi rendezvények
Márciustól	Lovagi tornák	helyi rendezvények
Április	Tavaszi témahét	helyi rendezvények
Június	Ballagás, tanévzáró ünnepély SH évszámú bulletin kiadása	helyi rendezvények SH Központ
Időpont*	További közös versenyek/rendezvények**	Rendező
	Színjátész Fesztivál és Drámapedagógiai Fórum	Pölöske
	Német nyelvi kommunikációs verseny, Improvizációs Fesztivál	Felsőrajk
	Dalos találkozó, Matematika verseny	Egervölgy

* A rendezvények időpontját a tanév elején egyeztetik a tagiskolák és a IV jóváhagyásával bekerül az éves programokba.

** Az első' tanév tapasztalata alapján

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Jeles napok, helyi projektekre, programokra

- Szeptember 20. Szemétszedési világnap
- Október 4. Allatok Világnapja
- Október vége Szüret, Tökvicsoni programok (Hálaadás, Halloween)
- Január A Magyar Kultúra Napja
- Február Szülők Nevelők Bálja
- Február Farsang
- Március 23. Meteorológiai világnap
- Március 22. Víz Világnapja
- Április 1. Szerepcsere - diákokból tanárok, tanárokból diákok (fordított nap)
- Április 18. Műemlékvédelmi világnap
- Április 20. Föld Világnapja
- Május Anyák Napja
- Május 10. Madarak és Fák napja
- Június Gyermeknap
- Június 5. Környezetvédelmi világnap

III. EGYÜTTMŰKÖDÉSI GYAKORLAT

1 Belső kapcsolataink a pedagógusok, tanulók és a szülők között

a. Tanulók között

Az iskolán, illetve az osztályon belüli kapcsolatoknak komoly szerepe van az általános szocializációban, a szociális kompetenciák kialakulásában, az agresszív impulzusok kezelésében, a nemi szerepre történő szocializációban, az értékorientációk kifejlődésében, és a tanulmányi teljesítményben is. Ezek a kortárs kapcsolatokból származó hatások nem minden esetben pozitív irányúak, csoport dinamikáját a pedagógusnak a gyermekek közötti kapcsolatokon keresztül kell irányítania. Ennek érdekében olyan tanulási és egyéb szituációkat teremthet, amelyek a tanulókat együttműködésre ösztönzik. Az együttműködő tanulási szituációk kooperatív attitűdöket alakítanak ki a tanulóknak, amelyek fejlesztik szocializációs készségeiket és pozitívan befolyásolják tanulmányi teljesítményüket. Ennek érdekében:

- Tanórai lehetőségek
 - csoportmunka, kooperatív tanulásszervezés
 - projektpárok, tanulópárok létrehozása
 - segítségnyújtás osztálytársnak
- Tanórán kívüli lehetőségek:
 - expedíciók, ahol az egymásrautaltság élményét élhetik meg a gyerekek (csak közös erőfeszítéssel, együttműködve érhetnek célba)
 - dráma- és önismereti foglalkozások, amelyek célja a kommunikációs készség, a társak megismerése, az önismeret, és a konfliktuskezelő készség fejlesztése
 - csapatjátékok és csapatsportok
 - szakkörök és nívkörök: énekkar, közös együttes zenélés
 - osztálykirándulások, táborok
 - patrónus rendszer (diák-diákot, illetve felsős - alsós osztályt segít)

Célunk: olyan intézményi hangulat, tanulói attitűd kialakítása, amelyben a jobbtól tanulunk, a lemaradót pedig segítjük.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

b. Pedagógusok között

A Suli Harmónia program az együttműködésre épül, ennek megfelelő a pedagógusok közötti rendszeres szakmai kommunikáció, egymás segítése, a tudás megosztása. A szakmai tudástár program keretében minden SH pedagógus vagy munkacsoport évente az általa szabadon választott tananyaghoz kapcsolódó, vagy a pedagógus szabadidős érdeklődésének megfelelő az iskolai/óvodai munkát elméleti, vagy tapasztalati eredményeket összefoglaló dolgozattal, akár digitális gyűjteménnyel gazdagítja a SH tudástárat. Az anyagok- lehetnek projekt leírások, feladatlapok, módszertani beszámolók, digitális képgyűjtemények - kollégáink számára elérhetőek.

A rendszeres, a pedagógusok órakeretébe beépített, ún. esetmegbeszéléseken a szakemberek megbeszélik, hogy az adott gyermeknek milyen és mennyi fejlesztő foglalkozásra van szüksége optimális fejlődése érdekében, milyen eredményekkel járt az eddigi munka, hogyan tudják egymás munkáját segíteni. Az iskolában dolgozó pedagógusok, szakemberek kérhetik egymás segítségét, tanácsát, támogatják egymást, megosztják egymással ismereteiket, észrevételeiket, tapasztalataikat. A Szakmai Vezetőség (SZV) által megfogalmazott keretek szerint a tagintézmények nevelőtestületi értekezleteken egyeznek meg a közös nevelési elvek gyakorlati megvalósításában. Az egyes munkacsoportokban dolgozó pedagógusok a saját szakterületüket érintő kérdésekben működnek együtt (pl. alsós munkacsoport, tehetséggondozó/fejlesztő munkacsoport, természettudományi munkacsoport stb.).

Ennek érdekében:

- Hangsúlyt helyezünk az iskolák közötti partneri viszony kiépítésére, az egymástól való tanulás kultúrájának elterjesztésére
- A Belső Gondozási Rendszer bevezetésével tantestületeink egyre inkább team-ként működnek, amelyek működése megkívánja a közös munkát, a nyílt kommunikációt.
- Az IKT nyújtotta lehetőségekkel - e-mail, SKYPE- napi kapcsolatot tartunk az IV, az SZV és a tagintézmények között.
- A pedagógusok, fejlesztők konzultációs lehetőséget kérhetnek a szakmai vezetéstől és az iskola fejlesztési koordinátorától.
- Harmónia-ládát működtetünk, amelybe kollégáink mindazokat a személyes, vagy minőségi szolgáltatást célzó kéréseket, kérdéseket tehetik, amelyek a tagintézmények működése során megfogalmazódnak a Fenntartó, vagy az IV felé. Az Intézményvezető szervezésében működtetett belső posta anyagát az IV az érdekeltek bevonásával (Fenntartó, kollégák, Igazgatói Tanács, Önkormányzat stb.) válaszolja meg.

c. Pedagógus és tanuló között

Olyan szintű és minőségű kapcsolat kialakítása célunk, amelyben a diákok igénylik és elfogadják a pedagógus segítő szándékát, vezető szerepét. A bizalom légkörében dolgoznak együtt, az iskolai feladatok megoldásán. A hiányosságokat lehetőségként élik meg, amelyet pótolva újabb lehetőségek nyílnak meg az ismeretszerzésre. Következtesen kell törekedni a nyílt kommunikációra, amelynek gyakorlására és a Harmónia füzetekben feltett kérdések megválaszolására a napi beszélgető-körök is lehetőséget adnak.

Az iskolában elfogadhatatlan mindennemű megszegyenítés, fizikai, vagy verbális durvaság.

d. Iskola és a szülők, nevelők közötti kapcsolat

A változó társadalmi, és családstruktúrában számos olyan konfliktus gyűrűzik be nevelési intézményeinkbe amely plusz feladatok elé állítja pedagógusainkat. Olyan feladatok elé, amelyek nem tartoznak az óvoda és az iskola fő tevékenységei közé. Mégis foglalkoznunk kell vele, mert megoldásuk nélkül az oktatás-nevelés céljai sérülnek. A családokkal szoros kapcsolatot tartva ezeket a kedvezőtlen külső hatásokat igyekszünk tompítani, egymást erősítő párhuzamos neveléssel segítjük a gyermekeket felmerülő gondjaik megoldásában.

A közös cél érdekében a gyermek nevelésének két fő színterén, az iskolában és a családban összhangot, egységet kell teremteni. Alapvető értéknek tartjuk a szülőkkel való harmonikus, jó kapcsolat kialakítását, ápolását. A tanár-szülő kapcsolatnak a kölcsönös bizalmon, őszinteségen, megbecsülésen, megértésen kell alapulnia.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Ennek érdekében:

- Tájékoztatjuk a szülőket az iskola nevelési céljairól, feladatairól, az alkalmazott módszerekről.
- Az iskolának mindezekről ismernie kell a szülők véleményét.
- Alkalmat biztosítunk a szülőknek, hogy az iskolai közélet tevékeny résztvevői, közreműködői és segítői lehessenek.
- Támogatjuk a helyi iskola-, óvodatámogató kislapítványok létrejöttét, Iskolaszékek megalakulását és működését (szabadidős tevékenységek, Szülők bálja, kirándulások, nívó körökbe való bekapcsolódás stb.)
- Nyílt napokat, bemutatókat illetve kirándulásokat, kulturális, művészeti bemutatókat, sportrendezvényeket, családi napot szervezünk.
- Projektzáró bemutatóink nyilvánosak.
- Pedagógusaink szülői értekezleteken, heti fogadó órában, egyéni találkozón beszélnek meg a szülőkkel a gyermek előmenetelét.
- Az írásbeli tájékoztatás az üzenő-tájékoztató füzet, az ellenőrző könyv, a helyi hirdetőtáblák, helyi kiadványok segítségével történik.
- A félévi, tanév végi értékelések, bizonyítványok átadásakor törekszünk a személyességre. Az átadás alsóban portfólió bemutatással összekapcsoltan családunként, a szülők és a gyermekek részvételével kerül sor.
- Havi alapítványi hírlevelünkben megismerhetik az intézményhálózat híreit.
- Harmónia-ládát működtetünk, amelybe a szülők által megfogalmazott személyes, vagy minőségi szolgáltatást célzó kérések, kérdések kerülhetnek közvetlenül a Fenntartó, az IV, vagy az SZV felé.
- Család támogatást nyújtunk a nevelésben, szervezett Szülők Akadémiája sorozatunkkal.

2 Együttműködés az önkormányzatokkal és a kistérségekkel

A SH Alapítvány, közoktatási szerződésben szabályozott feltételekkel a önkormányzatokkal való együttműködésben működteti iskoláit és óvodáit. Az önkormányzatok immár nem fenntartóként, de ugyanazzal az elkötelezettséggel vesznek részt az intézményeik munkájában. Észrevételeiket támogatói körökben

- Polgármesterek köre, Jegyző Fórum -, vagy az alapítvány kuratóriumán, annak képviselőjén, illetve az intézményvezetőn keresztül teszik meg. Az iskola személyi kérdéseiben javaslattétellel élnek, de az IV fenntartja a jogot, a munkatársak és intézményvezetők kizárólag szakmai, alapon való kiválasztására.

Az alapítványi fenntartás az intézmény szakmai és működési rugalmasságát, a helyi igényekre, lehetőségekre való gyorsabb reagálását teszi lehetővé, melynek fő kritériuma az önkormányzatokkal és kistérségekkel folytatott nyílt kommunikáció.

Jelenleg a közoktatási feladatellátás legmeghatározóbb szintje a kistérség. Feladatellátásunk földrajzi szórtságának köszönhetően több kistérség munkájához kapcsolódhatunk. Fontosnak tartjuk a térségi oktatáspolitikai elképzelések/stratégia megismerését, és az ehhez való illeszkedését.

A kistérség közoktatási feladatellátásában aktív szerepvállalással kívánunk részt venni, amely folyamatos és kölcsönös tájékoztatást, kommunikációt kíván. Együttműködésünk alapja a kölcsönösség, lehetőséget kínál mindkét fél erőforrásainak szolgáltatásainak és tudásbázisának bővítésére, a feladatellátás minőségének javítására. A kistérségi kapcsolatok keretében a Suli Harmónia hálózatban együttműködő pedagógus-, és gyerekközösségek közös szakmai műhelymunkával, iskolai programokkal, versenyekkel, hospitálási lehetőségek szervezésével vesznek részt. Az együttműködés - mind helyi, mind pedig országos szinten -, közös érdekeket képvisel, fő vonalai a kistérségek létrehozásának prioritásaival egyeznek meg:

- Minden gyermek számára elérhetővé tenni a számára legmegfelelőbb, minőségi oktatás-nevelési intézmény szolgáltatását.
- Gazdaságossági szempontok érvényesítése, a szolgáltatások színvonalának emelése többletráfordítás nélkül.
- A földrajzi hátrányok, a társadalmi és területi egyenlőtlenségek ismeretében hatékony megoldások keresése.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

- Erőforrások közös fejlesztése, az európai uniós versenyképességünk megalapozására.

Közös célunk a helyi lehetőségek figyelembevételével a tudás alapú társadalom kihívásaira felkészíteni a ránk bízott gyermekeket, miközben a helyi közösségekben is segítjük az élethosszig tartó tanulás igényének kialakulását.

A Suli Harmónia iskolalánc működésének kulcsszavai; közösség, együttműködés, partnerség, amelyben fontos szerepet tölt be az információáramlás, a belső, külső kommunikáció. A vonatkozó útmutatást a Suli Harmónia Kommunikációs szabályzat tartalmazza.

IV. HELYI TANTERVI RENDSZER

A helyi tantervek a Suli Harmónia pedagógiai Programmal együttesen szabályozzák az iskola feladatellátását. Az iskolalánc szervezeti felépítése, szoros együttműködése, közös minőségbiztosítása, mérési miatt a tagiskolák helyi tanterveinek tartalmi elemei részben megegyeznek. A helyi tantervekben SH pedagógiai szemlélete a helyi lehetőségekkel szinkronizálva jelenik meg. Mindemellett támogatjuk az iskolák egyéni arculatának kialakítását.

1. Az általános iskolai képzés belső szakaszai

A gyermek fejlődési, életkori szakaszainak megfelelően a SH általános iskola szerkezetében kettő, a képzés és fejlesztés tartalmában, módszereiben pedig három fázisra tagolódik. A szakaszok lineárisan épülnek egymásra. A fejlődési és a szerkezeti szakaszok részben átfedik, részben metszik egymást.

A, Az iskola szerkezeti szakaszai, célok, prioritások az egyes szakaszokban:

I. Szakasz az alsó tagozat	bevezető szakasz	1-2 évfolyam	Az alapvető, eszköz jellegű ismeretek elsajátíttatása. A tanulási nehézségeket generáló hátrányos helyzet kompenzálása, az érintett tanulók visszairányítása a normál képzési pályára.
	kezdő szakasz	3-4 évfolyam	Az alapvető értékek, normák elfogadtatása. Hatékony tanulási technikák elsajátíttatása. A versenyhelyzet kialakítása. Tehetségkutató.
II. szakasz felső tagozat	alapozó szakasz:	5-6.évfolyam	Tehetséggondozás. Felzárkóztatás.
	fejlesztő szakasz	7-8.évfolyam	A pályaorientáció kialakulásának támogatása. A reális önismeret és önértékelés fejlesztése. A választott továbbtanulási irányra, iskolatípusra való felkészítés. A pályaalakultság feltételeinek megismertetése.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

B, Fejlődési /életkori szakaszok, célok, prioritások az egyes szakaszokban:

I. szakasz	kisiskoláskor	1 - 3. évfolyam	<ul style="list-style-type: none"> - Az óvodás korból megmaradt - a kisiskolás korra is még jellemző - "ős"-kreativitás megőrzése, fejlesztése. - A sikerélmény megélése, az alkotás lehetősége minden tanuló számára. <p>Az életkorra jellemző felnőttekhez (szülőhöz, tanítóhoz) való erős kötődés segítségével az iskolai értékrend elfogadtatása</p>
II. szakasz	prepubertás	4 - 6. évfolyam	<p>A szociális, társadalmi csoport tagjává válás folyamatának elősegítése a formális és informális csoportképzés és képződés támogatásával.</p> <ul style="list-style-type: none"> - A képességek szerinti tudáselosztás megvalósítása. - Az önálló problémamegoldás fejlesztése.
III. szakasz	serdülőkor	7 - 8. évfolyam	<ul style="list-style-type: none"> - A felnőttekről való leválás pozitív formáinak felkínálása. - A szaktárgyi ismeretekre, sikerélményre épülő tudatos alkotó tevékenység biztosítása.

Képességcsoportok szerinti prioritások:

	Az átlagosnál gyorsabb fejlődést, jobb tanulási eredményt mutatóknál	Átlagos fejlődési ütemű és tanulási eredményességű tanulóknál	Átlagosnál lassabb fejlődési ütemű és eredményességű tanulók esetén
I. életkori szakaszban	<ul style="list-style-type: none"> - Az eltérő egyéni képességek feltárása. - Szigorúan az életkori sajátosságokhoz igazodó fejlesztés. 	<ul style="list-style-type: none"> - Az eltérő egyéni képességek feltárása. - Szigorúan az életkori sajátosságokhoz igazodó fejlesztés. 	Kompenzációs programmal hátránykezelés
II. életkori szakaszban	<ul style="list-style-type: none"> - A versenyhelyzet kialakítása és az erre történő mentális felkészítés. - A általános műveltségmegalapozása és az erre is épülő kreativitás fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> - Az általános műveltség nagyon határozott megalapozása, az intelligencia fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> - Alapvető, a gyakorlatban alkalmazható praktikus ismeretek elsajátíttatása. - A szocializációs folyamat korrekciója.
III. életkori szakaszban	<ul style="list-style-type: none"> - A versenyztetés és az ezzel kapcsolatos mentális problémák kezelése, kompenzálása. - Maximális teljesítmény elérése. 	<ul style="list-style-type: none"> - Önismeret és személyiségfejlesztés, - Pályaorientáció 	<ul style="list-style-type: none"> - Önismeret és személyiségfejlesztés és.

2. Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak óraszámai és tartalma

Az iskolában az egyes évfolyamokon tanított tantárgyakat és azok óraszámait a következő táblázatok (óratervek) foglalják össze. A tantárgyak és a tantárgyakra jutó óraszámok meghatározása a Nemzeti alaptanterv által előírt műveltségi területek és az ezekhez javasolt időbeli arányok figyelembevételével történt.

A NAT irányelveit figyelembe véve a műveltségi területeket a következő tantárgyakban foglalva tanítjuk:

Tantárgyaink:

- **magyar nyelv és irodalom**
- **idegen nyelv** - 1-8. évfolyam
- **matematika**
- **informatika** - 4-8 évfolyam
- **történelem és állampolgári ismeretek**
- **természetismeret** - 5-6. évfolyam
- **fizika** - 7-8. évfolyam
- **kémia**
- **biológia**

földrajz - 7-8. évfolyam
környezetismeret -1-4. évfolyam
technika
vizuális kultúra
testnevelés
ének

+ a modulárisan oktatandó tárgyak

A modulárisan oktatandó tárgyakat a helyi személyi feltételeinknek megfelelően integrált tantárgyként javasoljuk oktatni. A tantárgy és modul ismeretanyag egymásba építhetősége alapján:

- **egészségtan** - biológia/testnevelés tantárgyhoz
- **hon-és népismeret** - történelem/magyar /ének tantárgyhoz
- **ember-és társadalmi ismeret, etika** - történelem/magyar tantárgyhoz
- **tánc, dráma** - testnevelés/magyar/ének tantárgyhoz
- **mozgókép kultúra** - magyar/vizuális kultúra tantárgyhoz

A köznevelési törvény új lehetőséggel bővítette a tanítási órákon kívüli foglalkozások körét.

Az előírt tananyag és követelményei

A SH iskolalánc nagy hangsúlyt fektet a pedagógusok szakmai önállóságára, és az intézményegységek autonómiájára. Tankönyveire, tantárgyi rendszerére - így a moduláris tárgyak beépítésére -, és óratervére ajánlást tesz, de a helyi nevelőtestület kompetenciája a megvalósítás, a kerettantervek kiválasztása, módosítása.

A helyi tantervekben rögzített egyes tantárgyak tananyagai és követelményei - terjedelmüknél fogva - a pedagógiai program mellékleteként szereplő dokumentumok. A pedagógusok által adaptált tantervek tartalmazzák a követelményrendszert, a továbbhaladás feltételeit, az ellenőrzési és értékelési rendszert, a lemaradó és a tehetséges tanulókkal való foglalkozások formáit.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

SH Tantárgyi struktúra 2007/2008-as tanév

Tantárgy	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar ny. és ir.	8	8	8	7	4	4	4	4
Történelem					2	2	2	2
Német				3	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	3	4	3	3	3
Informatika				1			1	1
Környezetism.	1	1	1	2				
Természetism.					2	2		
Fizika							1,5	1,5
Biológia							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Földrajz							1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1,5	1	1	1	1	1
Rajz	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1	1
Technika	1	1	1	1	1	1	0,5	1
Testnevelés	3	3	3	3	2,5	2,5	2	2
Oszt.főnöki					0,5	0,5	1	0,5
Összesen:	19,5	19,5	20	22,5	21,5	20,5	24,5	24,5
Tantervi modul								
<i>Tánc és dráma</i>					0,5	0,5		
<i>Hon és népism.</i>					0,5	0,5		
<i>Informatika</i>						0,5		
<i>Ember- és társadalom</i>							0,5	
<i>Mozgókép- és médiaismeret</i>								0,5
<i>Egészségtan</i>						0,5		
Kötött óraszám:	19,5	19,5	20	22,5	22,5	22,5	25	25
Szab. Tervezhető¹	0,5	0,5						
Törvény szerint:	20	20	20	22,5	22,5	22,5	25	25
Választható*	2	2	2	2	2	2	4	4
Összesen:	22	22	22	24,5	24,5	24,5	29	29
Biztosítható maximális óraszám:	24	24	24	27	30	30	35	35
Egyéni foglalkozásra felhasználható órák száma:	9% 1,8	9% 1,8	9% 1,8	9% 2,025	9% 2,025	9% 2,025	9% 2,25	9% 2,25

1 Az igények és lehetőségek fényében az aktuális tanévben dönt az órákról a tantestület.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

2008/2009-es tanév

Tantárgy	1. H-2004	2. H-2004	3. H-2004	4. H-2004	5. HK-2004	6. HK-2003	7. HK-2003	8. HK-2003
Magyar ny. és ir. (dráma)	8	8	8	7	4	4	4	4
Történelem (Hon- és népismeret)					2	2	2	2
Német				3	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	3	4	3	3	3
Informatika				1	0,5		1	1
Környezetism.	1	1	1	2				
Természetism.					2	2		
Fizika							1,5	1,5
Biológia							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Földrajz							1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1,5	1	1	1	1	1
Rajz	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1	1
Technika	1	1	1	1	1	1	0,5	1
Testnevelés	3	3	3	3	2,5	2,5	2	2
Oszt.főnöki					1	0,5	1	0,5
Összesen:	19,5	19,5	20	22,5	22,5	20,5	24,5	24,5
Tantervi modul								
<i>Tánc és dráma</i>						0,5		
<i>Hon és népism.</i>						0,5		
<i>Informatika</i>						0,5		
<i>Ember- és társadalom</i>							0,5	
<i>Mozgóké- és médiaismeret</i>								0,5
<i>Egészségtan</i>						0,5		
Kötött óraszám:	19,5	19,5	20	22,5	22,5	22,5	25	25
Szab. Tervezhető²	0,5	0,5						
Törvény szerint:	20	20	20	22,5	22,5	22,5	25	25
Választható*	2	2	2	2	2,5	2	4	4
Összesen:	22	22	22	24,5	25	24,5	29	29
Biztosítható maximális óraszám:	22	22	22	24,5	25	24,5	29	29
Egyéni foglalkozásra felhasználható órák száma:	10% 2,2	10% 2,2	10% 2,2	10% 2,45	10% 2,5	10% 2,45	10% 2,9	10% 2,9

2 Az igények és lehetőségek fényében az aktuális tanévben dönt az órákról a tantestület.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

2009/2010-es tanév

Tantárgy	1. H-2004	2. H-2004	3. H-2004	4. H-2004	5. HK-2004	6. HK-2004	7. HK-2003	8. HK-2003
Magyar ny. és ir. (Dráma)	8	8	8	7	4	5	4	4
Történelem (Hon- és népismeret)					2	2	2	2
Német				3	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	3	4	3	3	3
Informatika				1	0,5	1	1	1
Környezetism.	1	1	1	2				
Természetism.					2	1,5		
Fizika							1,5	1,5
Biológia							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Földrajz							1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1,5	1	1	1	1	1
Rajz (Mozgóképek)	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1	1
Technika	1	1	1	1	1	1	0,5	1
Testnevelés	3	3	3	3	2,5	2,5	2	2
Oszt.fő'nöki					1	0,5	1	0,5
Összesen:	19,5	19,5	20	22,5	22,5	22	24,5	24,5
Tantervi modul								
<i>Tánc és dráma</i>								
<i>Hon és népism.</i>								
<i>Informatika</i>								
<i>Ember- és társadalom</i>							0,5	
<i>Mozgóképek- és médiaismeret</i>								0,5
<i>Egészségtan</i>						0,5		
Kötött óraszám:	19,5	19,5	20	22,5	22,5	22,5	25	25
Szab. Tervezhető³	0,5	0,5						
Törvény szerint:	20	20	20	22,5	22,5	22,5	25	25
Választható*	2	2	2	2	2,5	2,5	4	4
Összesen:	22	22	22	24,5	24,5	24,5	29	29
Biztosítható maximális óraszám:	22	22	22	24,5	24,5	24,5	29	29
Egyéni foglalkozásra felhasználható órák száma:	11% 2,2	11% 2,2	11% 2,2	11% 2,5	11% 2,5	11% 2,5	11% 2,75	11% 2,75

3 Az igények és lehetőségek fényében az aktuális tanévben dönt az órákról a tantestület.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

2010/2011-es tanév

Tantárgy	1. H- 2004	2. H- 2004	3. H- 2004	4. H- 2004	5. HK- 2004	6. HK- 2004	7. HK- 2004	8. HK- 2003
Magyar ny. és ir. (Dráma)	8	8	8	7	4	5	3,5	4
Történelem (Hon- és népismeret)					2	2	2	2
Német				3	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	3	4	3	3	3
Informatika				1	0,5	1	1	1
Környezetism.	1	1	1	2				
Természetism.					2	1,5		
Fizika							1,5	1,5
Biológia							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Földrajz							1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1,5	1	1	1	1	1
Rajz (Mozgóképek)	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1	1
Technika	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés	3	3	3	3	2,5	2,5	2,5	2
Oszt.főnöki					1	0,5	0,5	0,5
Összesen:	19,5	19,5	20	22,5	22,5	22	24,5	24,5
Tantervi modul								
<i>Tánc és dráma</i>								
<i>Hon és népism.</i>								
<i>Informatika</i>								
<i>Ember- és társadalom</i>							0,5	
<i>Mozgóképek- és médiaismeret</i>								0,5
<i>Egészségtan</i>						0,5		
Kötött óraszám:	19,5	19,5	20	22,5	22,5	22,5	25	25
Szab. Tervezhető⁴	0,5	0,5						
Törvény szerint:	20	20	20	22,5	22,5	22,5	25	25
Választható*	2	2	2	2	2,5	2,5	4	4
Összesen:	22	22	22	24,5	24,5	24,5	29	29
Biztosítható maximális óraszám:	22	22	22	24,5	24,5	24,5	29	29
Egyéni foglalkozásra felhasználható órák száma:	12% 2,4	12% 2,4	12% 2,4	12% 2,7	12% 2,7	12% 2,7	12% 3,0	12% 3,0

4 Az igények és lehetőségek fényében az aktuális tanévben dönt az órákról a tantestület.

2011/2012-es tanév

Tantárgy	1. H- 2004	2. H- 2004	3. H- 2004	4. H- 2004	5. HK- 2004	6. HK- 2004	7. HK- 2004	8. HK- 2003
Magyar ny. és ir. (Dráma)	8	8	8	7	4	5	3,5	3,5
Történelem (Hon- és népismeret)					2	2	2	2
Német				3	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	3	4	3	3	3
Informatika				1	0,5	1	1	1
Környezetism.	1	1	1	2				
Természetism.					2	1,5		
Fizika							1,5	1,5
Biológia							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Földrajz							1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1,5	1	1	1	1	1
Rajz (Mozgóképek)	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1	1,5
Technika	1	1	1	1	1	1	1	0,5
Testnevelés	3	3	3	3	2,5	2,5	2,5	2,5
Oszt.fő'nöki					1	0,5	0,5	0,5
Összesen:	19,5	19,5	20	22,5	22,5	22	24,5	24,5
Tantervi modul								
<i>Tánc és dráma</i>								
<i>Hon és népiszm.</i>								
<i>Informatika</i>								
<i>Ember- és társadalom</i>							0,5	0,5
<i>Mozgóképek- és médiaismeret</i>								
<i>Egészségtan</i>						0,5		
Kötött óraszám:	19,5	19,5	20	22,5	22,5	22,5	25	25
Szab. Tervezhető5	0,5	0,5						
Törvény szerint:	20	20	20	22,5	22,5	22,5	25	25
Választható*	2	2	2	2	2,5	2,5	4	4
Összesen:	22	22	22	24,5	24,5	24,5	29	29
Biztosítható maximális óraszám:	22	22	22	24,5	24,5	24,5	29	29
Egyéni foglalkozásra felhasználható órák száma:	12% 2,4	12% 2,4	12% 2,4	12% 2,7	12% 2,7	12% 2,7	12% 3,0	12% 3,0

5 Az igények és lehetőségek fényében az aktuális tanévben dönt az órákról a tantestület.

2012/13-as tanév

Tantárgy	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar ny. és ir. (Dráma)	8	8	8	7	4	4	3,5	3,5
Történelem (Hon- és népismeret)					2	2	2	2
Német				3	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	3	4	3	3	3
Informatika				1	0,5	1	1	1
Környezetism.	1	1	1	2				
Természetism.					2	1,5		
Fizika							1,5	1,5
Biológia							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Földrajz						1	1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1,5	1	1	1	1	1
Rajz	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1	0,5
Technika	1	1	1	1	1	1	1	0,5
Testnevelés	5	3	3	3	5	2,5	2,5	2,5
Oszt.főnöki					1	0,5	0,5	0,5
Összesen:	21,5	19,5	20	22,5	25	22	24,5	23,5
Tantervi modul								
<i>Tánc és dráma</i>								
<i>Hon és népism.</i>								
<i>Informatika</i>								
<i>Ember- és társadalom, etika</i>							0,5	0,5
<i>Mozgókép- és médiaismeret</i>								1
<i>Egészségtan</i>						0,5		
Kötött óraszám:	21,5	19,5	20	22,5	25	22,5	25	25
Szab. Tervezhető⁶	0,5	0,5						
Törvény szerint:	22	20	20	22,5	25	22,5	25	25
52.§ (7)*	2	2	2	2,25	6,5	5,6	7,5	7,5
Összesen:	24	22	22	24,75	31,5	28	32,5	32,5
Biztosítható maximális óraszám:	24	22	22	24,75	31,5	28	32,5	32,5
Egyéni foglalkozásra felhasználható órák száma:	12% 2,4	12% 2,4	12% 2,4	12% 2,7	12% 2,7	12% 2,7	12% 3,0	12% 3,0

⁶ Az igények és lehetőségek fényében az aktuális tanévben dönt az órakerületről a tantestület.

2013/14-es tanév

Tantárgy	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	8	8	7	4+1	4	3,5	3,5
Matematika	4+1	4	4	3	4+1	3	3	3
Angol	1	1	1	2	2	2	2	2
Német	1	1	1	2	2	2	2	2
Történelem és állampolgársági ismeretek	-	-	-	-	2	2	2	2
Informatika	-	-	-	1	1	1	1	1
Természetismeret	-	-	-	-	2	1,5	-	-
Egészségtan	-	-	-	-	-	0,5	-	-
Környezetismeret	1	1	1	2	-	-	-	-
Biológia- egészségtan	-	-	-	-	-	-	1,5	1,5
Földrajz	-	-	-	-	-	-	1,5	1,5
Kémia	-	-	-	-	-	-	1,5	1,5
Fizika	-	-	-	-	-	-	1,5	1,5
Vizuális kultúra	2	2	1,5	1,5	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1	1	1	1	1
Ének- zene	2	1	1,5	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	3	3	5	5	2,5	2,5
Osztályfőnöki	-	-	-	-	1	1	1	1
Összesen:	24	24	22	23,5	26	25	26	26
Tantervi modul								
<i>Hittan</i>	1	1	1	1	1	1	1	1
<i>Egészségtan</i>						0,5		
Kötött óraszám:	24	24	22	23,5	26	25	26	26
Szab. Tervezhető ⁷	3	1	1	1	3	1	1	1
Összesen:	27	25	23	24,5	29	26	27	27

⁷ Az igények és lehetőségek fényében az aktuális tanévben dönt az órakeről a tantestület.

3. A választott kerettanterv megnevezése

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27
Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3	3	3
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Biológia-egészségtan			2	1
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc/Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

Óraterv a helyi tantervhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	6+1
Idegen nyelvek				2+1
Matematika	4+1	4+1	4+1	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Informatika	0	0	1	1
Szabadon tervezett órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27
Óraterv a helyi tantervhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4+1	3	4
Idegen nyelvek	3+1	3+1	3+1	3+1
Matematika	4	3+1	3+1	3+1
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Biológia-egészségtan			2	1
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc/Hon- és népművészet	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika	+1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1+1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezett órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

Helyi tanterv

A kerettanterv kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII.21.) számú EMMI rendelet alapján az EMMI kerettanterv 51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet 2. sz. melléklet.

Kerettanterv az általános iskolák 1. évfolyama számára

Kötelező tantárgy

A választott kerettanterv megnevezése: a Műszaki Kiadó illetve a Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó kerettantervi ajánlása alapján

1. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 7 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: 1 óra
- Összesen: 8 óra
- Évi óraszám: $8 \cdot 36 = 288$ óra

Matematika

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 4 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: 1 óra
- Összesen: 5 óra
- Évi óraszám: $5 \cdot 36 = 180$ óra

Erkölcstan

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Környezetismeret

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Ének-zene

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 2 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 2 óra
- Évi óraszám: $2 \cdot 36 = 72$ óra

Vizuális kultúra

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 2 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 2 óra
- Évi óraszám: $2 \cdot 36 = 72$ óra

Életvitel és gyakorlat

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Testnevelés

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 5 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 5 óra
- Évi óraszám: $5 \cdot 36 = 180$ óra

Helyi tanterv

A kerettanterv kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII.21.) számú EMMI rendelet alapján az EMMI kerettanterv 51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet 2. sz. melléklet.

Kerettanterv az általános iskolák 2. évfolyama számára

Kötelező tantárgy

A választott kerettanterv megnevezése: a Műszaki Kiadó illetve a Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó kerettantervi ajánlása alapján

2. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 7 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: 1 óra
- Összesen: 8 óra
- Évi óraszám: $8 \cdot 36 = 288$ óra

Matematika

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 4 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: 1 óra
- Összesen: 5 óra
- Évi óraszám: $5 \cdot 36 = 180$ óra

Erkölcstan

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Környezetismeret

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Ének-zene

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 2 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 2 óra
- Évi óraszám: $2 \cdot 36 = 72$ óra

Vizuális kultúra

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 2 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 2 óra
- Évi óraszám: $2 \cdot 36 = 72$ óra

Életvitel és gyakorlat

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Testnevelés

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 5 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 5 óra
- Évi óraszám: $5 \cdot 36 = 180$ óra

Helyi tanterv

A kerettanterv kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII.21.) számú EMMI rendelet alapján az EMMI kerettanterv 51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet 2. sz. melléklet.

Kerettanterv az általános iskolák 3. évfolyama számára

Kötelező tantárgy

A választott kerettanterv megnevezése: a Műszaki Kiadó illetve a Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó kerettantervi ajánlása alapján

3. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 6 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: 1 óra
- Összesen: 7 óra
- Évi óraszám: $7 \cdot 36 = 252$ óra

Matematika

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 4 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: 1 óra
- Összesen: 5 óra
- Évi óraszám: $5 \cdot 36 = 180$ óra

Erkölcstan

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Környezetismeret

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Ének-zene

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 2 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 2 óra
- Évi óraszám: $2 \cdot 36 = 72$ óra

Vizuális kultúra

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 2 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 2 óra
- Évi óraszám: $2 \cdot 36 = 72$ óra

Életvitel és gyakorlat

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Testnevelés

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 5 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 5 óra
- Évi óraszám: $5 \cdot 36 = 180$ óra

Informatika

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Helyi tanterv

A kerettanterv kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII.21.) számú EMMI rendelet alapján az EMMI kerettanterv 51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet 2. sz. melléklet.

Kerettanterv az általános iskolák 4. évfolyama számára

Kötelező tantárgy

A választott kerettanterv megnevezése: a Műszaki Kiadó illetve a Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó kerettantervi ajánlása alapján

4. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 6 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: 1 óra
- Összesen: 7 óra
- Évi óraszám: $7 \cdot 36 = 252$ óra

Idegen nyelv

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 2 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: 1 óra
- Összesen: 3 óra
- Évi óraszám: $3 \cdot 36 = 108$ óra

Matematika

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 4 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 4 óra
- Évi óraszám: $4 \cdot 36 = 144$ óra

Erkölcstan

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Környezetismeret

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Ének-zene

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 2 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 2 óra
- Évi óraszám: $2 \cdot 36 = 72$ óra

Vizuális kultúra

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 2 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 2 óra
- Évi óraszám: $2 \cdot 36 = 72$ óra

Életvitel és gyakorlat

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Testnevelés

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 5 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 5 óra
- Évi óraszám: $5 \cdot 36 = 180$ óra

Informatika

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Helyi tanterv

A kerettanterv kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII.21.) számú EMMI rendelet alapján az EMMI kerettanterv 51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet 2. sz. melléklet.

Kerettanterv az általános iskolák 5. évfolyama számára

Kötelező tantárgy

A választott kerettanterv megnevezése: a Műszaki Kiadó illetve a Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó kerettantervi ajánlása alapján

5. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 4 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 4 óra
- Évi óraszám: $4 \cdot 36 = 144$ óra

Idegen nyelv

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 3 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: 1 óra
- Összesen: 4 óra
- Évi óraszám: $4 \cdot 36 = 144$ óra

Matematika

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 4 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 4 óra
- Évi óraszám: $4 \cdot 36 = 144$ óra

Erkölcstan

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Történelem

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 2 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 2 óra
- Évi óraszám: $2 \cdot 36 = 72$ óra

Természetismeret

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 2 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 2 óra
- Évi óraszám: $2 \cdot 36 = 72$ óra

Ének-zene

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Dráma és tánc/hon - és népismeret

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Vizuális kultúra

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Életvitel és gyakorlat

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Testnevelés

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 5 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 5 óra
- Évi óraszám: $5 \cdot 36 = 180$ óra

Informatika

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Osztályfőnöki

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Helyi tanterv

A kerettanterv kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII.21.) számú EMMI rendelet alapján az EMMI kerettanterv 51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet 2. sz. melléklet.

Kerettanterv az általános iskolák 6. évfolyama számára

Kötelező tantárgy

A választott kerettanterv megnevezése: a Műszaki Kiadó illetve a Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó kerettantervi ajánlása alapján

6. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 4 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: 1 óra
- Összesen: 5 óra
- Évi óraszám: $5 \cdot 36 = 180$ óra

Idegen nyelv

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 3 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: 1 óra
- Összesen: 4 óra
- Évi óraszám: $4 \cdot 36 = 144$ óra

Matematika

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 3 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: 1 óra
- Összesen: 4 óra
- Évi óraszám: $4 \cdot 36 = 144$ óra

Erkölcstan

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Történelem

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 2 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 2 óra
- Évi óraszám: $2 \cdot 36 = 72$ óra

Természetismeret

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 2 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 2 óra
- Évi óraszám: $2 \cdot 36 = 72$ óra

Ének-zene

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Vizuális kultúra

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Életvitel és gyakorlat

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Testnevelés

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 5 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -

- Összesen: 5 óra
- Évi óraszám: $5 \cdot 36 = 180$ óra

Informatika

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Osztályfőnöki

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Helyi tanterv

A kerettanterv kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII.21.) számú EMMI rendelet alapján az EMMI kerettanterv 51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet 2. sz. melléklet.

Kerettanterv az általános iskolák 7. évfolyama számára

Kötelező tantárgy

A választott kerettanterv megnevezése: a Műszaki Kiadó illetve a Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó kerettantervi ajánlása alapján

7. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 3 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: - óra
- Összesen: 3 óra
- Évi óraszám: $3 \cdot 36 = 108$ óra

Idegen nyelv

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 3 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: 1 óra
- Összesen: 4 óra
- Évi óraszám: $4 \cdot 36 = 144$ óra

Matematika

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 3 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: 1 óra
- Összesen: 4 óra
- Évi óraszám: $4 \cdot 36 = 144$ óra

Erkölcstan

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Történelem

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 2 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 2 óra
- Évi óraszám: $2 \cdot 36 = 72$ óra

Fizika

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 2 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 2 óra

- Évi óraszám: $2 \cdot 36 = 72$ óra

Kémia

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Biológia-egészségtan

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 2 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 2 óra
- Évi óraszám: $2 \cdot 36 = 72$ óra

Földrajz

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Ének-zene

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Vizuális kultúra

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Életvitel és gyakorlat

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: 1 óra
- Összesen: 2 óra
- Évi óraszám: $2 \cdot 36 = 72$ óra

Testnevelés

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 5 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 5 óra
- Évi óraszám: $5 \cdot 36 = 180$ óra

Informatika

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Osztályfőnöki

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Helyi tanterv

A kerettanterv kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII.21.) számú EMMI rendelet alapján az EMMI kerettanterv 51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet 2. sz. melléklet.

Kerettanterv az általános iskolák 8. évfolyama számára

Kötelező tantárgy

A választott kerettanterv megnevezése: a Műszaki Kiadó illetve a Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó kerettantervi ajánlása alapján

8. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 4 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: - óra
- Összesen: 4 óra
- Évi óraszám: $4 \cdot 36 = 144$ óra

Idegen nyelv

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 3 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: 1 óra
- Összesen: 4 óra
- Évi óraszám: $4 \cdot 36 = 144$ óra

Matematika

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 3 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: 1 óra
- Összesen: 4 óra
- Évi óraszám: $4 \cdot 36 = 144$ óra

Erkölcstan

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Történelem

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 2 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 2 óra
- Évi óraszám: $2 \cdot 36 = 72$ óra

Fizika

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Kémia

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 2 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 2 óra
- Évi óraszám: $2 \cdot 36 = 72$ óra

Biológia-egészségtan

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Földrajz

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 2 óra

- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 2 óra
- Évi óraszám: $2 \cdot 36 = 72$ óra

Ének-zene

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Vizuális kultúra

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Életvitel és gyakorlat

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: - óra
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Testnevelés

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 5 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 5 óra
- Évi óraszám: $5 \cdot 36 = 180$ óra

Informatika

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

Osztályfőnöki

- A kerettanterv által meghatározott óraszám heti 1 óra
- Óraszám feletti kötelező tanóra: -
- Összesen: 1 óra
- Évi óraszám: $1 \cdot 36 = 36$ óra

4. Tankönyvek, segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény

(7) A kedvezmények iránti igényt az iskolai tankönyvrendelés elkészítése előtt, az iskola által meghatározott időben a (6) bekezdés szerinti igénylőlap felhasználásával kell bejelenteni. Az igénybejelentés időpontjáról az iskola az igénybejelentési határidő előtt legalább tizenöt nappal korábban, írásban köteles értesíteni minden tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt. A határidő jogvesztő, ha a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő az értesítés ellenére nem élt az igénybejelentés jogával. Nem alkalmazható ez a rendelkezés, ha az igényjogosultság az igénybejelentésre megadott időpont eltelte után állt be. Ha az igényjogosultság a tanulói tankönyvvásárláshoz nyújtott normatív hozzájárulás igénylését követő időpont után áll be - beleértve az iskolaváltást is - az iskola a tankönyvek kölcsönzésével, a napköziben, tanulószobán elhelyezett tankönyvek rendelkezésre bocsátásával teljesítheti az igényt. Az iskola a (4) bekezdés a)-f) pontjainak megfelelő igények kielégítését követően a benyújtott további igényeket a rendelkezésre álló tárgyévi tankönyv-támogatási keret, valamint a könyvtári tankönyvkészlet figyelembevételével a házirendben meghatározott módon bírálja el.

(8) A tartós használatra készült tankönyvet tankönyvkölcsönzés útján kell a normatív kedvezményre jogosult birtokába adni. Ha az iskola a tankönyvet tankönyvkölcsönzés útján adja a normatív kedvezményre jogosult tanuló birtokába, a használat jogát a tanulói jogviszony fennállása alatt addig az időpontig kell a tanuló részére biztosítani, ameddig az adott tantárgyból a helyi tanterv alapján a

felkészítés folyik, illetve az adott tantárgyból vizsgát lehet vagy kell tenni. A tanuló, illetve a kiskorú tanuló szülője köteles a tankönyv elvesztéséből, megrongálásából származó kárt az iskolának megtéríteni. Nem kell megtéríteni a rendeltetésszerű használatból származó értékcsökkenést. A kölcsönzött tankönyv a tanuló részére értékesíthető. A tankönyvkölcsönzéssel, a tankönyv-értékesítéssel, a tankönyv elvesztésével, megrongálásával okozott kár megtérítésével, a kártérítési kötelezettség mérséklésével, illetve elengedésével összefüggő kérdéseket az iskola házirendjében kell meghatározni.

8/E. § A kis példányszámú nemzetiségi, szakmai, speciális tankönyvforgalmazás keretében az iskolák részére eljuttatott tankönyveket az iskolai könyvtárban, könyvtárszobában kell elhelyezni, és könyvtári kölcsönzés útján kell a tanulókhöz eljuttatni. A tankönyv az iskolai könyvtártól megvásárolható az iskola szervezeti és működési szabályzatában meghatározott feltételekkel és használati idő eltelte után.

29. § (3) Az iskolai tanulók tankönyvtámogatása megállapításának, az iskolai tankönyvellátás megszervezésének, a tankönyvrendelés elkészítésének helyi rendjét az iskola szervezeti és működési szabályzatában kell meghatározni. Ennek során egyetértési jogot gyakorol az iskolaszék, iskolaszék hiányában az iskolai szülői szervezet (közösség) és az iskolai diákönkormányzat.

23/2004. (VIII. 27.) OM rendelet a tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről

(5) A tankönyvrendelés elkészítésének - e rendeletben nem szabályozott - kérdéseit az iskolai szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni.

Tankönyvjegyzék:

- **Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó**
- **Műszaki Kiadó Kft.**
- **Apáczai Kiadó Kft.**
- **Lexika Kiadó Kft.**
- **Konsept - H Könyvkiadó Kft.**
- **Oxford Kiadó**
- **Mozaik Kiadó Kft.**

A művészeti oktatás tankönyveit a szaktanár/művészeti vezető választja ki. A kiválasztás szempontjai:

- illeszkedjék a tantervhez
- feleljen meg a diák képességeinek
- ne rójon túlzott anyagi terhet a diák családjára

A taneszközök beszerzése - a tanév kezdetére az iskola előírása szerint -, a szülők kötelessége. Kiválasztásának szempontjai a következők:

- Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat kell előnyben részesíteni, amelyek több éven keresztül használhatók.
- A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.

Pedagógiai munkánk során csak olyan taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép, feladatgyűjtemény) használunk a tananyag felhasználásához, melyet az ágazati miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott taneszközökön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van: pl. tornafelszerelés, rajzfelszerelés.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközössége, szaktanárok határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév második szülői értekezletén tájékoztatja az iskola. A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének;
- az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók;
- a taneszközök használatában a stabilitásra törekszünk, új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be;
- a taneszközök áránál a szülők anyagi helyzetéhez, a lehetőségekhez igyekszünk közelíteni.

Az iskola folyamatosan szerez be taneszközöket az iskolai könyvtár számára.

Az információs bázis a minőségelvű rendszer fontos eleme, amely segít a biztonságos tankönyvkiválasztásban. Választásunkban döntő, hogy jól használható, jó minőségű és szép tankönyvet adjunk a gyerekek kezébe.

Az iskolai tankönyvhasználat sarkalatos pontjai:

- a tanár és a tankönyv közötti összhang, azonosulás vagy alkalmazkodás
- a tankönyv szerepe a pedagógus felkészülésében, tanmenet és óratervezésében
- a tankönyv tanórai kiaknázásának lehetőségei
- a tankönyv mint közös nevező a számonkérésben, értékelésben
- a tantestület egysége, illetve a módszerek tudatosítása
- a szülők bevonása a tankönyvek értékeinek kibontakoztatásába

A pedagógusok is sokat segíthetnek abban, hogy a gyermekek is hatékonyabban használják tankönyveiket.

Taneszközök használata

Minimális programnak tekinthető, hogy valamennyi neveléssel-oktatással foglalkozó személy elsajátítsa az alapvető oktatási eszközök kezelését.

Tudjon minden nevelő egyszerű audiovizuális ismerethordozókat, diaképet, magnetofon hanganyagot, írásvetítő-transzparenszeket, képmagnó felvételeket készíteni, rendelkezzen felhasználói szintű számítógép és internethasználati ismeretekkel, tudják az említett eszközöket és anyagokat eredményesen alkalmazni a nevelési-oktatási folyamatban.

Minden típusú taneszközre szükség van a tanítás-tanulás folyamatában ahhoz, hogy a nevelés-oktatás minőségét, nagyobb hatékonyságát biztosítsuk.

Ezen eszközök csak akkor segítik a munkánkat, ha kiválasztásuk tudatos pedagógiai munkával, módszertanilag megalapozott, célszerű kihasználással párosul.

A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az 1–2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

A 3–4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik–negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és tanulásszervezési folyamat.

Az 5–6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

A 7–8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik–nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaeorientációra.

5. Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon:

Testnevelési órák:

A testnevelés órák száma 5 óra hetente.

A 3. évfolyamon félévig tartó úszásoktatás a testnevelés órák keretében történik.

Iskolai sportköri foglalkozások:

Az iskolai sportkör három szakosztály működtet: röplabda, foci, kosárlabda.

Tömegsport foglalkozások:

A tömegsport foglalkozásokat korcsoportok összevonásával valósítjuk meg. Ezeken a foglalkozásokon atlétikát és sportjátékokat tanítunk.

Játékos, egészségfejlesztő testmozgás a napköziben:

Az 1-4. évfolyamon működtetett napközi csoportok napirendjébe beépül a napi 45 perces testmozgás. A foglalkozásra a tanulási idő előtt kerül sor, a szabadidős sávban. Ha az időjárási viszonyok megengedik, az udvaron, rossz idő esetén a csoport tantermében vagy a folyosón szervezi meg a foglalkozást a napközis nevelő.

6. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A tantárgyfelosztás az iskola pedagógus-erőforrásainak optimális kihasználásával készül úgy, hogy minden osztály és tanulócsoport számára biztosítsa a szakos ellátást. Ugyanakkor tantárgyfelosztásunknak biztosítania kell azt is, hogy minden pedagógusnak meglegyen a kötelező órája. Az iskola méretéből adódóan a pedagógusok szülői-tanulói oldalról történő kiválasztására ezért általában nincs lehetőség.

Pedagógiai programunk szerint a tananyag elsajátítása a választható órák kötelezővé tételével valósul meg. A választható foglalkozások közé tartoznak: sportkör, tömegsport, szakkör, énekkar.

Az iskola alapítványi és pályázati finanszírozással törekszik a tartós taneszközök beszerzésére, az iskolai könyvtár bővítésére, tartós tankönyvek helyi biztosítására, ugyanakkor figyelemmel kíséri és használja az alapítványi iskolahálózat egyéb forrásainak tartalmát, nyomtatott és audiovizuális taneszközöket.

7. Az SNI tanulók integrált oktatásának-nevelésének helyi lehetősége

Iskolánk integrált oktatást biztosító intézmény. Kiemelt figyelemmel segítjük az eltérő tanulási igényű tanulók beillesztését, differenciált tanulásszervezési módszerekkel biztosítjuk az eltérő ütemű haladást, az egyéni fejlesztést és a tehetség gondozást.

I. A látási fogyatékos tanuló

A látási fogyatékos a szem, a látóideg vagy az agykérgi látóközpont sérülése következtében kialakult állapot, mely megváltoztatja a tanuló megismerő tevékenységét, alkalmazkodó képességét, személyiségét. A gyógypedagógiai nevelés, oktatás szempontjából azok a tanulók látási fogyatékosok, akiknek látásteljesítménye (vízusa) az ép látáshoz (vízus: 1) viszonyítva két szemmel és korrigáltan (szemüveggel) is 0-0,33 közötti.

Ezen belül:

- **vakok** azok, akiknek látóképessége teljesen hiányzik (vízus: 0)
- **alig látók**, akik minimális látásmaradvánnyal rendelkeznek - fényt érzékelők, ujjolvasók, nagytárgylátók (vízus: fényérzés - 0,1)
- **gyengén látók**, akiknek a vízusa: 0,1-0,33 közötti.

A vak, valamint a gyakorlatilag vak, alig látó tanulók a tapintó-halló életmód elsajátítására képesek. A gyengén látók és a látásmaradványukat praktikusán használó alig látók a látó-halló-(tapintó) életmódra alkalmasak.

A pedagógiai fejlesztés szempontjából elsődlegesen a látásélesség és a látási funkciók ismerete fontos, de a pedagógusnak tájékozottnak kell lennie a látássérülés kórokáról, a látási fogyatékoság kialakulásának időpontjáról is, ismernie kell a szemészeti állapot, a prognózis javuló vagy romló tendenciáját, a pedagógiai látásvizsgálat eredményét, a gyermek intelligenciáját, személyiségvonásait.

A látássérüléshez gyakran társulhat egyéb fogyatékoság is (pl. értelmi, hallás-, mozgásfogyatékoság, részképesség-kiesések, autizmus) A nevelés-oktatás szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai és elvei

- a) A látási fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai kis eltéréssel megegyeznek a NAT-ban alkalmazott szakaszolással. A helyi tantervben az első évfolyam tananyagának két évre történő elosztása a Braille-írás, illetve a síkírás, - olvasás előkészítése, a matematikai fogalmak kialakítása, ezek eszköz- és jelrendszerének elsajátítása, a környezet vizuális és tapintásos megismertetése miatt indokolt.
- b) A látássérült tanulók nevelése során, a kötelező oktatás szakaszainak tervezésekor - az ép tanulókhöz hasonlóan - figyelembe kell venni az életkori sajátosságokat. Az eltérő életkori jellemzők miatt a személyiségfejlesztésnek speciális feladatai vannak a következők szerint.
- Az iskolakezdéstől a prepubertásig (6-12 év):
az önállóság iránti igény fejlesztése elsősorban az önkiszolgálás, a mozgás és tájékozódás terén,
 - az érdeklődés felkeltése a környezet, a látható világ megismerése iránt, a speciális segédeszközök használatával,
 - a működő érzékszervek fokozott kihasználása,
 - az akarati tulajdonságok erősítése a látássérülés hátrányainak leküzdéséhez,
 - az önbizalom, a pozitív énkép alapozása,
 - az egészségvédő viselkedés szokásainak kialakítása, a higiénés tevékenységek, a szem védelme.
 - Serdülő és ifjúkor:
 - az önállóság iránti igény további fejlesztése különösen azon speciális optikai segédeszközök iránt, melyekkel a látásmaradvánnyal rendelkező tanulók maximálisan kihasználhatják látásukat,
 - az érdeklődés irányítása a látóképesség szempontjából reális pályaválasztási területek felé,
 - a céltudatos és kitartó akarati tulajdonságok kialakítása az önálló tanulás és a későbbi munkavégzés céljából,
 - az önfejlesztés igényének kialakítása különösen az ismeretszerzés terén és az egyéni tehetség kibontakoztatásában,
 - az önbizalom és az önkritika egyensúlyának megteremtése, reális énkép kialakítása,
 - az egészségvédő magatartás szokásainak továbbfejlesztése, az egészséges életmód iránti igény kialakítása,
 - felkészítés az ép látásúakkal való kapcsolatépítésre, a közösségbe való beilleszkedésre.
- c) Az átjárhatóságot a képzési idő alatt mindvégig biztosítani kell:
- a gyógypedagógiai iskolák, illetve
 - a gyógypedagógiai és a többségi iskolák között.
- d) A SH iskolában történő együttnevelés minden esetben egyéni döntést, esetenként egyéni felkészítést igényel. Az integrált nevelés-oktatás során különös figyelemmel kell lenni a következőkre.
- A tagiskola helyi tantervét ki kell egészíteni azzal a tananyaggal és követelménnyel, amelyet a látássérült gyermek speciális fejlesztése igényel.
 - A látási fogyatékos tanulónak meg kell kapnia mindazon egyéni fejlesztést, amelyre egyéni állapotából fakadóan szüksége van (habilitációs, rehabilitációs fejlesztés, felzárkóztató, illetve tehetséggondozó foglalkozások).

- Ennek megszervezéséhez a szakértői javaslat, a speciális iskolák részéről történő folyamatos tanácsadás és szervezett továbbképzés nyújthat segítséget.
- A látási fogyatékos gyermek számára biztosítani kell azokat a segédeszközöket, taneszközöket, amelyek használata a tanulmányok ideje alatt szükséges. Ezen eszközök használatát meg kell tanítani a változtatási igény és lehetőség szerint.

II. A hallássérült tanuló

A hallássérült tanulónál a hallás hiánya vagy csökkenése miatt a szokásostól eltér a beszéd, a nyelv és - ennek következtében - a személyiség fejlődése. A tanuló nyelvi kommunikációs szintje az esetek jelentős részében nem korrelál a hallásállapottal, attól pozitív és negatív irányban is eltérhet.

- **A siket tanulónál** súlyos fokú hallásveszteség (a beszédterületben mért veszteség 90 dB alatti) áll fenn. Ennek következménye a hangzó beszéd spontán kialakulásának képtelensége, elsajátításának súlyos fokú nehezítettsége, valamint a kommunikáció általános akadályozottsága. A hallásveszteség mértékétől, jellegétől, a környezeti hatásoktól függően módosulhat a megismerő tevékenység, a gondolkodás és a lelki élet egészének fejlődése.
- **A nagyothalló tanulónál** (a beszédterületben mért hallásszintek átlaga enyhe nagyothallás esetén 30-45 dB, közepes nagyothallás esetén 45-65 dB, súlyos nagyothallásnál 65-90 dB) a hallás csökkenése akadályozottságot jelent a hangzó beszéd elsajátításában és értésében. Ennek mértéke a súlyos kommunikációs zavartól a normál nyelvhasználat megközelítésének szintjéig terjedhet.
- **A halmozottan fogyatékos hallássérült** (siket, nagyothalló) tanuló hallásveszteségéhez mozgáskorlátozottság, látás-, értelmi fogyatékoság, tanulási, beszéd-, nyelvfejlődési akadályozottság vagy a fejlődés más zavarai társulhatnak. A halmozottan hallássérült tanuló nevelhetősége, oktathatósága a fentiek következtében súlyosan nehezített.

A hangos beszéd kialakulása után hallássérültté vált tanulók személyisége az előző csoportokhoz viszonyítva sérülékenyebb. Általában még nem alakultak ki náluk a kompenzációs csatornák. Segítség nélkül nehezen dolgozzák fel a hallás elvesztésével fellépő állapotváltozást, vagyis a nehezített kommunikációt, a környezettel való kapcsolatuk beszűkülését.

A hallási fogyatékos (siket, nagyothalló) tanulók iskolai fejlesztésének elvei és pedagógiai szakaszai

- A hallássérült tanuló egyéni fejlesztési lehetőségeit meghatározza a hallássérülés bekövetkeztének és felismerésének időpontja, kóroka, mértéke, az intelligencia foka és egyéb személyiségjegyek. A hallássérült gyermek fejlesztése pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs eljárások folyamatában valósul meg.
- A komplex ellátás a korai és óvodai nevelésre építkezve, döntően a szurdopedagógiában használatos módszerek alkalmazásával, megfelelő audiológiai ellátással, a nagy teljesítményű hallókészülékek használatával és a legkorszerűbb műtéti technikával beépített cochleáris implantátumokkal történik. A felsoroltak együttesen határozzák meg a hallássérült tanuló eredményes nevelhetőségét, oktathatóságát.

1. A súlyos fokban hallássérült (siket) tanulók fejlesztése

Egész iskolai fejlesztésüket a mondanivalót hűen közvetítő, a közlést értő nyelvi kommunikációra nevelés határozza meg, ezért az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai módosításokkal egyeznek meg a NAT-ban és a kerettantervekben rögzített pedagógiai szakaszokkal és tartalmakkal.

- Az általános iskolai oktatás alsó tagozatának (1-4. évfolyam, melynek teljesítésére hat tanév javasolt) speciális tartalmát a nyelvi kommunikáció alapozása jelenti, melynek 1. évfolyamán a nyelvi kommunikáció intenzív fejlesztése történik.

Intenzív nyelvi kommunikációs fejlesztő szakasz - a speciális nevelési szükségletek miatt - általában három tanévnyi időtartamot vesz igénybe. A megnövelt időtartam funkciója (a korai és óvodai fejlesztésre építkezve) a nyelvi kommunikáció alapozásának folytatása, az életkornak megfelelő ismeretek tartalmainak nyelvi megfogalmazása, megértése, továbbá e feladat részeként a szókincs bővítése, valamint a szükséges grammatikai elemek alkalmazása. Célja az azonos évfolyam halló tanulói teljesítményeinek megközelítése a következő anyanyelvi területeken:

- az olvasás technikájának kialakítása,
- az írás technikájának kialakítása,
- a tudatos anyanyelvtanulás előkészítése.

A nyelvi kommunikáció biztonságos megalapozásával, folyamatos fejlesztésével lehetséges, hogy a megfelelő kultúrtechnikák (olvasás, írás, nyelvi rendszer) mindinkább az ismeretszerzés eszközeivé váljanak. Az első évfolyam végén szükséges a „nyelvi kommunikációs érettségi szint” vizsgálata, mert ekkorra már kialakul az a nyelvi fejlettség, amely összehasonlítási alapot szolgálhat az azonos életkorú halló társak teljesítményéhez. Ennek során már kellő mennyiségű információ áll rendelkezésre a fejlesztés biztonságos prognosztizálásához, a legalkalmasabb oktatási környezetre vonatkozó javaslat kialakításához. A jelentősen eltérő fejlődési ütemű tanulók esetében - az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság bevonásával - javaslatot kell tenni a fejlesztés további formájára, módjára, szükség esetén az iskolatípus változtatására.

A nyelvi rendszer kiépítése átfogó feladatot jelent a hatodik évfolyam végéig. Megvalósítása alapvetően az Anyanyelv és irodalom műveltségi terület tantárgyainak feladata. Általános cél, hogy ez a szakasz megalapozza egy olyan direkt kommunikációs szint elérését, amely egyre teljesebben lesz alkalmas valamennyi műveltségi terület ismeretanyagának elsajátítására (szókincs, nyelvalaki struktúrák stb. vonatkozásában). Alkalmazása, gyakorlása minden tantárgyban megvalósítandó fejlesztési feladat. A fentieknek megfelelően szükséges a szabadon tervezhető tanórák tartalmát, a rehabilitációs célú tanórák felhasználását megtervezni.

A nyelvi kommunikáció építésének feladatai az általános iskolai oktatás egész időtartama alatt döntően befolyásolják a tantárgyak tartalmainak feldolgozását. Az iskolai fejlesztés befejezésének időpontjára a nyelvi készségek olyan szintjére kell eljuttatni a súlyos fokban hallássérült tanulókat, amely alkalmassá teszi őket az egyre önállóbb ismeretszerzésre, szövegalkotó műveletek végzésére és így összességében a korszerű műveltség iskolai tartalmának birtoklására. Ennek megfelelően valamennyi tantárgyban a későbbiekben is megjelenik a fejlesztés azon tartalma, amely az anyanyelvi készségek intenzív fejlesztését (szóbeli és írásbeli közlés, a beszéd- és szövegértés készségei, az aktív és passzív szókincs gyarapítása, a passzív szókincs aktivizálási folyamatának gyorsítása) szolgálja.

A jelnyelv a megértés fontos eszköze a súlyos fokban hallássérült egyének számára az egymás közötti kommunikációban. A hangos beszédet kísérő jelnyelv segítséget nyújt a nyelvi kommunikáció közvetítésében és értelmezésében azokban az esetekben, amikor a nyelvi közlés megértése különböző okok miatt akadályozott (kedvezőtlen fizikai körülmények, mentális problémák stb.).

A nyelvi és jelnyelvi közlések kölcsönös tolmácsolásának oktatását az általános iskolai képzés második szakaszában, a nyelvi kommunikáció alapjainak elsajátítását követően, a tanulók és szüleik elhatározásának figyelembevételével, valamint a szükséges személyi, szakmai feltételek biztosításával kell megszervezni.

A jelnyelvnek az iskolai oktatásban történő más jellegű alkalmazása „A halmozottan sérült siket tanulók fejlesztése” című fejezetben található.

A fejlesztés kiemelt feladatai

- A szociális kapcsolatrendszer, az érintkezési formák pontos értelmezése, nyelvi formáinak elsajátítása a személyiség harmonikus fejlesztése érdekében.
- Az ismeretek bővítésével kapcsolatos fogalomrendszer pontos kiépítése, a tudáselemek értő, értelmező összekapcsolása a kognitív funkciók (a felfogás, a feldolgozás, az alkalmazás) szintjeinek fejlesztésével.

- A vizuális percepció, az önkifejezés, az önmegvalósítás, a valóság képi feldolgozásának, megjelenítésének, értelmezésének folyamatos bekapcsolása a tanulás-tanítás folyamatába a személyiség kibontakoztatása, gazdagítása céljából.
- A beszédhallás, a mozgás, a ritmus intenzív fejlesztése az oktatás valamennyi szakaszában.
- A tehetség gondozása.
- A továbbtanulás, a szakmaszerzés ismereteinek, lehetőségeinek alapozása, kitekintés a munka világára.

2. A nagyothalló tanulók iskolai fejlesztése

A nagyothalló tanulók oktatásának pedagógiai szakaszai megegyeznek a NAT és a kerettantervek pedagógiai szakaszolásával. Az egyes pedagógiai szakaszokra fordítható időtartam azonban a tanulók nevelési szükséglete szerint meghosszabbodhat. Általában erre az első pedagógiai szakaszban van szükség, de a későbbiekben is sor kerülhet rá. Az időtartam meghosszabbítását az iskola pedagógiai programjában és a helyi tantervben szükséges rögzíteni.

- Az iskoláztatás első szakaszában - a korai gondozás és a speciális óvodai nevelés eredményeire támaszkodva - a nyelvi kommunikációs készségek kialakítása, fejlesztése dominál. Ez a szakasz a szókincs fejlesztését, a köznapi nyelv elemeinek elsajátítását, a beszédérthetőség fejlesztését, a nyelvi különbségek kezelését, valamint a nyelvviszociális érintkezési formák kialakítását tartalmazza.
- Kisiskolás korban a tanulók elsajátítják az alapvető kultúrtechnikákat, és azokat olyan szinten birtokolják, hogy eszközként használják a további tudás megszerzésében. Legkésőbb a hatodik évfolyam végére a nagyothalló tanulók nyelvi kommunikációs fejlettsége általában elérheti az azonos korú halló tanulók fejlettségének alsó szintjét.
- Az iskolai fejlesztés következő szakaszában fő elemeiben már kialakultnak tekinthető az egyéni beszédfejlődés. Erre támaszkodva általánosságban megvalósítható: a nyelvi rendszer további finomítása, a nyelvi-kommunikációs szint emelése, az olvasásírás eszköz szintű használata, a nyelvi érintkezés formáinak bővítése: tágabb tájékozódás a köznapi nyelvhasználatban, árnyaltabb alkalmazás, a műveltségi területek és körök tartalmának megfelelő fogalmak értő használata, a szociális kapcsolatrendszer, az érintkezési formák pontos értelmezése, a kommunikációs szándéknak megfelelő nyelvi formák megválasztása,
- valamennyi pedagógiai szakasz kiemelt feladata
 - a beszédhallás folyamatos fejlesztése minden nevelési helyzetben,
 - az egyes tanulók beszédállapotában a hallássérülés mértékével, minőségével nem feltétlenül korreláló nagy egyedi különbségek kezelése,
 - a pályairányítás, a reális pályakép kialakítása, a pályaválasztás előkészítése, a továbbtanulás megalapozása és kitekintés a munka világára,
 - az épen maradt funkciók fejlesztése, a tehetség gondozása.

III. Az értelmi fogyatékos tanulók

Az értelmi fogyatékoság súlyossága, a tanulók fejlesztési szükséglete szerint a közoktatási törvény a következő csoportokat különbözteti meg:

- enyhe értelmi fogyatékos tanulók
- közép súlyos értelmi fogyatékos tanulók
- „képzési kötelezett”, súlyos értelmi fogyatékos gyermekek

A közoktatási törvény a súlyos és a legsúlyosabb kategóriába sorolt gyermekek számára fejlesztő foglalkoztatást biztosít a tankötelezettség időtartamára, amelyet „képzési kötelezettség” formájában kell teljesíteni.

1. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók iskolai fejlesztése

a) Az enyhén értelmi fogyatékos tanuló

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók az értelmi fogyatékos (mentálisan sérült) gyermekek egyik csoportját képezik. Személyiségük fejlődési zavara, akadályozottsága az idegrendszer enyhe, különféle eredetű, örökölt vagy korai életkorban szerzett sérülésével és/vagy funkciózavarával függ össze. Az enyhe fokú értelmi fogyatékos (mentális sérülés) diagnosztizálása elsősorban orvosi, gyógypedagógiai és pszichológiai feladat. Pszichodiagnosztikai vizsgálatokkal megállapítható a kognitív funkciók lassúbb fejlődése, valamint más, nem intellektuális területeken jelentkező eltérések.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése igen eltérő attól függően, hogy milyen egyéb érzékszervi, motorikus, beszédfejlődési, viselkedési stb. rendellenességeket mutatnak, amelyek vagy oksági összefüggésben állnak az értelmi fogyatékossgal, vagy következményesen egyéb hatásokra alakulnak ki.

b) Tanulási helyzetekben megfigyelhető jellemzők

A téri tájékozódás, a finom motorika, a figyelemkoncentráció, a bonyolultabb gondolkodási folyamatok, a kommunikáció, valamint a szociális alkalmazkodás fejlődésének eltérései. Ezek egyébként változó mértékben és mindig egyedi kombinációban jelennek meg, a tanulási képesség különböző mértékű fejlődési zavarát is mutatják és akadályozzák az iskolai tanulás eredményességét. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulókat jellemző tünetek az iskoláskor előtt kevésbé feltűnőek. Oktatásuk többnyire az enyhén értelmi fogyatékos tanulók oktatására létesített általános iskolákban (tagozatokon, osztályokban) történik.

Megfelelő gyógypedagógiai támogatás és kedvező szociális feltételek esetén integrált iskoláztatásuk megkísérelhető. Speciális nevelési szükségleteiknek megfelelő rendszeres gyógypedagógiai nevelés/terápia hatására fejlődésük a mentális képességek területén is számottevő lehet.

c) Nevelési, oktatási szempontú jellemzői

A fogyatékossgból eredően az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknál jellegzetes különbségek alakulnak ki, amelyek megmutatkoznak:

- a sérült vagy fejletlen pszichikus funkciók jellegzetes különbségét létrehozó okok sokszínűségében,
- abban, hogy az eltérés ugyan minden pszichikus funkciót (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás, érzelmi, akarati élet, viselkedés, magatartás, cselekvés, attitűdök stb.) érinthet, azonban ennek változatossága tanulóként és funkcióként vizsgálva igen eltérő,
- a fejlődés ütemében és dinamikájában,
- a fejlesztés várható eredményében.

Nem prognosztizálható biztonsággal, hogy az enyhe értelmi fogyatékos tanuló a tanulás, az ismeretsajátítás folyamatában milyen készség-, képesség szintre, milyen ismeret birtokába juttatható el. A nevelést és oktatást meghatározó jellemzők miatt a tanuló fejlesztésének hosszú folyamatában az aktuális igényeknek megfelelően kell módosulni az ismeretek tartalmának és mélységének, a tevékenységformáknak, az alkalmazott módszereknek, a tanítás szervezeti kereteinek (egyéni, csoport, osztály), valamint a pedagógiai folyamat korrekciós, kompenzáló jellegének.

d) Az iskolai fejlesztés szakaszai

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelését, oktatását integráltan ellátó közoktatási intézményben az alapfokú nevelés, oktatás szakasza az első évfolyamon kezdődik és a nyolcadik évfolyamig tart. Az első évfolyamon kezdődő és a negyedik évfolyam végéig tartó, valamint az ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó szakaszra tagolódnak.

- Az 1-4. évfolyamot felölelő szakaszban nagyobb hangsúlyt szükséges fordítani a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére. Differenciált eljárásokkal, tartalmakkal és oktatásszervezési megoldásokkal, terápiákkal kell alkalmazkodni a tanulók között meglévő nagyobb eltérésekhez. A képességfejlesztésben hangsúlyosan jelen kell lennie a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek.

Az alapozás éveit különösen fontos időszakot jelentenek az enyhe értelmi fogyatékos tanulók további iskolai pályafutásában. Ezért ebben a szakaszban javasolt - a közoktatási törvény által biztosított lehetőséggel élve - egy évfolyam tananyagának elsajátítására egy tanévnél hosszabb időtartamot tervezni. Például az első évfolyam tananyagának átadását két - az első két évfolyam tananyagának átadását három - tanévre tervezni. A hosszabb időkeret nagyobb esélyt nyújt az alapvető kultúrtechnikák eszközszintű elsajátítására, amennyiben megfelelő motiváltság mellett, ismétlődő tanulási folyamatban, állandó aktivitásban egyre önállóbb tanulási tevékenységre készíteti a tanulókat. A gyógypedagógiai nevelésnek az egész személyiség fejlesztésére kell törekednie. E szakaszban nagyobb hangsúlyt kap a tanulási, magatartási és viselkedési szokások következetes kialakítása és megerősítése.

Az iskolák helyi tantervében határozzák meg azokat a pedagógiai diagnosztikán és fejlesztési stratégián alapuló konkrét gyógypedagógiai eljárásokat - szükség esetén terápiákat -, amelyek az iskoláskor kezdő éveiben hatékonyan segítik a készségfejlesztést. A folyamatos gyógypedagógiai diagnosztizálás nyomán, a tanítás-tanulás folyamatában állapítható meg biztonsággal az iskolatípus módosításának esetenkénti szükségessége.

- Az 5-8. évfolyam az alapfokú, oktatás-nevelés második szakasza. A tanulók fejlesztése az előző pedagógiai szakasz eredményeire - elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra - épül. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység. A tanítás-tanulás folyamatában előtérbe kerül a verbális szint, de a tanulók fejlettségének megfelelően, differenciált módon jelen van a manipulációs és a képi szint is.

A középfokú oktatás-nevelési szakasz a 9. és 10. évfolyamon kezdődik, ahol elsősorban az ismeretek megerősítése, szintetizálása, a tudáselemek rendszerbe illesztése, alkalmazása, a pályaorientáció, az önálló életvezetési technikák tudatos gyakorlása a cél.

e) Az általános fejlesztési követelmények

A NAT általános fejlesztési követelményeiben az 1-6. évfolyamig meghatározott követelmények az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára az iskolai képzés végére célul tűzhetők. A 7-10. évfolyam számára meghatározott általános fejlesztési követelmények beépítése a helyi tantervbe az adott tanulócsoport fejlesztési lehetőségeinek függvényében történhet, tanulónként is változhat.

f) Az integrált keretek közt nevelt enyhe értelmi fogyatékos tanuló fejlesztése

Az integrált keretek között nevelt enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelésében a tantervi irányelvekben leírtakat kell alkalmazni, figyelembe véve a befogadó intézmény pedagógiai programját, helyi tantervét. A befogadó iskolának helyi tantervében szerepeltetnie kell a fogyatékos tanuló nevelésének, oktatásának sajátos elveit és figyelembe kell vennie a tanulást, fejlődést nehezítő körülményeket is. Ezen belül meg kell határozni és biztosítani kell azokat a segítő eljárásokat, amelyek az eredményes integráció feltételei lehetnek. A fejlesztéshez, a rehabilitációs és rehabilitációs célú foglalkozások vezetéséhez, a kultúrtechnikai tárgyak tanításához, az egyéniesített neveléshez szakirányú képesítéssel rendelkező gyógypedagógiai tanár alkalmazása szükséges. Amennyiben a tanuló állapota megkívánja, úgy más szakembert (pl.: terapeuta, logopédus, pszichológus, orvos, konduktor) is be kell vonni a fejlesztő munkába.

g) A pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitáció, rehabilitáció

A gyógypedagógiai nevelés egészét átható rehabilitációs, rehabilitációs nevelés célja az értelmi fogyatékos fiatalok szocializációja, eredményes társadalmi integrációja. A fogyatékoságból eredő hátrányok csökkentését segítő programok az iskola helyi tantervének részeként működnek. Megjelenhetnek tréning formájában, tantárgyi témaként, egy-egy terület önálló fejlesztési programjaként, beépülhetnek a tanítási órán kívüli (vagy diákotthoni) programokba.

A gyógypedagógus, a terapeuta - esetenként más szakember véleményének figyelembevételével - készíti el a fejlesztő programot, amely a tanuló különleges gondozási igényére épül és egyedi tulajdonságainak fokozatos kibontakozását szolgálja.

A fejlesztés a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó fejletlen vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, az eszköztudás fejlesztésére, a felzárkóztatásra, a tanulási technikák elsajátítására, a szociális képességek fejlesztésére, az önálló életvezetésre irányul, és a programokon, tréningeken keresztül valósul meg.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység lényeges eleme a folyamatos vagy szakaszos pedagógiai diagnosztizálás. Szolgálja a korrigáló, kompenzáló tartalmak, eljárások, terápiás eszközök tervezését, megelőzheti a további - másodlagos - tünetek megjelenését. A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység során a fejlesztő programok készítésekor és elemzésekor elsődlegesen azt kell vizsgálni, hogy a gyógypedagógiai nevelés, a terápiás eljárás és eszközrendszer miként tud vagy tudott hozzájárulni a pszichikai, a fiziológiai funkciók zavarának korrigálásához, kompenzálásához, a funkcionális képességek csökkenéséből, a funkciók fejletlenségéből eredő zavarok kezeléséhez, a szociális szféra akadályozottságából származó hátrányok csökkentéséhez.

h) A NAT differenciált alkalmazása az enyhe értelmi fogyatékos tanulók iskolai nevelésében, oktatásában

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulókat nevelő közoktatási intézmények a tantárgyi rendszer és óraszám helyi tantervi szintű kimunkálásánál figyelembe veszik a kerettantervek kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 28/2000. (IX. 21.) OM-rendeletnek a tanórai foglalkozások kialakítására vonatkozó rendelkezéseit, a tanulók tanítási órán való részvételének rendjét, valamint a helyi tantervek elkészítésére vonatkozó rendelkezéseket. A helyi tantervben az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs órák helyi tantervi tanóráként szerepelnek.

Az 1-4., valamint az 1-6. évfolyamok tekintetében a szabad mozgástér még hangsúlyosabban jelentkezhet. Valamennyi tantárgy a helyi tantervben összevont tantárgyként is szerepelhet az előírt és a modul tantárgyakból vagy a témakörök átcsoportosításából eredően.

A szabadon tervezhető órák száma évfolyamszinten vagy az egymást követő páratlan és páros évfolyamok közötti átcsoportosítással szélesebb körben ad szabad választást és döntést a helyi tanterveknek. Ennek megfelelően az iskola az általa kidolgozott követelményekre épülő, az iskola helyi tantervében meghatározott tantárgyat, a terápiás célokat, a rehabilitációs, rehabilitációs feladatokat helyi szinten határozza meg.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelésében új elemként jelentkezik a belépő tevékenységformák megfogalmazása valamennyi tantárgyban. Ezek jelzések arra vonatkozóan, hogy milyen tanulási szituációkat, helyzeteket kell létrehozni a kívánt fejlődés eléréséhez, a különböző képességcsoportok kialakításához, korrigálásához.

A követelmény egy-egy tantárgyra vonatkozóan orientáló elvárást tartalmaz, jelezve, hogy milyen alapokra van szüksége a tanulónak a továbbhaladáshoz.

A „más fogyatékos” gyűjtőfogalom alá soroltak azok a súlyos tanulási, beilleszkedési, magatartási zavarok, amelyek háttérben részképességzavarok, iskolai teljesítmények fejlődési zavara, hiperaktivitás és/vagy figyelemzavar, a fejlődés pervazív zavara vagy a felsoroltak halmozott előfordulása áll fenn. E fogyatékosági csoportban nem határozhatók meg egységes jellemző jegyek. Az egyes állapotok a tünetek/tünetegyüttesek komplexitásától függően a funkciógyengeségtől a komplex személyiség-, illetve az általános tanulási zavarig terjedhetnek. A „más fogyatékos” tanulók értelmi szintjüknek megfelelő iskolában teljesítik tankötelezettségüket. Sajátos nevelési igényeiket általában a többségi iskola elégíti ki, iskolapszichológusok, valamint a pedagógiai szakszolgálatok logopédusainak, gyógypedagógusainak terápiás közreműködésével.

IV. Részkéességzavart mutató tanulók

1. A részkéességzavar tüneteit, a kóros hiperaktivitást, figyelemzavart mutató tanuló

A részkéesség-zavarok körébe az iskolai teljesítményeknek, elsősorban az alapvető eszköztudás (olvasás, írás, számolás) elsajátításának és képességének deficitjeit, valamint az általuk kiváltott, következményes magatartási és/vagy tanulási zavarok komplex tünetegyüttesét sorolják. E fogyatékoság differenciáldiagnosztikai jellemzője, hogy a részkéességben az intelligencia szintjének ellentmondó súlyos teljesítménybeli elmaradás mutatkozik, valamint teljesítményszóródás mutatható ki az intelligenciafaktorok, a mozgáskoordináció és a beszéd szintje között.

Ide tartoznak azok a tanulók is, akik súlyos figyelemzavaruk (helyzetidegenségük, hibás-hiányos helyzetfelismerésük) vagy a fejletlen önirányítás, a gyenge önértékelési képesség miatt a tanulási szituációba beilleszkedni nem tudnak, állandó személyes kontrollra, megerősítésre szorulnak. A hiperaktivitás, a figyelemzavar jellemzője, hogy a tanuló sokkal több cselekvéses tanulási helyzetet igényel, rövidebb ideig tud a feladathelyzetben megmaradni.

Míg a részkéességzavarok gyakran ép érzékszervek esetén is az érzékszervi fogyatékoság (gyengénlátás, enyhe nagyothallás) látszatát kelthetik, addig az utóbbiakban szenvedő tanulók általánosan gyenge képességűnek, értelmi fogyatékosnak tűnhetnek.

A részkéességzavarok tüneteit mutató tanulók általános jellemzője a számukra nehéz iskolai feladatok iránti feltűnő közömbösség, érdektelenség, amely a nehézségek következtében fokozatosan elmélyül, és a tanulással (a kieső részkéességgel) kapcsolatos tevékenységek (olvasás, írás, számolás) elutasításában fejeződik ki. A tanuló önmaga is kompenzálni kezdi a sikertelenséget: jó esetben más, a számára könnyebb tantárgyi tevékenységgel, kedvezőtlen esetben extrém magatartással, beilleszkedési zavarral.

A tanulási nehézség másodlagosan okozhat magatartási zavart, illetve magatartási probléma eredményezhet tanulási zavart - a tünetek tehát egymásba átmehetnek, illetve halmozódhatnak.

Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének, érési meglágyódásának tudhatók be a tanulási, magatartási zavar tüneteit mutató tanulónál az alábbiak is:

- általában érzékenyebb a meteorológiai változásokra,
- fáradékonyabb az átlagnál, nehezen tűri a zajokat, nehezen viseli el a várakozási feszültséget,
- gyakrabban van szüksége pihenésre, szünetre, egyedüllétre,
- fokozottabban igényli az életét, tevékenységét meghatározó állandó kereteket, az érthető és követhető szabályokat,
- nyugtalanság, túlmozgások jellemzik.

Mindez kóreredet szempontjából idegrendszeri anomáliák, funkcionális vagy organikus sérülés következménye. A percepció bázis többdimenziós érintettsége miatt az olvasás, írás, számolás elsajátításában különböző súlyosságú akadályt jelent, az enyhe zavartól egészen a funkcióképtelenségig.

2. A részkéesség-zavar tüneteit mutató tanulók iskolai fejlesztése

a) Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai nem térnek el a NAT-ban rögzítettektől. Ugyanakkor ajánlatos a helyi tantervekben élni az első évfolyam két tanév alatt történő elvégzésével. Külön intézményben vagy fejlesztő osztályban az első évfolyam két tanévre történő széthúzása átsegítheti a tanulókat a nehézségeken. Az iskolai oktatás első éve ez esetben az intenzív prevenció, a szakszerű funkciófejlesztés, a pszichés gondozás, a megfelelő motiváció és a feladattudat kialakításának az időszaka, amelyre jellemző a gyógypedagógiai korrekciós-kompenzáló-terápiás módszerekkel irányított tanulási folyamat.

Amennyiben a részkéesség-zavar tüneteit mutató tanuló speciális nevelési igényének kielégítése a logopédiai szakszolgálat keretében történik (terápia), az intenzív kezelés hatékony lehet. Ilyen kezelés mellett - különösen az enyhébb esetekben - általában nem szükséges két tanév az első évfolyam számára.

b) A fejlesztés kiemelt feladatai diszlexia, diszgráfia esetén

Az olvasás-, írászavarok javításának célja az iskolás korban, hogy kialakítsa a tanulóban az intellektusának és mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás-írás képességét, fejlessze a gyermek kifejező képességét, segítse az olvasás, írás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

Fontos cél továbbá, hogy megismertesse a tanulókat a kompenzatorikus lehetőségekkel. A legsúlyosabb esetekben kompenzálja az olvasásképtelenséget szövegek auditív tolmácsolásával, az írást segítse gépirással, szövegszerkesztő használatával, a helyesírást pedig a szövegszerkesztő helyesírás-ellenőrző funkciójának működtetésével, illetve a speciális, e célból összeállított fejlesztő programokkal.

A feladatok részben levezethetők a főbb tünetekből:

- **Diszlexia** esetén gyakran tapasztalható az általános beszédgyengeség tünetegyüttese, vagy annak a beszédjavítás utáni maradványtünete. Általában differenciálatlan az aktív szókinccs és gyenge a verbális emlékezet. A tanuló az új szavakat nehezen jegyzi meg, megmásítja, torzítja, jó értelmi képesség esetén új szót alkot helyette vagy körülírja a fogalmat. Az olvasás tanulása során nehezen alakul ki a hang-betű kapcsolat, gyakori és makacs betűtévesztések fordulnak elő, a sorrendben átvetések tapasztalhatók, a hosszabb szavak áttekintése rendkívül nehéz. Hibás kombinációk, felületes akusztikus képzetek előhívása észlelhető. Nehéz a figyelem megosztása az olvasási technika és a szöveg tartalma között, pontatlan a toldalékok olvasása, lassú az olvasási tempó, gyenge a szövegértés.

- **Diszgráfia** esetén az írómozgásokban, azok kivitelezésében jellemző a rossz kéztartás, az íróeszköz helytelen fogása, a görcsösség. Az írómozgás egyenetlen, ritmusa és lendülete töredezett lesz, a gyermek egész testével ír. Az optimális mozgássor csak nagyon lassan valósul meg, ezért is fáradékonyabbak a diszgráfias gyermekek.

Az írás külalakjában megjelenő tünetek: tájékozódási nehézség a vonalrendszerben, a leírt betűk nagysága egy szón belül is erősen változó, a betűk dőlésszöge következtlen, a betűformák szabálytalanok, gyakori az átírás, áthúzás, összefirkálás, a zárójel. Hiányoznak vagy torzulnak a betűkapcsolások. Gyakori a nyomtatott és írott betűk tévesztése, diktálás után betű, szótag, szó ki- és elhagyása fordul elő. A tanuló a szöveget módosítja, esetleg értelmetlen mondatokat ír. Végül jellemző a helyesírási készség általános gyengesége. Feltűnőek a tükörírásos elemek, a fölösleges betűelemek, a betű-, szótag-, szókihagyások. A diszgráfias gyermek kapcsolási nehézségekkel küzd, írásban is téveszti a szó- és mondatstruktúrát, és végül más tananyagokban való előrehaladáshoz viszonyítva nagyon lassú az írás megtanulásának folyamata.

Kiemelt feladataink az iskolai fejlesztés során:

- pontos diagnózis és a fejlesztési szempontok, módszerek igénylése, vizsgálatok elvégzése,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- a téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- a vizuo-motoros koordináció gyakorlása,
- a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) hangoztató-elemző vagy diszlexia-prevenációs módszerrel,
- az olvasás, az írás képességének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- az értékelés, minősítés legyen méltányos,
- segítő környezet folyamatosan álljon a tanuló rendelkezésére.

Az olvasásgyengeség - a nem valódi diszlexia - a fenti tünetek enyhébb megjelenése. Az olvasás-gyenge tanulók általában lassabban sajátítják el az olvasást. Hibáik kijavítása azonban nem igényel teljes újratanítást, a szükséges gyógypedagógiai közreműködés éppen ezért általában tünet centrikus.

A korrekció folyamata tartalmazza azokat a feladatsorozatokat, amelyek a vizuális, az akusztikus és a motoros funkciókat támogatják.

c) A fejlesztés kiemelt feladatai diszkalkulia esetén

- **Diszkalkulia**, a számolási, matematikai képességnek a tanuló intelligenciájához mért gyengesége. Hátterében általában valamilyen idegrendszeri sérülés húzódik meg, amelynek következtében zavart az érzékelés-észlelés folyamata, sérült a gondolkodás. Nehezítetté válik a szimbólumok felismerése és tartalmi azonosítása, akadályozott a fogalmak kialakulása, sérülnek a fogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a sor- és szabályalkotás, a téri és síkbeli viszonyok érzékelése, illetve zavart szenved az emlékezet és a figyelem.

Ennél a tanulócsoporthoz általában hiányzik a „matematikai érdeklődés”, kialakulatlan a mechanikus számlálás képessége, a mennyiségállandóság. A tanulás folyamán nehezen ismerik fel a számjegyeket, nem képesek azokat a mennyiséggel egyeztetni, vagy számjegy és mennyiség helyes egyeztetésekor a számjegy nevét nem tudják. Súlyos elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

Kiemelt feladataink az iskolai fejlesztés során mindenekelőtt:

- a testséma kialakítása,
- a téri relációk biztonsága,
- aritmia, ritmusérzék fejlesztése
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- a szerialitás erősítése,
- a számfogalmak kialakítása és bővítése,
- az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,

- az alpműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megerősítése, sokoldalú gyakorlásuk a már „birtokolt” számfogalmakkal építkező számkörökben,
- a matematikai nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása.

V. Esélyegyenlőség biztosítása innovatív pedagógiai eszközökkel

Kiemelkedő jelentőségű tevékenységünk bemutatása

2007-ben, az iskolabezárások évében Zala megyében iskola született a civil társadalom és az önkormányzatok összefogásának köszönhetően. Egy alulról jövő kezdeményezésből épülő, szülőkből és pedagógusokból álló alapítványnak adatott meg az a lehetőség, hogy iskolát alapíthasson.

Az intézmény sajátos földrajzi elhelyezkedésének, és a helyi igényeknek megfelelő térségi programot dolgoztunk ki.

Munkánk során kihívást jelentett a feladatellátás sajátos, kistérségeken és megyehatárokon túl terjedő elhelyezkedése, a helyi tanulói és közösségi igények, illetve a tanulószervezési innováció lehetősége.

Alapelveink között szerepelt a gyermekközpontúság és a tanárszerep újraértelmezése, mely szerint a tanár nem mindentudó, hanem segítő, facilitátor. Fontosnak tartottuk a kommunikáció és a tanulásmódszertan előtérbe helyezését. Tudtuk, hogy többet, jobbat szeretnénk annál a gyakorlatnál, amit az egyes kisiskolák, óvodák nyújtottak a gyermekeknek.

Szeretetteljes, biztonságot nyújtó, játékos, alkotó óvodát és kellemes légkörű, vonzó, a gyermekek számára élményt adó, egyúttal használható tudást biztosító iskolát hoztunk létre. Elköteleztünk magunkat abban, hogy a tradicionális kisiskolai gyakorlatot és lehetőségeket meghaladó, korszerű programot és pedagógiai keretet teremtsünk intézményeink számára, amelyben érvényesül az intézményegységek egyéni arculata.

Az anyagi feltételek hiánya, az induló 11 telephelyből 6-nak adott esélyt a továbbélésre. A 2012/13-as tanévben Egervölgy, Felsőrajk, Káld, Pölöske, Zalaszentmihály, Zalavár iskoláiban szólal meg a csengő. Az összes tanulónk létszáma 413 fő. Káldi óvodánkban 38 gyermek nevelését, gondozását végezzük. Nevelő, oktató munkánk a pedagógiai programunkban rögzített irányelvek szerint folyik. Különösen büszkék vagyunk sajátos belső gondozási rendszerünkre, amelynek segítségével jelentős sikereket értünk el a tanulási kudarcok, a lemorzsolódás megelőzése, illetve a tehetséggondozás terén.

A kritikus átmenetek - óvoda-első osztály; alsó-felső tagozat; nyolcadik- kilencedik évfolyam - minősége nagyban befolyásolja a tanulók későbbi előrehaladását, különös tekintettel a pályázatban érintettek körére. Az átmenetek minél zökkenő mentesebbé tétele számukra is nagyban hozzájárul későbbi eredményességükhöz, az intézmény kiegyensúlyozott szakmai munkájának megítéléséhez, az iskolahasználók bizalmának megnyeréséhez, megtartásához.

Nevelőtestületünk ezért úgy döntött, hogy elkötelezettségét a fenti megállapítások mellett megerősíti azzal, hogy konkrét szakmai sikerkritériumot állapít meg, ami keretet ad mindennapi működésének.

Eszerint, a nagycsoportban nevelő óvónőink és a leendő elsős tanítóink - szükség szerint fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, logopédus bevonásával - az óvoda utolsó félévétől, az első iskolai félévig rendszeresen, dokumentáltan szakmai konzultációt folytatnak annak érdekében, hogy az iskolakezdés a lehető legsimább legyen kisdíáknak, szülőknek egyaránt. Munkájuk közös szakmai sikerkritériuma ezek megvalósulása, értékelése félévkor, az intézményvezető feladata.

Az alsó és felső tagozat átmenetének zökkenőmentessé tételéhez tisztában kell lennie a leendő tanárainknak, hogy pontosan mire építhetnek, a tanítóinknak pedig, hogy az alapok konkrétan mihez kelljenek. Jelzett kollégák rendszeres, dokumentált konzultációt folytatnak - szükség szerint fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, logopédus bevonásával - a negyedik év második félévétől, az ötödik év első félévéig. Erősíteni kívánjuk ezzel azt, hogy mivel a tanulók gondolkodási struktúrájának, szokásrendszerének, viselkedési normáinak kialakítása az alsó tagozaton történt, szükség esetén innen várható a leghatékonyabb segítségnyújtás. Érintett pedagógusaink közös szakmai sikerkritériuma a lány átmenet biztosítása, ami magába foglalja az érdemjegyek értékállóságát is. Értékelése félévkor, az intézményvezető feladata.

Intézményünk jelentős infrastrukturális fejlesztése (TIOP-1.1.1-07/1-2008-0506 pályázat) lehetővé tette, hogy az infokommunikációs eszközök használatával bővítsük módszertani kultúránkat, ezzel pedagógiai munkánk eredményességét fokozzuk. A testület képzésen vett részt, amely a 2011/12 -es tanévben már biztosította a hatékony eszközhasználat személyi feltételeit.

Rendelkezünk 26 db interaktív táblával, a hozzá tartozó számítógéppel, projektorral, továbbá 96 db tanulói internet hozzáférést biztosító munkaállomással és 51 lelkes kollégával, akik miután megismerkedtek az OK! könyvek rendszerével, úgy gondolták, hasznos segítőtje lehet ez, az intézményben folyó integrált nevelés-oktatásnak. A nyomtatott tankönyvek mellett minden diákunk és pedagógusunk saját digitális tankönyvvel is rendelkezik. A matematika, fizika, biológia, kémia, földrajz tárgyak tankönyvei háromszintűek. Tartalmazzák a nyomtatott tankönyv egészét, tanulást segítő kiegészítőket (animáció, térkép, feladat, teszt...stb.), valamint lehetőséget arra, hogy mi magunk - diák és pedagógus - többlettartalmakkal egészítsük ki.

Mivel lehetősége van a pedagógusnak - a sajátján túl - tanítványai könyvébe többlettartalmat emelni, (szöveg, ábra, kép, animáció, videó, hang, internet hivatkozás) lehetősége nyílik az „egy tankönyvűség” kiküszöbölésére, a differenciált fejlesztést megbízhatóvá tevő feladatsorok összeállítására, a tanulók digitális könyveiben történő megjelenítésére. Ezzel a rendszer, a felzárkóztatás és a tehetséggondozás közös eszközévé vált.

Arra nyílik mód, hogy pedagógus és tanítványai közösen - a tankönyv bázisán - „tananyagot” szerkesszenek. Innentől tanulói élményelemekkel gazdagodhat a száraz tanulni való, ami növeli a motivációt, javítja a tanulás-tanítás hatékonyságát. Ez a pályázatban érintett tanulók esetében kiemelt fontosságú, a pályázati cél elérésének kulcseleme. Minden diák részese e munkának, ami hozzájárul annak értékévé váló elfogadásához.

A tanulási nehézség átmeneti jellegű, a tanulás külső körülményeinek megváltozása, pl. hiányzás miatt is bekövetkezhet. Kompenzáló nevelés eszközeként az OK! könyvekkel biztosítható az a kommunikációs csatorna, aminek segítségével a tanár „eléri” a hiányzó tanulót. Tankönyvébe akár az iskolai táblaképet, felzárkóztató feladatsort, saját hangüzenetét helyezheti el.

A pedagógusaink feladata az, hogy munkájuk során olyan tanulói válaszokat, megoldásokat gerjesszenek, amelyek alkalmasak arra, hogy egymással való megmérést követően a közös anyag részei legyenek. Olyan egyéni tartalmakkal kiegészített közös tartalom a végtermék, amelyik „társ szerzője” több helyen egy-egy tanuló. A tartalom mellett feltüntetésre kerül a tanuló neve. Az összes tanuló „társ szerzőként” történő többszöri megjelenése a közös tankönyvben, a sikeres tanári irányítás indikátora.

Büszkék vagyunk arra, hogy az országban tanítványaink az elsők között ismerhették meg a digitális taneszközök új generációját.

Műhelymunka – a szakmai kooperáció formái

Intézményeinkben az összes tanulói létszám 413 fő. Ebből 44 fő sajátos nevelési igényű (továbbiakban: SNI), 51 fő beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő (továbbiakban: BTM), 164 fő hátrányos helyzetű (továbbiakban: HH), 47 fő halmozottan hátrányos helyzetű (továbbiakban: HHH). A pályázati kiírásban érintett tanulóink létszáma így 306 fő. Mind a tehetséggondozásban, mind pedig a felzárkóztatásban jelentős a belső gondozási rendszerünk szerepe (BGR = a problémás + tehetséges tanulók gondozása).

A BGR jellemzői:

- a tanulói eredmények rendszeres gyűjtése (regisztrálás) - (kiemelten az alapkészségeket!)
- az adatok elemzése (diagnózis)
- fejlesztési terv készítése
- a terv kivitelezése, megvalósítása
- az elvégzett munka kontrollmérése
- értékelés
- Szaktanárok együttműködései a problémás tanulók érdekében.
- Továbbtanulás irányítása, segítése.
- A tanulási hátrányok leküzdésében eredményesen alkalmazhatók a digitális pedagógia eredményeit tükröző számítógépes multimédia egyéni fejlesztő programok.

Első lépésként „befogadó környezetet” teremtettünk a problémás és tehetséges tanulók számára. 3 fejlesztő pedagógus, 6 gyógypedagógus és 2 logopédus foglalkoztatásával biztosítjuk ehhez a személyi feltételeket.

Együttnevelést megvalósító intézményként többet vállalunk, magasabb értéket kínálunk, mint részvételt és védeltséget. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedését, a többi tanulóval való együtt haladásukat tekintjük. Komplex problémakezelést végzünk, beleértve az egyéni képesség/készségfejlesztést, tehetséggondozást is. Ez a pedagógusok valódi, a megszokottnál nagyobb együttműködésével valósul meg. A szakmai műhelymunka, kooperáció formája intézményeinkben a prevenció-, problémamegoldó-, és értékelő esetmegbeszélések működtetése. A fórum feladata a pedagógusok tapasztalatcseréje, a rászoruló tanulók – SNI, BTM, HH, HHH - segítése, biztos tanulmányi továbbhaladásuk érdekében. A rendszert, amely az óvoda-általános iskola alsó tagozata, valamint az általános iskola alsó- és felső tagozata között jelenleg is hatékonyan működik, szeretnénk e pályázat segítségével kiterjeszteni a nyolcadikból kimaradó, főként szakközépiskolába, szakiskolába kerülő diákjainkra, a következő táblázatban rögzítettek szerint.

Gyakorlati tevékenységünk bemutatását a mellékelt ábra részletesen tartalmazza.

Óvoda-iskola átmenet					
			pedagógusok	fizetett órák	
szülői ért.	szeptember	1 tanító, 2 óvónő	3	2	6
szülői ért.	január	1 tanító, 2 óvónő, 1 gyp.	4	2	8
szülők jönnek ovissokkal	február	1 tanító, 1 ig.	2	2	4
beíratás	március				0
óvónők viszik a gyerekeket	április	1 tanító, 2 óvónő	3	1	3
játék, foglalkozás 1-1 óra	május	1 tanító, 2 óvónő, 1 gyp.	4	2	8
	december	1 óvónő, 2 tanító, 1 gyp.	4	2	8

					37
1.osztály					
1 osztálytanító,1 napközis, 1 fejlesztő, 1 gyógypedagógus 1 óvónő	szeptember		5	1	5
2 osztálytanító,1 napközis, 1 fejlesztő, 1 gyógypedagógus, 1 óvónő	október		5	1	5
3 osztálytanító,1 napközis, 1 fejlesztő, 1 gyógypedagógus	november		4	1	4
	december		4	1	4
	január		4	1	4
	február		4	1	4
	március		4	1	4
	április		4	1	4
	május		4	1	4
	június		4	1	4
					42
2. osztály					
1 osztálytanító,1 napközis, 1 fejlesztő, 1 gyógyped	szeptember		4	1	4
	október		4	1	4
	november		4	1	4
	december		4	1	4
	január		4	1	4
	február		4	1	4
	március		4	1	4
	április		4	1	4
	május		4	1	4
	június		4	1	4
					40
3. osztály					
1 osztálytanító,1 napközis, 1 fejlesztő, 1 gyógyped	szeptember		4	1	4
	október		4	1	4
	november		4	1	4
	december		4	1	4
	január		4	1	4
	február		4	1	4
	március		4	1	4
	április		4	1	4
	május		4	1	4
	június		4	1	4
					40
4. osztály					
1 osztálytanító,1 napközis, 1 fejlesztő, 1 gyógyped	szeptember		4	1	4
	október		4	1	4
	november		4	1	4
	december		4	1	4

	január		4	1	4
1 osztálytanító, 1 napközis, 1 fejlesztő, 1 gyógyped, 1 magyaros, 1 matekos, 1 ofő (felsős)	február		6	2	12
	március		6	2	12
	április		6	2	12
	május		6	2	12
	Június		6	2	12
					80
5. osztály					
1 osztálytanító, 1 napközis, 1 fejlesztő, 1 gyógyped, 1 magyaros, 1 matekos, 1 ofő	szeptember		7	2	14
	október		7	2	14
	november		7	2	14
	december		7	2	14
	január		7	2	14
1 fejlesztő, 1 gyógyped, 1 magyaros, 1 matekos, 1 napközis, 1 ofő, 1 választható tantárgy pedagógusa	február		7	1	7
	március		7	1	7
	április		7	1	7
	május		7	1	7
	Június		7	1	7
					105
6. osztály					
1 fejlesztő, 1 gyógypedagógus, 1 magyaros, 1 matekos, 1 napközis, 1 osztályfőnök, 1 választható tantárgy pedagógusa	szeptember		7	1	7
	október		7	1	7
	november		7	1	7
	december		7	1	7
	január		7	1	7
	február		7	1	7
	március		7	1	7
	április		7	1	7
	május		7	1	7
	Június		7	1	7
					70
7. osztály					
1 fejlesztő, 1 gyógypedagógus, 1 magyaros, 1 matekos, 1 osztályfőnök, 2 választható tantárgy pedagógusa	szeptember		7	1	7
	október		7	1	7
	november		7	1	7
	december		7	1	7
	január		7	1	7
	február		7	1	7

	március		7	1	7
	április		7	1	7
	május		7	1	7
	Június		7	1	7
					70
8. osztály					
1 fejlesztő, 1 gyógypedagógus, 1 magyaros, 1 matekos, 1 osztályfőnök, 2 választható tantárgy pedagógusa	szeptember		7	1	7
	október		7	1	7
	november		7	1	7
	december		7	1	7
	január		7	1	7
1 igazgató, 1 fejlesztő, 1 gyógypedagógus, 1 matekos, 1 osztályfőnök, 1 fizikás, 1 magyaros, középfokról: 3 matekos, 3 fizikás, 3 magyaros	február	szombat délelőtt	16	2	32
1 fejlesztő, 1 gyógypedagógus, 1 matekos, 1 fizikás, 1 magyaros	március		5	1	5
	április		5	1	5
	május		5	1	5
	Június				
					82
9. osztály					
1 igazgató, 1 fejlesztő, 1 gyógypedagógus, 1 matekos, középfokról: 3 matekos, 3 fizikás,	november	összejövetel	13	2,5	32,5
(SNI + BTM)	szeptember	A tanuló tantárgyi haladásának dokumentálása	23	2	46
(SNI + BTM)	október	A tanuló tantárgyi haladásának dokumentálása	23	2	446
(SNI + BTM)	november	A tanuló tantárgyi haladásának dokumentálása	23	2	446
(SNI + BTM)	december	A tanuló tantárgyi haladásának dokumentálása	23	2	446
(SNI + BTM)	január	A tanuló tantárgyi haladásának dokumentálása	23	2	446
					230

I. Óvoda-iskola átmenet- szeptember:

A tanítónő és az óvónők együttműködésének a kezdete. Az óvodai szülőértekezleten a tanítónő, a következő tanévre vonatkozó praktikus tanácsokat ad a szülőknek.

Január:

A második szülőértekezleten szó esik a következő tanév módszereiről, tankönyveiről. Tájékoztatást kapnak a szülők az iskola rendjéről, szellemiségéről. A gyógypedagógus már most beszél a sajátos nevelési igényű gyerekekről, arról, hogy milyen módon foglalkoznak velük, hogyan működnek együtt az osztályukba járó diákokkal...stb.

Február:

Iskolalátogatás keretében a szülők hozzák gyermekeiket az iskolába. Az intézményegység vezető bemutatja az iskolát, ismerteti a személyi, tárgyi feltételeket. A tanító játékos foglalkozás keretében ismerkedik az óvodásokkal.

Április:

Az óvónők áthozzák az első osztályba a csoportjukat. A tanórán az iskolásokkal játékosan együttműködve ismerkednek a nevelés-oktatás világával.

Május:

A tanítónő, és a gyógypedagógus meglátogatja a leendő elsősöket. Figyelik őket foglalkozáson, illetve játékszituációban.

II. 1. osztály:

Szeptember-október: Az óvónők látogatása az iskolában dolgozó pedagógusok munkáját segíti, az elsősök beilleszkedését erősíti.

November-június:

A tanítónő, a napközis nevelő, a gyógypedagógus, a fejlesztő pedagógus havonta találkozik. Konzultációs naplójukban dokumentálják megfigyeléseiket, felméréseiket, a tanulók fejlődésének állomásait az SNI a BTM, a HH, és a HHH tanulók esetében.

III. 2. osztály – 3. osztály – 4. osztály első félév:

Szeptember – június:

A tanítónő, a napközis nevelő, a gyógypedagógus, a fejlesztő pedagógus havonta találkozik. Konzultációs naplójukban dokumentálják megfigyeléseiket, felméréseiket, a tanulók fejlődésének állomásait az SNI a BTM, a HH, és a HHH tanulók esetében.

IV. 4. osztály második félév:

Február – június: Az alsó és felső tagozat közötti átmenet nehézségeinek csökkentése érdekében, találkoznak egymással a diákokat eddig tanító pedagógusok és a felső tagozatosok közül a leendő osztályfőnök, matematika és magyar szakos tanárok.

Konzultálnak az átmenet nehézségeiről, a követendő stratégiákról, áttekintik a diákok egyéni fejlődését tartalmazó dossziékat (e dokumentumok rögzítik azt az adatbázist ami a diákok nyomon követése során született.)

V. 5. osztály első félév:

Szeptember – január: A tanítónő, a napközis nevelő szerepe hasonló, mint az óvónőké volt az első osztályban, nagy mértékben segíthetik a beilleszkedést.

VI. 5. osztály második félév – 6. osztály – 7. osztály – 8. osztály első félév:

Konzultálnak a továbbhaladás segítéséről, a követendő stratégiákról, áttekintik a diákok egyéni fejlődését tartalmazó dossziékat (e dokumentumok rögzítik azt az adatbázist, ami a diákok nyomon követése során született.)

VII. 8. osztály második félév:

Február: A fogadó középiskolák képviselői ülnek le az iskola pedagógusaival (Az elmúlt évek tapasztalatai alapján főleg három irányban várható SNI, BTM, HH, HHH gyerekek továbbtanulása). A középiskolai tanárok megfogalmazzák elvárásaikat, az általános iskolai tanárok prezentálják az egyéni dossziékat.

Nyolcadik osztály első félévét követően, amikor kiderül, hogy ki, hova nyert felvételt, konzultációt kezdeményezünk az érintett iskolák tanáraival annak érdekében, hogy pontosan ismerjük szakmai elképzeléseiket matematika, fizika és magyar tantárgyak vonatkozásában. Lényege itt is, hogy adott tárgy szaktanára találkozik szaktanárral. Ez a fórum konkrét elvárásokat hivatott megfogalmazni a középfok első félévének sikeres teljesítéséhez. Iránymutató ez számunkra az utolsó félév tartalmi súlyozása tekintetében, és a személyes találkozással kezdetét veheti egy volt tanítványainkat segítő, intézményeken átívelő, szakmai együttműködés. Azt szeretnénk, ha diákjaink és szüleik számítanának ránk - a talán legnagyobb nehézséggel járó - általános iskola- középfok váltás során is.

Szülői, tanulói kérésre a középfok – felvétel esetén - folyamatos - havi - tájékoztatást küldtünk volt tanítványunk tanulmányi előmeneteléről iskolánknak. A fentebb említett fórumon kezdett párbeszéd folytatódik ezzel kollégák között annak érdekében, hogy - immár közös - tanítványuk eredményes legyen. Amennyiben igény mutatkozik rá, általános iskolai tanáraitól kap segítséget a tanuló, hiszen a legjobb hatásokkal segíteni a kilencedik osztály első félévéig ők tudnak.

Ezzel garanciát vállal az intézmény tízegyhány éves nevelő-oktató munkájára, szakmai továbbképzéseit élethelyzetbe viszi, élő együttműködést generál intézménytípusok között, és növeli a pedagógusok anyagi elismertségét.

Az intézmény vállalja, hogy a támogatás elnyerése esetén valamennyi, nem csak a pályázattal érintett gyermekek, tanulók számára biztosítja ingyen a fentiek szerinti nevelést-oktatást.

A projekt során óvónők, fejlesztő pedagógusok, általános iskolai tanítók, tanárok, illetve középfokon tanító kollégák szakmai együttműködése valósul meg annak érdekében, hogy közösen csökkentsük a diákjaink lemorzsolódását, az iskolarendszert idő előtt elhagyó fiataljaink számát.

A megvalósulás költségeinek tervezése tartalmazza egyrészt a fejlesztő órák díját a szükséges útiköltség vonzattal, másrészt a fentebb részletezett intézménytípusokon átívelő szakmai kapcsolattartás, valamint a projekt koordinálásának díját.

A megvalósítás költségeinek tervezésekor tanévben gondolkodtunk. Mellékeltük a táblázatainkat, amelyek a kalkuláció alapját képezték.

1. Melléklet: Megvalósulás költségeinek tervezése

Összesítő táblázat a 2012/2013-as tanév létszámadatairól															
Évfolyam	SNI						Összes óraszám	BTM				HH		HHH	
	Lány	Fiú	70	80	160	Óraszám /fő		Lány	Fiú	Óraszám /fő	Összes óraszám	Lány	Fiú	Lány	Fiú
1		1			x	3	3		3	2	6	7	15	1	3
		1		x		4	4	2		2	4				
		2		x		3	6	1		1	1				
2	2			x		3	6		3	1	3	16	5	5	1
		1	x			3	3		2	2	4				
								2		2	4				
3		1	x			3	3		4	2	8	11	11	1	2
									1	1	1				
	1				x	2	2	1		2	2				
4		2	x			3	6		6	2	12	11	20	4	1
		1	x			2	2	3		2	6				
		2		x		3	6								
	1		x			3	3								
	1			x		3	3								
5		3	x			3	9		3	2	6	8	6	2	3
		1		x		3	3		3	1	3				
								3		2	6				
6		2	x			3	6		4	2	8	8	9	1	4
		3		x		3	9								
	2		x			3	6								
7	1			x		3	3		1	2	2	4	7	1	3
		1	x			2	2	1		2	2				
		5	x			3	15								
		1	x			4	4								
8		4	x			3	12		1	1	1	7	13	2	4
		5	x			3	15	2		2	4				
								4		1	4				
Óvoda								1		1	1	3	3	4	5
Összesen	8	36	0	0	0		131	20	31		88	75	89	21	26

8. Az iskolába jelentkező tanulók felvétele, átjárhatóság

A 2012. szeptemberében hatályba lépő köznevelési törvénnyel a tankötelezettség időtartama is módosult fog. A tankötelezettség kezdete 6 éves kor, az óvodai nevelés 2013. januárjától már 3 éves kortól kötelező, a felső határ pedig újra 16 éves korra csökken.

Az új köznevelési törvény alapján viszont a gyermek abban az évben válik tankötelessé, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, legkésőbb az azt követő évben. Az iskolaérettséget alapesetben az óvoda igazolja, amennyiben azonban kétség merülne fel ebben a kérdésben, nevelési tanácsadón, illetve sajátos nevelési igényű gyermekeknél a szakértői és rehabilitációs bizottság általi vizsgálaton kell részt venni. Ha azonban a tanácsadó úgy ítéli meg, a gyermeknek mindenképpen meg kell kezdenie a tanulmányait valamely közoktatási intézményben, akár a szülő akarata ellenére is.

Az a gyermek, akinél azt a szakértői bizottság javasolja, további egy nevelési évig maradhat az óvodában, és ezt követően válik tankötelessé. Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a kormányhivatal a szülő kérelmére szakértői bizottság véleménye alapján engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kor előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését.

Az óvoda 3 éves kortól kötelező és csak indokolt esetben, a jegyző, az óvodavezető és a védőnő egyetértésével lehet ez alól felmentést kapni. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve hogy minden az intézmény körzetébe tartozó hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető.

Ami a tankötelezettség végét illeti, az új szabályok alapján a tanuló tizenhatodik életévének betöltéséig tart, sajátos nevelési igényűeknél az időtartam a huszonharmadik életévig nyúlhat ki.

Az iskola beiratkozási körzetéből - melyet a fenntartó és a helyi önkormányzatok között létrejött közoktatási megállapodás alapján - minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.

Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse és az iskolába lépéséhez szükséges fejlettséget elérje. Az iskolába a tanköteles tanulókat az első évfolyamra az állami intézményfenntartó központ által meghatározott időszakban kell beírni. A beiratkozásra meghatározott időt a helyben szokásos módon közzé kell tenni.

A kormányhivatal meghatározza és közzéteszi az iskolák felvételi körzetét.

A gyermek, ha eléri az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget, legkorábban abban a naptári évben, amelyben a hatodik, legkésőbb amelyben a nyolcadik életévét betölti tankötelessé válik. A gyermek, ha az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget elérte, abban a naptári évben, amelyben a hatodik életévét május 31. napjáig betölti, megkezdheti a tankötelezettség teljesítését. A szülő kérelmére a gyermek megkezdheti tankötelezettsége teljesítését akkor is, ha a hatodik életévét december 31. napjáig tölti be. A tankötelezettség kezdete annál a gyermeknél eshet a nyolcadik életévére, aki augusztus 31. utáni időpontban született. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási apján kezdődik.

Az iskola igazgatója (a tagintézmény vezetője) dönt:

- a tankötelezettség kezdetéről az óvoda véleménye alapján, illetőleg ha a gyermek nem járt óvodában, vagy ha az óvoda kezdeményezi a nevelési tanácsadó véleménye alapján, sajátos nevelési igényű gyermek esetén a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleménye alapján;
- a tankötelezettség meghosszabbításáról a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság vagy az országos szakértői és rehabilitációs tevékenységet végző szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleménye alapján."

- **A beiratkozáskor be kell mutatni:**

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát,
- a szülő személyi igazolványát, illetve a gyermek személyi azonosító számát;
- a gyermek felvételét javasoló óvodai szakvéleményt (ha a gyermek óvodás volt);

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

- a nevelési tanácsadó felvételt javasló szakvéleményét (ha a gyermek nem volt óvodás, vagy ha az óvoda a nevelési szaktanácsadó vizsgálatát javasolta);
- szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.

Az iskola lehetőséget biztosít más iskolában tanuló diákok átvételére. Az átvételről való döntés az intézmény vezetőjének jogköre, döntése előtt kikéri az Intézményvezető, igazgató véleményét. A tanuló átvételére akkor van lehetőség, ha az általa tanult tantárgyak többsége megegyezik az iskolánkban tanult tantárgyakkal, illetve a különbség, valamint a tananyagban való esetleges elmaradás mértéke nem haladja meg azt a szintet, amely a tanuló számára pótolhatóvá teszi a lemaradást. Az átvételkor figyelembe kell venni az átveendő tanuló magatartását, szorgalmát és a vele szemben alkalmazott fegyelmező és fegyelmi intézkedéseket.

Az állami fenntartású iskolákból történő átvételkor szükség esetén különbözeti vizsgával, egyéni segítségnyújtással, türelmi idő biztosításával, vagy évfolyamisméltléssel biztosítjuk az iskolaváltást. Az átvételkor különbözeti vizsga letétele akkor írható elő, ha a tanult tananyagban vagy annak ütemezésében jelentős eltérés állapítható meg. Az igazgató lehetőséget biztosíthat arra, hogy a különbözeti vizsgát a felvételtől számított maximum három hónapon belül tegye le az átvett tanuló, ebben az esetben a felkészüléshez egyéni segítségnyújtást kell biztosítani az átvett tanuló számára. Lehetőség van arra is, hogy - a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő és a tanuló együttes kérésére - évfolyamisméltléssel egyvel alacsonyabb évfolyamú osztályba kerüljön a diák.

A felvételi eljárás különös szabályai

A *felvételi kérelmek elbírálása során* előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulót, ezt követően azt a jelentkezőt, akinek a lakóhelye, tartózkodási helye az iskola székhelyén van, illetve akinek különleges helyzete azt indokolja. *Különleges helyzetűnek* tekintjük a jelentkezőt akkor, ha testvére is iskolánkba jár, vagy ha szülője az iskola alkalmazottja.

- **A 2-8. osztályba történő felvételnél be kell mutatni:**
 - a tanuló anyakönyvi kivonatát;
 - a szülő személyi igazolványát, illetve a gyermek személyi azonosító számát;
 - az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot;
 - a bizonyítványt.

Sajátos Nevelési Igényű tanulók felvétele

Iskolánk gyógypedagógiai nevelésében-oktatásban résztvevő, integrált nevelés-oktatást biztosító intézmény. Rendelkezünk azokkal a személyi feltételekkel, amelyek a SNI tanuló egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs ellátásához szükségesek. " Befogadó " iskolaként látjuk el az SNI tanulók többi tanulóval történő együttnevelését. A felvétel menete:

- A szülő kérése és,
- a szakértői bizottság javaslata alapján,
- a tantestület véleményének figyelembevételével dönt az intézmény/bokorintézmény vezetője.

9. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

A továbbhaladás keretei:

- A Kt. 71. § (1) szerint előírt minimális követelmények teljesítése magában foglalja azokat a tanulói tevékenységeket, amelyek ismerete, gyakorlata lényegében fontos feltétele a tanuló megbízható tudásának, annak, hogy a képzési rendszerben eredményesen tovább haladhasson, az eredményes továbbhaladás feltételeként ismeretbeli, tudásbeli összetevőket fogalmaz meg, amelyek így a következő évfolyamok tartalmainak elsajátításához szolgálnak alapot.
- A Kt. 71. § (3) szerint a tanuló 2 vagy több tanév anyagából összevont vizsgát tehet.
- A SH pedagógiai szemlélete az önálló ismeretszerzésre, feldolgozásra, bíztatja továbbhaladási/fejlesztési kritériumokat meghatározó egység orientálja az iskola helyi tantervében megjelenítendő értékelési eljárásokat.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

- A SH pedagógiai program további, kompetencia alapú szempontokat közöl a tanulók teljesítményének értékeléséhez, méréséhez.

A továbbhaladás általános feltételei:

1. A tanulmányi követelmények teljesítése
2. Tankötelezettség teljesülése (hiányzások)

A továbbhaladás módjai:

1. A szorgalmi év végén osztályozott értékeléssel, a tanév feladatait és a követelményeket teljesítve.
2. KT. 70.§. (3) bekezdése szerint más módon - A tanév feladatait, a tantárgyak minimális követelményeit teljesítve évközben ösztönözve, motiválva, ellenőrizve és értékelve. KT.70.§., 71.§.
3. Év végén: megtartott, kért osztályozó vizsgával /magántanuló esetén és az évközi érdemjegyek figyelembe vétele nélkül - szülői kérés alapján/
4. Felmentéssel
5. A KT. 69.§. (2) és (4) bekezdése - Az egy-két tantárgy esetén elégtelen osztályzatot kapott tanulót a körülmények mérlegelése után /hiányzás, esetleges személyi elfogultság,
6. az osztályzat eltér az évközi jegyek átlagától/ a nevelőtestület tovább léptetheti.
7. Évfolyam ugrással, év(ek) átlépésével. KT 71. §. (3) bekezdése

Szempontjaink alsó tagozat esetében:

- Ha a tanuló az első évfolyamon első alkalommal nem tesz eleget az előírt követelményeknek, munkája előkészítő jellegűnek minősül, és tanulmányait az első évfolyamon folytatja. Előkészítő évfolyamra a tanuló csak egy tanéven keresztül járhat, és csak abban az esetben, ha tanulmányait legkésőbb a hetedik életévében megkezdte. (Kt. 70. § (8) bekezdése.
- Az 1-2. évfolyam a fejlesztés szempontjából egy pedagógiai egységnek tekinthető, a kerettanterv a második évfolyamtól kezdődően fogalmaz meg teljesítmény-kritériumokat a tanulók értékeléséhez. A közoktatási törvény értelmében az első három évfolyamon a tanuló nem - csak a megengedettnél hosszabb mulasztás esetén vagy a szülő kérésére - ismételt évfolyamot.
- A Közoktatásról szóló törvény. 71.§ figyelembevételével a második és a harmadik évfolyamon nem beszélhetünk továbbhaladási feltételekről. Helyette a következő tanévi fejlesztés feltételei címszó szerepel.
- Az első-harmadik évfolyamon a közoktatási törvény előírásának megfelelően a tanuló csak abban az esetben nem léphet magasabb évfolyamba, ha az adott tanév során 250 óránál többet mulasztott, és ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztásai miatt nem tudta teljesíteni. Ezt a rendelkezést kell alkalmazni az idegen nyelv tekintetében is, az idegen nyelv tanulásának első évében. (Kt. 71. § (1)
- A tanuló részére engedélyezhető az iskola évfolyamának megismétlése abban az esetben is, ha egyébként felsőbb évfolyamra léphetne. Az engedély megadásáról a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő kérésére az iskola tagintézmény vezetője dönt. Első-negyedik évfolyamon engedélyezni kell - a szülő kérésére -, az évfolyam megismétlését.
- Ha az 1-4. évfolyamra járó tanuló eredményes felkészülése szükségessé teszi - az e törvény 52. §. (7) bekezdésben, valamint (11) bekezdés c) pontjában meghatározott időkeret terhére - lehetővé kell tenni, hogy legalább heti 2 alkalommal egyéni foglalkozásokon vegyen részt.

További évfolyamokon:

- A negyedik-nyolcadik évfolyamon a felsőbb évfolyamba lépés feltétele az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben "A továbbhaladás feltételei" c. fejezetekben meghatározott tantárgyi követelmények legalább elégséges osztályzatú teljesítése a tanév végéig.
- A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A negyedik-nyolcadik évfolyamon minden tantárgyból az "elégséges" év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.
- Az a tanuló, akinek a negyedik-nyolcadik évfolyamon szorgalmi idő végén 3, vagy ennél több tantárgyból elégtelen osztályzata van, az évfolyamot ismételni köteles. Két elégtelen osztályzatig a tanuló a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

- Amennyiben a javítóvizsgán egy elégtelen osztályzatot kap, úgy köteles az évfolyamot ismételni.
- Ha a tanköteles tanuló tanulmányi követelményének nem teljesítése miatt (121. § (1) bek. 41.) második vagy további alkalommal ismétli ugyanazt az évfolyamot, akkor lehetővé kell tenni, hogy legalább heti két alkalommal egyéni foglalkozásokon vegyen részt - az e törvény 52. §-ának meghatározott időkeret terhére.
- A felső tagozaton kialakított nívócsoportok között az átmeneti lehetőséget félévenként - a tanuló teljesítményének mérlegelésével - a szaktanár megítélése alapján biztosítjuk.
- Tartós mulasztás esetén osztályozó vizsgát a közoktatási törvény rendelkezésének megfelelően tehetnek a tanulók.
- A negyedik-nyolcadik évfolyamon a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie ha:
 - az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
 - az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
 - egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott;
 - magántanuló volt.

Ha a tanuló 250 óránál többet hiányzik a tanév folyamán, a tantestület joga eldönteni, hogy tehet-e osztályozó vizsgát. Az osztályozó vizsga letétele akkor tagadható meg, ha az igazolatlan mulasztások száma meghaladja az igazolt mulasztások számát.

A 250 óránál többet mulasztott tanulók és magántanulók esetében az osztályozó vizsga tantárgyai a következők:

1. évfolyamon	magyar nyelv és irodalom, matematika
2-3. évfolyamon	magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret
4. évfolyamon	magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, idegen nyelv
5-6. évfolyamon	magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, természetismeret, idegen nyelv, informatika
7-8. évfolyamon	magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, történelem, fizika, kémia, biológia, földrajz, idegen nyelv, informatika

10. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérése, értékelése

A Suli Harmónia program a korszerű oktatásszervezési módszerek mindennapi alkalmazását és az ennek megfelelő, értékelési és ellenőrzési rendszer kifejlesztését támogatja. Mivel az egyes tagiskolák az új módszerek átvételében eltérő szinten állnak, így az értékelési és ellenőrzési gyakorlatuk is meglehetősen eltérő. Az egységesítésre felmenő rendszerben, konszenzus alapján kerül sor. Az főbb irányvonalakat a SH nevelési programja tartalmazza. Ehhez fűződik a kommunikációs fejlesztést támogató szemléletváltás a szóbeli beszámoltatásban.

Kiemelten fontosnak tartjuk a tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztését, az ismeretek hiteles, meggyőző visszaadását. Ennek érdekében a hagyományos „szóbeli feleltetés” helyett támogatjuk, hogy a tanulók a tananyaghoz kapcsolódó értékelések során minél többször nyilatkozhassanak meg szabadon. A projektbemutatók, kiselőadások, mentorálás, portfólió-rendezés, viták, beszélgetőkörös, vagy drámapedagógia segítségével történő tananyag feldolgozás során számtalan lehetőség adódik arra, hogy az elsajátított tananyagot ellenőrizzék a pedagógusok anélkül, hogy a tanulók ezt „felelet”-ként élnék meg.

A tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelése, minősítése során az alsóbb évfolyamokon nagyobb hangsúllyal szerepeljenek a tanuló képességei, erőfeszítése, és eredményei az önmagához viszonyított változása, fejlődése. A 4. évfolyamtól egyre inkább az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez való mérést mutassa a tanulók tanulmányi munkájának értékelése.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Írásbeli, szöveges minősítés, értékelés - Kt. 70.§ 3. bekezdése értelmében az első évfolyamon, majd felmenő rendszerben első-harmadik évfolyamon félévkor és év végén, továbbá a negyedik évfolyamon félévkor szöveges minősítést kell alkalmazni.

A szöveges minősítések:

Kiválóan teljesített

Jól teljesített

Megfelelően teljesített

Felzárkóztatásra szorul

Ha a tanuló "felzárkóztatásra szorul" minősítést kap, a szülő bevonásával kell elemezni a tanuló teljesítményét, feltárni a fejlődést akadályozó okokat, és javaslatot tenni a szükséges intézkedésekre és az okok megszüntetése érdekében.

A szöveges értékelés több időt igényel, de az egyéni fejlődésben tapasztalt hatékonysága indokolja, hogy a törvényben előírtakon felül is éljünk ezzel a lehetőséggel. Alsó tagozatosaink értékelésére saját fejlesztésű értékelőlapot használunk, amely a tanuló önmagához mért fejlődésére nyújt visszajelzést, ezen keresztül készíti fel a őt a reális önértékelésre és a felső tagozaton alkalmazott osztályozásra. A 4. és 5. évfolyamon párhuzamosan kap írásbeli és érdemjegyes visszajelzést a tanuló, hogy megkönnyítsük az alsó-felső tagozatra való átállást.

További alkalmak a szöveges értékelésre:

- Írásbeli munkákhoz fűzött megjegyzések, kiegészítések
- Dicséretes, elmarasztalások az ellenőrző könyvbe és naplóba is
- Külső kérésre: pályázatok, gyermekvédelem, rendőrség, bíróság

Külről érkező minősítés: versenyeredmények, felvételi eredmények, sikeres pályázatok

A projektpedagógia térnyerésével a projektben integrált tantárgyak mérését, értékelését pedagógusaink egyéni módszereket dolgoznak ki, hangsúlyt kap a tanulási folyamat közbeni mérés amelyről a tanulókat és a szülőket minden esetben előre tájékoztatják. A témazáró dolgozatokat, projekt bemutató/beszámolókat össze kell hangolni hagyományos írásbeli beszámolókkal.

A szülőnek joga van a saját gyermekének dolgozatába betekinteni és részt venni a projekt bemutatókon.

A beszámoltatás korlátai

Megegyezésünk szerint az írásbeli és tevékenységközpontú beszámoltatás iskolai korlátjait az alábbi pontrendszer határozza meg:

Írásbeli felelet, röpdolgozat - 1 pont

Témazáró dolgozat, felmérés - 2 pont

Évfolyam mérés, teszt, projektbemutató - 3 pont

A fenti pontrendszer alkalmazásával egy tanítási napon legfeljebb 3 pont összértékű írásbeli dolgozat, felmérés íratható az egész osztályt, tanulócsoportot érintően a tanulókkal. Az osztálynaplóba rendszeresített Az írásbeli felmérések tervezett időpontjai című füzetbe minden adott osztályban tanító pedagógusnak előre kell jelezni kollégái számára, a beszámoló időbeosztását.

A tanulók tájékoztatását szóban, a kollégák tájékoztatását az osztálynaplókba helyezett programlapon írásban teszik meg a pedagógusok.

Az előrejelzés határidői: Írásbeli felelet, röpdolgozat - előtte legalább 1 nappal
Témazáró dolgozat, felmérés - előtte legalább 3 nappal
Évfolyam mérés, teszt - előtte legalább 10 nappal

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Osztályozás

A kialakult magyar szokások, a közoktatás egészéhez való illeszkedés miatt, megtartjuk az ötfokozatú osztályzást. A tanulókkal, szülőkkel év elején közöljük a követelményeket, amelyek a Suli Harmónia Pedagógiai Program nyilvánossága miatt minden érdeklődő számára elérhetők a könyvtárban illetve a honlapunkon (www.suliharmonia.hu).

Egy-egy témakör lezárásakor tudásmérésre kerül sor. A pedagógus szabadsága, hogy a feladatsorban milyen arányban jeleníti meg a különböző követelményszintet, így a teljesítmény százalékos megjelenítése önmagában nem jegyre váltható, csak a feladatsor szintjének függvényében - melyről természetesen a pedagógus dönt. Az érdemjegyhez szóbeli értékelés is társuljon. Megtartjuk a napi osztályozás lehetőségét. A tanár joga eldönteni, hogy mire ad osztályzatot (szóbeli vagy írásbeli felelet; kiselőadás...). Az érdemjegyről a tanuló azonnal értesül, bejegyzi ellenőrzőjébe, így erről a szülő is értesül.

Fontos, hogy a tanév végi osztályzat a tanuló éves munkáját fejezi ki: a teljesítményét, az ismeretekhez való viszonyát, a teljesítményváltozás tendenciáját. Osztályzattal a negyedik évfolyamon év végén és az ötödik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén minősítjük a tanuló teljesítményét. Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

	Jeles	(5)				
	Jó		(4)			
	Közepes			(3)		
	Elégséges				(2)	
Az osztályzat	Elégtelen					(1)
(érdemjegy) akkor						

- **jeles (5)**, ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit megbízhatóan sajátította el, tudását alkalmazni is képes
- **jó (4)**, ha a tanuló kevés hibával elsajátította a helyi tanterv követelményeit. Kisebb bizonytalanságokkal tudja alkalmazni tudását.
- **közepes (3)**, ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit pontatlanul, esetenként felszínesen és több hibával teljesíti. Csak nevelői segítséggel tudja alkalmazni tudását.
- **elégséges (2)**, ha a tanuló a helyi tantervnek csak minimális, a továbbhaladáshoz szükséges ismereteit sajátította el. Kizárólag nevelői segítséggel képes önálló feladatvégzésre.
- **elégtelen (1)**, ha a tanuló a helyi tanterv követelményeinek minimum szintjét sem sajátította el, nem rendelkezik a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges ismeretekkel, nevelői segítséggel sem képes önálló feladatvégzésre.

A központi felméréseket minden esetben az ajánlott értékeléssel végezzük.

A sajátos nevelési igényű tanulót a szakértői és rehabilitációs bizottság vagy a nevelési tanácsadó véleménye alapján az igazgató mentesítheti egyes tantárgyakból, tantárgyrészletekből az értékelés és a minősítés alól. Ha a tanulót egyes tantárgyakból, tantárgyrészletekből mentesítik az értékelés és a minősítés alól, az iskola - az e törvény 52. § (7) bekezdésében, ill. a (11) bekezdés "c" pontjában meghatározott időkeret terhére - egyéni foglalkozást szervez részére. (Kt. 30. §. (9)

Az értékelés dokumentumai:

Az értékelés közlésére a jogszabályokban előírt nyomtatványokat és az iskola által készített értékelő lapokat használjuk. Ezek jelenleg: projektlapok, Suli Harmónia Értesítő, osztálynapló, csoportnapló, ellenőrző könyv, bizonyítvány, és a törzslap.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

		Félévkor	Tanév végén
Alsó tagozat	1-3. évfolyamon	SH Értékelőlapok, napló, Portfólió	SH Értékelőlapok napló, bizonyítvány, törzslap
	4. évfolyamon	SH Értékelőlapok, napló, Portfólió füzet, napló	SH Értékelőlapok, Portfólió füzet, napló, bizonyítvány, törzslap
Felső tagozat	5. évfolyamon	SH Értékelőlapok, Portfólió füzet, ellenőrző könyv, napló	Portfólió, füzet, napló, bizonyítvány, törzslap
	6-8. évfolyamon	Portfólió füzet, ellenőrző' könyv napló	Portfólió, füzet, napló, bizonyítvány, törzslap

A jutalmazás és büntetés alkalmazása a nevelőmunkában

A jutalmazás a helyes cselekvés hajtóereje legyen mintsem a célja. Lehet erkölcsi és anyagi is.

Az elismerés formái:

Helyeslés Dicséret Jutalmazás Kitüntetés

A helyeslés a legegyszerűbb, ugyanakkor a leghatékonyabb teljesítményfokozó, gyakran éljünk vele. Támogassuk a tanulócsoportokat is egymás értékeinek, erőfeszítéseinek felismerésében, a pozitív visszajelzés fontosságában. Adjunk erre lehetőséget közös értékelések alkalmával!

A dicséret legyen mindig megalapozott, életkorhoz alkalmazkodó, és ne maradjon el, ha jogos. Fokozatai:

- Szaktanári
- Osztályfőnöki
- Igazgatói
- Nevelőtestületi - bizonyítványba is bekerül
- Intézményi - Oklevéllel jár és a hírlevélbe kerül
- Alapítványi - Oklevéllel jár és a hírlevélbe kerül

Jutalom, díj adható:

- jó tanulmányi előmenetelért
- példamutató magatartásért és szorgalomért
- tanulmányi, kulturális és sportteljesítményért
- közösségi munkáért
- szakmai és tanulmányi versenyek eredményeiért

Tanulócsoportok számára jutalom lehet színház, mozi, kiállítás megtekintése, vagy kiránduláshoz, táborozáshoz való hozzájárulás.

A kitüntetés az elismerés legmagasabb foka, melyben a legkiválóbbakat részesítjük. A kitüntetés átadása mindig nyilvánosság előtt történik - nagy erkölcsi nevelő hatású.

A büntetés is lehet - helyes és célszerű alkalmazása esetén a nevelés hatékony eszköze. A büntetés célja az egyén beillesztése a közösségbe, valamint az, hogy a tanuló belássa hibát követett el. Törekednünk kell azonban arra, hogy a tanulók ismerjék a szabályokat, részt vegyenek a szabályalkotásban, és közösen döntsék el a mulasztásért, vétségért járó büntetést, megvonást.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

A vétkességről való meggyőződés után mindig indokolni kell a büntetést, ugyanakkor mindig lehetőséget kell biztosítani, hogy a tanuló helyrehozza a vétségét. Helytelen viselkedés, kötelesség teljesítésének elmulasztása miatt szaktárgyi elégtelen osztályzat nem adható. Fokozatai: A fegyelmi fokozatok betartásától súlyos esetekben el lehet térni.

- Tanári szóbeli figyelmeztetés
- Kedvezmények időszakos megvonása
- Szaktanári írásbeli figyelmeztetés
- Adott csoportos tevékenységből való kizárás
- Osztályfőnöki írásbeli: figyelmeztetés, intő, rovó
- Igazgatói figyelmeztetés, intő, rovó
- Fegyelmi bizottság által kirótt büntetések a jogszabályok szerint

11. A magatartás, és szorgalom értékelése és minősítése

A **magatartás-szorgalom** vonatkozásában az osztályfőnökök értékelnek az osztályban tanítók, gyakorlati oktatást tartók és a tanulótársak bevonásával. A tanórán kívüli tevékenységek során tanúsított viselkedés és hozzáállás is beleszámít az értékelésbe. A magatartás és szorgalom félévi és év végi osztályozására az osztályfőnök tesz javaslatot, és a nevelőtestület dönt az osztályozó értekezleten. Szempontként figyelembe vesszük a tanuló önmagához képest elért fejlődését, pozitív változásait.

<p style="text-align: center;">A MAGATARTÁS minősítés szempontjai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az együttélési szabályok, normák elfogadása • Viselkedéskultúra, hangnem • Hatás a közösségre, társas emberi kapcsolatok • Az együttélési szabályok, normák elfogadása, a Házirend betartása • Felelősségérzet 	<p>Példás magatartású az a tanuló, aki:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ a közösség alakítását, fejlődését munkával, jó kezdeményezéseivel ▪ véleményével, valamint iskolai és iskolán kívüli viselkedésével aktívan elősegíti, és társait is erre ösztönzi ▪ szereti a közösségi életet, szívesen tevékenykedik érte és benne ▪ a Házirendet betartja, társait is erre ösztönzi ▪ nevelőivel, társaival, felnőttekkel szemben tisztelettudó és udvarias ▪ semmilyen szintű figyelmeztető intézkedés nem történt vele szemben ▪ fegyelmezett, pontos és segítőkész, képességeinek megfelelően teljesít
	<p>JÓ magatartású az a tanuló, aki:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi, iskolai és iskolán kívüli viselkedése ellen általában nincs kifogás ▪ a Házirendet és az iskolai együttélés szabályait megtartja ▪ nevelőivel, társaival, felnőttekkel szemben tisztelettudó és udvarias ▪ fegyelmezett, segítőkész, általában megbízható, pontos, ▪ legfeljebb csak szóbeli figyelmeztető intézkedés történhet vele szemben.
	<p>Változó magatartású az a tanuló, aki:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ a közösségi munkában csak vonakodva vesz részt, viselkedésével szemben kifogások merülnek fel ▪ a Házirend szabályai ellen gyakran vét ▪ nevelőivel, társaival, felnőttekkel szemben hangneme, beszédmódja kifogásolható ▪ fegyelme ingadozó, személyiségével az osztályban többször van probléma, ▪ legfeljebb osztályfőnöki intésben részesült
	<p>Rossz magatartású az a tanuló, aki:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ magatartásával a közösség értékrendjét negatív irányba befolyásolja, iskolai és iskolán kívüli viselkedésével rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja be ▪ közösségi munkát nem végez, másokat is visszatart, szándékosan árt a közösségnek ▪ a Házirend több pontját gyakran súlyosan megsérti, ▪ nevelőivel, társaival, felnőttekkel szemben tiszteletlen és udvariatlan ▪ fegyelmezetlen, durván beszél, verekszik ▪ igazgatói írásbeli figyelmeztetése van

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

<p align="center">A SZORGALOM minősítés szempontjai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A követelmények teljesítéséhez tett erőfeszítés, igyekezet • Feladattudat, motiváltság • Tanórán kívüli önálló munka vállalása, teljesítése • Egymás segítése információ szerzésben és feldolgozásban • Forrástárak használata 	<p>Példás szorgalmú az a tanuló, aki:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ igényli a tudása bővítését, céltudatosan és ésszerűen szervezi meg munkáját, a forrástárakat rendszeresen használja ▪ munkavégzése pontos, megbízható minden tantárgyban elvégzi egyéni és csoportban vállalt feladatait ▪ önálló a tanulmányi munkában, önellenőrzése rendszeres és alapos ▪ kötelességtudata magas fokú, munkatempója állandó, felkészült, figyel, érdeklődő ▪ a tantárgyakon kívüli ismeretanyagra is kiterjed érdeklődése, egyes tárgyakban a tananyagon felül is produkál - gyűjtőmunka, versenyek, nívkörök keretében ▪ megosztja tudását, segíti a lemaradókat ▪ felszerelésére gondot fordít, rendszeresen elhossa ▪ aktív tagja az iskola közösségének
	<p>Jó szorgalmú az a tanuló, aki:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ figyel az órákon, lelkiismeretesen elvégzi házi feladatait, megbízható csapattag a közös projektek során ▪ alkalmanként ösztönözni kell munkavégzését, hogy ellenőrizze önmagát és pótolja a hiányosságait ▪ az órákra többnyire képességeinek megfelelően készül fel ▪ érdeklődése megmarad az előírt tananyag keretein belül ▪ felszerelését rendszeresen elhossa
	<p>Változó szorgalmú az a tanuló, aki:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ munkájában ingadozó, sokszor megbízhatatlan, időszakonként dolgozik csak, máskor figyelmetlen, pontatlan ▪ önállóan, csak utasításra kezd el dolgozni, nem ellenőrzi önmagát ▪ szétszórtság jellemzi, ritkán figyel valamire ▪ felkészülése nem rendszeres, felszerelése gyakran hiányos
	<p>Hanyag szorgalmú az a tanuló, aki:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ szándékosan szembe helyezkedik a tanulóval, nem is igyekszik teljesíteni a követelményeket ▪ figyelmetlenül dolgozik, általában megbízhatatlan, feladatait nem végzi el ▪ nem hajlandó komoly erőfeszítésre, munkavégzésre ▪ nem törődik kötelességeivel ▪ feladatait csak esetenként, hangulata alapján teljesíti ▪ valamilyen tantárgyból félévkor elégtelen osztályzatot kapott

12. Az otthoni (napközis) felkészülés meghatározásának elvei, korlátai

Az iskolában folyó tanórai munka és az otthoni felkészülés együttesen feltétele a tananyagban való előrehaladásnak. Az ismeretek egymásra épülésének elve szükségessé teszi a megfelelő ismeretek meglétét és szilárdságát. Az otthoni felkészülés hozzájárul a haladás folyamatosságához.

A szóbeli és írásbeli házi feladattal célunk:

- a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása
- hogy, biztosítsuk a továbbhaladáshoz szükséges megszilárdított ismeretet, annak begyakorlását és bevésését
- a tananyag elsajátítása folyamatos legyen, egyenletes terhet jelentsen a tanulóknak
- lehetőség szerint a tanulók érdeklődésének felkeltése, érzelmi motiválása, hogy szívesen elvégzett feladat legyen, és ne tekintsék azt tehernek
- A tehetséges tanulók lehetőséget kapjanak a tananyagban való elmélyedésre olyan mértékben, amely megfelel nekik.

Céljaink megvalósításához az alábbi szempontokat érvényesítjük:

- A tanítási órán szerzett új ismeretekre építünk, analóg, ismétlő feladatokkal az újbóli felidézéssel az ismeretek elmélyítését, kutató munkával a bővítését szolgálja a házi feladat.
- A házi feladat egyedül, vagy kis segítséggel elvégezhető legyen.
- Úgy jelöljük ki, hogy a ráfordított idő mellett elegendő idejük legyen a tanulóknak- életkorukhoz igazodva- regenerálódásra, játékra, mozgásra, pihenésre.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

- A tanulói terhek csökkentésének elvét a helyi tantervünk a követelmények meghatározásával érvényesíti.
- A tanulói órarend és az ehhez kapcsolódó otthoni feladatok lehetőleg az egyenletes terhelést szolgálják. Az osztályban tanító pedagógusok a naplóba helyezett havi lebontású programlapon figyelemmel kísérhetik a gyermekek terhelését, hogy ne legyenek olyan napok, amikor aránytalanul sok időre van szükség az iskolai felkészülésre.
- Az otthoni munkára kijelölt feladatok számszerű mennyiségét a tanulócsoporthoz előmeneteli szintjéhez a diákok délutáni elfoglaltságához, más tantárgyi követelmények elvégzéséhez, a szorgalmi év egészéhez kell viszonyítani.
- Az otthoni munka kijelölésében csökkenteni kell a rögzítendő, tanulandó, ugyanakkor növelni kell a megfigyelésre, saját tapasztalat szerzésre ajánlott feladatok körét.
- Törekvésünk, hogy a házi feladatot érdekessé tegyük, ösztönözzük az ismeretek gyakorlati alkalmazását. Az életszerű helyzetek bekapcsolása, az ismeretek alkalmazásának lehetősége a „hasznosságát” erősíti a tanulóknál, segíti a tanuláshoz való viszonyokat pozitív irányban tartani.
- Javasoljuk, hogy a tanulók tanítási órán kívüli, készségtárgyakhoz kapcsolatos házi feladata korlátozódjék gyűjtőmunkára, ismeretbővítésre.
- Elfogadhatónak tartjuk, ha a pedagógusok magyar nyelvtanból, irodalomból, matematikából és idegen nyelvből mind szóbeli, mind írásbeli házi feladatot adnak, nem szükségszerű, hogy mindkettőt egyszerre, de az írásbeli házi feladatokat csak a mennyiségi korlátok figyelembevételével.
- Differenciáljunk a házi feladatok kijelölésekor!
- Szorgalmi feladatokkal is biztosítsuk a differenciálást! Gyűjtőmunka, forrásközpontok használata stb., ami egyéni adatfeldolgozást, új megoldások születését, és az igénynek megfelelő elmélyülést is lehetővé tesz. A szorgalmi házi feladatokat pozitívan, a tanuló képességei szerint értékeljük.
- Az 1-4. évfolyamon a feladott kötelező szóbeli és írásbeli házi feladat együttes mennyisége annyi legyen, hogy a következő tanítási napra az összes tantárgyra vonatkozó felkészülési idő ne haladja meg a napközis tanulmányi foglalkozás időtartamát, az 5-8. évfolyamon pedig az egyes tantárgyakból szóban és írásban elvégzendő feladatok együttes mennyisége ne haladja meg tantárgyanként a harminc percet.
- Nem kérhető számon a házi feladat a következő tanítási órán a - 3 napot meghaladó betegségéből visszatért tanulótól. A tananyag pótlása egy héten belül történjen meg.
- A hétvége a tanulók számára is jelentsen pihenést. Hétfőre kevesebb, főként írásban végzendő feladatot adjunk.
- Hosszabb iskolai szünetekre (ősz, téli, tavaszi, nyári) kötelező házi feladatot nem kapnak tanulóink. A pedagógus megfelelő motivációval „szorgalmi” jelleggel végezhető feladatot, gyűjtőmunkát adhat a szünetekre. A feladat teljesítését meghatározhatjuk úgy is, hogy az a szünet idejét is igénybe vegye, de az elkészítés végső határideje nem lehet a szünetet követő tanítási hét egyik munkanapján sem.
- A hiányzó házi feladat pótlólagos elvégzését szükségesnek tartjuk, kizárjuk azonban a büntetés eszközeként szaktárgyi elégtelen osztályzat adását. Javasoljuk a szaktanári figyelmeztetést.

Az otthoni feladat elvégzésének értékelése:

1. Közvetlenül érdemjegyre nem váltható
2. Feleletbe beépíthető
3. Zsetonokkal jutalmazható a minősége
4. Kiemelkedő megoldások, széleskörű gyűjtőmunka szaktanári dicsérettel jutalmazható
5. A támpontok kijelölésével irányított, vagy önkéntes, vagy szorgalmi feladatmegoldások, - az egyéni előrehaladás, vagy a személyiségformálás eredményei szerint értékelendők. Külön jelölésű /zöld, fekete színű/ érdemjeggyel elismerhetők. A félévi - év végi osztályzat kialakításánál pozitív irányba beszámítandók.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

A külső - szülői, rokoni, mentori -, segítség hatásai, tévedései figyelmet igényelnek! Az eltérő álláspontok a résztvevő partnerek közötti közvetlen beszélgetéssel tisztázandók.

13. Diákétkeztetés biztosítása

A Suli Harmónia tagintézményekben a törvény által előírt kedvezményeket biztosítjuk tanulóinknak. A diákétkeztetés helyi rendjéről - étkezési díjakról és befizetésről - a házirendben rendelkezik az iskola.

A helyi étkezés megszervezésében az egészséges étrendre való törekvés és a helyi igények, szokások érvényesülnek. A szolgáltató kiválasztása a tagintézmény vezető feladat és hatásköre.

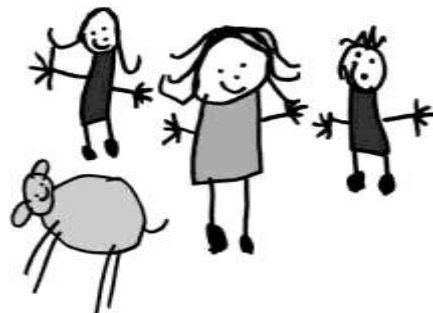

A Suli Harmónia Pedagógiai Program szakmai, szemléleti egységet kíván teremteni az intézmény egységei között. Szabályozása keretet ad az egyes tagintézmények helyi tanmeneteinek, fejlesztési és nevelési terveinek, egyéni arculatának.

V. SULI HARMÓNIA ÓVODA

A **Suli Harmónia Óvodai Program** - az országos nevelési irányelvek figyelembe vételével -, olyan irányelveket, ajánlásokat fogalmaz meg, amelyek teret engednek a helyi, bevált programok szinkronizálás utáni továbbvitelének, a helyi igények és lehetőségek figyelembevételének, és a nevelőtestületek kreativitásának.

Programunk megőrzi azokat az értékeket, melyekre a hazai óvodapedagógia is épít, ötvözi azokat a korszerű és neveléslélektani-, neurológiai-, gyógypedagógiai eredményekkel.

Célja a gyermek életkori és egyéni sajátosságainak szem előtt tartásával a harmonikus személyiségfejlesztés olyan szintű megvalósítása, amely biztosítja a sikeres iskolakezdéshez szükséges test-, szociális és értelmi érettség kialakítását az óvodai nevelés feltételeinek sajátos megteremtésével, az egyéni bánásmód és a differenciált módszerek alkalmazásával.

Keretprogramunk célja, hogy rendszerbe foglaljuk óvodai nevelési - fejlesztési elveinket, módszereinket, gyakorlati javaslatainkat, amit a SH óvodák óvodapedagógusai a helyi pedagógiai programok szerint napi nevelőmunkájukban valósítanak meg. A SH helyi Óvodai Nevelési Programjai a jelenleg alkalmazott programok - a Komplex Prevenziós Óvodai Program; Óvodai Nevelés játékkal, mesével; illetve művészeti programok esetén Nagy Jenőné Alternatív Programjának -, közösen elfogadott SH pedagógiai koncepció szerinti adaptációja. Keretprogramunk befogadja mindazt, ami "csak tiszta forrásból" fakad, és nem idegen az életkortól hogy a gyermekek a művészet sokszínű hatásával éljék át a vissza nem térő óvodás éveiket. Szakmai tapasztalatcsere ösztönzésével, a jó gyakorlatok megtartásával, innovatív módszerek bevezetésével igyekszünk feladatunk színvonalas ellátását biztosítani.

A gyermeket körülvevő felnőttek - otthon és az óvodában -, bizonyítsák tetteikkel a feltétel nélküli elfogadást, szeretetet! Segít, ha a szülők számára is jól látható, olvasható helyen emlékeztetjük magunkat a gyermekekhez való viszonyulásunk alapvetésére.

**"TISZTELLEK TÉGED,
FONTOS VAGY NEKEM, CSAKIS RÁD FIGYELEK,
ÉS SEGÍTEK NEKED,
HA SZÜKSÉG VAN A SEGÍTSÉGEMRE."**

Munkánk alapja a példamutatás. Mi felnőttek, munkánkkal, magatartásunkkal, cselekedeteinkkel példát kívánunk mutatni az egészséges életmódra. Munkánk során mindenkor szem előtt tartjuk a gyerekek életkori sajátosságait és eltérő fejlődési ütemét. A nevelés valamennyi eszközét alárendelve arra törekszünk-, hogy az óvodáinkból kikerülő gyermek - az egyéni képességek, lehetőségek függvényében - testileg, lelkileg egészséges legyen, szokásrendszere, életvitele az egészséges életmódra nevelés jegyében alakuljon ki.

Feltételezhetjük, hogy minden gyermek alaptevékenysége, a játék, természetesen vonzódik az élményekhez, a meséhez, a zenéhez, alkotó tevékenységekhez. Ha mindezekre az óvodában - egy számára érzelmi biztonságot nyújtó környezetben - kap lehetőséget, akkor kialakul az óvodás tartása, önálló, nyugodt és kiegyensúlyozott lesz. Tud elmélyülten játszani, önfeledten nevetni, felfedezni és csodálkozni.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

1. Nevelési koncepció

A Suli Harmónia programjában azonos hangsúllyal szerepel a meglévő értékek ápolása, tudatosítása és az előrettekintés, a jövő lehetőségeire való felkészülés.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

A mottóul választott Goethe idézetnek megfelelően igyekszünk a legtöbbet adni a ránk bízott gyermekeknek. Az óvodai program kulcsszavai ennek megfelelően érzelmi biztonság és az önállóságra nevelés.

A Suli Harmónia Óvodai Programjában résztvevők

gyökerei és szárnyai

A család és az óvoda napi jó kapcsolata

Szeretetteljes, családi légkör

Feltétel nélküli elfogadás Az

egyéniség tisztelete Példamutató

felnőttek Személyes figyelem

Varázsszőnyeg Együttműködésen

alapuló tevékenységek

Barátságok támogatása Közös

játék, ének tanulás Társas

kapcsolatok alapozása Közös

élmény, élményfeldolgozás

Zenehallgatás folyamatos biztosítása Helyi

programokba való bekapcsolódás Környezetünk

megismerése, megértése Az óvoda évszakokhoz

kötődő hagyományai Napi, heti rutinok

kialakítása, kiszámíthatóság Egyéni igényeknek

megfelelő pihenés biztosítása Családi napok

szervezése, - közös játék, uzsonna

- A fejlődés egyéni ütemének támogatása

- Az egészséges életmód

szokásainak kialakítása, önálló gyakorlata

- Játékban tanulás

biztosítása

- Szerepjátékok, bábozás

- Felelősök rendszere

- Beszélgető sarok

- Élménymesélés

- Memóriafejlesztés

- Művészeti

technikák megismerése,

kipróbálása

- Szabad önkifejezés, kreativitás

- Önálló, menü rendszerben történő
napi tevékenységválasztás lehetősége

- Közös programok a helyi iskolásokkal

- „Amit tudok már”- beszámoló napló/füzet

- „Kíváncsi FánCSI” ovis nyomozó projektek

- Saját és mások alkotásainak megbecsülése

kiállítások, bemutatók rendezése az oviban.

Iskola előkészítő, egyéni portfólió összeállítása

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

A gyökerek és a szárnyak erősítése elsősorban a gyermek alapvető tevékenységén, a játékon keresztül történik. Kiemelt feladataink a megismerő-képességek fejlesztése és a művészeti tehetség kibontakoztatása.

2. Nevelési elveink

Minden gyermek más-más képességekkel kerül az óvodába. A gyermek megismerése után egyéni ütemben fejlesztjük képességeiket. Az óvodapedagógusnak tudnia, hogy a gyermek hol tart az egyéni fejlődésében. Miközben a képességeit a neki megfelelő módon, szeretetteljes környezetben fejlesztjük, nyitottá válik, és növekszik a „felvevő” képessége, kíváncsisága az új ismeretekre. A képességfejlesztő játékok, kezdeményezések, foglalkozások az „iskolásdi” teljesítménykényszere nélkül foglalják magukban az ismeretszerzés lehetőségét.

A képességfejlesztés és ismeretszerzés folyamata tevékenységek sorozatában valósul meg. A SH óvodában, a két fogalom egymást áthatva, egymásra épülve van jelen.

Egyik támogatja a másikat, illetve egyik elmaradása akadályozza a másik fejlődését. A tevékenységek során derül ki, hogy melyik gyermek milyen ismeretekkel rendelkezik, van-e olyan ismerethiánya, amely képességeinek a fejlődését akadályozza.

Tudjuk, hogy a nevelőmunka folyamatában meghatározó a nevelő - esetünkben az óvodapedagógus -, személye: egyénisége. Bár saját adottságai, olvasottsága, a műveltsége, érdeklődése, affinitása. módosíthatja a képességfejlesztés és az ismeretátadás lehetőségeit, arányát, törekszik a Suli Harmónia közös oktatási-nevelési szemléletének, a tevékenységközpontú ismeretátadásnak a megvalósítására.

A Suli Harmónia Óvodák helyi nevelési programjaiban megjelenik a helyi tradíció és a személyi adottságok, de szemléletük megegyezik, az óvodát, elsősorban mint nevelési intézményt tekintik, ahol a képességfejlesztése a hangsúlyos szerep.

Játékos tanulás. A játék, mint tevékenységi rendszer magában hordozza a következő életszakaszra való felkészülés, felkészítés sokszínű, gazdag lehetőségét, boldog óvodai életet biztosít. A játékok közben a felnőtt - gyerek kapcsolat még bizalmasabbá válik, ez segíti, hogy a gyermekek megnyíljon minden élményét elmesélje még többet kérdezzen, akarjon új érdekes dolgokat megtapasztalni, látni, hallani tapasztalni, ízlelni és szagolni. Ezzel szinte észrevétlenül készítjük elő az iskolai tanulás-tanítási folyamatba való átlépésre.

Nevelőmunkánk célja, hogy a kisgyermek:

- egyéni képességfejlesztése bizalomteljes légkörben, tudatosan szervezett formában történjen
- csoportos, és a felkínált választható napi játékos tevékenykedés útján, szabadon, kötetlenebbül jusson új tapasztalatok, ismeretek birtokába,
- a játékos feladatvégzés során tapasztalja meg saját határait és motiválja igazán a
- úgy érezze, egész nap játszott, ugyanakkor az óvodapedagógus tudja, hogy az adott napon mi volt a fejlesztés, mi az ismeretátadás
- inger gazdag, tevékenységre, beszélgetésre ösztönző környezetben alapozza meg lehetőségeinek teljes kibontakoztatását
- fizikai, szellemi, mentális egészségét
- képességei a neki megfelelő szinten fejlődjenek, illetve hétéves korára testileg, érzelmileg, értelmileg éretté váljon az iskolára.

Egyéni fejlesztés - Gyermekgondozó program, a BGR

Minőségbiztosítási gyakorlatunk egységesítésére a Suli Harmónia óvodákban is bevezetjük a BGR rendszert. A BGR minőségértelmezése szerint a fejlesztési folyamatba beépített minőség-garanciák révén azt kívánja elérni, hogy a legfőbb partner, a gyermek, önmaga lehetséges maximumáig jusson az intézményes nevelés keretein belül. A bevezetés sikerességét abban látjuk, hogy a Suli Harmónia Iskolák pedagógiai megközelítésébe illeszkedik ez a tantestületi kooperativitást, team-munkát kívánó, gyermekközpontú, preventív, a gyermek és a csoport egyéni fejlesztését megvalósító program, szemlélet. Az egyéni fejlődésmenetet, a sokféleséget, az átlagtól való eltérést a személyiségfejlődés természetes velejárójának tartjuk.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Gyakorlatban a gyermekgondozás (BGR) bevezetése;

- a nevelőtestület tagjai közötti folyamatos szakmai konzultáció kereteinek, fórumrendszerének kialakítását,
- részben kötött illetve kötetlen foglalkozásokon megvalósuló differenciált (minden gyereknek a neki megfelelő) fejlesztés biztosítását jelenti.

A képességfejlesztés súlypontjai óvodáinkban:

MOZGÁSFEJLESZTÉS - ÉSZLELÉS FEJLESZTÉS - VERBÁLIS KÉPESSÉGEK FEJLESZTÉS

Mindhárom célterület intenzív fejlődése összefügg egymással és az óvodáskorra jellemző, ezért a funkciók optimális fejlesztése az óvodában a legcélszerűbb.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

**MOZGASFEJLESZTES,
testséma fejlesztés**
kép kialakítása a saját testről, testrészekről, a test és a
térviszonyának megtapasztalása

ESZLELES FEJLESZTÉSE
Percepciófejlesztés, az érzékszervek
működésének finomítása sokoldalú
tapasztalatszerzéssel

VERBALIS KÉPESSEGEK FEJLESZTÉSE

A mozgásnak kiemelt jelentősége van a gyermek fejlődésében, képességeinek kibontakoztatásában. A mozgás nagymértékben segíti az észlelést, a tapasztalatszerzést, alapját képezi a magasabb gondolkodási funkcióknak, a beszéd egyik feltétele. Az aktivitás, a tevékenykedés, az önállóság is szoros összefüggésben van a mozgásos képességekkel.

Az észlelés fejlesztés célja a gyermekek sok mozgással, cselekvéssel, a különböző észlelő funkciók együttműködésével, (látás, hallás, tapintás) az őket körülvevő világról egyre pontosabb ismereteket, sokrétű megtapasztalásokat szerezzenek.

A beszédfejlesztés során a gyermek életkorához és fejlettségi szintjéhez alkalmazkodó egyéni fejlesztési tervben a helyes stratégia kialakítása és a fejlesztés mellett párhuzamosan törekszünk az kialakult gátlások csökkentésére, megszüntetésére, a sikerélmény fokozatos biztosítására.

A beszédet környezetünktől tanuljuk, az ingerek serkentetik, de gátolhatják is a szenzomotoros folyamatok és a beszéd integrálódását. A megismerési folyamatnak, a gondolkodásfejlődésnek a meghatározója a nyelvi - kommunikációs fejlettség, így megfelelő fejlesztése a gyermekben rejlő tehetségek teljesebb kibontakoztatását, az önálló ismeretszerzést, a felnőtt életben való boldogulást jelenti.

Óvodapedagógusaink a napi rutinok során képet kapnak a gyermek hallási és beszédészleléséről, szókincséről, verbális és beszédprodukciós készségéről, képességeiről. A beszédészlelés az a készség, amelyik lehetővé teszi a gyermek számára, hogy beszédhangokat felismerje, és képes legyen az elhangzásnak megfelelő sorrendben megismételni. Fejlettsége leszűkíti a gyermek ismeretszerzését, és befolyásolja beszédkedvét. A gyermekek nyelvi fejlettségét, a beszédkedv, az aktív és passzív szókincs, valamint az artikuláció tisztasága mutatja.

FELADATAINK:

A testrészek tudatosítása

- önmaga felismerése,
- tevékenységek a testrészek megismerésére
- meghatározott testrészekre koncentráció
- az érzékszervek funkciójának ismerete;
- testfogalom

Mozgás, mozgásutánzás, egyensúlyérzékelés fejlesztése:

- az egyes testrészek fejlesztésére alkalmas mozgások, (fej, törzs, karok, ujjak, lábak)
- A téri helyzetek, viszonylatok észlelésének kialakítása:
- saját testrész közvetítésével; körülötte lévő tárgyak
- téri viszonyokat jelentő verbális kifejezések használata

A test személyi zónájának megtanítása:

- bal - jobb irányok megkülönböztetése,
- a test elülső és hátulsó részeinek megismerése játékos
- mozgásos feladatokkal;
- a test függőleges zónájának megtanítása;
- ez csukott szemmel is;
- adott tárgyakhoz viszonyított testhelyzetek

gyakorlása

- A szimmetria felfedeztetése.

FELADATAINK:

Szem - kéz koordináció fejlesztése

- ujj - játékok, csipeszelés, vágás, összerakó játékok, ujjbábok, célba dobás, labdajátékok
- síkbeli sorozatok, képkirakók, tárgyak megnevezése, rendszerezése

Az alakítás, formaállandóság kialakítása

- formák kialakítása mozgással
- nyomozókártyák: azonos/hasonló formák, színek felismerése környezetükben
- Képkirakás, minta kirakása; forma, méret, szín megnevezése, játékos feladatlapok minták rajzolása, festése;
- puzzle, részekből alakzatok összerakása.

Az alak - háttér felfogás fejlesztése

- képkirakás előre kivágott formákból
- A vizuális megfigyelő és elemző készség fejlesztése
- vizuális memória, ritmus, időrendiség
- azonosságok, különbözőségek
- vizuális helyzet, pozíció felismerése, megnevezése
- Szimmetria felfedezése a környezetünkben.

Néhány példa **beszédészlelést fejlesztő** elfoglaltságokra:

Beszélgető-sarok, képeskönyv nézegetés, képkivágások rendezgetése, megbeszélése, családi képek nézegetése, szótogatott szavak továbbadása

A beszédmegértés fejlesztését, csakúgy, mint a beszédkedv, kifejezőkészség, szókincs-fejlesztés, kommunikációs készség fejlesztését „spontán” beszélgetések játékok során segítjük, előkészített témák és felkínált tevékenységek keretében. Néhány példa erre is:

- Tenyér körberajzolása, az ujjak „átváltoztatása” - szemet, szájat stb. rajzolva -, emberré, állattá, vagy akár növényekké. Beszélgetés ki kicsoda, hol lakik, mit mond, gondol, mit szeret stb.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

- Ujjbábok készítése papírból, bábozás az elkészült bábokkal
- Lakberendezős: kivágott kis képek ragasztásával: gyűjtő fogalmak gyakorlása, térbeli viszonyok, irányok
- Memória kártya: szín párok, évszak jellemzők Ellentétpárok: kép felismerése megnevezése.
- Elromlott a rádió: gondolatokat kell tovább fűzni, befejezni. Később mesévé lehet szőni a mondatokat: Reggel, mikor felkeltem...; Örülnék egy...; A legjobban szeretnék most...; Meglepetés volna, ha...

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Az óvodai képességfejlesztés hatékonyságát segíti:

a RITMUS

A ritmus nagyon fontos mindannyiunk életében. Ez biztonságot, eligazodást, erőt ad a mindennapokban. Különös fontossággal bír a kisgyermek számára, hiszen kiszámíthatóságot, biztonságot nyújt, talán az anyaméh biztonságát, szívdobbanásainak élményét őrzi ebben. Ha tudatosan alakított napi, heti ritmusban él és ebben nőhet fel, izgalmas, mégis biztonságot adó kisgyermekkor vár rá, amelyben felkészülhet az iskolára és a felnőtt létre.

A ritmus

rendszer
mozgás
ismétlődés
mintázat
hangélmény
jókedvvarázsló
akaraterősítő
tettre serkentő
vizuális mintázat
figyelem fokozó
tanulás serkentő
koncentráció segítő
játék és örömforrás
improvizációra készítető,
közösségi élményforrás
csoporthéziót megerősítő
logikai, matematika tantárgyi alapozó
mozgáskoordináció alapozó, javító
képzelőerő ébresztő, kreativitásfejlesztő
a kezek-lábak együttes mozgásának fejlesztője

A ritmus szerepe a fejlesztésben

A gyermek mozgásban él, ez által fejlődik, érzi, éli a ritmust. A fejlesztés során ezt a természetes közös nyelvet, a ritmust állítja a Suli Harmónia iskola és óvoda a képességfejlesztés szolgálatába. Az óvodai élet minden területén játszva éljük meg ezeket a ritmusokat. Együtt fedezzük fel a természetben megfigyelhető ritmusokat, mint például a levelek rezgése, a víz csepegése, a madárcsicsergés. Megfigyeljük, a mindennapi élet és a munka ritmusát, amelyek fellelhetők például a fogmosás, a kertészkedés vagy a tésztagyúrás, a söprés mozdulataiban, a lépések ütemében, kavicsok csörgésében, az ácsok, kovácsok munkájának ütemes hangjaiban. Együtt éljük meg a ritmust a kiszámolóokban, népi mondókákban, népdalok

lűktetésében.

Az élet minden területén alapvető igény a fejlett ritmusérzék. Még a logikai gondolkodást igénylő matematika tanulásában is nagy szerepe van a ritmusnak, hiszen a számolás nem más, mint mozgás, melyhez ritmikus képességek is kellenek. Hangsúlyt helyezünk a ritmussal való önkifejezésre és a ritmusfejlesztésre, amely a Suli Harmónia Óvodákban elsősorban a mozgás, a beszédritmus fejlesztésével, a képi és hangri ritmusok felismerésével és alkalmazásával (percepciófejlesztés) az óvoda cél és feladatrendszerében tárgyalt tevékenységek során történik.

A kisgyermek az óvodában természetesen, játszva tanul meg bármit, ami ritmusban érkezik hozzá: mozogni, formákra színekre, hangokra figyelni, helyesen beszélni, mintázatokat meglátni, szokásokat, szabályokat betartani, és elsajátítani az iskolai tananyagot. A tanulás önálló, a gyermek energiáit mozgósító, belülről fakadó igényné, folyamattá válik.

3. Az óvodai nevelés cél és feladatrendszere

Olyan óvodai élet kialakítása a célunk, amelyben sok a közös élmény és tevékenység. A közös együttlétek, a közös szimbólumok olyan pozitív erkölcsi tulajdonságokat erősítenek meg, mint az összetartozás, az őszinteség, a figyelmesség, a segítőkészség, az együttérzés, a kitartás, az állhatatosság, a szorgalom, a szabálytartás. Az érzelmi biztonságot nyújtó családi, szeretetteljes környezetben megerősödnek az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességek. Az együttműködő konstruktív társas kapcsolatok adnak teret az egészséges önértékelésnek, az önértekelés a szociális érzékenység kialakulásának és a máság elfogadásának.

Alapvető feladatainkat négy célterületen végezzük:

a) A gyermek gondozása

A növekedés, fejlődés minden egyes gyermeknél másképp alakul, ezt a szükségletek kielégítésénél figyelembe vesszük. Igyekszünk a gyereket megkülönböztetett figyelemmel, odaforduló gondoskodással körülvenni. Fontos, hogy megismerjük igényeiket, egyéni jelzéseiket, szokásaikat.

Ennek érdekében szoros kapcsolatot alakítunk ki a családdal, közös feladatunkká válik:

- a tisztálkodási szokások kialakítása
- az egészséges táplálkozási szokások alakítása
 - hetente egyszer vitaminnapot szervezünk
 - a nap folyamán önállóan ihatnak a gyermekek
- helyes öltözködési szokások kialakítása

b) Az egészséges életmód alakítása

Hisszük, hogy az egyéniség kiteljesedését leghatékonyabban az egészséges életmód szokásainak alakítása segíti. Célunk a gyermekek egészséges életvitel-igényének alakítása, testi fejlődésük elősegítése.

- egyéni igényeit is figyelembevevő gondozása, alapvető fizikai és érzelmi szükségleteinek kielégítése,
- fejlődéséhez szükséges egészséges és esztétikus környezet biztosítása,
- egészségének védelme, edzettségének biztosítása,
- erőnlétének, alkalmazkodó képességének fejlesztése,
- harmonikus, esztétikus, összerendezett mozgásának, fejlődésének elősegítése.

A fentiek határozzák meg a gyermek jó közérzetét, ami minden egyéb tevékenységhez szükséges.

*"Amikor szeret valaki, akkor máshogy mondja ki a neved.
Akkor azt érzed, hogy az ő szájában biztonságban van a neved."
Zsolti - 4 éves*

c) Érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása

Tevékenységre ösztönző, meleg légkörben folyamatos biztonságot nyújtunk. Az érzelmi igények biztosítása -biztonságérzet, szeretetérzet, védettségérzet segíti a gyerekeket érzéseik, gondolataik szóban, mozgásban való kifejezésére. Célunk a gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösségen belül, a csoport normái alapján. Hisszük, hogy leghatékonyabban feltétel nélküli elfogadással tudjuk eljuttatni a gyermeket sajátos képességei csúcsára. Alapvető feladatunk a pozitív énkép kialakítása.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Feladataink:

- érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családi légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodáskor végéig
- az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése
- gyerek-gyerek, a felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának alakítása
- a beszélgetés, élménymesélés
- barátságok kialakulásának támogatása
- a gyermek szociális érzékenységének fejlesztése
- elfogadás a lassabban fejlődő, hátrányos helyzetű, eltérő képességű és tulajdonságú társaikat.
- új élményekkel gazdagítani a gyermeket
- a gyermekek együttműködésének ösztönzése, amiben formálódik egymáshoz való viszonyuk
- érték közvetítés; az együttérzés, figyelmesség, őszinteség, segítőkészség, önfegyelem, kitartás, igazmondás, szabálytartás megerősítése
- törekvés a szülőkkel való jó kapcsolatra, az együttműködésre és együttnevelésre
- családi programok szervezése
- közös ünneplés hagyományainak a gyermekek születésnapját a megfelelően ünnepelje meg.

d) Intellektuális képességek fejlesztése, értelmi nevelés

A világ megismertetése, megismerése - azaz a tanulás -, folyamatos az óvodában. Minden óvodásunk tevékenységek során jut ismerethez, arra törekszünk, hogy iskolás korra mindegyikük jusson el egyéni képességeinek csúcsára. Az érdeklődés felkeltése, a szűkebb és tágabb környezet nyitott, érzékeny befogadásának támogatása a gyermek értelmi képességeinek fejlesztését, tanulási vágyának kialakulását segíti. Alapvető feladatunk, a gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának, érdeklődésének sokoldalú kielégítése, és a szerzett tapasztalatok egyéni szinten való feldolgozása. A gyermek kíváncsiságára, utánczasi kedvére építve fejlesztjük a pszichikus funkciókat, melyek:

- érzékelés
- észlelés
- figyelem
- emlékezet
- képzelet
- gondolkodás
- kreativitás

Feladataink:

- lehetőséget kínálni a gyerekek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömét
- tapasztalatszerzések szervezése, amely során a gyermekek a környezetüket és önmagukat, saját teljesítőképességüket megismerhetik
- a gyermekek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása

*Az egész gyermek olyan, mint egyetlen érzékszerv, minden hatásra reagál, amit emberek váltanak ki belőle. Hogy egész élete egészséges lesz-e vagy sem, attól függ, hogyan viselkednek a közelében.
Rudolf Steiner*

4. Tevékenységformák az óvodában

Az óvodai tevékenységek alkalmazkodnak a csoport és az egyén képességeihez. Minden tevékenységforma esetében alkalmazandó a differenciálás -, amit eltérő eszközzel, technikával, tartalommal, munkaformával, és követelményekkel valósítunk meg. Így a tehetségek sokrétű kibontakoztatása és a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése is az óvoda napi programjában valósulhat meg. Az SNI gyermekek számára különösen fontos az egyéni bánásmód, a személyre szabott nevelési eljárások biztosítása, amely igazodik az egyéni fejlődésük eltérő üteméhez.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Szükséges a lemaradások mielőbbi felismerése és az annak megfelelő szintű fejlesztés a felzárkóztatásuk érdekében.

1. A játék

A gyermek legalapvetőbb tevékenységformája, a legfőbb személyiségfejlesztő eszköz magában hordozza a tanulási lehetőségeket és tartalmakat:

- készségfejlesztés,

- jártasság,
- ismeretbővítés,
- mozgásfejlesztés,
- önállóság,
- kitartás,
- alkalmazkodás.

A játék, mint tevékenységi rendszer boldog óvodai életet biztosít, s magában hordozza a következő életszakaszra való felkészülés, felkészítés sokszínű, gazdag lehetőségét. Ezzel az iskolai tanulástanítási folyamatba való átlépést készítjük elő. Az egyéni élményeken túl közös élményszerzési lehetőségek kihasználása a játék fejlesztése érdekében.

Feladataink:

- Ötletek, helyzetek teremtése a sokszínű játék kialakításához.
- Helyzetek teremtése önálló választásra
- A gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása
- A játékhoz szükséges eszközök biztosítása, változatossá tétele.
- Nyugodt, alkotó légkör biztosítása, az elmélyült játék feltételeinek megteremtése.
- Játék közben segíteni a gyermeket a társadalmi együttélés szabályainak elsajátításában.
- Az egyéni élményeken túl közös élményszerzési lehetőségek kihasználása a játék fejlesztése érdekében.

A játék legfőbb jellemzői - interaktív, szabad és nem korlátoz, örömszerző, többféle megoldást tesz lehetővé, ötletgazdag, alkotó stb.-, ami megkívánja az óvodapedagógus rugalmas, helyzethez alkalmazkodó játékra ható megnyilvánulását, indirekt dominanciáját.

„Öt érzésem van, melyeket meg kell érintened, ha tanítani akarsz és akarod, hogy tanuljak. Remek ízlésem és szaglásom, éles szemem és finom tapintásom van. Miért a fülelmen keresztül kellene mindent megismernem?”
C.H.Fabler

Az óvodapedagógus feladatai:

- A játékot figyelemmel kíséri, a gyermeki igényre alapozva segíti.
- A játék során ügyel a játékszabályok és az együttműködés szabályainak betartására.
- A játék során kialakult konfliktusokba csak akkor avatkozik be, ha a gyerekek nem tudják azt önállóan megoldani, illetve ha a gyerekek testi épsége veszélybe kerül.
- A visszahúzódozó gyermekeknek lehetőséget mutat, erőszakmentesen bevonja a játékba.
- Szükség esetén adjon mintát, vállaljon szerepet a játékban.
- Használja ki a játékban a fejlesztés lehetőségeit:
 - a mozgásfejlesztés, testséma
 - fejlesztés az észlelésfejlesztés -
 - vizuális és auditív verbális
 - fejlesztés,
 - érzelmi, szociális és értelmi képességek fejlesztése terén.
- A játéktevékenység során megteremti a bábozás, dramatizálás feltételeit

2. Játékban tanulás, tanulásértelmezés

A tanulás az életet végigkísérő folyamat, amely az óvodáskorban a legalapvetőbb tevékenységben, a játékban a leghatékonyabb. A játék során szerzett benyomások, élmények, tapasztalatok alapján tanulnak, s általa fejlődnek a kisgyermek.

A tanulási folyamattal kapcsolatos feladataink:

- Megteremteni a bensőséges tapasztalatszerzés lehetőségeit.
- Tudatos tervezéssel segítjük, hogy a játékba épített tanulás a sokoldalú ismeretek átadása mellett tényleg élményforrássá váljon.
- Az egyéni szükségletek és képességek kibontakoztatására törekszünk.
- Rugalmas, elfogadó, érzelem gazdag légkört teremtünk, ahol a gyermek választhat, felfedezhet, alakíthat, tévedhet.
- Tanulni, megismerni vágyás, motiváció, alkalmazkodóképesség és akarati tulajdonságok kialakítása, amely megalapozza az iskolakezdést.

A tanulási folyamat lehetséges formái

a) Spontán játékban megvalósuló tanulás, amely során a gyermek kereső, kutató manipulációt folytat, spontán utánozza a társas környezetét. Az óvodapedagógus külső szemlélő, megengedő, támogató, elfogadó szerepet tölt be. Csak kérésre, ill. megoldatlan konfliktus vagy balesetveszély esetén avatkozik be.

b) Irányított, szituatív játékban megvalósuló tanulás

az iskolás módszerek, teljesítménykényszer mellőzésével, csakis személyes dicséret motivációval.

- Az óvodapedagógus által kezdeményezett játék.
- Előre tervezett, az óvodapedagógus tudatosan irányítja az adott témát.
- A játékfolyamat az elsődleges, öröm és jókedv kísérje.
- Az óvodapedagógus a tervezett tanulás során figyelembe veszi az eltérő képességeket és az önfejlesztést.

A szervezett tanulás kritériumai:

- Nyugodt légkör megteremtése.
- A tanuláshoz szükséges eszközök előző napi előkészítése. Az eszközök esztétikusak és érdeklődést felkeltők legyenek.
- Megfelelő hely kiválasztása a játék zavarása nélkül.
- Az óvodapedagógus által adott feladatok mindig játékosak a gyerekek életkori szintjéhez megfelelőek legyenek.
- Más korcsoportból való érdeklődés esetén bárki részt vehet a tanulásban.
- Szelíd „erőszakkal” (szükségem van arra, hogy mellettem üljél) minden tanköteles korú vegegyen részt a szervezett tanulásban.

„Amit tudok már” - A BGR gyermekgondozó rendszer bevezetésével rendszer-szerűvé válik a az óvoda képességfejlesztő munkája és annak mérése. Olyan szöveges beszámolót szeretnénk a családok kezébe adni, amiből megismerhetik gyermekük óvodai beilleszkedését, érdeklődését, a felismert tehetségeit és a fejlesztésre váró területeket.

Iskola előkészítő, egyéni portfólió összeállítását javasoljuk az utolsó óvodai év során, amelyet a gyermekkel együtt készítünk el azokból a munkáiból, amelyeket feltétlenül meg szeretne mutatni az iskolában, vagy otthon a családban. Ebben az óvodai gyűjtésben az általunk készített feljegyzések, kedves mondások, zenék is belekerülhetnek.

3. Anyanyelvi nevelés - mese-vers, dramatikus játékok

Célunk: a gyermek érzelmi és értelmi fejlődésének elősegítése, pozitív személyiségének megalapozása mesékkel, versekkel, szerepjátékokkal. A magyar meséken, népmeséken és népdalok szövegén keresztül a közös magyar élményvilág megismerése, a nemzettudat megalapozása és a szókincs bővítése. A rendszeres meseélmény, a pedagógus kifejező előadása ébreszti a szerepek megélésének igényét, a dramatikus játékokat, a bábozást.

Az óvoda feladatai:

- A beszédfejlesztés az egész óvodai életet átszövi, a gyermek minden megnyilatkozását, a felnőttek-gyerekek kapcsolatát. A gyermekre figyelő, jó beszédpéldát adó környezet a gyermek nyelvi fejlődését pozitívan befolyásolja.
- A helyes nyelvhasználat a verbális készségfejlesztés amely megalapozza a biztonságos önkifejezést. A kommunikációs képességek fejlesztése, a korosztálynak megfelelő irodalmi élmények nyújtásával történik.
- Változatos művészi értékű irodalmi anyagok, irodalmi élmények közvetítése - mondóka, vers, verses mese, mese, bábjáték, dramatizálás - igényes összeállításával.

Az óvodapedagógus feladatai a beszédfejlesztésben:

- Érzelmi biztonságot adó, nyugodt légkörben a gyerekek bármikor nyíljon lehetősége gondolatainak, érzelmeinek kifejezésére.
- Differenciáltan foglalkozzon a nyelvtől hátrányos helyzetű gyerekekkel.
- Teremtse lehetőséget a közös élményeket, tapasztalási lehetőségeket, amelyek ösztönzik a gyerekeket a szóbeli megnyilvánulásra.
- Beszéde mintaértékű legyen, ügyeljen beszédstílusára, hanglejtésére, dinamikájára, a hangsúly megfelelő alkalmazására.
- Segítse a szókincs gyarapítását.
- Értő figyelemmel kísérje a gyerekek beszédét, szükség esetén kérje szakember segítségét.
- A gyermek kérdéseire mindig válaszoljon.
- Alkalmazza a nyelvi játékokat.

Az óvoda alaptevékenységébe beépül a logopédiai és fejlesztő tevékenység. A gyermekek eme speciális igényét egyéniesített foglalkozásokon elégítjük ki logopédus segítségével. Diszlexia prevenció foglalkozásokat heti rendszerességgel tartunk.

Az óvodapedagógus „mesés-verses” feladatai:

- A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeválogatásából, saját „repertoár” összeállítása pszichológiai, pedagógiai és esztétikai tudatossággal
- A kiválasztott irodalmi anyagok segítsék a környezet megszerettetését, a néphagyományok ápolását, érzékeltesék az évszakok szépségét, kapcsolódjanak az ünnepekhez.
- Az óvodán kívül szerzett élményeket - ha esztétikailag és erkölcsileg elfogadható - használja fel a csoport közös élményeinek alakításában.
- Megfelelő légkör biztosítása az irodalmi élményhez, fontos a testközeli kapcsolat, mely láthatóvá teszi a mese-vers érzelmi töltésének mimikai megjelenését is.
- Naponta többször kezdeményezzen verset, mesét a gyerekeknek.
- Teremtse alkalmat arra, hogy a gyerekek eljátsszák, elmondják, elbábozzák kedvelt meseiket, ehhez eszközöket biztosít.
- Adjon lehetőséget a gyerekek által kitalált történetek elmondására is.
- A mesékben előforduló szavakat, kifejezéseket, szólásokat használják a tevékenységek során. A mesekönyvek, bábok a gyerekek számára elérhető helyen legyenek a csoportban.
- A gyerekek hallgassanak mesét mindennap a pihenés megkezdése előtt.

Varázsszőnyeg - Közös játék, énektanulás, beszélgető körök, zene és mesehallgatás helyszíne. Képzletben bárhová elrepítheti az óvodásokat. Kiindulópont, reggelente innen indul a tevékeny, izgalmas óvodás nap.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Beszélgető, mesekönyves sarok - Rendezzünk be egy sarkot, ahova a gyermekek beszélgetni, vagy akár pihenni, mesekönyvet „olvasgatni” mehetnek napközben. Legyenek elérhetőek számukra kedves képeskönyveik, csakúgy, mint a kesztyű-, és ujjbábok!

Karakter (tulajdonság) bábok - Az óvadás csoportban a pedagógus segítségével lehet pl.: Hős Hanna, Igaz Iván, Mosoly Mollit, „akik” a gyermekeknek bátorságról, becsületességről és kedvességéről mesélhetnek. Bábok által megtestesített jó tulajdonságok jó példát adnak, segíthetik a pozitív tulajdonságok, viselkedésformák azonosítását, alakulását. A bábokon megjelenő, az adott tulajdonságot szimbolizáló jelvényeket (pl. pajzs, csillag, szív) szimbólumokat megismerik a gyermekek, kérdezhetnek a báboktól, illetve a saját élményeiket

4. Ének-zenei nevelés, énekes játékok

Célunk: a közös éneklés, közös játék örömeinek megtapasztaltatása, ami fejleszti a gyermek zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. A zenei képességek alapozásán, fejlesztésén túl, célunk a gyermekek zenei ízlésének formálása, a hagyományok megismertetése. A zenei anyanyelv megalapozása zenét értő és szerető, egészséges lelkű, kulturált, boldog emberré nevelés.

Feladatunk:

- Megszerettetni a gyermekekkel az éneklést, az énekes játékokat.
- Fejlesztetni a gyerekek zenei hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét, játékos zenei alkotókedvét, mozgáskultúráját.
- Az ének, a zene és az ehhez kapcsolódó mozgás ugyanúgy legyen az óvodai mindennapok része, mint a napi mesélés

▪

Az óvodapedagógus feladatai:

- A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő összeválogatása.
- Egymásra épültség, tudatosság a tervező team-munkában, amelyhez az iskola zenepedagógusai adnak támogatást.
- A mozgás, a ritmus, és a zene elválaszthatatlan egységét teremtsen meg, bátorítsa a gyermekeket az önkifejező szabad mozgásra.
- Megismerteti a gyerekeket különböző ritmusjátékos és ütőhangszerekkel, ezekkel is lehetőséget teremt zenei kreativitásuk fejlesztésére.
- A helyi hangszerkészletet saját készítésű ritmushangszerekkel bővíti.
- A mindennapos zenei élmény biztosítása, az éneklés ösztönzése.
- Lehetőséget adjon a játékos dalok ismétlésére, az élmények felelevenítésére
- A dalos játékok során tudatosan figyeljen a szociális érzelmekre, esztétikus mozgásra, és azok megerősítésére.

Zenehallgatás - Törekszünk arra, hogy a gyermekek megismerkedjenek a magyar és más népek népdalaival, gyermekdalaival, és klasszikus zene „slágereivel” az óvodában. A zenehallgatás élménye, igénye, folyamatos biztosítása a zenei nyelv alakulását célozza, az általános és művészeti programú SH óvodák számára egyaránt ajánlott.

A zenei nevelés folyamata

.A zenehallgatás az óvoda mindennapi programja. A napindító beszélgetések előtt, után, vagy szabadjáték, alkotás közben is megkínálhatjuk a gyermekeket klasszikus és népi zenével. A dalok éneklése vagy meghallgatása fejleszti a gyermekek érzékenységét, fogékonyságát. Ezt a folyamatot a 3-4 éves gyerekeknél mondókákkal, ölbéli játékokkal kezdjük. Ennek során a gyerekek játék közben szerzik meg a zenei készségeket. Megtanulnak halkabban-hangosabban énekelni, mondókákat mondani, beszélni. Kövessék mozdulataikkal a zene lüktetését. Az óvodapedagógus énekelgeti a gyermekek nevét, jelét és ezzel bevonja őket a közös tevékenységbe.

A 4-5 éves gyerekek az európai és magyar gyerekdalokat és dalos játékokat játszhatnak. A körjátékok közül az egyszerűbbtől folyamatosan a nehezebb szerepcserés játékok felé lehet haladni. Játszanak a gyerekek kérdés-felelet játékokat, használjanak népi ritmuseszközöket. Vegyék észre a ritmusmotívumokat, tudjanak ritmus kísérettel mondókázni.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Az óvoda rendelkezésére álló sokféle ritmushangszer használatára a gyerekek rendszeresen kapjanak lehetőséget. Az énekes játékok mozgásanyaga bonyolult is lehet, tartalmazhatja a néptánc elemeit. A fokozatosság betartásával a párcserés, kapus játékok egyszerű táncos lépéseket is ismerik meg a gyerekek.

A zenei nevelés formája kötetlen és kötött jellegű. A program keretében a fokozatosság elvének megfelelően az ének - zene kiscsoportos gyermekek számára kötetlen, a nagycsoportban kötött jellegű. A kötött formában szervezett énekes játékok sok mozgással társulva a fejlesztés eszközéül is szolgálnak.

A zene és a mozgás összekapcsolása

A zene és a mozgás összekapcsolása a fejlesztés egyik legfontosabb eszköze. Az énekes, mondókás játékok természetes módon segítik a testi fejlődést. A zene lüktetése hat a koordinált mozgásra, az énekléstől nő a légzőkapacitás; a lüktetés, a folyamatosság szabályozott mozgást igényel. A dalos játék, a tánc során a nagymozgások fejlesztésére számtalan lehetőség adódik.

Nagymozgás: járás, futás, ugrás, csúszás, mászás; ezeknek van tempója, iránya, amely gyakran változik és mindez ritmusra történik. A ritmusérzék és az egyensúlyérzék fejlődése szoros kapcsolatban állnak egymással. A játékok mozgásanyagában bőven van lehetőség az egyensúlyérzék fejlesztésére pl.: lábujjhegyre állás, fél-térdre ereszkedés, szökdelés, ugrás.

A nagymozgások fejlesztéséhez hasonlóan számtalan finommozgásos feladatot kapnak a gyerekek az egyenletes lüktetés, a ritmus érzékeltetésére, valamint sok ilyen mozgásformát használ a gyerek a különböző hangszerek használata, az eszközök, fejdíszek, ruhák érintése, kezelése, le-felvétele, hordása, egymásnak átadása közben. A szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztését a nagymozgások gyakorlásával alapozzuk.

5. Testnevelés, mozgás az óvodában

A mozgás a gyermek alapvető természetes megnyilvánulása, feltétele a testi-lelki egészségének. A SH óvodákban kiemelt fejlesztési terület a mozgásfejlesztés, tartalmi szempontjait a képességfejlesztés fejezetében tárgyaltuk. Minden óvodai tevékenységi csoport feladataiban megfogalmazódik a gyermek harmonikus, esztétikus mozgásának fejlesztése a tevékenységeken keresztül. Ebben a fejezetben főként a nagymozgások rendezettségét és az állóképességet fejlesztő, edzettséget biztosító elemeit és az ehhez kapcsolódó kereteket vesszük sorra.

Célunk: A gyermek jó közérzetének biztosítása változatos, szabad és kötött mozgásformák játékos biztosításával. A közös mozgás örömeinek megtapasztalása a versenyhelyzetek megtapasztalása az egymásra figyelő, egészséges versenyszellem kialakulása, a csoportban.

Feladatunk, hogy a gyermekek mozgásigényét kielégítsük napi rendszerességgel. A szabad és szervezett mozgásformák keretében főként nagymozgásait, mozgáskoordinációját fejlesszük. Az irányok, labda és egyéb kézi szerek használatát, a szabálytartás kialakítását.

Keretei :

A szabad mozgás a csoportban lehet ugróiskola, körjáték, finommozgás. Az udvaron játékos versenyek: futás, mászás, birkózás, célbadobás, tánc stb.

a) A szervezett mozgás formái

- Reggeli napindító - 2-3 perc légző gyakorlat és utánzásra építő mozgássor. (ma pillangók lesztek, mackók, repülők)
- Mindennapi testnevelés kb. 15 perc lehetőség szerint az udvaron

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

A szervezett testnevelés mozgásanyagának főbb elvei:

- a fizikai erőnlét, gyermekek differenciált fejlesztése,
- tér és eszközbeli lehetőségek,
- fokozatos terhelés,
- sokszori gyakorlás,
- változatos szabályjátékok.

3-4 éveseknek a természetes mozgások fejlesztése, csúszás, mászás,

4-5 éveseknek az egyensúlyérzékelés, oldalíság,

5-6-7 éveseknek oldalíság, finommotorika, keresztcsatornák.

Szabad mozgás - Bátorítsuk az óvodásokat, hogy mozogjanak, táncoljanak szabadon. Biztosítsunk színes kendőket, csörgőket, hogy fel tudjanak öltözködni kedvük szerint. Ötleteket is adhatunk, eltáncolhatják a ismerős gyermekdalok, népdalok történetét, vagy megfigyelés után a levelek táncát, ahogy fújja őket a szél, de lehetnek akár pillangók, vagy kiskecskék a réten.

6. Ábrázolás, mintázás, kézimunka

Célunk: A gyermek élmény és fantáziavilágának szabad. képi önkifejezése, az alkotás élményének és folyamatának megtapasztaltatása mellett célunk az esztétikai nevelés és az önálló véleményalkotás fejlesztése. Alkotásain keresztül a gyermek jobb megismerése, hiszen munkái szavaknál árnyaltabban beszélnek érzéseiről és gondolatairól.

Ezek a tevékenységek az óvodapedagógus által tervezett feltételek biztosításával, a gyermek egyéni fejlettséghez és képességeihez igazodva segítik fejlődését. Fontos, hogy az ábrázoló tevékenységeket örömmel, szabadon végezzék, a pedagógus figyelemmel kísérje a munkát és semmiképpen ne értékelje negatívan az elkészült munkát.

Elfogadjuk, hogy az érték nélküli dicséret nem fejleszti a gyermeket, hanem elbizonytalanítja. Vannak azonban kísérletező, kreatív kezdeményezések, ahol maga az alkotás folyamata, a megvalósult gondolat képviseli az értéket, és az elkészült alkotás esztétikai megjelenése, valóságtartalma másodlagos. Negatív megjegyzésekkel pont ezeknek az egyéni megnyilvánulásoknak, képekben gondolkodásnak szabunk gátat. A Suli Harmónia Óvodákban örülünk annak, ha egy gyermek például szívárványszínű kengurut rajzol, mert a kísérletező alkotások nyújtják a kérdezés, megbeszélés lehetőségét, teret adva a gyermek kreativitásának, a közös tovább-gondolkodásnak, a verbális képességek fejlesztésnek. A vizuális kifejezés nyelvét és eszközeit fokozatosan megismerve a gyermek kritikai érzéke is fejlődik, maga is képes lesz alkotásának értékeit felfedezni, megnevezni. A kísérletezést is támogató pozitív attitűddel őrizzük meg a gyermek alkotókedvét, fejlesztjük alkotóképességét.

A rajzolás-mintázás, kézimunka az óvodában a mindennapi játékba integrálódik. Bevonott technikák - alkalmazásuk az életkor és a képességek szerint:

festés: ujjal, ecsettel, mintázás: agyag, só-lisztgyurma, gyurma, nyomdázás, nyomatkészítés különböző eszközökkel, rajzolás: zsírkrétával, ceruzával terménykép készítése, ragasztás, papír-maché, gyöngyfűzés, kirakó, tépés, vágás, mozaikkészítés, hajtogatás - varrás (perforált papíron). bábkészítés, apró gyöngyfűzés, fonás, szövés, varrás, hímzés, montázs, kollázs készítés, batikolás.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Feladatunk:

- A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése.
- A tevékenységet az óvodai élet egész napján folyamatosan szervezzük, nem szorítjuk a gyermek alkotó kedvét időkeretbe.
- Az építő-ábrázoló-alakító tevékenységgel segítsük a gyermek téri-, formai- és színképzetének kialakulását, gazdagodását, mindezek által esztétikai érzékenységüket, szép iránti nyitottságukat, igényességüket alakítjuk.
- Lehetőséget adunk közvetlen környezetük szépítésére, dekoráció, ajándékok készítésére.
- Kihasználjuk a közeli múzeumok adta lehetőségeket, tárlatokat, kiállításokat látogatunk.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Valamennyi eszköz rendezetten, áttekinthetően megtalálható legyen.
- Az elmélyült munkához szükséges nyugodt légkört biztosítsa.
- Meg kell ismertetnie a gyerekeket különböző anyagokkal, egyszerű munkafogásokkal, alapvető technikákkal. Játszva ismerkedjenek a gyerekek az anyagok tulajdonságaival, az eszközök használhatóságával.
- Alkalmanként témajavaslatokkal él, melyből a gyerekek választhatnak.
- Csak akkor segíti a gyereket ötletadással, ha az elakad, instrukciót kér.
- A gyerekek munkáinak megbecsülését szolgálják a kiállítások és munkáiknak felhasználása a környezet szépítésére.

Kiállítások, bemutatók rendezése az oviban a gyermekeknek azt az üzenetet közvetítik, hogy amit alkottak, találtak, kiválasztottak, az fontos számunkra. Megtanulják értékelni munkájuk termékét. Kiállított alkotások és érdekességek egyrészt az óvodát színesítik, másrészt az lehetőséget nyújtanak a családok számára, hogy bepillantást nyerjenek az óvoda életébe.

Menü rendszerben történő napi tevékenységválasztás - Az óvodapedagógusok minden reggel felsorolják a gyermekeknek, milyen tevékenységek közül választhatnak, illetve milyen szervezett program várható a nap folyamán. Vannak mindennapos és változó lehetőségek. Utóbbiak közé tartoznak az előkészítést kívánó képzőművészeti/kézműves technikák, amelyek közül minden nap legalább kettőt ajánlunk a gyermekeknek. Ezek közül szabadon választhatnak. A rajzasztal zsírkretával mindig a gyermekek rendelkezésére áll.

7. A környező világ tevékeny megismerése

Célunk: a közvetlen és tágabb környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti-, emberi-, tárgyi világ értékei iránt. A gyermekek minél több tapasztalatot szerezzenek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetéről életkoruknak megfelelő szinten, hogy biztonsággal tájékozódjanak és igazodjanak el környezetükben.

Olyan környezetkultúra elősegítése, amely megnyilvánul életmódban, gondolkodásban, viselkedésben és kiterjed a védelemre is. Mindezt a gyermek nyitottságára építve spontán helyzetek biztosításával az alábbi szempontok szerint figyelembevételével alakítjuk:

- érték közvetítő szerep
- érzelmek alakítása
- érdeklődés felkeltése
- érzékenységre nevelés
- érték szemlélet alakítása
- érték védelem
- érdekesség megláttatása

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Feladatunk:

- A környezet tevékeny megismerésével segítsük a gyermek spontán és irányítottan szervezett tapasztalatainak feldolgozását.
- A környezet megismerése közben a gyerekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér- és síkbeli szemlélete alakuljon.
- A gyermek társadalmi környezetében való biztonságosabb eligazodás elősegítése
- A fejlesztő tevékenység megvalósítása során azokat a módszereket alkalmazzuk, amelyek cselekvésre és az érzékszervi megtapasztalásra épülnek. Törekszünk arra, hogy amit csak lehet a helyszínen, a természetben, élőben figyelhessenek, tapasztalhassanak meg a gyerekek.

Az óvodapedagógus feladatai

- A környezeti témákat a helyi körülményekhez igazodva dolgozza fel.
- A tudatos munka mellett a gyermek tapasztalataira, élményeire támaszkodva nyújtson új ismeretet, ill. mélyítse a meglévőket.
- Folyamatban láttassa meg a környező világ változásait, irányítsa a gyerekek figyelmét az ok - - okozati összefüggésekre.
- Minél több érzékszervvel tapasztalhassák meg a gyerekek a környező világot: „Ne csak nézz, hanem láss!”.
- környezetünkben élő gyakori növény és állatfajok megfigyelése, megismerése
- növények és állatok életének megismerése, a környezet és élővilág közötti kapcsolatok összefüggésének megismerése
- természeti ünnepeinkre való odafigyelés - állatvédelmi nap okt. 4, víz világnapja márc. 22., Föld Napja ápr.22., Madarak és Fák Napja: máj.10.
- Kulturhygiéniás szabályok alakítása, fontosságuk felismertetése
- Hívja fel a gyermekek figyelmét környezetük esztétikumára, a természet szépsége mellett láttassa meg a tárgyi világ értékeit, az értékteremtő ember munkáját.
- Keltse fel a környezeti értékek megóvásának igényét „Vigyázzunk rá!”
- Tapasztalati úton hívja fel a figyelmet a szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás, víz-, és áramgazdálkodás fontosságára.

Felfedező sarok - Támogatjuk egy felfedező asztal, vagy sarok kialakítását az óvodákban, ahol a gyermekek az általuk a természetben gyűjtött köveket, terméseket, leveleket, ágakat, kavicsokat, köveket kedvük szerint vizsgálhatják. Az óvodapedagógus irányításával itt csíráztatnak virágmagokat, és itt derül fény arra, miből van a jég. Nem csak a környezeti nevelésre kiváló ez a hely, hanem rendezgetni, csoportosítani a különböző méretű, anyagú és színű tárgyakat - és közben beszélgetni minderről. Nagy tálcák és néhány nagyító szükséges ahhoz, hogy a természetes anyagokkal ismerkedjenek az óvodások.

„Kíváncsi FánCSI” ovis nyomozó projektek - a középsős és nagycsoportos óvodások örömmel vesznek részt ebben a játékban. A gyermekek húznak egy kártyát, amelyen egy szín/forma/meghatározott tárgy található. Ezt kell megkeresniük a lehető leggyorsabban. A másik lehetőség, több előkészítést igényel, de sokkal érdekesebb. A nyomozáshoz egy só-liszt gyurmába nyomott - levél bogyó, toboz, cipőtalp, ceruza stb. - keményre szárított lenyomatát kapják a nyomozók, amit fel kell ismerniük, és meg kell keresni. A felfedező sarok nagyszerű lehetőségeket és terepet kínál a nyomozáshoz.

Ajánlott tevékenységek

- Közvetlen élményszerző sétákon, kirándulásokon szerezzenek tapasztalatokat.
- A tapasztalatok feldolgozása általában kötetlenül, de egy-egy hangsúlyos téma esetén kötötten. Hangsúlyos legyen a környezetvédelem, növény és állatvédelem tudatosítása.
- Ismerjék meg az óvodát és annak közvetlen környezetét. Figyeljék meg az időjárást, tudatosodjanak az évszakok és tapasztalják meg minden évszak szépségét és hangulatát.
- Ismerjék meg a mezei virágokat, gyógynövényeket, vadon termő jellegzetes terményeket. Fedezék fel a rovarvilágot és tanulják meg kímélni az apró bogarakat, pókokat is! Csíráztassanak magokat, ültessenek palántákat, hajtassanak hagymákat, barkát!
- Az óvoda közvetlen környezetén túli sétákkal, szomszédos kertek, gazdaság látogatásával, kirándulással szerezzenek élményeket és ismereteket. Ezek során ösztönözzük a gyűjtőmunkát, a begyűjtött levelekből, termésekből, terményekből óvodai környezetünkben is helyezzenek el.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

- Ismerjék meg az évszakokhoz kapcsolódó növényzet változásait: rügyezést, virágzást, termés betakarítást, lombhullatást. Ehhez hozzásegítenek a kertben ültetett gyümölcsfák. Ismerjék meg az összefüggést az évszakok és az azokhoz kapcsolódó emberi tevékenységek között. Lehetőség szerint hozzanak létre komposztálót a kerti
- Beszélgessenek a család tagjairól, a szülők munkájáról, közvetlen környezetük élővilágáról. Figyeljék meg a környezet méretbeli és mennyiségi jellemzőit.
- Ismerjék meg a közlekedés alapvető szabályait és a különböző járműveket.
- Lehetőség szerinti kirándulások során járjanak kiállításokra, színházba, múzeumba, vasútállomásra, repülőtérre. Ennek során szerezzenek ismereteket a szárazföldi, vasúti, vízi, légi közlekedésről is.
- Családi-nap kirándulás szervezésével bővítsük az ismeret-szerzés lehetőségeit.
- A gyermekek számára tapasztalati úton nem elérhető ismeretekhez képek, videó és az internet jelent segítséget.

8. Matematikai nevelés

Célunk: a gyerekek matematikai képességek megalapozása, a gyermekek életkorának megfelelő tapasztalatszerzés lehetősége, amely során a matematikai fogalmakkal ismerkednek.

Feladatunk:

A spontán tapasztalatszerzés tudatos irányítása. Mivel az óvodai élet minden szituációjában, tevékenységében adottak a lehetőségek a matematikai tapasztalatok szerzésére - ritmusfejlesztésre, az anyaggal való ismerkedésre, mérésre - így ezeket a fejlesztést szem előtt tartva tudatosan használjuk is.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Megláttatja és megtapasztaltatja a gyerekekkel a mennyiségi térbeli, nagyságbeli, alakú és anyagi különbségeket.
- Kihhasználja a játék tevékenységek adta helyzeteket.
- Játék során lehetőséget teremt a kísérletezésre, osztályozásra, összemérésre, számlálásra.
- Sík és térbeli tájékozódásra kihhasználja a természetes élethelyzeteket.
- Egyénileg fejleszti a gyerekek képességeit.
- Matematikai nevelést célzó tevékenységet szervez.

9. Munka jellegű tevékenységek

Célunk: Tapasztalják meg a kisgyermek, hogy a munka külső szükségéből motivált, felelősséggel jár, a végeredménye hasznos, szükséges. Mindennapi munkálkodásuk közben ismerkedjenek meg környezetükkel, tanulják meg a munkaeszközök célszerű használatát, munkavégzés közben alakuljon a gyerekek szociális magatartása.

Feladatunk:

Különböző munka jellegű tevékenységek tervezése, és a feltételeinek biztosítása. Az önként vállalt vagy rábízott feladat végzésekor a gyermek által megtapasztalt öröm, büszkeség elérésével a munkavégzés megszerettetése. Ezen keresztül olyan készségek, tulajdonságok (kitartás, felelősségérzet, erőfeszítés) fejlesztése, melyek pozitívan befolyásolják a gyermek közösségi kapcsolatait, kötelesség teljesítését, szabálytartását.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Leggyakoribb munkafajták:

Önkiszolgáló munka:

végigkíséri az óvodai életet, ez a gyerek önállóságát, kitartását, önfegyelmét, feladattudatát fejleszti

Állandó munka:

naposi teendők, ágyak elrakása, takarók összehajtása, csoportszoba,

mosdó, öltöző rendjének ellenőrzése, virágöntözés Eseti munka:

szalvéta hajtogatás, különböző gyűjtőmunkák, kerti munkák, lehullott levelek gereblyézése, seprése, kiállítás készítésében való segédkezés

Az óvodapedagógus feladatai:

- A különböző munkafajtákat fokozatosan vezeti be.
- Gyermekméretű eszközök és azok állandó helyének biztosítása.
- A gyermekre olyan munkát bíz, amely az életkori sajátosságának megfelelő. Felhívja a szülők figyelmét a gyermekmunka fontosságára.
- Beszélgetést kezdeményez az otthon végzett munkákról.
- A munkavégzést soha nem büntetésként adja, hanem a gyerekekben a jutalmazás, a kitüntetés érzését váltja ki.
- Az emberi munka fontosságának és a produktum szépségének megláttatása

Felelősök rendszere - a napi tevékenységekbe való bekapcsolódás, feladatvállalás kötődjön a gyermekek számára megkülönböztethető viselhető ruhadarabokhoz. Például, kötény a naposoknak, kockás kendő a kertészkedőknek, különböző színű csuklópántok az egyéb felelősöknek stb.

*"Elítvelés és tömegnevelés egymástól el nem választható szerves egység kell hogy legyen, csak akkor értékes az eredmény, ha megvan a kettő egyensúlya."
(Kodály Zoltán)*

5. Sajátos feladataink

a) Együttműködés

Az óvoda partnerkapcsolatai a Suli Harmónia Program megvalósításában:

1. Az óvodába járó gyerekek családjával az óvodának együttműködő, a családi nevelést kiegészítő kapcsolatot kell tartani. A kapcsolattartást szolgálja az óvodába beszkó gyerekek szüleinek bevonása az óvodai munkába és a Szülői Munkaközösség tevékenységébe. A gyermekek egyéni problémáit az óvodapedagógusok és a tagintézmény vezető a helyi nevelési programba foglalt időrend szerint tartott fogadóóráikon segítenek megoldani. A folyamatos kapcsolattartást szolgálják a szülők részvételével tartott ünnepségek és egyéb programok is.
2. Szakmai kapcsolatokat tart az óvoda mindazon intézményekkel, ahonnan a gyerekek az óvodába jönnek, ahonnan óvodáskorukban támogatást kapnak és azokkal az iskolákkal - függetlenül attól, hogy Suli Harmónia Iskola -, ahol a gyerekek az óvoda után életüket tovább folytatják.
3. A helyi védőnői és gyermekjóléti szolgálattal kapcsolatot tartunk, é támogatjuk, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű - az alacsony iskolázottságú, munkanélküli, kényszerből rokkantnyugdíjas szülők tartozó halmozottan hátrányos helyzetű gyerekei - különösen pedig az ebbe a körbe tartozó roma, illetve más kisebbséghez tartozó gyermekek -, mielőbb óvodába kerüljenek. Nekik lenne a legégetőbb szükségük a hosszabb ideig tartó óvodáztatásra ahhoz, hogy az óvoda érdemben csökkenteni tudja a óvodáskor előtt felhalmozódott hátrányokat. Az óvodáztatás teljes hiányának vagy a kései bekapcsolódásnak szükségszerű következménye a későbbi iskolakezdés.
4. A helyi Önkormányzatokkal való kapcsolattartás a helyi közösségekhez programokhoz való kapcsolódást biztosítja.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

5. A Suli Harmónia Iskolavezetés és Szakmai Vezetés, valamint az intézményhálózat többi óvodájával, pedagógusaival tartott kapcsolat lehetőséget biztosít a szakmai tapasztalatszerzésre, fejlődésre és a közös minőségbiztosításra.

Közös programok a helyi iskolákkal - A gördülékeny iskolakezdés érdekében támogatjuk a nagycsoportos óvodások fokozatos ismerkedését a település iskolájával. A SH iskolák ismerkedő, „Suli-VÁR” napokat szerveznek, a SH óvodák pedig meghívhatják az iskolásokat „vendégségbe”. Az elsősöket uzsonnára, vagy táncbázisra hívjuk lehetőség szerint a következő évben első osztályt tanító pedagógussal. Egyszer-egyszer iskolás napot is tarthatunk az óvodában, amikor az alsó tagozatos gyerekeket hívjuk meg, hogy bemutassák az óvodásoknak egy iskolai projektjüket.

b) Gyermekevédelem

Célunk: Segítségnyújtás a családoknak szülők támogatása szociális és pedagógiai területen.

Feladatunk:

Segítsünk minden hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermeket:

- megfelelő információk gyűjtésével a problémát kiváltó okok feltárása / családlátogatás, fogadóóra, egyéni beszélgetések /
- helyi sajátosságok, környezeti adottságok ismerete
- nevelési hiányosságok felmérése
- anyagi gondok feltárása / rossz lakáshelyzet, munkanélküliség /
- egészségügyi gondok feltárása / csonka család, erkölcstelen életmód, italozás /
- etnikai problémák.

A feltárt problémák okainak megszüntetése érdekében együttműködő kapcsolattartás szükséges:

- a családdal
- iskolavezetőséggel
- családsegítő központtal
- nevelési tanácsadóval.

Az integrációt támogató SH Pedagógiai Program, befogadó szemléletünk, az egyéni fejlesztés igénye és gyakorlata (BGR) adja az alapot az esélyegyenlőség biztosítására óvodáinkban. A gyermekek háttérétől és adottságaitól függetlenül támogató, biztonságos környezet nyújthatja azt az érzelmi biztonságot, amely a kisgyermekeket önmaguk és mások elfogadására képessé teszi és felkészíti az önálló, eredményes ismeretszerzésre, tanulásra.

A család és az óvoda napi jó kapcsolata - A szülők együttműködése megsokszorozza munkánk hatékonyságát. Közös érdekünk, hogy gyermekük az iskolai munkára felkészült, korának megfelelően önálló, kíváncsi, új ismeretekre nyitott gyermekké váljon óvodás éveinek végére.

Családi napok szervezése - a családok lehetőség szerinti bevonása az óvoda programjába, színesíti a lehetőségeket. Közös kirándulás, vagy akár egy délutáni játék, uzsonna élményt jelent a gyermekek számára.

Meghívást is hozhat a szülő az óvodai csoportnak, ahova az óvodapedagógussal együtt mennek el; például megnézni a nagymama virágoskertjét, vagy az éppen született kiscicákat.

c) Ünnepeink és megemlékezések

Az óvodai élet hagyományos ünnepei:

- a gyermekek név- és születésnapjai,
- Mikulás,

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

- Anyák napja,
- Gyermeknap,
- Nagycsoportosok feltarisznyázása,
- Március 15,
- Október 23,
- Május ünnep,
- Néphagyományhoz kapcsolódó ünnepeink:
 - Advent,
 - Karácsony,
 - Farsang,
 - Húsvét
- Nemzeti ünnepeink és egyéb ünnepek
 - Helyi szokásokhoz kapcsolódó ünnepek:
 - Sport nap, Falunap,
 - Időszakos ünnepeink:
 - Terményünnep,
 - Szüret,
 - Víz- Föld napja,
 - Madarak és Fák Napja

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

Bármilyen tartalommal és bármilyen formában ünnepelünk mindig a gyermekeket, helyezzük a középpontba. Értük és róluk szólnak az ünnepeink, melyek során mindig a természetességre, törekszünk.

6. Személyi és eszközellátottság

Óvodapedagógusaink felsőfokú végzettséggel rendelkeznek, a Suli Harmónia tantestületének tagjai. Szakmai aktivitásukkal, ötleteikkel segítik egymást a színvonalas feladatellátásban. A közös pedagógiai szemléletre alapozott SH program gyakorlati megvalósítása az óvodapedagógusok igazi képessége. Az örömteli óvodai élet megszervezésén, biztosításán keresztül "észrevétlen", de tudatos az egyéni fejlesztés, az élet örömeire, kudarcaira, az iskolai munkára való felkészítés.

Ezt a pedagógusi munkát szakképzett dajkák segítik, akiknél szintén alkalmazási kritérium a gyermeki személyiség tiszteletben tartása és az elhivatottság. Az óvodapedagógusok és a dajkák közös munkája a gyermekek harmonikus fejlesztése és a nevelési célok maradéktalan megvalósítása érdekében minden esetben összehangoltan történik.

Óvodapedagógusainktól elvárt további attitűdök, kompetenciák:

1. Gyermekszerető, empátikus
2. Közvetlen, nyugodt hangvételű
3. Pozitív életszemléletű, inspiráló, támogató a gyermekek és családjaik vonatkozásában.
4. Hiteles legyen - Sok esetben óvodapedagógus jelenti a mintát a gyermekekkel való törődésre, a nevelésre, a közös játéokra. Erősíti a szülők felelősségét, támogatja a családi nevelés problémáinak megoldását.
5. Szakszerűen felkészült partnere legyen a gyermeknek a játékban, fejlődésben. Ehhez megbízható szakismerettel kell rendelkeznie:
 - Az óvodás gyermek képességei - kognitív, szociális, motoros, verbális- és szocializációja - az utánzás, az azonosulás, az identifikáció, a társas hatóképesség stb. - , terén.
 - A modern pedagógia paradigmáit, értékeit illetően.
 - A játék legfőbb pszichológiai-pedagógiai kérdéseiben, kiemelten az óvodapedagógus játékfeltétel megteremtésének és együttjátzásának pedagógiai vonatkozásaiban.
6. Illeszkedő, igazodó játékkapcsolat kialakítására törekvő.
7. Rugalmas, a gyermekek eltérő játékérdeklődéséhez, játékigényéhez alkalmazkodó.
8. Megengedő attitűd, kölcsönösség,
9. Kongruens magatartás és kommunikáció - azaz a metakommunikáció a közölt direkt tartalmakkal és a szituáció különböző normáival összhangban van.
10. Személyes figyelem, bánásmód és segítőkészség.
11. Együttműködő legyen a korszerű, egyénre szabott készségfejlesztés érdekében a SH fejlesztő team (BGR) tagjaként kollégáival, a szükség esetén a fejlesztésbe vont szakemberekkel (terapeutával, gyógypedagógussal, logopédussal stb.) valamint a helyi iskola pedagógusaival.
12. Folyamatos igénye legyen az önképzés, s a továbbképződés.

A SH oktatás-nevelési intézménye jelenleg 12 telephelyen működik, ebből három helyen van óvoda. Az épületek - amelyek továbbra is a helyi önkormányzatok birtokában vannak -, minden esetben közoktatási óvodaként működtek korábban is.

A rendelkezésre álló helyiségek, bútorzatok és felszerelések tételes beszámolóját, valamint egészség és munkavédelmi eszközök felsorolását nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet 7. számú melléklete szerinti felosztásban a helyi nevelési tervek melléklete tartalmazza.

7. Az óvoda ellenőrzési és értékelési rendszere

Az óvodában többrétű ellenőrzési feladatokat kell végezni. A pedagógiai munka felelős vezetője a SH Szakmai Vezetőség Óvodai koordinátora, aki a tagintézmény vezetővel együtt végzi az ellenőrzést. Az ellenőrzésbe bevonja a SH minőségbiztosítási koordinátorát. Az értékelést minden alkalommal a szülők és a nevelőtestület véleménye alapján végezzük.

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

A program részegységeinek ellenőrzése az óvodapedagógusi munka és a csoportok eredményeinek rendszeres számbavételét teszi szükségessé. Ezen ellenőrzések alapját az óvodában készülő pedagógiai dokumentumok adják:

- az óvoda munkaterve ebben a beszoktatási terv /
- csoportnapló / havi, heti tervkészítés, heti rend, napirend összeállítása,
- gyermek megfigyeléséről készült feljegyzések /
- az óvoda munkatervét évente, a csoportok éves tervét félévente, a tevékenységeket
- negyedévente, az óvoda éves tevének megfelelően kell ellenőrizni.

Az ellenőrzés kiterjed:

- a dokumentumok ellenőrzésére
- a gyakorlati munka ellenőrzésére

*A SH óvodákban BGR kiépítése intézményi innováció keretében, külső konzulens támogatásával valósul meg. Felmenő rendszerben a 2009-2010. évi tanévtől.

A pedagógiai gyakorlati munka ellenőrzése során értékelni kell a csoport neveltségi szintjét és az óvodapedagógus gyakorlati munkájának színvonalát. A gyerekek neveltségi és fejlődési szintjének ellenőrzése az egyéni gondozási lapok alapján történik.

Az óvodapedagógusok gyakorlati munkájának értékelése során fő irányelv a gyermekekkel kialakított kapcsolata, gondozó, nevelőmunkájának a SH Programjához való illeszkedése, természetesen a pedagógiai önállóságának elfogadásával. Az ellenőrzés kiterjed arra is, hogy a csoportban dolgozó óvodapedagógusok mennyire beszélnek meg és értékeli egymás közt a csoport és az egyes gyermekek eredményeit és fejlesztési szükségleteiket. Az óvodai munka értékelése a Suli Harmónia óvodákra vonatkoztatva az óvodai munkacsoport nevelési értekezlete keretében történik. A munkacsoport az ellenőrzéseken kívül adjon ösztönzést a megújulásra, továbbképzésekre, a program magasabb szintű végrehajtására is.

A BGR várható eredménye:

- A gyermek egyéni képességeinek fokozottabb figyelembevétele a fejlesztésben
- A fejlődésben lemaradó gyermekek számának jelentős csökkenése
- Mérési-értékelési kultúra fejlődése. Egységes mérési rendszer kialakítására irányuló törekvések intézményen belül
- Az alapképességekre való fokozottabb odafigyelés - értelmi, anyanyelv-kommunikáció, mozgás, érzelmi-akarati élet szociális-érzelmi képességek fejlődése

További minőségbiztosítással kapcsolatos szempontokat, teendőket tartalmaz a SH Minőségirányítási Programja.

VI. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

1. Programunk érvényessége, felülvizsgálata, módosítása, nyilvánosságra hozatala

A pedagógiai program hatálya:

A pedagógiai program személyi és területi hatálya kiterjed az egész iskolára és óvodára, az iskola és az óvoda külső rendezvényeire, tanórán, iskolán és óvodán kívüli foglalkozásaira, az iskola és az óvoda összes gyerekére, dolgozójára, továbbá az itt pedagógiai tevékenységet ellátó más természetes személyre.

Érvényesség

Az iskola és az óvoda 2013. szeptember 01-től, az átdolgozott és a pedagógusok által jóváhagyott Pedagógiai Program és Helyi Tanterv szerint szervezi meg, és végzi nevelő-oktató munkáját.

Az érvényesség addig tart, amíg a törvényi változások, és a partnerek igényeinek a változása az átdolgozást szükségessé nem teszik.

A Pedagógiai Program értékelése, felülvizsgálata

- Minden tanév indításakor az évet előkészítő szakmai értekezleten augusztus 25-ig kerül sor annak áttekintésére, hogy szükséges-e módosítási javaslattal élni. Az egész programot érintő javaslatnak az igazgatói tanács a tagintézmények nevelőtestületeinek előzetes írásbeli elfogadása után élhet.

A Pedagógiai Program módosítására javaslatot tehet:

- a fenntartó,
- az intézményvezető igazgató,
- a tagintézmény vezetői,
- a nevelőtestület (legalább 3 tagintézményből),
- a szakmai munkaközösségek,
- A szülők az SZMSZ-en keresztül tehetnek javaslatot módosításra
- A szülők és a tanulók a Pedagógiai Program módosítását közvetlenül a Szülői szervezet, illetve a diákönkormányzat képviselője útján javasolhatják

A pedagógiai keretprogram módosítását a nevelőtestületek fogadják el és az intézményvezető, fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A módosított pedagógiai keretprogramot a jóváhagyást követő tanév kezdőnapjától kell bevezetni.

A pedagógiai keretprogram nyilvánosságra hozatala

A Suli Harmónia Pedagógiai Programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

Egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az alapítványi központban
- a programvezetőnél
- a tagintézményekben:
- irattárban
- letölthető Suli Harmónia honlapjáról; www.suliharmonia.hu

"A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak."

A pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása

A Suli Harmónia Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programját az intézmény pedagógus közössége 2013. március 20-án véleményezték és elfogadásra javasolták.

Felsőrajk, 2013. március 31.

Faggyas Ferencné
Intézményvezető Igazgató

Záradék

Az első Suli Harmónia pedagógiai programot az Iskolavezetőség a jogszabályok előírásainak megfelelően készítette el. Elfogadását követően a 2013-2014. tanévtől kezdődően útmutatást ad a Suli Harmónia intézmények oktatás-nevelési munkájához felmenő rendszerben kötelezően szabályozza az egységes dokumentációt.

A Pedagógiai program partnereink számára hozzáférhető. Nyomtatott változatban megtalálható az tagintézményekben, az iskola központi könyvtárában, és a partner önkormányzatoknál. Digitális formátuma minden tagintézményünkben, valamint részletei az iskola honlapján - www.suliharmonia.hu - is megtekinthetők.

Az elfogadással és a véleményezéssel kapcsolatos dokumentumok eredetije a székhelyintézményben megtalálhatók.

Felsőrajk, 2013. március 31.

A Suli Harmónia Pedagógiai Programról I. SZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY készült 2008. júniusában.

A PROGRAM SZAKÉRTŐJE: Turbók Arnold Bertalan, - Szakértői ig.sz.: 007091-02 közoktatási szakértő, a Győr-Moson-Sopron Megyei Pedagógiai Intézet igazgatója

A Suli Harmónia Pedagógiai Programról II. SZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY készült 2012. augusztusában.

A PROGRAM SZAKÉRTŐJE: Dúcz Mihály, - Szakértői ig.sz.: SZ026035 közoktatási szakértő